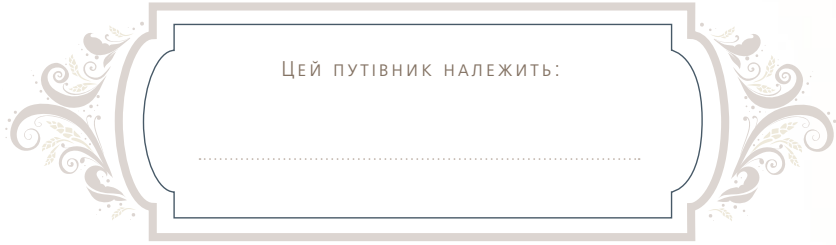

ДОЧКИ
в Моему Царстві

ІСТОРІЯ І СПАДОК
ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ

*“Я кажу тобі, усі ті, хто сприймає Мою євангелію,
є синами й дочками в Моєму царстві”.*

Учення і Завіти 25:1

ДОЧКИ *в Моему Царстві*

.. ————— ..
**ІСТОРІЯ І СПАДОК
ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ**

Видано
Церквою Ісуса Христа Святих Останніх Днів
Солт-Лейк-Сіті, штат Юта

ЦІЛІ

ТОВАРИСТВА ДОПОМОГИ

*Збільшувати віру
та особисту праведність*

*Зміцнювати сім'ї
та домівки*

*Шукати нужденних
і допомагати їм*

© 2011 by Intellectual Reserve, Inc.
Усі права застережено
Printed in the United States of America

Текст англійською мовою затверджено: 10/11
Затверджено на переклад: 10/11
Назва оригіналу: *Daughters in My Kingdom:*
The History and Work of Relief Society
Ukrainian
06500 192

Зміст

ПЕРЕДМОВА	Звернення Першого Президентства.....	ix
ПЕРЕДМОВА	“Щось надзвичайне”	xi
РОЗДІЛ 1	Товариство допомоги: Відновлення за давнім зразком	1
РОЗДІЛ 2	“Дещо краще”: Жіноче товариство допомоги Наву	9
РОЗДІЛ 3	“Припадай до завітів”: Вихід, переселення і поселення	29
РОЗДІЛ 4	“Широка й велика сфера діяльності”	43
РОЗДІЛ 5	“Милосердя ніколи не минає”	67
РОЗДІЛ 6	Всесвітнє коло сестринства.....	89
РОЗДІЛ 7	“Чиста побожність”: Турбота і служіння за допомогою візитного вчителювання.....	113
РОЗДІЛ 8	Благословення священства для всіх: Нерозривний зв’язок зі священством.....	137
РОЗДІЛ 9	“Охоронці домашнього вогнища”: Створення, виховання і захист сім’ї.....	157
	Сім’я: Проголошення світові	180
РОЗДІЛ 10	“Жити за своїми привілеями”	183
.. ————— ..		
	Визначні події в історії Товариства допомоги.....	196
	Посилання	200
	Перелік ілюстрацій	208
	Алфавітний покажчик	215

ПЕРЕДМОВА

Звернення Першого Президентства

Дорогі сестри!

З вдячністю визнаючи благословення, які приходять в життя членів Церкви завдяки Товариству допомоги, ми розпорядилися підготувати книгу *Дочки в Моєму царстві: Історія і спадок Товариства допомоги*.

Ми молимося, щоб ця книга була благословенням для вас і тих, на чие життя ви впливаєте.

Ми висловлюємо вам свою любов та захоплення і усвідомлюємо, що ви—улюблені дочки Небесного Батька й віддані послідовниці Господа Ісуса Христа. Ви належите до великого всесвітнього сестринства. Керуючись своїм гаслом “Милосердя ніколи не минає”, ви допомагаєте зміцнювати сім’ї і будувати Боже царство на землі.

Ми закликаємо вас вивчати цю книгу і дозволити вічним істинам та надихаючим прикладам, що вміщені в ній, впливати на ваше життя.

Ми свідчимо, що Господь відновив повноту євангелії через пророка Джозефа Сміта і що Товариство допомоги є важливою частиною цього відновлення. Сестри з Товариства допомоги мають славетний спадок. Ми молимося, щоб ця книга була важливим джерелом для збереження того спадку.

Перше Президентство

“Щось надзвичайне”

Подібно до Марії та Марти в Новому Завіті, сестри з Товариства допомоги служать сьогодні як вірні послідовниці Ісуса Христа.

На перших зборах Товариства допомоги сестра Емма Сміт сказала: “Ми вчинимо щось надзвичайне”¹. Вона була права. Історія Товариства допомоги наповнена прикладами того, як звичайні жінки, виявляючи віру в Небесного Батька та Ісуса Христа, творили

надзвичайні справи. Товариство допомоги було засновано, щоб допомагати дочкам Бога підготуватися до благословень вічного життя. Цілями Товариства допомоги є збільшення віри й особистої праведності, зміцнення сімей і домівок, а також надання допомоги

шляхом пошуку нужденних і допомоги їм. Жінки досягають цих цілей, якщо вони прагнуть особистих одкровень, отримують їх і діють за ними у своїх покликаннях та особистому житті.

Ця книга не є хронологічним викладом історії чи спробою надати всебічний огляд всього зробленого Товариством допомоги. Натомість в ній подано історичний огляд великого розмаху роботи Товариства допомоги. Уміщені в ній розповіді про історичні події, особистий досвід, уривки з Писань і слова пророків останніх днів та провідників Товариства допомоги навчають про обов'язки і можливості жінок-святих останніх днів, які надаються планом щастя, що його створив Небесний Батько.

Чому слід вивчати історію й роботу Товариства допомоги?

Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, сказав: "Ми знаємо, що жінки, які глибоко вдячні за минуле, будуть турбуватися про формування праведного майбутнього"². Вивчення цієї книги допоможе жінкам збільшити свою вдячність за минуле та розуміння свого духовного спадку.

Історія Товариства допомоги навчає про божественну індивідуальність та безмірну цінність дочок Бога. Це сповнена Духом

історія про сильних, вірних, цілеспрямованих жінок, служіння яких рідко коли відзначалося світом. Через вивчення цієї історії святі останніх днів можуть побачити, що наш Небесний Батько знає Своїх дочок, що Він любить їх, що Він довіряє їм священні обов'язки і що Він направляє їх у виконанні цих обов'язків. У своїх зусиллях жінки Церкви були об'єднані з чоловіками, які мали

Особисте вивчення допомагає жінкам дізнаватися про свої обов'язки у Божому царстві.

священство, щоб будувати Боже царство на землі і зміцнювати домівки в Сіоні.

Особисте вивчення книги *Дочки в Моєму царстві*

Цінність цієї книги не стільки в наведених у ній датах і фактах, скільки в цілях, принципах і прикладах, яких вона навчає. Якщо сестри з Товариства допомоги будуть самостійно вивчати цю книгу і звертатися до неї знову й знову, вони помітять, що спадок Товариства допомоги—це не просто спадок жінок, які жили в минулому; це також спадок всіх жінок, що живуть по всьому світу сьогодні, які укладають завіти і виконують їх. Розуміння цього допомагатиме сестрам знаходити натхнення у минулому і відчувати мир, коли вони дивляться у майбутнє.

Учення, історії та приклади, розміщені в книзі, можуть направляти сестер у встановленні пріоритетів та правил в їхньому житті, які допомагатимуть їм збільшувати віру та особисту праведність, зміцнювати сім'ї і домівки, а також шукати нужденних і допомагати їм.

Сестра Белл С. Спаффорд, дев'ятий генеральний президент Товариства допомоги, сказала: “Я вважаю, що сьогодні звичайна жінка зробила б правильно, якби оцінювала свої інтереси, вибирала заходи, в яких їй

брати участь, а потім робила кроки, щоб спростити своє життя, ставлячи на перше місце те, що має найбільше значення, і приділяючи увагу тому, що принесло б найкращі та найбільш довготривалі результати, і відмовляючись від усього менш вартісного, що не дає таких результатів”³.

Сестри, вивчаючи історію Товариства допомоги, можуть знайти приклади, вислови і принципи, які мають особливе значення для них. Натхненні цими знахідками і вченнями давніх пророків та пророків останніх днів, вони можуть прагнути особистого одкровення, отримувати його та діяти за ним. Вони можуть отримати провід, коли намагаються ставати такими людьми, якими їх хоче бачити Господь, і роблять те, що Він від них очікує.

Сестри можуть знайти підбадьорення у словах Алми: “Через мале і просте відбувається велике”⁴. Те мале і просте, що вони виконують, допомагатиме їм бачити, як Господь зміцнює їх і направляє їхнє життя.

Вивчення історії і роботи Товариства допомоги з іншими

Ця книга є важливим джерелом, яке допомагає сестрам з Товариства допомоги разом навчатися в неділю та в інші дні тижня. Щоб

Сестри можуть надихати одна одну, обговорюючи історію та роботу Товариства допомоги.

знайти загальні настанови стосовно навчання на зборах Товариства допомоги, провідники Товариства допомоги приходу і філії можуть звертатися до нині діючого посібника і до інформації на сайті LDS.org. Щоб знайти конкретну інформацію про використання цієї книги на зборах Товариства допомоги, вони можуть зайти на сайт LDS.org і знайти інші додаткові настанови, подані Церквою.

Ця книга призначена не тільки для вивчення її на зборах Товариства допомоги. Сім'ї можуть разом вивчати та обговорювати зміст, який міститься в ній приклади та вчення. Сестри з Товариства допомоги можуть ділитися нею зі своїми друзями. Члени Церкви будь-якого віку можуть користуватися цією книгою як

джерелом у підготовці до уроків, виступів, а також на зборах ради.

Вдячність

Ті, хто підготував цю книгу до публікації, висловлюють свою вдячність Люсіль С. Тейт та її племінниці Елейн Р. Гарріс, які в 1996 році були покликані і рукопокладені для того, щоб зібрати матеріал для історії Товариства допомоги, яка ще не була видана. Зібрані ними матеріали зберігалися в архівах Церкви. Їхні старання задокументувати життя генеральних президентів Товариства допомоги і важливі події в історії Товариства допомоги і лягли в основу цієї книги.

Також висловлюється вдячність: Сюзен У. Таннер, яка в 2009 році була рукопокладена, щоб написати цю першу всеосяжну історію Товариства допомоги для всієї Церкви, взявши за основу зроблене сестрою Тейт і сестрою Гарріс; редакторам і художникам-дизайнерам, які перейнялися духом цієї книги і старанно працювали, щоб передати його; іншим авторам, всім, хто сприяв цій роботі, та історикам, чії слова цитуються, а їхні надруковані праці вказані в кінці цієї книги.

Урешті-решт, ця історія ніколи б не могла бути написана, якби не віра, відданість та служіння сестер з Товариства допомоги, яку вони виявляли впродовж усієї історії Церкви.

РОЗДІЛ 1

Товариство ДОПОМОГИ *Відновлення за давнім зразком*

*Хоч це Товариство має таку сучасну назву,
однак сама ця інституція є давньою
за походженням. Нам було сказано
нашим пророком, який загинув
мученицькою смертю, що така
сама організація існувала
в церкві в давнину.*

Елайза Р. Сноу

Товариство допомоги

Відновлення за давнім зразком

Упродовж Свого земного служіння Спаситель виявляв особливу любов і турботу про жінок. Старійшина Джеймс Е. Телмейдж, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “Найбільший у світі захисник жінки і жіноцтва—це Ісус Христос”¹.

Спаситель навчав жінок і серед натовпу, і індивідуально, на вулиці й узбережжі, біля колодязя і в них вдома. Він виявляв свою люблячу доброту до них і зцілював їх та членів їхніх сімей. У багатьох притчах Він розповідав історії про жінок, зайнятих звичайнісінькими справами. Він продемонстрував глибоку обізнаність у жіночому житті і наводив вічні євангельські уроки з їхнього повсякденного досвіду. Він прощав їх. Він плакав з ними. Він мав співчуття до них в їхніх особливих обставинах, в яких вони знаходилися як дочки, дружини, домогосподині, матері та вдови. Він цінував і облаго-роджував їх.

Навіть відчуваючи нестерпний біль на хресті, Спаситель виявив турботу про Свою матір, яка на той час, скоріше за все, уже була вдовою й потребувала догляду². І першою

людиною, якій Він явився після Свого воскресіння, була жінка³.

Жінки-послідовниці Ісуса Христа у Новому Завіті

І хоч мало що відомо про формальну організацію жінок у Новому Завіті, усе ж очевидно, що жінки були дуже важливими учасницями Спасителевого священнослужіння. У Новому Завіті вміщено розповіді про жінок, імена яких вказуються і не вказуються. Вони виявляли віру в Ісуса Христа, засвоювали Його вчення і жили за ними, і свідчили про Його священнослужіння, чудеса та велич. Ці жінки стали зразковими послідовницями і важливими свідками в роботі зі спасіння.

Жінки подорожували з Ісусом і Його дванадцятьма апостолами. Вони віддавали своє майно, щоб допомагати в Його священнослужінні. Після Його смерті й воскресіння жінки й далі продовжували бути Його відданими послідовницями. Вони збиралися і молилися разом з апостолами. Вони надавали свої домівки для зібрань членів Церкви.

Вони доблесно брали участь у роботі зі спасіння душ, як фізичного, так і духовного.

У Новому Завіті прикладами жінок-послідовниць є Марта і її сестра Марія. У розділі Лука 10 міститься розповідь про Марту, що приймала Ісуса у своєму домі. Вона служила Йому, турбуючись про Його фізичні потреби, а Марія сіла біля ніг Учителя й уважно слухала Його вчення.

У вік, коли від жінок, в основному, очікувалося тільки надання фізичного служіння, Спаситель навчав Марту і Марію, що жінки можуть також і духовно брати участь в Його

роботі. Він запропонував їм стати Його послідовницями і брати участь у спасінні, “обрати найкращу частку”, яка ніколи не відбереться від них⁴.

Марія і Марта стали активними учасницями в земному священнослужінні Господа. Далі в Новому Завіті ми читаємо вражаюче свідчення Марти про божественність Спасителя. У бесіді з Ісусом вона сказала: “Я вірую, що Ти Христос, Син Божий, що має прийти на цей світ”⁵.

Багато й інших жінок-послідовниць подорожували з Ісусом та Дванадцятьма, навчаючись від Нього духовно і служачи Йому фізично. Лука написав:

“І сталося, що [Ісус] після того проходив містами та селами, проповідуючи та звіщаючи Добру Новину про Боже Царство. І з Ним Дванадцять були,

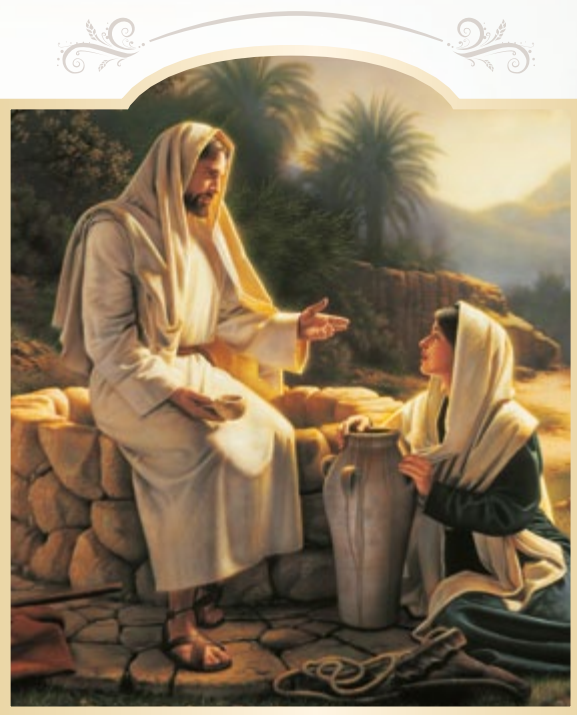
та дехто з жінок, що були вздоровлені від злих духів і хвороб: Марія, Магдалиною звана, що з неї сім демонів вийшло,

і Іванна, дружина Худзи, урядника Іродового, і Сусанна, і інших багато, що маєтком своїм їм служили”⁶.

Вірогідно, ці жінки надавали певну економічну допомогу Ісусу і Його апостолам, а також і служили їм, наприклад, готуючи їжу. Не тільки Ісус служив їм,—навчав їх чудовій евангелії і благословляв Своєю здійслюючою силою,—але й ці жінки служили

“Марта прийняла [Ісуса] в дім свій”. Її сестра Марія “сіла в ногах у Ісуса, та й слухала слова Його” (Лука 10:38–39).

Упродовж Свого земного служіння Спаситель виявляв особливу любов і турботу про жінок.

Йому, відляючи від своїх статків і залишаючись вірними.

Апостол Павло написав про жінок, які і в церковних покликаннях, і за власним бажанням служили святим. Його опис праведної вдови відповідає рисам багатьох жінок в ранній Церкві: “Засвідчен[а] в добрих ділах, якщо дітей виховала, якщо подорожніх приймала, якщо ноги святим умивала, якщо помагала обездоленим, якщо всякий добрий учинок виконувала”⁷. Павло також написав про вплив мудрих, досвідчених літніх жінок. Він порадив Титу заохочувати літніх жінок служити молодим жінкам

“Розвиток якостей, подібних до Христових,—це важке і нескінченне завдання—воно не для сезонного робітника і не для тих, хто не хоче знову і знову докладати зусилля”.

Спенсер В. Кімбол

Ensign, Nov. 1978, 105.

та навчати їх про їхні вічні ролі жінок і матерів, “щоб навчали жінок молодих любити своїх чоловіків, любити дітей, щоб були помірковані”⁸.

У книзі Дії вміщено розповідь про жінку, яка була втіленням чеснот, описаних Павлом. Тавіта, знана ще і як Сарна, жила в Йоппії, де вона шила одяг для нужденних жінок.

“А в Йоппії була одна учениця, на ймення Тавіта, що в перекладі Сарною зветься. Вона повна була добрих вчинків та милостині, що чинила.

І трапилося тими днями, що вона занедужала й умерла. ...

А що Лідда лежить недалеко Йоппії, то учні, прочувши, що в ній пробуває Петро, послали до нього двох мужів, що благали: “Не гайся прибути до нас!”

І, вставши, Петро пішов із ними. А коли він прибув, ... обступили його всі вдовиці, плачучи та показуючи йому сукні й плащі, що їх Сарна робила, як із ними була.

Петро ж із кімнати всіх випровадив, і, ставши навколішки, помолився, і, звернувшись до тіла, промовив: “Тавіто, вставай!” А вона свої очі розплющила, і сіла, уздрівши Петра”⁹.

У Новому Завіті згадуються й інші віддані жінки. Прискилла та її чоловік Акила заради апостолів ризикували власним життям і надавали свій дім для церковних зібрань¹⁰. Павло написав: “Акила й Прискилла з

домашньою Церквою їхньою гаряче вітають у Господі вас”¹¹.

Жінка на ім'я Марія “напрацювалася багато” для апостолів¹². Жінка на ім'я Лідія охристілася разом зі своїми домашніми, а потім служила тим, хто навчав її¹³.

Жінка на ім'я Фіва безсумнівно займала якусь церковну посаду у служінні своїй громаді. Павло сказав: “Поручаю ж вам сестру нашу Фіву, *служебницю Церкви* ... щоб ви прийняли її в Господі, як личить святим, і допомагайте їй, у якій речі буде вона чого

Тавіта “повна була добрих вчинків та милостині, що чинила” (Дії 9:36).

потребувати від вас, бо й вона *опікунка була багатом*"¹⁴. Служіння, яке надавала Фіва та інші видатні жінки Нового Завіту, продовжується сьогодні членами Товариства допомоги—провідниками, візитними вчительками, матерями та іншими, які діють як опікунки, або помічниці, багатом.

Жінки-послідовниці Христа в останні дні

Жінки давньої Церкви були величними й благородними, потрібними й цінними. Вони служили іншим, збільшували власну святість і брали участь у величній роботі зі спасіння душ.

Ці взірці були відновлені в останні дні завдяки організації Товариства допомоги. Пророк Джозеф Сміт проголосив: "Церква ніколи не була організованою досконало, доки жінки не були так організовані"¹⁵. Сестра Елайза Р. Сноу, другий генеральний президент Товариства допомоги, часто говорила про це вчення. Вона сказала: "Хоч це Товариство має таку сучасну назву, однак сама ця інституція є давньою за походженням. Нам було сказано нашим пророком, який загинув мученицькою смертю, що така сама організація існувала в церкві в давнину"¹⁶.

Окрім Джозефа Сміта, також й інші пророки останніх днів свідчили про те, що організація Товариства допомоги є натхненною

частиною Відновлення, завдяки якому жінки в Церкві покликаються на церковні посади, щоб служити одна одній та благословляти всю Церкву. Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, сказав: "Цю організацію Бог створив, уповноважив, установив і висвятив, щоб її члени служили справі спасіння душ жінок і чоловіків"¹⁷. Групі сестер з Товариства допомоги Президент Лоренцо Сноу, п'ятий Президент Церкви, сказав: "Ви завжди поряд зі священством, готові зміцнювати їхні руки і робити свою частку, допомагаючи рухати справу Божого царства; а оскільки ви долучилися до цих трудів, то ви й неодмінно будете причасниками триумфу цієї роботи і в піднесенні, і славі, які Господь дасть Своім вірним дітям"¹⁸.

Жінки, беручи участь в роботі Товариства допомоги, служать доблесними послідовницями Ісуса Христа в роботі зі спасіння. Як і жінки в давній Церкві, вони працюють пліч-о-пліч з чоловіками, які мають священство, щоб збільшувати віру та особисту праведність, зміцнювати сім'ї та домівки і шукати нужденних та допомагати їм. Сестра Джулі Б. Бек, п'ятнадцятий генеральний президент Товариства допомоги, навчала: "У Товаристві допомоги ми навчаємося бути учнями Христа. Ми вчимося того, чого б Він хотів, робимо те, що б Він хотів, і стаємо тими, ким би Він хотів нас бачити"¹⁹. ■

РОЗДІЛ 2

“Дещо краще”
*Жіноче Товариство
допомоги Наву*

*А тепер я повертаю ключ за вас
в ім'я Бога, і це Товариство буде мати
радість, а знання і розуміння будуть
з цього часу проливатися на нього.*

Джозеф Сміт

...you seek for ~~the~~ and shall be given my message
...night, pursuing your own for the last time you
...all that when they had returned & they shall be as-
...ing to his pattern ever

Commandment H 1838

Resolution to South Breeze & taken given at Haverhill,
Massachusetts County State of Massachusetts
Brethren, I say unto you, that ye shall let your time
be spent in the studying the scriptures, & in preaching,
governing the church at all seasons, & in performing
labours in the Lord, such as is required, until after
ye shall go to the west, to hold the next conference,
& shall be made known what then shall be
done. Things shall be done in common concern in the
church, by much prayer & faith; For all things ye
shall receive by faith.

Commandment H 1850

Resolution to Emma given at Haverhill, Mass.
County State of Massachusetts giving her a commandment
to Hiram to come my daughter in Zion
Resolution I give unto you concerning my will
to the same as for given thee & thou art an elect
when I have called innocents not because of the
good which thou hast not seen for they are without
me. The Spirit which is within in me in a time
past & the office of thy calling shall be for a comfort
my dearest Joseph thy husband in his afflictions
Conscience work in the spirit of meekness & fear
to go with him at the time of his going & he will
be a double lot & my own. Your righteousness I will
not shall be satisfied under his hand to expand light
to the church according as I shall be given the
spirit. So he shall be by his hands when the
Holy Spirit & thy time shall be

25
...you need not pass for
...the church for into
...might be revealed unto the
...last & nearly I say unto
...the things of the world &
...shall be given the will
...as it shall be given
...me to be led in one church
...for my hand shall be in the
...of the heart you the
...of the heart will be a prayer
...unto me & it shall be
...shown unto
...their hand when you left of
...the moment when he had
...made
...let by
...shall be
...a
...do
...for
28
...in
...Count
...that he
...in
...you
...for
...as
...of it
...Reve
...for you
...you
...ye shall
...new among you ye in this my
...I have heard which
...shall be built up on the earth
...Behold this is wisdom in me

“Дещо краще” Жіноче Товариство допомоги Наву

Навесні 1842 року святі останні днів в Наву, Іллінойс, з ентузіазмом працювали, щоб збудувати храм у своєму місті. Пророк Джозеф Сміт закликав кожного допомогти у цій справі. Чоловіки працювали на самому будівництві, а жінки завзято шукали шляхів, щоб і їм не бути осторонь. Сара М. Кімбол розповідала:

“Стіни храму в Наву звели приблизно на один метр заввишки. Президент Церкви

Святі відчували невідкладність побудови храму в Наву.

та інші палко закликали допомагати, щоб прискорити цю роботу.

Одного дня місіс [Маргарет] Кук ... у бесіді зі мною про нещодавній заклик надавати провізію, одяг, постільні речі та все інше необхідне для робітників та їхніх сімей зазначила, що вона залюбки б могла щось пошити, якби це було можливо. Я запропонувала їй тканину, і висловила думку, що, мабуть, й інші відчувають те, що й ми. Потім ми [обговорили], як організувати швацьке товариство. Метою б цього товариства було б надання допомоги у зведенні храму.

На моє запрошення більше десяти сестер, що жили по сусідству, зібралися у мене [вдома] наступного четверга”¹.

У ту епоху серед жінок було популярним створювати свої власні організації, часто зі статутами і правилами—зводами правил для керування організаціями. Жінки, що зібралися вдома у Сари Кімбол, вирішили скласти статут і визначити правила; Елайза Р. Сноу взяла на себе відповідальність написати їх. Потім жінки попросили Джозефа Сміта продивитися цей статут і

правила та висловити про них свою думку. Пророк, прочитавши їх, сказав, що “кращих ще в житті не бачив, але додав: “Не це вам потрібно. Скажіть сестрам, що Господь прийняв їхнє приношення і має для них дещо краще, ніж написаний статут. Я запрошую всіх їх зустрітися зі мною і кількома братами ... наступного четверга пополудні, і я організую жінок під керівництвом священства на візирець священства”².

Організація Товариства допомоги

Наступного четверга, 17 березня 1842 року, двадцять жінок зібралося на верхньому

поверсі будинку, який часто називають “червоноцегляною крамницею”, де Джозеф Сміт мав офіс і вів свою справу, щоб утримувати сім’ю. Їхні збори проходили під керівництвом Джозефа Сміта і двох членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів, старійшин Джона Тейлора та Уільяма Річардса³.

Пророк Джозеф Сміт створив організацію жінок-святих останніх днів не за зразком жіночих товариств, які у той час були дуже поширеними і популярними, а за зразком, який був божественно натхненний і схвалений.

На початку зборів він сказав сестрам, що вони повинні заохочувати “братів до добрих справ у піклуванні про потреби

ЕММА СМІТ

Перший генеральний президент Товариства допомоги

“Я бажаю мати Духа Божого, щоб знати й розуміти саму себе, аби бути здатною долати будь-яку традицію чи вроджену рису, які б заважали моєму піднесенню у вічних світах. Я бажаю мати продуктивний, активний розум, аби бути здатною без сумнівів розуміти задуми Бога, коли Він відкриває їх через Своїх слуг”.

Emma Smith

Лист до Джозефа Сміта, 1844 р., Бібліотека історії Церкви

17 березня 1842 року Емма Сміт стала першим президентом Товариства допомоги.

бідних—шукали, кому потрібна допомога, і задовольняти їхні потреби,—аби допомогати, змінюючи на краще моральну поведінку і зміцнюючи чесноти жіночої спільноти”⁴.

Дружина Джозефа Сміта, Емма, була вибрана, щоб служити президентом цього нового Товариства. Потім Пророк запропонував своїй дружині вибрати радників, які б разом з нею “головували над цим Товариством, щоб турбуватися про бідних, задовольняючи їхні потреби, та вести справи цього Товариства”. Сестра Сміт вибрала своїми радниками Сару М. Клівленд та Елізабет Енн Уїтні. Потім старійшина Тейлор рукопоکлав кожен з цих радників, щоб вони могли діяти у своєму чині в президентстві Товариства⁵.

“Товариство допомоги було створено за духом одкровення, і воно [відтоді] направлялося тим же духом, і воно розвинуло в серцях безлічі наших чудових сестер прагнення бути праведними, що є приємним для Господа”

Джозеф Філдінг Сміт

*Relief Society Magazine,
Dec. 1970, 883*

Далі на зборах Джозеф Сміт сказав, що покликання його дружини є здійсненням пророцтва, даного йому майже 12 років тому, в якому Господь сказав про неї, що вона є “вибраною пані, яку [Він] покликав”, і сказав їй, що її буде “висвячено під [Джозефа Сміта] рукою роз’яснювати Писання і напучувати Церкву, згідно з тим, як буде тобі дано [Його] Духом”⁶. Джозеф Сміт повністю прочитав присутнім на зборах те одкровення, яке тепер є розділом 25 Учення і Завітів⁷.

В одкровенні Господь сказав Еммі про привілеї, які мають прийти до неї, наприклад, бути писцем для свого чоловіка та скласти збірку гімнів для святих. Господь також порадив Еммі прислухатися до попереджень, бути вірною й чесотною, не ремствувати, втішати свого чоловіка та допомагати йому, навчати з Писань та напучувати Церкву, писати та навчатися, “відкласти те, що від цього світу, і прагнути того, що від кращого”, дотримуватися завітів, бути лагідною і стергтися гордині, виконувати заповіді⁸.

У кінці цього одкровення Господь проголосив: те, що Він сказав Еммі, сказано не лише самій їй, а що Його “голос для всіх”⁹. Маючи повноваження пророка, Джозеф Сміт ще раз повторив ці слова, наголосивши, що порада і застереження в цьому одкровенні стосуються всіх членів

новоорганізованого Товариства. Він сказав, що “не лише одна [Емма], але й інші можуть отримати такі ж самі благословення”¹⁰. Через це одкровення були дані основні принципи для жінок-святих останніх днів.

Після певного обговорення сестри вирішили назвати свою організацію Жіночим товариством допомоги Наву. Емма Сміт заявила: “Ми вчинимо щось надзвичайне. ... Ми чекаємо надзвичайних можливостей і невідкладних завдань”¹¹.

На закінчення зборів старійшина Джон Тейлор поділився своїми думками. Він сказав,

Джон Тейлор

що його “серце зраділо”, коли він побачив, що “найвидатніші особистості взялися до цієї справи, призначеної впроваджувати в життя кожен чесноту і розширити межі милосердних почуттів у жіночому серці”. Він також радів тому, що “бачить цю організацію, організовану за законом небес—відповідно до одкровення, раніше даного для місіс [Емми] Сміт, за яким їй призначалося це важливе покликання,—і бачити, як все так прекрасно рухається вперед”. Він молився про те, щоб “Божі благословення і небесний мир могли перебувати в цій організації віднині й повіки”. Після цього хор, немов би повторюючи сказане старійшиною Тейлором,

проспівав гімн “Радіймо всім серцем”, а потім була промовлена заключна молитва¹².

Повноваження священства, за зразком священства, благословення священства

На зборах Товариства допомоги, що відбулися через шість тижнів по тому, пророк Джозеф Сміт докладно навчав сестер, а потім сказав їм: “Це Товариство має отримувати настанови за порядком, запровадженим Богом, через посередництво тих, кого

Через Петра, Якова та Івана Господь передав “ключі [Свого] царства” Джозефу Сміту (див. УЗ 27:13).

призначено керувати, і тепер я повертаю ключ за вас в ім’я Бога, і це Товариство радітиме, і знання і розум полинуть віднині—це початок кращих днів для цього Товариства”¹³.

Як Господній пророк, Джозеф Сміт тримав усі ключі повноважень священства на землі. Тому він, організувавши Товариство допомоги, щоб воно функціонувало під його повним керівництвом, тим самим відкрив можливість для жінок Церкви відігравати дуже важливу роль в роботі Господнього царства. Тепер вони служили під владою священства, і їм було обіцяно благословення, що перевищували ті, які вони вже отримали. Ці благословення прийдуть до них за умови їхньої праведності та старанності. Знання та розум будуть линуть до них, коли вони отримують повноту благословень священства у храмі. Сестри пройдуть обряди й укладуть священні завіти, що допомагатиме їм підготуватися самим і їхнім сім’ям до вічного життя. (Щоб більше дізнатися про Товариство допомоги і священство, див. розділ 8).

Захоплене ставлення до Товариства допомоги на початку його існування

Жіноче товариство допомоги Наву швидко зростало, і в серпні 1842 року в ньому вже нараховувалося більше 1100 членів. Спочатку

членство в Товаристві не було автоматичним для всіх членів Церкви. Щоб належати до Товариства, жінки мали подати про це прохання, і приймали їх у Товариство за умови, що вони великодушні й добродішні. Джозеф Сміт сказав: “Це повинно бути Товариство вибраних, відокремлене від всього зла світу, воно має бути добірним, чеснотним і святим”¹⁴.

Сестри в Наву вимагали, щоб їх прийняли в Товариство допомоги. Вони були сповнені бажання надавати матеріальну й духовну допомогу організовано і вповноважено. Вони також усвідомили небувалу можливість

Збори Товариства допомоги вела Емма Сміт.

навчатися від пророка, як підготуватися до отримання вищого духовного знання і благословень храму. Їм подобалося у цій великій справі бути об'єднаними між собою та з братами-носіями священства.

Тепер сестри, маючи цей привілей, мали й відповідальність жити так, щоб бути гідними його. Джозеф Сміт сказав їм: “Зараз ви поміщені в такі умови, коли ви можете діяти відповідно до тих добрих почуттів, які Бог вклав у ваше серце. Якщо ви будете жити за цими принципами, як же це буде чудово і прекрасно!”¹⁵ Через багато років по тому президент Бойд К. Пекер, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “На жінці лежить відповідальність розвивати у своєму житті чесноти, яких її навчає Товариство допомоги, так само як на чоловіках лежить зобов'язання будувати своє життя за зразками характеру, яких навчає священство”¹⁶.

Товариство допомоги не було ще однією групою жінок, що намагаються чинити у світі добро. Воно було іншим. Воно було “чимось кращим”, тому що було організоване під повноваженням священства. Його організація була необхідним кроком у розгортанні Божої роботи на землі. Воно підготувало жінок Церкви до отримання обрядів та укладання завітів священства і допомогло їм у виконанні їхніх сімейних обов'язків.

Пророк Джозеф Сміт навчав сестер Товариства допомоги.

Настанови Джозефа Сміта

На перших зборах Жіночого товариства допомоги Наву сестру Елайзу Р. Сноу було призначено служити секретарем цієї організації. Виконуючи свої обов'язки, вона ретельно й детально вела записи кожних зборів Товариства допомоги, які відвідувала. Ці записи були названі протоколами. Джозеф Сміт сказав сестрам, що ці протоколи повинні стати "статутом і законом" Товариства¹⁷.

На більшості зборів Товариства допомоги сестри присвячували час отриманню настанов. Сестри мали благословення слухати, як на шести їхніх зборах їх навчав пророк Джозеф Сміт. Коли він їх навчав, вони відчували

могутній вплив Духа. Наприкінці одних з таких зборів сестра Сноу написала: "Дух Господній відчувався надзвичайно сильно, цього ніколи не забути присутнім на цій цікавій події"¹⁸.

Усі протоколи, які вела сестра Сноу, її записи обговорень, які проводив Пророк, мали велике значення. Учення Пророка, яких він навчав їх на тих зборах, направляли роботу сестер з Товариства допомоги і провідників священства, які служили з ними. Ці вчення й далі продовжують впливати на роботу Церкви сьогодні.

Джозеф Сміт розповідав про принципи, які навчали сестер з Товариства допомоги,

як допомагати бідним і “спасати душі”¹⁹. Від самих перших зборів Товариства допомоги сестри керувалися вченнями Пророка у своїх зусиллях збільшувати віру й особисту праведність, зміцнювати сім’ї і домівки та шукати нужденних та допомагати їм.

Зміцнення віри та особистої праведності

Джозеф Сміт навчав сестер, що у них є священне зобов’язання прагнути власного спасіння. Він сказав: “Ми можемо жити тільки поклоняючись нашому Богу, усі повинні робити це для самих себе, бо ніхто не може робити це для інших”²⁰. Він навчав їх бути праведними особистостями, ставати святим народом та підготуватися до храмових обрядів і завітів. Він заохочував їх бути в мирі з Господом, з оточуючими та з самими собою: “Сестри, ... чи можуть бути серед вас суперечки? Я не хотів би цього—ви повинні покаятися і здобути любов Бога”²¹. “Ні війна, ні дратування, ні конфлікти, а лагідність, любов, чистота—ось що має звеличувати вас”²².

На одних із зборів Товариства допомоги пророк Джозеф Сміт під час обговорення 12-го розділу з книги 1 Коринтянам, підкреслив, що кожна сестра, виконуючи свою роль, була важливою для всієї Церкви. Він дав “настанови стосовно різних чинів

“Вихову [іме] своїх дітей у світлі та істині” (УЗ 93:40).

[у Церкві] і необхідності того, щоб кожна людина діяла у сфері даних їй повноважень та виконувала різні призначені їй функції”. Він також застеріг від схильності “зневажати нижчі чини в Церкві та із заздрісними очима дивитися на тих, хто має вище становище, ніж інші”. Це, за його словами, “безглуздя людського серця, коли людина прагне громадського становища, але не того, що призначається Богом”²³. Завдяки такому навчанню він допомагав сестрам ходити “в святості перед Господом”²⁴.

“Якщо ми йдемо, щоб стати перед Богом,—говорив Джозеф Сміт сестрам з Товариства допомоги,—то давайте очистимося”²⁵.

Зміцнення сім'ї й домівки

Хоч сестри на початку існування Товариства допомоги брали участь в житті своєї громади і були готові служити ближнім, усе ж вони ніколи не забували про свої обов'язки перед власними сім'ями та домівками. Вони з вірністю застосовували свої природжені дари матерів і виховательок. Також вони правильно розуміли одкровення, дане Господом через Джозефа Сміта стосовно сімейних обов'язків:

“І обов'язком твого покликання буде втішати ... твого чоловіка, у його стражданнях, утішними словами, у душі лагідності”²⁶.

“І знову, якщо батьки мають дітей у Сіоні або в будь-якому з його колів, які організовано, і не вчать їх розуміти вчення про покаяння, віру в Христа, Сина живого Бога, і хрищення й дар Святого Духа рукопокладанням у віці восьми років, гріх буде на головах батьків.

Бо це буде законом для жителів Сіону або будь-якого з його колів, які організовано.

І їхні діти будуть охрищені для відпущення їхніх гріхів у вісім років і отримають рукопокладання.

І вони також мають навчати своїх дітей молитися і ходити чесно перед Господом”²⁷.

“Але Я заповідав вам виховувати своїх дітей у світлі та істині. ...

“... Спочатку привести до ладу свій власний дім. ...

Те, що Я кажу одному, Я кажу всім. ...

“... Дивитися, щоб [члени сім'ї] були більш старанними і турботливими вдома, і молилися завжди”²⁸.

*“Майбутнє Товариства
[допомоги] багатобі-
цяюче. Оскільки
Церква зростає, сфера
його корисності буде
відповідно розширюва-
тися і воно матиме
навіть більший
потенціал творити
добро, ніж це було в
минулому. Якщо всі
сестри і надалі будуть
разом підтримувати
Товариство, воно
виконає чудову роботу
і буде постійним
благословенням
для Церкви”.*

Лоренцо Сноу

*Relief Society Magazine,
Dec. 1970, 883*

Уривки з протоколів Жіночого товариства допомоги Наву вказували, що Джозеф Сміт і сестри ніколи не забували про принципи, що містилися в цих одкровеннях. Їхні слова та дії свідчили про те, що перш за все вони дбали про свої домівки та домівки інших людей. Наприклад, Емма Сміт навчала, що “матерям належить наглядати за своїми дочками та навчати їх триматися стежки цнотливості”²⁹. Пророк Джозеф висловив особливе занепокоєння стосовно стосунків між чоловіком і дружиною. Він порадив сестрам: “Нехай в цьому Товаристві навчають, як поводитися з чоловіками, ставитися до них з лагідністю та любов’ю. Коли чоловік, обтяжений труднощами, загнаний у кут проблемами і складнощами, бачить

Христильна кутіль Гельсінкського Фінського храму

посмішку, замість звинувачення чи ремствування, якщо його зустрінуть з м’якістю, це заспокоїть його душу і втішить його почуття. Коли впадаєш у відчай, необхідне втішення. ... Коли ви підете додому, ніколи не кажіть сердитого чи недоброго слова своїм чоловікам, але нехай доброта, милосердя і любов віднині вінчають ваші діяння”³⁰. За інших обставин пророк дав подібну пораду чоловікам, сказавши, що обов’язок чоловіка—“любити, плекати і жити своєю дружиною” і “зважати з ніжністю на її почуття”³¹.

Сестри з Товариства допомоги, обговорюючи, як допомогти людям в їхній громаді, часто зосереджувалися на сім’ях і домівках. У протоколах їхніх зборів дуже часто зустрічаються такі вислови: “Місіс Хок розказала про сім’ю Драрі—вони все ще хворіють і потребують наших молитов—якщо не чогось більшого”³². “Сестра Джошуа Сміт ... пішла й відвідала сестру Мак-Евен і сестру Модлі. Виявили, що їхні сім’ї перебувають у великій нужді. Їх треба навідувати щодня”³³. “П. М. Уілер ... рекомендувала надати допомогу цього Товариства сестрі Френсіс Лью Лоу, вона літня вдова, хвора, їй ніде жити; зараз у неї немає грошей”³⁴. “Сестра Пек повідомила, що містер Гайс і його сім’я—хворі й нужденні люди. Було надано допомогу. ... Місіс Кімбол сказала, що містер Чарльстон і його сім’я захворіли, його дружина дуже

Підготовка до відвідування храму

Вірити в Небесного Батька, Ісуса Христа і Святого Духа.

Зміцнювати свідчення про Спокуту Ісуса Христа і відновлену євангелію.

Підтримувати живого пророка і дослухатися до нього.

Бути гідними храмової рекомендації, будучи морально чистими, дотримуючись Слова мудрості, платячи повну десятину і живучи за вченнями Церкви.

Віддавати час, таланти і кошти, щоб допомагати у побудові Господнього царства.

Брати участь у сімейно-історичній роботі.

Навчатися і бути благоговійними.

Скромно одягатися і мати гарний вигляд.

виснажена і їй дуже потрібна доглядальниця. Сказала, що допомагала їм”³⁵.

Любов святих до своїх сімей була рушійною силою в об'єднанні їхніх зусиль, спрямованих на побудову храму в Наву. Пророк Джозеф навчав їх, що вони можуть бути охрищені за померлих членів їхніх сімей.

Певний час їм було дозволено виконувати ці обряди не у храмі, однак Господь наказав їм:

“Збудуйте дім Моему імені, щоб Всевишній перебував у ньому.

Бо немає на землі місця, куди б Він міг прийти й відновити те, що було втрачено для вас, або те, що Він забрав, саме повноту священства.

Бо й христильної купелі немає на землі, щоб вони, Мої святі, могли христитися за тих, хто помер—

Бо цей обряд належить Моему дому”³⁶.

Вони хотіли побудувати храм ще й для того, щоб укласти новий і вічний завіт, який би об'єднав їхні сім'ї навічно³⁷.

Члени Церкви в Наву знайшли велике втішення у хрищенні за померлих та в обіцянні мати вічні сім'ї. Однією з цих членів Церкви була сестра на ім'я Саллі Ренделл. Коли помер її 14-річний син Джордж, вона написала про цю сумну новину членам сім'ї. Невдовзі по тому вона дізналася про хрищення за померлих. Вона знову написала своїм родичам, цього разу відчуваючи віднайдені мир і впевненість:

“Батька [Джорджа] христили за нього, і як це чудово, що ми віримо й отримуємо повноту євангелії, що проповідується тепер, і можемо бути охрищені за всіх наших дорогих друзів і спасти їх у всіх тих поколіннях, про які зможемо отримати якусь інформацію.

Я хочу, щоб ви написали мені імена всіх ваших померлих родичів, щонайменше дідусів та бабусь. Я маю намір зробити все, що у моїх силах, для спасіння моїх друзів. ... Я припускаю, що вам це вчення видасться дивним, але ви побачите, що воно є істинним”.

Своїй матері, яка також втратила дитину, Саллі свідчила: “О мамо, якщо ми матимемо щастя встати у першому воскресінні, то з нами будуть наші діти, яких ми поклали в їхні могили”³⁸.

Полегувати страждання, шукаючи нужденних і допомагаючи їм

Від моменту організації Церкви в 1830 році жінки-святі останніх днів знаходили безліч шляхів, щоб надавати допомогу. Вони виконували слова Спасителя, який сказав: “Що тільки вчинили ви одному з найменших братів Моїх цих,—те Мені ви вчинили”³⁹.

Коли пророк Джозеф Сміт керував зведенням храму в Кертленді, Огайо, сестри бачили, в якій великій нужді жили будівники храму та їхні сім’ї. Сара М. Кімбол згадувала; “Жінки сколочували масло і з радістю посилали це масло будівникам храму, обходячись у своїх сім’ях без нього”⁴⁰. Поллі Аїнджелл пригадувала слова, сказані Джозефом Смітом, який спостерігав за їхньою роботою. Він сказав: “Сестри завжди перші й хуткіші в усіх добрих справах. Марія [Магдалина]

була першою при воскресінні, а зараз сестри першими працюють над внутрішнім оздобленням храму”⁴¹.

Тепер же, коли під повноваженням священства було організовано Товариство допомоги, зусилля допомагати тим, хто будував храм в Наву, були ще більшими. На одних зборах Товариства допомоги жінки зосередилися на тому, як практично вони можуть служити чоловікам, які так старанно працювали на будівництві храму. “Сестри ділилися своїми почуттями одна з одною”, одностайно виявляючи “бажання сприяти побудові храму та допомагати у справі Сіону”. У протоколах записано про велику кількість внесків, зроблених членами Товариства допомоги:

“Сестра Джоунс сказала, що готова йти й просити тканину, якщо їй скажуть це робити, вона також запропонувала надати житло й харчування для кожного працюючого на будівництві храму.

Місіс Дюрфі сказала, що якщо керівники Товариства хочуть, вона готова їздити у фургоні по навколишній місцевості і збирати вовну та інше для просування цієї роботи.

Місіс Сміт запропонувала, щоб дружини торговців давали в дар тканини, аби інші могли працювати.

Місіс Уїлер сказала, що вона готова віддати частину свого часу, а то й увесь свій час.

Місіс Гренджер готова виконувати будь-яку роботу, в'язати, шити або доглядати хворих—усе, що може бути найкориснішим.

Міс Елз сказала, що відчуває готовність йти і збирати пожертвування і т.ін.

Місіс Айнджел сказала, що залюбки в разі потреби буде лагодити старий одяг, якщо не вдасться отримати нову тканину.

Місіс Сміт запропонувала зібрати вовну і забезпечити літніх сестер пряжею, щоб вони в'язали шкарпетки для будівників храму на наступну зиму.

Сестра Стрінгем запропонувала пошити чоловічий одяг і попрацювати у храмі.

Сестра Фелшоу пропонує кілька брусків мила. ...

Сестра Стенлі запропонувала віддавати кожен десятий фунт льону, а також щодня віддавати кварту молока.

Міс Бімен буде шити одяг.

Сестра Сміт запропонувала збирати муслін та інше у торговців, які не є членами Церкви, але дружньо до неї налаштовані. ...

Сестра Гін запропонувала в дар нитки власного прядіння⁴².

Із сердець цих сестер йшло велике бажання долучитися до хороших справ. Тому вони віддавали вовну і фургони, мило і

В Нау, Іллінойс, Емма і Джозеф Сміт скеровували зусилля на те, щоб допомогти голодним, бездомним та хворим.

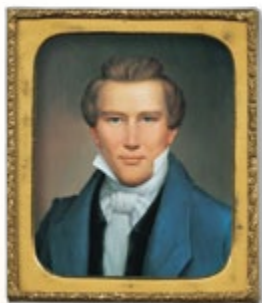
пошитий одяг, їжу і прикраси, час і таланти. Через своє нове Товариство жінки Церкви діяли відповідно до їхнього вродженого співчуття, аби будувати Господню Церкву.

Пророк Джозеф Сміт закликав сестер з Товариства допомоги старатися зміцнювати тих, хто у нужді. На одних зборах Товариства допомоги Джозеф Сміт після того, як навчав з 1 Коринтянам 12 (див. сторінку 18), почав читати слова Павла про милосердя, що в 1 Коринтянам 13. Коментуючи цей розділ, він сказав: “Не звужуйте своє бачення чеснот ваших ближніх. ... Ви повинні стати великодушними до інших, якщо хочете чинити так, як чинив Ісус. ... Коли ви збільшите свою чистоту й чеснотність, коли ви збільшите свою милість, нехай ваші серця відкриваються—нехай вони стануть великодушними до інших—ви мусите бути довготерпеливими

і терпіти недоліки й помилки людей. Якими безцінними є душі людей!”⁴³

На інших зборах Товариства допомоги він навчав: “Найкращий спосіб відвести людей від гріха—взяти їх за руку і пильнувати за ними з лагідністю. Коли люди проявляють до мене хоч якусь доброту і любов, о, як сильно це впливає на мій розум, в той час як протилежний підхід, як правило, збудує всі неприємні почуття й пригнічує людський розум”⁴⁴.

Сестри з Товариства допомоги поставили милосердне служіння за основний принцип своєї організації. Щотижня, коли збиралося Жіноче товариство допомоги Наву, сестри особисто доповідали про людей, які були в нужді. Скарбниця приймала пожертвування, а потім пожертвування розподілялися між нужденними, щоб полегшити їхнє становище. Серед пожертвувань були гроші, різні

ДЖОЗЕФ СМІТ

Перший Президент Церкви

“Жінки Товариства допомоги не тільки допомагають бідним, але й спасають душі”.

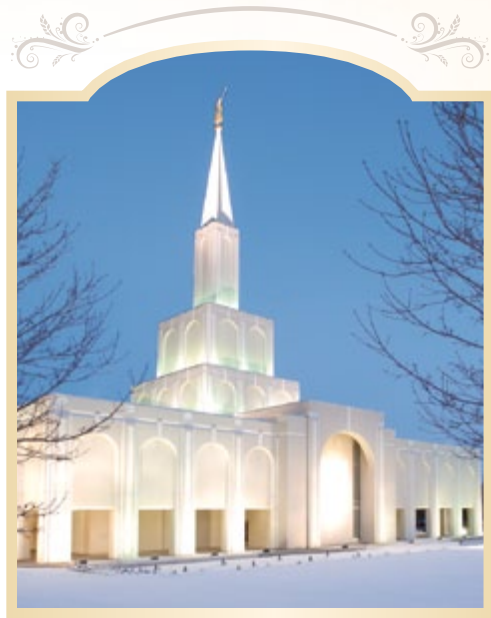
Joseph Smith Jr.

*Relief Society Minute Book, June 9, 1842,
Church History Library, 63*

речі, таланти і час. Жінки віддавали різноманітний одяг та постільні речі. Вони жертвували льон, вовну та пряжу для пошиття одягу. Вони також віддавали в дар харчі: яблука, цибулю, борошно, цукор, хліб та масло.

Сестра Емма Сміт як президент Товариства допомоги була неперевершеним прикладом у милосердному служінні. Вона відкрила свій дім для голодних, безпритульних та хворих. У “садибі”, як іноді називали дерев’яний будинок Смітів, було дві спальні і одна загальна кімната. На час організації Товариства допомоги в цьому будинку мешкало 11 людей, не рахуючи Емми, Джозефа та їхніх 4-х дітей.

У ранній період існування Товариства допомоги сестри служили тим, хто перебував у нужді, але самим цим сестрам рідко коли служили. Наприклад, Еллен Дуглас приєдналася до Товариства допомоги невдовзі після того, як у березні 1842 року вона та її сім’я прибули в Наву. Через три місяці помер її чоловік Джордж. Усією сім’єю вони працювали, щоб забезпечити себе, проте їм було дуже важко без чоловіка і батька. І все ж Еллен брала участь у роботі Товариства допомоги, активно допомагаючи іншим полегшувати їхні страждання, долати хвороби та бідність. А потім у квітні 1844 року вона та кілька її дітей захворіли й опинилися в такому становищі, що самі потребували

Торонтський храм, провінція Онтаріо

допомоги. Вона написала листа своїй сім’ї в Англію, описуючи, як Товариство допомоги надало їй допомогу, коли вона прийшла відвідати подругу на ім’я Енн:

“Коли я стала почувати себе краще, то пішла у центр міста, де жила Енн, щоб відвідати її, і залишилася в неї на дві ночі. ... Жінка, яка жила неподалік Енн, сказала, щоб я звернулася з проханням до Жіночого товариства допомоги, аби мені дали щось з одягу, який був потрібний і мені самій, і моїй сім’ї. Я відмовилася це зробити, та вона сказала, що мені потрібно і те, і те, а також що я довго хворію, і якщо я сама не звернуся з таким проханням, то вона це зробить за мене”.

Сестра Дуглас врешті-решт погодилася попросити допомогу. “Ми пішли до однієї із сестер,—продовжувала вона,—і вона спитала, у чому я маю найбільшу потребу. Я сказала їй, що мені ... потрібно багато чого. Поки я хворіла, у дітей зносився одяг, бо я не могла його лагодити, тож вона сказала, що постараться зробити для мене все, що тільки зможе. Енн прибула через кілька днів; мені привезли цілий фургон і я отримала подарунок, якого ніколи ще в житті не отримувала”⁴⁵.

“Щоб ми усі разом могли посісти місце на небесах”

Старійшина Джон А. Уїдтсоу, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, так описував фундаментальну роботу Товариства допомоги: “Полегшення тягарів бідності, хвороб, сумнівів, невігластва, звільнення від всього, що перешкоджає радості й розвитку жінки. Яке чудове повноваження!”⁴⁶

Жінкам-святим останніх днів, сильним у вірі й свідченні, справді доручили “ангельську місію”⁴⁷. Старійшина М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав: “Кожна сестра у цій Церкві, яка вступила в завіт з Господом, має божественні повноваження допомагати у спасінні душ, вести жінок світу, зміцнювати домівки Сіону й будувати царство Бога”⁴⁸.

Коли Сара М. Кімбол та Маргарет Кук вирішили започаткувати швейну артіль, вони хотіли допомогти підготувати храм для людей. Під натхненним провідництвом Пророка та інших провідників священства вони та їхні сестри врешті-решт допомогли підготувати людей до храму.

Ця робота продовжується і сьогодні. Керуючись принципами, яких навчав Джозеф Сміт, сестри з Товариства допомоги працюють разом, щоб підготувати жінок та їхні сім'ї до найбільших Божих благословень. Вони з радістю дослухаються до поради, яку дала мати Джозефа Сміта, Люсі Мак Сміт: “Ми повинні плекати одна одну, піклуватися одна про одну, втішати одна одну і навчатися, щоб ми усі разом могли посісти місце на небесах”⁴⁹.

“Припадай до завітів”

Вихід, переселення і поселення

*Сестри ніколи не забували ні
про організацію, ні про обіцяння, дані
їм Президентом Джозефом Смітом. ...
Вони завжди були готові охочими руками й
ніжним співчуттям чинити справу любові й
милосердя, і багато людей потребувало таких
добрих вчинків, бо то були дні важкої праці,
і страждань, і нестатків, і нужди.*

Еммелін Б. Уеллс

“Припадай до завітів” Вихід, переселення і поселення

27 червня 1844 року озброєна банда вирушила до невеличкої в'язниці в Картреджі, Іллінойс, в яку безвинно було кинуту Джозефа Сміта разом з його братом Гайрумом та старійшинами Джоном Тейлором і Уїллардом Річардсом. Після нападу банди виявилось, що Джозеф і Гайрум загинули, а старійшина Тейлор був поранений.

Мученицька смерть Джозефа і Гайрума Смітів не зупинила віру й вірність святих. Вона також не означала припинення переслідувань членів Церкви. Через постійні переслідування новий провідник Церкви, Президент Бригам Янг, з часом порадив святим залишити Наву, Іллінойс, задля нової домівки, де вони сподівалися жити й поклонятися Богу в спокої. Багато хто пішов за Президентом Янгом, розпочавши свій вихід у лютому 1846 року.

На той важкий час офіційна організація Жіночого товариства допомоги була розпущена. Проте у сестер і надалі було палке бажання полегшувати страждання, зміцнювати сім'ї і бути вірними та святими. Вони прислухалися до наказу, даного Господом

першому президенту їхнього Товариства допомоги: “Припадай до завітів, які ти склала”¹.

Вихід: Підтримані завітами

Сестри з Товариства допомоги були подібні до давнього народу Аммона, бо “відзначалися своєю ревністю у ставленні до Бога, а також до людей” і були “стійкими у вірі в Христа”². Їх було навчено пророком Джозефом Смітом, і вони отримували благословення завдяки своїй організації, офіційно створеній під повноваженням священства. Тепер їм потрібні були благословення храму.

Більше 5000 святих заповнило храм в Наву після його освячення; вони тепер, перед початком своєї подорожі у невідоме майбутнє, могли отримати ендаумент і пройти обряд запечатування. Вони приходили в храм протягом всього дня і до пізньої ночі. Президент Бригам Янг написав, що вони так горіли бажанням пройти для себе обряди, що він “цілковито віддавався цій роботі Господа у храмі, працюючи день і ніч, виділяючи для сну, в середньому, не більше чотирьох

годин на добу і приходячи додому лише раз у тиждень”³.

Сила, міць і благословення храмових завітів мали підтримати святих останніх днів у їхній подорожі, де на них чекали холод, спека, голод, бідність, хвороби, нещасні випадки та смерть. Вони були зміцнені й обдаровані могутністю—стали духовно підготовленими залишити Наву й вирушити у свою нелегку подорож у пустиню.

Як багато сестер Товариства допомоги, Сару Річ в її труднощах, що супроводжували вихід, підтримували храмові благословення. Перед тим, як залишити Наву, вона отримала покликання від Бригама Янга працювати у храмі. Пізніше вона сказала:

“Ми отримали в домі Господа багато благословень, які приносили нам радість і

заспокоєння у всіх наших скорботах; вони допомагали нам мати віру в Бога і ми знали, що Він буде направляти й підтримувати нас у невідомій подорожі, яка

чекала на нас. Бо якби у нас не було віри і знання, якими ми були обдаровані у тому храмі під впливом Духа Господнього і за Його допомогою, наша подорож була б схожа на стрибок у темряву. Розпочавшись ... узимку, у стані майже цілковитої бідності, вона могла здаватися подорожжю у пазури

Сара Річ

смерті. Та ми мали віру в нашого Небесного Батька, і ми покладали свою довіру на Нього, відчуваючи, що ми були Його вибраним народом, сприйняли Його євангелію і замість суму ми відчували радість від того, що день нашого звільнення прийшов”⁴.

Як і припускала сестра Річ, для жінок святих останніх днів вихід не був “стрибком у темряву”. Їх підтримували їхні завіти. Як і діти Ізраїля в давнину, вони йшли за пророком у пустиню, сподіваючись на визволення. Під час підготовки до виходу Президент Бригам Янг звернувся до святих з таким проголошенням: “Це буде наш завіт: ми будемо йти, маючи всі обряди Господа”⁵. Святі останніх днів йшли у пустиню, пов’язані завітом з Богом, своїми сім’ями та людьми, з якими вони йшли.

Переселення: Віра, милосердя і взаємопідтримка

Перед тим як залишити Наву, група святих останніх днів написала на стіні залу асамблей свого спустілого храму таке послання: “Господь побачив наше жертвування: йдіть за нами”⁶. Цими словами було стисло сказано про їхню відданість і колективні зусилля. Святі пішли вперед з духом жертвування, посвячення і віри в Бога. Вони не здійснювали подорож як самотні

Більше 5000 святих отримали храмові благословення в Наву, Іллінойс, перед тим, як вирушити у свою подорож в Долину Солоного озера.

подорожні, але як “Табір Ізраїля”, спільнота, організована в менші загони, що називалися групами, для взаємної підтримки.

В одкровенні, даному Бригаму Янгу “стосовно Табору Ізраїля в його мандрах на Захід”, Господь наказав піонерам: “Нехай кожна група візьме на себе стільки бідних, удів, безбатченків і сімей тих, хто пішов у військо, щоб це в рівних частинах відповідало дивідендам від власності”⁷.

Часто під час переселення співвідношення чоловіків і жінок та дітей було низьким. На весні 1847 року, після того як багато святих перезимували в місцевості, яку вони назвали Уінтер-Квортерз, майже

“У кожную епоху світової історії, коли Бог покликав людину або народ чи наказував їм виконати певну роботу, вони через рішучість і наполегливість, а також віру в Нього отримували здатність виконати її”.

Уілфорд Вудраф

*Deseret News: Semi-Weekly,
July 26, 1881, 1*

Під час подорожі до Долини Солоного озера жінки допомагали одна одній турбуватися про свої сім'ї.

520 чоловіків, а також 35 жінок і 42 дитини приєдналися до Мормонського батальйону у відповідь на заклик служити в армії Сполучених Штатів. Ще 143 чоловіків, 3 жінок і 2 дітей пішли попереду першого загону піонерів, прокладаючи шлях для інших. Сестра на ім'я Презендія Кімбол згадувала: "Усього кілька чоловіків залишилося, щоб вирощувати зерно та овочі і захищати жінок та дітей. ... Отже залишилися старі, німечні, жінки та діти"⁸.

Святі отримували благословення, які надавалися владою священства через рукопокладання братів, які мали священство. Вони

також отримували підтримку завдяки вірі, милосердю, силі та молитвам сестер.

Оскільки багато людей хворіли, сестри служили лікарями та доглядальницями для власних сімей і одна для одної, як це було і в Наву. Друзілла Дорріс Хендрікс пригадувала: "У всьому загоні не було фургону, де б не було хворого, [але] ми переносили це з терпінням Йова"⁹. Рівень смертності був високим, особливо серед немовлят¹⁰.

Елайза Партрідж Лайман народила сина 14 липня 1846 року у фургоні. Як і багато немовлят серед піонерів, хлопчик не вижив.

У щоденнику Елайза написала про пережите нею:

14 липня 1846 р.: “Як для хворої жінки, я перебувала в дуже невідповідних умовах. Пекуче сонце палить у фургон увесь день, а вночі досить холодно—надто різка зміна, щоб бути здоровою”.

15 жовтня 1846 р.: “Сьогодні ми переїхали в наш перший дерев'яний дім. Це перший дім, в якому було моє маля. Я відчуваю надзвичайну вдячність за цей привілей сидіти біля вогню, який вітер не може роздувати в різних напрямках, і де я можу зігрівати один свій бік, і при цьому не мерзне мій інший бік. У нашому домі немає підлоги та багатьох інших зручностей, але стіни захищають нас від вітру, навіть якщо й протікає наш дах із дернини”.

6 грудня 1846 р.: “Наше дитя хворе, йому стає дедалі гірше. Кричало весь день, та я не могла зрозуміти, що ж непокоїло його”.

12 грудня 1846 р.: “Дитя померло, і я тужу через цю втрату. Ми все робили, що тільки

Елайза Партридж Лайман

могли для нього, та нічого не допомогло; воно продовжувало марніти відтоді, як захворіло. Моя сестра Керолайн і я щонаочі сиділи біля нього і намагалися врятувати його від смерті, бо не змогли б перенести розлуки з ним, але ми були безсилі щось зробити. ...

Зі мною все ще подруги, якими я до-рожу. Якби в мене їх не було, я б хотіла попрощатися з цим світом, бо в ньому так багато розчарувань і суму. Та я вірю, що є сила, яка наглядає за нами і робить усе правильно”¹¹.

Як казала Елайза, вона була підтримана дружбою турботливих сестер. Пізніше вона виявляла таку ж дружбу і таке ж співчуття, допомагаючи іншим жінкам, які переживали таке ж горе. 1 червня 1847 року вона написала: “Померла дитина у сестри Ельвіри Холмс. Мене попросили ... прийти

Багато жінок-святих останніх днів народили дітей під час подорожі до Долини Солоного озера.

і провести день з нею; я погодилась. Ми ходили на могилу її дитини”¹².

У таких важких обставинах сестри поклалися на силу своїх завітів. Бетшеба В. Сміт, четвертий генеральний президент Товариства допомоги, пізніше розповіла про таке:

“Я не збираюсь описувати, як ми йшли через заметілі, вітри й дощі; як прокладали дороги, будували мости і в’язали плоти; як наші нещасні тварини брели за нами день у день і їм не вистачало їжі; ні про те, як наші загони страждали від бідності, хвороб та смерті. Нас утішало те, ... що ми могли спокійно проводити загальні збори і приватні зустрічі, де ми молилися і співали пісні Сіону та раділи тому, що наші переслідувачі залишилися далеко позаду. Ми ще більше втішались, бачачи силу

Бога, яка проявлялася через рукопокладання старійшин, і хворі зцілялися, а кульгаві починали ходити. Господь був з нами, і Його сила виявлялася щодня”¹³.

Жінки знаходили духовну силу також в любові та співчутті одна до одної. Упродовж усієї подорожі, переживаючи страждання, заподіяні хворобами і смертю, вони молилися одна за одну і втішали одна одну.

“Любов Бога линула від серця до серця,—написала Хелен Мер Уїтні,—аж поки лукавий, здавалось, знесилився у своїх намаганнях втесатися між нами й Господом, і його болючі стріли там і там обламувалися”¹⁴.

Пам’ятаючи натхненне навчання пророка Джозефа Сміта, ці вірні жінки-піонери мали бачення своєї сили й потенціалу для служіння.

БЕТШЕБА В. СМІТ

Четвертий генеральний президент Товариства допомоги

“Коли я почула про євангелію, я знала, що вона є істинною; коли я вперше прочитала Книгу Мормона, я знала, що вона натхненна Богом; коли я вперше побачила Джозефа Сміта, я знала, що стою лицем до лиця з пророком живого Бога, і в моєму розумі не було сумніву стосовно його повноваження”.

Bathsheba W. Smith

Young Woman’s Journal, Oct. 1901, 440

Сестри “завжди були готові охочими руками й ніжним співчуттям чинити справу любові й милосердя” (Еммелін Б. Уеллс).

Вони допомагали встановлювати домівки і громади. Проявами віри й милосердя вони спасали душі. Їхніми жертвами освячувалися і вони самі, і ті, кому вони служили.

Навіть не маючи офіційних зборів Товариства допомоги, жінки-піонери дотримувалися вчень Пророка і своїх завітів, завдяки чьому їм вдалося написати надзвичайний розділ в історії Церкви й Американського Заходу. Один відомий історик, який не належав до Церкви, написав: “Те, що я не приймаю цю релігію, яку вони сповідують, ще не означає, що я сумніваюсь в їхній відданості й героїзмі, які часто виявляються в служінні.

Особливо це стосується їхніх жінок. Їхні жінки—просто неймовірні”¹⁵.

Поселення: “Завжди готові ... виконувати справу любові й милосердя”

Перші загоны піонерів, прибувши в Солт-Лейк-Сіті, посяли зернові й збудували для себе хоч якесь житло. Вони також допомагали задовольняти потреби інших. Президент Бригам Янг порадив святим допомагати нужденним як духовно, так і матеріально. Його порада нагадувала заклик

У 1856 році сестри з Товариства допомоги зібрали ковдри для страждених піонерів з ручними візками.

Амулека з Книги Мормона до зuboжilих зорамійців: “Якщо ви відвернете нужденного і роздягненого, і не навідаєтеся до хворого і стражденого, і не поділитесь вашим майном, якщо воно у вас є, з тими, хто знаходиться в нужді,—я кажу вам, якщо ви не зробите чогось з цього, знайте, ваша молитва марна і нічого не дасть вам, і ви як ті лицеміри, які заперечують віру”¹⁶.

Сестра Еммелін Б. Уеллс, яка пізніше служила п'ятим генеральним президентом Товариства допомоги, так описувала великодушність і служіння сестер: “Після виходу з Наву і впродовж їхньої подорожі збори Товариства допомоги не проводилися, але сестри ніколи не забували ні про настанови,

ні про обіцяння, які вони отримали від пророка Джозефа Сміта; вони продовжували свою милосердну роботу, де б і коли б не випадала для цього нагода; вони завжди були готові охочими руками й ніжним співчуттям чинити справу любові й милосердя, і багато людей потребувало таких добрих вчинків, бо то були дні важкої праці, і страждань, і нестатків, і нужди”¹⁷.

У 1854 році Матільда Дадлі відчула, що місцеві американські індіанці багато в чому мають потребу. Спочатку діючи з власної ініціативи, а пізніше за настановами Президента Бригама Янга, вона організувала сестер під керівництвом свого єпископа, щоб шити одяг для місцевих жінок і дітей. Схожі групи утворилися і в інших поселеннях, коли жінки-святі останніх днів діяли за милосердними почуттями своїх сердець, і служили, щоб задовольнити потреби оточуючих.

Така модель продовжувала діяти й тоді, коли все більше святих останніх днів почало прибувати в Долину Солоного озера. Церковні провідники закликали людей розселятися по всій території, займаючи місцевості на півночі та півдні від Солт-Лейк-Сіті. Сестри пам'ятали про спадок і фундаментальні принципи Жіночого товариства допомоги Наву й організовували у цих поселеннях багато груп, щоб служити іншим та полегшувати життя бідних.

Люсі Мезерва Сміт, наприклад, повела за собою групу жінок-святих останніх днів у Прово, Юта. Вона та інші сестри відповіли на заклик допомогти святим останніх днів, хто прибув у Юту. На генеральній конференції у жовтні 1856 року Президент Бригам Янг оголосив, що піонери з ручними візками застрягли на своєму шляху за сотні миль від них. Він заявив: “Уся ваша віра, релігія і сповідання релігії ніколи не спасуть душу жодного з вас в цілестяльному царстві нашого Бога, якщо ви не будете дотримуватися саме тих

Сестри з Товариства допомоги продовжували служити і підбадьорювати одна одну після прибуття в Долину Солоного озера.

принципів, яких я вас зараз навчаю. Рушайте і привезіть тих людей, що зараз на рівнинах, і дбайливо потурбуйтеся про ті речі, які ми звемо земними, тобто про земні обов’язки, інакше ваша віра буде марною”¹⁸.

Сестра Сміт написала в автобіографії, що після заклику Президента Янга присутні приступили до дій, щоб полегшити становище своїх братів і сестер. Жінки “скидали з себе нижні спідниці [які вони носили за модою того часу, а також для утеплення], панчохи, нічого не шкодували, прямо тут, у Скинії, а потім склали [це все] у фургони, щоб відвезти святим у горах”.

Вони продовжували збирати постільні речі та одяг для святих, які мали прибути, маючи дуже мало чого у своїх ручних візках. Сестра Сміт написала: “Ми, з допомогою наших чудових братів і сестер, робили все, що було в наших силах, аби допомогти нужденним, коли пізньої осені вони прибули зі своїми ручними візками. ... Оскільки на той час у нашого Товариства було мало коштів, ми не могли зробити багато, однак чотирьом епископам насилу вдалося везти постільні речі та різний одяг, який ми разом зібрали в перший раз, коли зустрілися. Ми не припиняли свої зусилля, поки не зробили все потрібне для надання допомоги”. Сестра Сміт сказала, що коли загони з ручними візками прибули, будинок у місті був “набитий провізією

для них". Вона продовжувала: "Я ніколи не отримувала більшого задоволення і, можу сказати, більшої радості від жодної роботи, яку мені довелося виконувати в житті,—така панувала однаковість у наших почуттях. Я просто мала піти в магазин і сказати, що мені потрібно; якщо це була тканина, то її відміряли безкоштовно. Щоб зібрати все потрібне, [нам] доводилося брести по снігу, від чого наш одяг намокав сантиметрів на 30"¹⁹.

"Яка є наступна робота для охочих рук?"

Ці сестри з Товариства допомоги виявляли милосердя, "чисту любов Христову"²⁰, коли вони віддавали свої нижні спідниці, щоб врятувати замерзлих, виснажених святих, з якими вони ніколи до цього не зустрічалися. Вони знаходили велику радість у цьому служінні. Зробивши все можливе, щоб допомогти піонерам з ручними візками, вони продовжували допомагати іншим. Слова Люсі Мезерви Сміт передавали почуття їхніх сердець: "Яка є наступна робота для охочих рук?"²¹ У цьому запитанні відбивається доброта жінок Товариства допомоги—тодішніх і теперішніх.

“Широка й велика сфера діяльності”

Якщо будь-хто з дочок і матерів в Ізраїлі хоч найменшою мірою відчуває себе обмеженою в будь-якій зі сфер діяльності, то вони тепер знайдуть широке застосування своїх сил і можливостей, якими вони так щедро наділені, щоб чинити добро. ... Президент Янг повернув ключ, щоб відкрити широку й велику сферу, яка дасть можливість діяти і чинити добро.

Елайза Р. Сноу

“Широка й велика сфера діяльності”

26 грудня 1866 року Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів провели збори під керівництвом Президента Бригама Янга. Ближче до кінця зборів Президент Янг, другий Президент Церкви, висловив бажання знову відновити Товариство допомоги по всій Церкві¹.

Наступного року Президент Янг дедалі більше відчував, що вкрай необхідно допомогти єпископам у виконанні їхнього обов'язку шукати бідних і допомагати нужденним. Беручись за відновлення Товариства допомоги у кожному приході, він дав єпископам таку пораду: “Нехай [сестри] організують Жіночі товариства допомоги у різних приходах. Серед нас є багато талановитих жінок, і ми хочемо, щоб вони допомогли нам у цій справі. Дехто може подумати, що це щось незначне, але це не так; і ви побачите, що сестри будуть головною рушійною силою цього руху. Допоможіть їм своєю мудрістю та своїм досвідом, впливайте на них, мудро й правильно направляйте й скеровуйте їх, і вони знайдуть притулок для бідних і отримують засоби, щоб надати їм підтримку у

десять разів швидше, ніж це може зробити навіть єпископ”².

Знову сестри були організовані під керівництвом священства і, як сказав пророк Джозеф Сміт, вони були “поміщені в ситуацію, де [вони могли] діяти відповідно до того співчуття, яке Бог посадив у [їхнє] ество”³. Вони зміцнювали свої сім'ї та нужденних як матеріально, так і духовно. Завдяки цьому служінню їхня власна віра і праведність

Будівництво Солт-Лейкського храму, 1877 р.

зростали. Сестра Елайза Р. Сноу навчала, що Товариство допомоги “удосконалювало й облагороджувало [сестер], але більше всього воно зміцнювало їхню віру в євангелію, і завдяки цьому вони могли бути знаряддям у спасінні багатьох”⁴.

Товариство допомоги у кожному приході

Президент Янг покликав сестру Сноу служити в Церкві; її завданням було їздити

по території й допомагати єпископам організувати Товариства допомоги. Вона сказала: “Президент Янг дав вказівку єпископам організувати жіночі Товариства допомоги у різних їхніх приходах і ... повторив умову, поширивши її на всі поселення,—закликати сестер вступати в ці організації, не лише для того, щоб полегшити становище бідних, але й щоб здійснити кожену добру й благородну справу”⁵.

Як секретар першого Жіночого товариства допомоги в Наву, Іллінойс, сестра Сноу вела детальні протоколи зборів, в тому числі

ЕЛАЙЗА Р. СНОУ

Другий генеральний президент Товариства допомоги

“Нам приємно, коли нам вдячні, але якщо ми їй не отримуюємо всієї вдячності, на яку, на нашу думку, ми заслуговуємо, ну то й що? Ми знаємо, що Господь поклав на нас високі обов’язки, і немає такого бажання чи такого прагнення, яке б Бог не вселив у наші серця у праведності і воно б не втілювалося, і найбільше добро, яке ми можемо зробити для себе і одна для одної,—це удосконалювати себе і розвивати в собі все те, що є добрим і облагороджуваним, щоб нам підготуватися до виконання цих обов’язків”.

Eliza R. Snow

Relief Society Minute Book, 1868–79, Lehi Ward, Alpine Stake, Oct. 27, 1869, Church History Library, 27; пунктуація і вживання великої літери за встановленими правилами.

Зліва направо: Елізабет Енн Уїтні, Емелін Б. Уеллс та Елайза Р. Сноу

вона записала й настанови Джозефа Сміта (див. розділ 2). Дорогою від Наву до Долини Солоного озера вона ретельно зберігала свої книги протоколів. Вона розуміла, наскільки важливим було те, чого були навчені сестри на тих зборах. Вона знала, як слід навчати Товариство, і вона пам'ятала принципи, за якими це Товариство було створено. Вона розуміла, що ця організація була фундаментальною частиною Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. "Це не звичайна справа,—пояснювала вона,—зустрічатися

"Ми бажаємо, щоб в серцях сестер вжилося бажання бути корисними у сфері своєї діяльності і не занепадати духом через труднощі на цьому шляху; щоб ви довіряли Богу і дивилися на Нього, і Його дивовижні благословення, я обіцяю вам, проллються на вас".

Лоренцо Сноу

*Young Woman's Journal,
Sept. 1895, 578*

Сестра Елайза Р. Сноу навчала сестер Товариства допомоги.

в організації такого типу. Ця організація належить до організації Церкви Христа в усі розподіли, коли вона є в завершеності”⁶. І ось тепер, їздячи з приходу в приход, вона знову й знову навчала з цих протоколів.

Розширити бачення та вплив сестер

Президент Янг, крім того, що попросив сестру Сноу працювати з провідниками священства у кожному приході, дав їй ширше завдання. Він сказав: “Я хочу, щоб ви навчали сестер”⁷. Хоч сестра Сноу й не була до 1880

року рукопокладена як другий генеральний президент Товариства допомоги, вона мала ті самі обов’язки, які Господь дав сестрі Еммі Сміт: “роз’яснювати Писання і напучувати Церкву, згідно з тим, як буде тобі дано Моїм Духом”⁸.

Свою пораду жінкам Церкви дав також і Президент Янг. Його спонукання разом з навчанням сестри Сноу сприяли тому, що у сестер розширилося бачення їхнього потенціалу творити добро у своїх сім’ях, у Церкві і у світі. Сестра Сноу сказала:

“Якщо будь-хто з дочок і матерів в Ізраїлі хоч найменшою мірою відчуває себе

обмеженою в будь-якій зі сфер діяльності, то вони тепер знайдуть широке застосування своїх сил і можливостей, якими вони так щедро наділені, щоб чинити добро. ... Президент Янг повернув ключ, щоб відкрити широку й велику сферу діяльності, яка дасть можливість діяти і чинити добро”⁹.

Розгляд деяких учень та зусиль, які сприяли удосконаленню Товариства допомоги наприкінці 1880-х років, показує, як відновлення Товариства допомоги розширило бачення і праведний вплив жінок-святих останніх днів.

Милосердя

Відповідно до зразка, встановленого Джозефом та Еммою Сміт в Наву, милосердя й надалі було основою всього, як духовного, так і матеріального, що сестри з Товариства допомоги були організовані робити. Президент Янг навчав:

“Усе це охоплює наша релігія. Кожне добре слово, кожна добра справа, усе матеріальне, і все духовне, небесне і земне, і те, що під землею, охоплюється нашою релігією. ... Якщо ми робимо це, і радіємо, роблячи те, що є правильним, наші ноги стоятимуть [твердо] й непохитно, як стоять на своїй основі ці вічні пагорби. Нам не слід бажати нічого, [крім] праведних принципів, і якщо ми хочемо того, що є правильним, то давайте

це робити й іншим, маючи доброту і будучи сповненими любові й милосердя до всіх”¹⁰.

Уникати впливу, що йде від світу

У себе вдома Президент Бригам Янг навчав своїх дочок “відвертатися від усього, що є поганим і недостойним, і вдосконалюватися в усьому, що є хорошим і прекрасним”¹¹. Відвертатися означає відмовитися від чогось. Президент Янг, радячи своїм дочкам відвертатися від поганого, тим самим радив їм відвертатися від мирського, легковажного і нескромного в поведінці та одязі. Він також усю Церкву навчав про те, що слід вміти обмежувати себе і ставати кращими.

Даючи пораду святим уникати шляхів світу, Президент Янг звичайно давав практичну пораду, яка стосувалася питань щоденного життя. Він закликав до ошадливості і старанної праці. Наприклад, він порадив сестрам з Товариства допомоги змінити їхній спосіб харчування й ведення господарства. Але обмежувати себе означає більше, ніж спростити свій стиль життя; це означає змінити серця. Сестри повинні були відділити себе від решти світу—дійсно стати святими, стати Господнім народом. Сестра Елайза Р. Сноу сказала: “Від чого я хочу відділитися? Я хочу відділитися від невігластва та всього того, що не від Бога”¹².

Особисте одкровення

Сестра Сноу дотримувалася поради провідників священства і пообіцяла своїм сестрам в Товаристві допомоги, що вони будуть благословенні, якщо робитимуть те саме. Вона також навчала, що жінки індивідуально можуть отримувати одкровення, щоб керуватися ними у своєму житті, у житті своїх сімей і своїх церковних обов'язках. Вона сказала: “Кажіть, щоб сестри йшли вперед і виконували свої обов'язки у смиренні і відданості, і Дух Божий буде на них і вони будуть благословенні в їхніх трудах. Нехай вони шукають

Коли сестри з Товариства допомоги моляться індивідуально і зі своїми сім'ями, вони можуть отримати натхнення, яке буде направляти їх.

мудрість, а не силу, і вони матимуть всю цю силу, щоб виявляли мудрість, яку мають”¹³.

Її натхненне навчання допомагало сестрам з Товариства допомоги зустрічати випробування їхнього часу. Вона навчала: якщо вони постійно будуть шукати проводу Святого Духа, то зможуть відчувати мир навіть у найтяжчих ситуаціях. Вона казала, що Святий Дух “задовольняє і виконує кожне прагнення людського серця і заповнює всі пустоти. Коли я сповнена тим Духом,—продовжувала вона,—моя душа вдоволена і я можу сказати від чистого серця: сьогодні жодна марна справа не стоїть на моєму шляху. Але як тільки я втрачу свій зв'язок з цим Духом та силою евангелії і відчую дух світу, нехай і найменшою мірою, до мене приходять неприємності; щось іде не так. Я це перевірила на собі, і що заспокоїть мене? Не ви можете передати мені заспокоєння, яке б задовольнило безсмертний розум, а те, що йде з вишнього Джерела. І хіба це не наш привілей—жити так, щоб постійно мати Його вплив у своїй душі?”¹⁴.

Відстоювання практики множинного шлюбу

У ранній період існування Церкви практика множинного шлюбу була відкрита Джозефу Сміту через одкровення¹⁵. І хоч спочатку багатьом було важко сприйняти

цю практику, вірні святі знали, що Джозеф Сміт був пророком Бога. Вони виконували Господню волю, як вона була відкрита їхньому пророку. Вони увійшли в завіти з Богом і були міцними й відданими у дотриманні цих завітів.

Коли в другій половині 1860-х років було відновлено Товариство допомоги, множинний шлюб все ще практикувався у житті членів Церкви. Однак багато людей у Сполучених Штатах вважали, що жінки, які живуть за законом множинного шлюбу, є приниженими і з ними неправильно поводяться. Внаслідок такого загального неправильного розуміння святих останніх днів та їхніх вірувань уряд країни видав закон, що забороняв множинний шлюб.

У відповідь на це у січні 1870 року група жінок-святих останніх днів зібралася у Солт-Лейк-Сіті. У присутності газетарів з усіх Сполучених Штатів Америки ці жінки висловили свою підтримку живим пророкам і тому, що практикується у Церкві. Вони виступили на захист себе і своїх чоловіків та висловилися на захист своєї віри і своїх завітів. Сестра Елайза Р. Сноу сказала: “Настав той час, щоб піднятися у гідності нашого покликання і говорити за себе. ... Світ не знає нас, істина і справедливість до наших братів та до себе вимагає від нас, щоб ми говорили. ... Ми не гірші за тих пані, що живуть у світі, і ми не хочемо такими здаватися”¹⁶.

Одна з жінок-святих останніх днів висловила почуття багатьох інших, сказавши: “На всьому білому світі ніде немає місця, де б доброта і прихильність більше виявлялися до жінки, а її права настільки

*“Вивчайте Писання:
вивчайте одкровення,
які ми видаємо, і
просіть свого Небес-
ного Батька в ім’я
Його Сина Ісуса
Христа, явити вам
істину, і якщо ви
зробите це з оком,
єдиноспрямованим до
Його слави, не сумніва-
ючись ні в чому, Він
відповість вам силою
Свого Святого Духа.
Тоді ви здобудете
пізнання самі, а не від
іншої людини. Тоді ви
не будете залежати
від людини у пізнанні
Бога”.*

Джозеф Сміт

History of the Church, 1:282

священно оберігалися, як в Юті. Ми знаходимося тут, щоб висловити свою любов одна до одної і продемонструвати світу свою відданість Богу, нашому Небесному Батьку; і показати свою готовність жити за вимогами евангелії; а закон Целестіального шлюбу і є однією з його вимог, і ми вирішили виконувати його, навчати йому і практикувати його, і нехай Бог дасть нам на це сили”¹⁷.

Газетярі повідомляли, що то була “дивовижна зустріч”¹⁸. Один репортер написав: “За логікою й ораторським мистецтвом так

звані деградовані леді-мормонки не поступляться ... жінкам зі Сходу”¹⁹. Протягом наступних кількох місяців багато інших жінок взяли участь у подібних зустрічах по всій території.

У 1890 році Президент Уїлфорд Вудрафф, четвертий Президент Церкви, отримав одкровення, за яким Церква мала припинити практику множинного шлюбу. Він записав це одкровення, і цей документ став відомий як Офіційна Декларація. Про написання цієї Офіційної Декларації він сказав: “Бог небес

Зібрання матерів і дочок-святих останніх днів, 1893 р.

наказав мені зробити те, що я зробив; і коли час настав і мені було наказано зробити це, усе було ясно для мене. Я постав перед Господом, і я написав те, що Господь сказав мені написати”²⁰.

Оскільки народ прийняв пораду пророка вступати у множинні шлюби, складав свої завіти та дотримувався їх, це нове одкровення знову викликало труднощі для багатьох, однак вірні святі останніх днів знову вирішили йти за пророком. У день, коли всі члени Церкви зібралися послухати Офіційну Декларацію і схвалити її, сестра Зіна Д. Х. Янг, яка на той час служила третім генеральним президентом Товариства допомоги, сказала: “Сьогодні серця всіх було випробувано, але вони дивилися на Бога і скорилися”²¹.

Жінки Церкви, які, за одкровенням, прийняли множинний шлюб і які, за одкровенням, пізніше прийняли Офіційну Декларацію, гідні захоплення і вдячності. Вони неухильно дотримувалися своїх завітів та поради живого пророка. Сьогодні цих жінок вшановують їхні вірні нащадки.

Хелен Мер Уїтні, яка жила за законом множинного шлюбу, написала: “Ми можемо прочитати історії, написані про мучеників та могутніх завойовників і про багатьох чудових чоловіків і жінок, а ось історію про благородних жінок і прекрасних дочок Сіону,

“Бенкетуйте словами Христа” (2 Невіїв 32:3).

чия віра в обітницю Бога Ізраїлевого дала їм силу перемогти себе і послухатися Його вищого закону та допомагати Його слугам встановлювати цей закон на землі, ... я це з впевненістю відчуваю, записували ангели— історію про їхні труди, які будуть знайдені в записках вічності, написані золотими літерами”²².

Чітке формулювання своїх вірувань

Сестра Елайза Р. Сноу була талановитою письменницею і публічним промовцем. Багатьом вона була відома як “поетеса Сіону”²³. Вона була людиною обізнаною, організованою, вірною, невтомною, безстрашною, мудрою і красномовною; вона дослухалася до

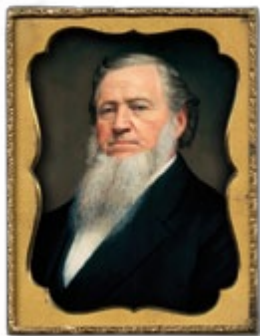
спонукань Духа, допомагаючи у будівництві Господнього царства. Вона часто ділилася своїми знаннями та свідченнями і заохочувала сестер робити те саме на зборах Товариства допомоги—не чекати, щоб завжди їх навчали інші.

Деякі жінки відчували себе непідготовленими і не погоджувалися виступати на людях. Сестра Сноу дала цим жінкам таку пораду: “Не тільки ваш президент повинен про все говорити. ... Хіба Бог не обдарував вас вмінням говорити? ... Якщо вас обдаровано Духом Божим, то якими б простими не були ваші думки, вони будуть навчати тих, хто слухає вас”²⁴.

Емілі С. Річардс сказала, що сестра Сноу допомогла їй навчитися виступати на людях: “Вперше [вона] попросила мене виступити

на зборах, а я не зуміла, і вона сказала: “Нічого страшного, але коли тебе попросять виступити знову, спробуй і знайди, що сказати”; я так і зробила”²⁵. Сестра Річардс продовжувала вдосконалювати свої здібності публічного промовця, і в 1889 році вона виступала на з’їзді Національної асоціації боротьби за право голосу для жінок, що відбувся у Вашингтоні, округ Колумбія.

Один журналіст написав про сестру Річардс, що вона тоді “трішки хвилювалася під пильними поглядами великої кількості людей, однак була стриманою, виваженою, з почуттям власної гідності, чистою й чарівною, як той ангел. ... То були не просто слова, то ніжний дух приходив з цими словами і викликав нездоланну прихильність у кожному серці”²⁶.

БРИГАМ ЯНГ

Другий Президент Церкви

“Сестри в нашому Жіночому товаристві допомоги звершили багато добра. Чи можете ви назвати все те хороше, що матері й дочки в Ізраїлі здатні зробити? Ні, це неможливо. І добро, яке вони будуть чинити, буде йти слідом за ними усю вічність”.

Brigham Young

Deseret News Weekly, June 16, 1869, 228

Сьогодні сестри з Товариства допомоги наслідують приклад, поданий сестрою Сноу, сестрою Річардс та іншими ранніми членами Товариства допомоги. Вони старанно прагнуть здобути знання про євангелію, а потім діляться цим знанням з іншими. Роблячи так, вони виконують пораду, яку дають пророки останніх днів. Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, сказав:

“Я знову наголошую на великій потребі жінок вивчати Писання. Ми хочемо, щоб наші домівки були благословенні сестрами-дослідницями Писань—незалежно від того, самотні ви чи одружені, молоді чи в літах, овдовіли чи живете в сім'ї.

Незважаючи на ваші особисті умови, чим більше ви будете знайомі з істинами з

Спенсер В. Кімбол

Писань, тим краще вам удаватиметься виконувати другу найбільшу заповідь—любити свого ближнього, як самого себе. Станьте дослідницями Писань—не для того, щоб вивишуватися над іншими, а щоб надихати їх! Зрештою, хто має більшу потребу “зберігати як скарб” істини євангелії (до якої вони можуть звернутися в мить потреби), ніж жінки і матері, які стільки віддають вихованню і навчанню?”

Президент Кімбол свідчив, що сестри з Товариства допомоги будуть могутньо і

Як навчитися самозабезпеченню

Навчитися любити працю і уникати ледарства.

Пізнати дух самозабезпечення.

Взяти на себе відповідальність за духовне зміцнення.

Взяти на себе відповідальність за стан здоров'я, освіту, працевлаштування, фінанси, їжу та все інше, що є життєво необхідним.

Молитися про віру і сміливість, щоб зустріти труднощі, які чекають попереду.

Зміцнювати інших, які потребують допомоги.

по-доброму впливати на “хороших жінок світу”, якщо “у своєму житті вони виявлятимуть праведність і чітко формулюватимуть, у що вірять”²⁷.

Сестра Сноу, Президент Кімбол та багато інших провідників Церкви говорили про те, який гарний вплив має Товариство допомоги. Коли сестри заявляють словами і справами про свої вірування, вони тим самим можуть зміцнювати віру одна одної в Небесного Батька та Ісуса Христа. Вони можуть допомагати одна одній підготуватися, щоб отримати

всі благословення, які є доступними за планом щастя, який дав Небесний Батько.

Матеріальне самозабезпечення

Святі останніх днів зібралися в Долині Солоного озера після того, як їх багато разів переслідували і виганяли з їхніх домівок та поселень. Тепер, коли вони переселилися у віддалену й ізольовану пустиню, Президент Бригам Янг хотів, щоб вони процвітали і мали для себе постійний дім. Він хотів, щоб

вони були захищені від фізичної небезпеки, а також він хотів, щоб вони зберігали себе від впливу світу, який міг зашкодити їхній вірі та їхньому свідченню. Він хотів, щоб вони не піддавалися впливу світу, як у матеріальному, так і в духовному.

Це означало, що святим потрібно було навчитися самим себе забезпечувати у всьому. У цьому Президент Янг великою мірою покладався на здібності, таланти, вірність і старанність жінок. Він нагадував сестрам з

Сестри у ранній період історії Товариства допомоги займаються шовківництвом, приблизно 1890 р.

Товариства допомоги, що вони мають виконувати свої обов'язки вдома перед своїми чоловіками і дітьми²⁸. Він їх також навчав їхніх інших обов'язків, що стосуються самозабезпечення; деякі з цих обов'язків вказано далі. І хоч багато цих конкретних мирських обов'язків відрізняються від сьогоднішніх, принципи, які стоять за цими обов'язками, залишаються тими самими: святим останніх днів радять робити все можливе, щоб матеріально забезпечити себе і свою сім'ю.

Шиття. Президент Янг порадив сестрам шити одяг для себе та своїх сімей. Він сказав: “Я закликаю моїх сестер ... створювати свої власні фасони й шити собі одяг, який би був приємний вам і на ньому не позначався б зовнішній вплив”²⁹. Сестра Елайза Р. Сноу повідомляла, що він заохочував сестер вводити у моду такі “фасони, які були б пристойними—які б приймали розсудливі, витончені й розумні жінки, які стоять на чолі світу, а ми й справді там стоїмо”³⁰.

Шовк. Президент Янг заснував Deseret Silk Association, президентом якої була Зіна Д. Х. Янг. Ця група вирощувала шовкопрядів, годуючи їх листям шовковиці. Сестра Янг відчувала відразу до цих черв'яків, і навіть вночі вони їй привиджувалися, але вона слухняно вирощувала їх у власному інкубаторі для шовкопрядів і навчала інших цій справі. Під її керівництвом Deseret Silk Association вирощувала шовкопрядів упродовж 20 років. І хоч їхня праця ніколи не приносила доходу, вони виготовляли якісний шовк для своїх потреб.

Пшениця. Президент Янг порадив сестрам: “Навчайтеся самі себе утримувати; збирайте запаси зерна

“Силою живого Бога ми можемо і ми будемо самі підтримувати себе і будемо найнезалежнішими створіннями під целестіальним світлом”.

Гарольд Б. Лі

Church News, Feb. 12, 1944, 8

Зал для зборів Товариства допомоги, що знаходиться над гастрономічним магазином в Солт-Лейк-Сіті, Юта, 1892 р.

й борошна та зберігайте їх на випадок голоду”³¹. Еммелін Б. Уеллс, яка пізніше стала п’ятим генеральним президентом Товариства допомоги, була призначена відповідальною за роботу центрального комітету, що займався пшеницею.

У цій справі жінок мотивувало материнське бажання захистити свої сім’ї від голоду. Сестра Уеллс сказала: “Хто ще може відчувати це так глибоко, як мати? Ви тільки подумайте, як це почути, що твоє дитя плаче, просячи хліба”³².

Президенти Товариства допомоги приходів періодично зустрічалися, щоб обговорити, як діставати і зберігати зерно. Думки Сарі Говард, президента Товариства допомоги одного з приходів у Солт-Лейк-Сіті, якими вона охоче поділилася, свідчать про почуття багатьох сестер у той час. Вона сказала: “Я сприймаю це як даний Богом привілей, і ми будемо старатися й об’єднаємося в цьому. Зі свого боку, я доклала всіх зусиль і робитиму все можливе, і я відчуваю, що Господь відкриє, як мені дістати зерно, хоча вже й пізня пора”³³. Сара М. Кімбол, яка також служила президентом Товариства допомоги приходу, прийшла на одні такі збори з придуманим планом комори для збереження зерна. У перший рік виконання проекту Товариство допомоги її приходу збудувало вогнетривке зерносховище, яке могло вмістити 3000 бушелів пшениці (один бушель дорівнює 35,23907017 л).

Президент Джон Тейлор, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, закликав братів у Кейсвіллі, Юта, допомагати сестрам у їхніх стараннях. Він розповів про одну жінку, яка відчула, що її чоловік був “трішечки марнотратним і безтурботним” у фінансових справах сім’ї. Щотижня вона клала частину грошей, виділених їй на домашнє господарство, у сімейну Біблію. “Через кілька років, настала фінансова криза, і її чоловік

опинився у скрутній ситуації. Дружина відразу помітила зміну у виразі обличчя свого чоловіка і попросила розказати їй, що викликало його занепокоєння. Він сказав, що приходить час платити за векселем і він боїться, що платити йому буде ні з чого. Вона намагалася підбадьорити його, кажучи, що йому потрібно мати віру в Бога, і, вказавши на добру стару Книгу, запропонувала йому почитати її, щоб знайти там якусь заспокоєння. Вона дала йому Біблію, і коли він відкрив її і почав гортати, з Біблії посипалися гроші". Президент Тейлор закінчив такими словами: "Може настати час, коли нам

Випуск медсестер в лікарні СОД, група 1911 р.

знадобиться зерно, яке мають про запас наші сестри; не будьмо надто самовпевненими у своїх справах і робімо все для нас можливе, допомагаючи їм"³⁴.

Сестра Еммелін Б. Уеллс сказала сестрам, що їхня старанність у цій справі "буде матеріальним спасінням народу у непередбачених випадках"³⁵. Такі випадки настали в 1898 і 1899 роках, коли пшениця із запасів, зібраних Товариством допомоги, стала підтримкою під час великої засухи у південній Юті.

Старанність сестер у збереженні пшениці дозволила жінкам-святим останніх днів служити не лише своїм сім'ям та членам Церкви, але й іншим людям. Церква послала пшеницю із запасів Товариства допомоги американським індіанцям в Юті; у 1906 році—уцілілим після жакливого землетрусу та пожежі у Сан-Франциско, Каліфорнія; у 1907 році людям в Китаї, які потерпали від голоду³⁶. Пшениця із запасів Товариства допомоги забезпечила виживання тисяч людей у період Першої світової війни, коли Товариство допомоги продало уряду Сполучених Штатів зерна об'ємом 200000 (6057000 літрів)³⁷. Цей спадок—досвід зберігання і служіння—допоміг встановити зразок для нинішніх зусиль Церкви у наданні гуманітарної допомоги по всьому світу, де її потребують люди.

Охорона здоров'я і медична освіта. У вересні 1873 року сестра Елайза Р. Сноу повідомила, що Президент Бригам Янг хотів би, щоб “багато чудових [сестер] здобули класичну освіту, а потім і ступінь у галузі медицини”³⁸.

Сестра Зіна Д. Х. Янг була прикладом сестри з Товариства допомоги, яка відзначилася своїм прекрасним служінням у медичній сфері. В її патріаршому благословенні було сказано, що у неї є дар зіцлювати, і вона вирішила розвивати цей дар, навчаючись акушерській справі—медичній діяльності,

пов'язаній з народженням дітей. Вона допомогла народитися багатьом дітям у Долині Солоного озера. В її служінні практична освіта доповнювала її дари жити фізично, зіцлювати духовно і втішати емоційно. Сестра Еммелін Б. Уеллс сказала про неї: “Безліч разів можна було б наводити приклади надання нею допомоги серед слабких, коли вона, здавалось, була натхненною не її власною, а якоюсь вищою силою, ... коли сміливість і віра зникали у тих, хто знаходився навколо ліжка хворого. У такі часи вона й справді здавалась ангелом милосердя”³⁹.

ЗІНА Д. Х. ЯНГ

Третій генеральний президент Товариства допомоги

“Я з радістю складаю своє свідчення перед дочками Сіону, що їхня віра може зміцнюватися і що справа добра може поширюватися далі. Шукайте свідчення так само, як би ви, мої любі сестри, шукали схований діамант. Якби хтось сказав вам копати доволі довго у певному місці, щоб знайти діамант величезної цінності, то, як ви думаєте, чи пожалкували б ви часу або сил, або коштів, щоб отримати той скарб? ... Якщо ви будете копати в глибинах вашого власного серця, то ви знайдете, з допомогою Духа Господнього, дорогоцінну перлину, свідчення про істинність цієї роботи”.

Zina D. Young

Young Woman's Journal, Apr. 1893, 319

Як би не служила сестра Янг, застосовуючи свої духовні дари й обмежену освіту, вона ясно усвідомлювала, що не зможе задовольнити всі медичні потреби населення Юти, яке дедалі збільшувалося. Вона закликала інших жінок-святих останніх днів дослухатися до поради Президента Янга і здобути медичну освіту.

Сестра Сноу сказала: "Чи є тут зараз якісь сестри, які мають достатньо прагнення і які усвідомлюють його необхідність заради Сіону приступити до навчання? Є такі, що мають природний хист бути медичними сестрами; і саме вони могли б успішно вивчати медицину. ... Якщо вони не можуть заплатити [за навчання] самі, у нас є кошти для цього"⁴⁰.

Після такого заохочення деякі сестри з Товариства допомоги поїхали вивчати медицину на сході Сполучених Штатів. Вони повернулися в Юту лікарями і навчали акушерству та догляду за хворими вдома. Емма Андерсен Лідженквіст, яка відвідувала такі заняття в Юті, дещо записала про свій досвід:

"Мені дуже подобався [той курс], але після того як мене було рукопокладено апостолом Джоном Генрі Смітом та кількома іншими, я повернулася додому виконувати свою роботу, маючи обіцяння апостолів: якщо я житиму правильно, то завжди знатиму, що саме робити у будь-яких складних випадках. ...

Те обіцяння виповнювалося до останньої літери. Багато разів, коли хтось із моїх пацієнтів мав тяжке захворювання, я просила свого Небесного Батька про допомогу, і щоразу вона надавалася мені. Один з таких випадків стався з жінкою, яка тільки-но народила дитину і в неї почалася кровотеча. Її чоловік покликав лікаря, але той подумав, що справа не була настільки вже й серйозною. Я попросила Господа допомогти нам. Кровотеча припинилась, і я зробила все необхідне для тієї жінки. Коли лікар прийшов, то сказав, що йому важко повірити у те, що

Woman's Exponent, газета для сестер Товариства допомоги, виходила з 1872 по 1914 р.

сталося, але він сказав, що я зробила саме те, що зробив би він. ...

“... Я прийняла більше тисячі немовлят, які народилися [у цей світ]. Я знову дякую Невесному Батьку за Його допомогу і силу, яку Господь дав мені, бо без неї я не змогла б так служити моїм сестрам або громаді. Одним з найбільш зворушливих моментів народження є той, що мати відразу ж турбується, в якому стані її дитя, а не вона сама”⁴¹.

У 1882 році Товариство допомоги заснувало Deseret Hospital, “де піклувалися про хворих з Господнього народу і де вони отримували користь від обрядів Церкви [благословень священства], а також кваліфікованого лікування”⁴². Ця лікарня існувала трохи більше десяти років за рахунок пожертвувань, потім на її утримання було знайдено інші кошти.

Виборче право для жінок (право голосу)

У лютому 1870 року уряд території Юта дав жінкам право голосу на урядових виборах. На той час у Сполучених Штатах тільки на території Вайомінг жінкам було дано таке право. З часом національний уряд скасував цей привілей як частину покарання за те, що святі останніх днів жили за законом множинного шлюбу. Але жінки-святі останніх днів підняли свій голос і чітко сформулювали свої права. Багато сестер прагнули мати право голосу для жінок, тобто право голосувати. Їхне вміння

чітко висловлювати свої думки було благословенням, коли їм потрібно було заявити про себе як про жінок сильних, благородних, жінок з почуттям власної гідності. Завдяки своїм зусиллям, вони знову здобули право голосу, коли території Юта було надано статус штату Сполучених Штатів Америки. Вони також здобули повагу жінок з інших рухів у Сполучених Штатах і по всьому світу.

Друківані видання

Під керівництвом сестри Елайзи Р. Сноу Товариство допомоги надавало підтримку газеті, що називалася *Woman's Exponent*. Ця газета друкувала матеріали, написані для жінок-святих останніх днів, щоб допомогти їм більше дізнаватися про їхню роботу, їхнє життя та їхню історію. Сестра Еммелін Б. Уеллс редагувала більшість матеріалів, що публікувалися цією газетою. У своєму щоденнику вона записала: “У мене є бажання зробити все, що у моїй силі, аби допомогти у покращенні стану мого народу, особливо жінок”⁴³. Пізніше вона написала: “Я хотіла всім своїм серцем робити те, що сприяло б жінкам як у моральній і духовній, так і освітній роботі й поширенні Божої роботи на землі”⁴⁴.

Газета *Woman's Exponent* видавалася протягом 42 років—до свого закриття у 1914 році. Наступного року Товариство допомоги почало видавати журнал, що називався *Relief*

“Я йтиму вперед. ... “Свідчення про Ісуса” ... буде направляти моє бачення” (Елайза Р. Сноу).

Society Magazine, в якому містилися уроки для щотижневих зборів Товариства допомоги. Цей журнал став для сестер важливим джерелом. Жінки цінували його примірники, вчилися з них і навчали з них. У 1971 році *Relief Society Magazine* та інші журнали для англомовних дорослих членів Церкви злилися в один журнал, названий *Ensign*.

Відтоді в журналі *Ensign* друкувалися статті, метою яких було навчати й надихати сестер з Товариства допомоги.

У середині 1800-х років Церква почала видавати журнали іншими мовами, крім англійської. Багато з цих журналів видавалися під керівництвом президентів місій. У 1967 році вони були об'єднані в один журнал, однаковий за форматом і змістом, який перекладається багатьма мовами. Цей міжнародний журнал, який тепер називається *Ліягона*, завжди містить статті, що допомагають сестрам жити за євангелією.

Починаючи з 1987 року, послання візитного вчителювання публікуються в журналах *Ліягона* та *Ensign*. Послання візитного вчителювання також розповсюджуються як окреме видання в територіях, де Церква є новою, а кількість її членів—обмеженою.

Підготовка дітей і молодих жінок до служіння у Божому царстві

У кінці 1800-х років провідники священства і Товариства допомоги зосередили свої зусилля на покращенні життя дітей і молодих жінок. Відповідаючи на заклик Президента Бригама Янга поліпшувати й обмежувати себе (див. сторінку 45), провідники Товариства допомоги в 1870 році організували у своїй Асоціації спільного обмеження старших і молодших (Cooperative Junior and

Senior Retrenchment Association) Службу молодих панночок (Young Ladies Department). Вона стала попередницею сучасного Товариства молодих жінок. У 1878 році було організовано Початкове товариство для дітей. Спочатку за роботою цих організацій наглядали провідники Товариства допомоги під керівництвом провідників священства. У 1880 році Президент Джон Тейлор, третій Президент Церкви, покликав генеральне президентство Товариства допомоги, генеральне президентство Товариства молодих жінок і генеральне президентство Початкового товариства, визначивши відмінності в роботі цих трьох організацій.

Відтоді сестри з Товариства допомоги завжди керували в Товаристві молодих жінок та Початковому товаристві та служили в цих організаціях. Своїм служінням вони також завжди зміцнювали підростаюче покоління в інших організаціях, таких як, Недільна школа і семінарії та інститути релігії.

Рух уперед

Відновлення Товариства допомоги дало більші обов'язки та більші можливості для жінок-святих останніх днів. Елайза Р. Сноу заявляла:

“Чи помічаєте ви, що сфера нашої діяльності збільшується? Сфера нашої діяльності

буде постійно розширюватися, і жодній жінці в Сіоні не слід нарікати, що її сфера надто вузька.

Бог благословляє вас, мої сестри, і підбадьорює вас, щоб ви могли сповнитися світлом й усвідомили, що у вас немає інших інтересів, крім благополуччя Сіону. Нехай для вас першочерговою справою буде виконання своїх обов'язків вдома. Але, якщо ви мудрі управительки, у вас знаходитиметься час для виконання суспільних обов'язків, бо вони покладені на вас як на дочок і матерів у Сіоні. Прагнучи виконувати кожний обов'язок, ви побачите, що ваші здібності збільшуватимуться і ви будете дивуватися тому, чого ви можете досягнути”⁴⁵.

Особистий вияв віри й оптимізму сестри Сноу може служити прикладом для всіх святих останніх днів. “Я йтиму вперед,— казала вона.— Я з усмішкою буду зустрічати шалену бурю і буду безстрашно пливти, і переможно перетну бурхливий океан обставин, ... і “свідчення про Ісуса” запалюватиме лампу, світло якої буде направляти моє бачення через портали безсмертя”⁴⁶.

РОЗДІЛ 5

“Милосердя ніколи не минає”

*“Милосердя довго терпить, і
є добрим, і не задрить, і не чваниться,
не шукає для себе, легко не дратується,
не думає злого, і не втішається беззаконням,
але втішається істиною, зносить усе,
вірить усьому, надіється на все,
виперить все”.*

Мороній 7:45

SPECIAL NOTICE from Relief Society General Board

Delivered by Relief Society Visiting Teachers

**CLOTHING TO BE GATHERED
FOR EUROPEAN SAINTS**

The evening of Monday,
December 11, 1945, from 9:00
Church as the days on which
clothing which has been acc

On these days in your w
of the ward welfare committe
all such clothing. On this fir
repair should be given. A lis

who will advise you as to what other ar
the ward meeting house.

*with Love
we send y
of our new
& Beaver
if Fundest
will Mak
Then you
The very
May the
bro
for
as*

“Милосердя ніколи не минає”

Коли сестра Еммелін Б. Уеллс у 1910 році була покликана служити п'ятим генеральним президентом Товариства допомоги, вона була підготовлена до цієї відповідальності. Вона брала участь у переселенні до Долини Солоного озера, працювала пліч-о-пліч із сестрами, які залишалися вірними свідченню про євангелію Ісуса Христа і які розуміли фундаментальні принципи Товариства допомоги. Вона з 1888 по 1910 рік служила секретарем у двох генеральних президентів Товариства допомоги—Зіни Д. Х. Янг та Бетшеби В. Сміт.

Маючи свідчення про те, що Товариство допомоги було організоване за одкровенням, сестра Уеллс та її радники Кларисса С. Уільямс і Джулін Л. Сміт віддано зберігали принципи, на яких це Товариство було засновано. У жовтні 1913 року ними було сказано:

“Ми проголошуємо, що наша мета—і далі носити назву, дану нам від початку, і мати той же дух і ту ж ціль нашої великої організації, які вона мала від початку, твердо дотримуючись натхненних учень пророка

Джозефа Сміта, коли він відкрив план, за яким жінки через покликання священством уповноважувалися об'єднатися у відповідні організації для того, щоб служити хворим, допомагати нужденним, втішати літніх, турбуватися про самотніх та

захищати сиріт”¹.

Розуміння цієї мети за кілька місяців до цього підказало сестрі Уеллс та її радникам ввести гасло, яке б стало постійним нагадуванням про основоположні принципи цієї організації та її натхненне походження. Вони вибрали слова, близькі до проголошення з Писань: “Милосердя ніколи не минає”². Ці чотири слова відображали завдання, яке пророк Джозеф Сміт дав сестрам з Товариства допомоги: “допомагати бідним” і “спасати душі”³.

У минулому жінки-піонери виявляли милосердя до тих ближніх, які були поряд. Тепер же сестри з Товариства допомоги мали організувати себе для виявлення милосердя, цієї “чистої любові Христа”⁴, також і до ближніх по всьому світу.

Сестра Уеллс та її радники ввели це гасло в час відносного миру і процвітання. Їм мало було відомо, що події наступних років перевірять їхнє гасло на ділі.

Мирно жити у часи війни

У 1914 році в Європі вибухнула війна. Під час цієї війни, яка закінчилася в листопаді 1918 року і стала називатися Першою світовою війною, у конфлікт було втягнуто багато країн. Упродовж цього періоду, коли лють і нетерпимість могли зашкодити милосердним почуттям, які очікувалися від сестер Товариства допомоги, сестра Еммелін Б. Уеллс та її радники звернулися до всіх жінок у Церкві з таким посланням:

“Служіть своїм чоловікам та дітям в душі любові й терпіння; оберігайте своїх малолітніх дітей; не дозволяйте їм заразитися духом нетерпимості або ненависті до якоїсь країни чи якогось народу; слідкуйте, щоб вони не брали в руки вогнепальну зброю; не дозволяйте їм ні гратися у війну, ні розважатися тим, що вони будуть імітувати смерть у бою; прищеплюйте їм почуття вірності своїй країні та прапору, однак допомагайте їм відчувати, що вони—воїни небесні і якщо їм доведеться взятися за зброю, щоб захистити свободу, країну і домівку, нехай вони зроблять це без злоби чи люті. ... Навчайте мирним речам царства [і] турбуйтеся про нужденних старанніше, ніж будь-коли раніше”⁵.

У цьому зверненні сестра Уеллс закликала сестер виявляти своє милосердя на ділі, як

ЕММЕЛІН Б. УЕЛЛС

П'ятий генеральний президент Товариства допомоги

“Я найбільше бажаю, щоб сьогоднішні молоді жінки усвідомили, яку роботу виконали перші члени [Церкви], які без всього того, що ми маємо у наш час, заспокоювали сумних і знесилених, відвідували вдов і сиріт та були у своєму служінні, як ангели”.

Emmeline B. Wells

Relief Society Bulletin, May 1914, 3

Сестри з Товариства допомагають скласти набори для немовлят, які передають нужденним сім'ям.

цього навчав 70 років до цього пророк Джозеф Сміт. Вона заохочувала їх бути терпеливими до своїх рідних і добрими до ближніх—у тому числі й до ворогів—і служити тим, хто у нужді. Сестри з Товариства допомоги дослухалися до цієї поради. Вони прагнули мати в собі цю чисту любов Христа і ділитися нею; вони знали, що ця любов ніколи у них не мине⁶. Ця любов підтримувала їх і в часи війни, і в часи миру.

Під час Другої світової війни Товариство допомоги у Сполучених Штатах широко співпрацювало з громадськими організаціями, наприклад, Національною Радою Оборони та Американським національним товариством Червоного Хреста. Сестри разом з громадськими організаціями брали участь у виробництві і збереженні продуктів харчування, збиранні

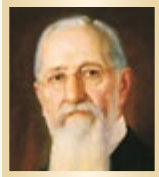
“Наші почуття до світу людей, якщо брати взагалі, мають бути такими, як їх явив людям Ісус. Він прагнув робити все для їхнього благополуччя, і наше гасло має завжди залишатися таким же, яким воно було і в Нього—“Слава Богу на висоті, і на землі мир, у людях добра воля!”

Джон Тейлор

Учення Президентів Церкви: Джон Тейлор (2002), с. 27; посилання на Лука 2:14

коштів, покращенні санітарних умов, роботи задля благополуччя дітей та в іншому служінні. Вони ефективно й енергійно співпрацювали у цих напрямках громадської роботи. Однак їхній пророк нагадував їм, що вони ніколи не повинні забувати про божественне походження Товариства допомоги.

Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, сказав, що в той час, як інші організації “створено чоловіками або жінками”, Товариство допомоги “Бог створив, уповноважив, установив і висвятив, щоб його члени служили справі спасіння душ жінок і чоловіків”. Він не хотів “побачити час, коли наше Товариство допомоги буде наслідувати інші організації чи об’єднуватися з ними і буде втрачати свою ідентичність, змішуючись з цими створеними жінками організаціями, які відходять у минуле. ... Вам,—сказав він сестрам з Товариства допомоги,—вести світ і особливо жінок світу у всьому, що варте похвали, у всьому, що є від Бога, у всьому, що надихає і що очищує дітей людських. Вам—бути головою, а не хвостом”⁷. Сестра Еммелін Б. Уеллс поділяла його погляд. Вона направляла Товариство допомоги у його співпраці з іншими організаціями, але вона також допомагала Товариству залишатися

Джозеф Ф. Сміт

вірним його відмінній меті і божественній природі.

Крім співпраці з іншими організаціями, сестри з Товариства допомоги багато чого робили самі і разом зі своїми приходами допомагали нужденним речами та збирали для них кошти. Дехто із сестер шив одяг, фартухи, дитячий одяг, ковдри, а також в’язали шапки й килимки і продавали ці свої вироби. Інші вирощували й продавали худобу та овець.

Сестра з Туоле, Юта, дізналася, що виготовлена нею ковдра допомогла під час війни одній сім’ї в Англії. Ця сестра з Товариства допомоги пошила цю ковдру в 1906 році, засунула в неї записку та й відправила в Сан-Франциско, Каліфорнія, щоб допомогти постраждалим від жакливого землетрусу. Через одинадцять років цю ковдру передали в Червоний Хрест і відправили у Великобританію. Коли жінка в Англії, яка отримала цю ковдру, знайшла записку, вона особисто написала вдячного листа, в якому було сказано, що ця ковдра “була для неї як знахідка”, коли вона втратила на фронті свого чоловіка. Залишившись з вісьмома дітьми і не маючи можливості працювати, ця вдова “робила все, що тільки могла, аби утримувати сім’ю”⁸.

Багато англійських сестер добровільно бшили та в’язали щось із одягу для солдатів, але у них не було грошей, щоб купити все

необхідне для цього. Щоб допомогти їм, Товариства допомоги в Америці та Канаді з готовністю зробили внески у резервний фонд. Вони послали гроші кожній філії у Великобританії, щоб англійські сестри могли купити тканину для пошиття простирادل, наволочок та одягу.

Коли у 1918 році Товариство допомоги продало свою пшеницю уряду Сполучених Штатів (див. розділ 4), сестра Уеллс зауважила: "Усі ці роки у нас не було особливої потреби брати зерно, що зберігалось для призначеної мети, але коли темна хмара

нависає над світом, як оце вона нависла тепер, ми можемо побачити пророчу мудрість Президента Янга в тому, що він закликав сестер збирати зерно про запас на час, коли воно буде потрібне"⁹.

Продаж зерна став чимось більшим, ніж просто забезпеченням їжі для голодних. Сестра Кларисса С. Уільямс, яка служила у президентстві одним з радників сестри Уеллс, порекомендувала Товариству допомоги покласти кошти, отримані від продажу зерна, на основний рахунок і користуватися процентами, щоб фінансувати роботу з

Сестри з Товариства допомоги в Кіддермінстері, Англія

поліпшення охорони здоров'я жінок і дітей. Пізніше, коли сестра Уільямс служила шостим генеральним президентом Товариства допомоги, вона наглядала за тим, щоб ці фонди використовувалися для таких цілей.

Зміцнення людей і сімей

Наприкінці Першої світової війни багато сімей та людей перебували в нужді—фінансово, фізично, емоційно та духовно. Щоб задовольнити ці потреби, Товариство допомоги заснувало в 1919 році, за повної

підтримки Президента Гебера Дж. Гранта, сьомого Президента Церкви, Relief Society Social Service Department (Службу соціального служіння Товариства допомоги). Сестра Емі Браун Лайман, яка з часом стала восьмим генеральним президентом Товариства допомоги, служила директором цієї служби. Завдяки Social Service Department Товариство допомоги співпрацювало з приходами та колами у такій роботі, як надання допомоги нужденним жінкам і дівчатам у пошуках роботи і у справі всиновлення дітей. Однак основною метою цієї служби було проводити

Медсестри і діти із задоволенням слухають музику в лікарні СОД, що в Солт-Лейк-Сіті, Юта, 1934 р.

практичне навчання сімей. Сестра Лайман сказала, що Relief Society Social Service Department була не “установою, що надає допомогу”, а “установою служіння”, наголошуючи на тому, що “вивчення сімейних обставин, складання планів і бюджетів, організація надання допомоги там, де її потребують сім’ї СОД,—ось про що турбуються і чого навчають її працівники”¹⁰.

Маючи перед собою таку мету, Служба соціального служіння (Social Service Department) розробила шеститижневу програму навчання, націлену на благополуччя сім’ї. Представники від колів проходили цей курс навчання, а потім поверталися у свої приходи та громади і там навчали за цією програмою. Було навчено більше 4000 жінок.

Починаючи з 1902 року, генеральне президентство Товариства допомоги фінансувало програму навчання медсестер. У 1920 році професійне навчання для медсестер стало дорожчим, тому Товариство допомоги започаткувало навчальну програму для помічниць медсестер. Це був однорічний курс, навчання за яким розпочалося при лікарні СОД у Солт-Лейк-Сіті, Юта, і було безкоштовним. Але за це студентів просили провести 30 днів добровільного медсестринського служіння у своїх громадах. Після 4 років, упродовж яких навчання пройшли 46 помічниць медсестер, Товариство допомоги

Джозеф У. Бут і сестри з Товариства допомоги з Вірменії на початку 1920-х років.

завершило цю програму і почало надавати допомогу курсам домашніх доглядальниць, що діяли при Червоному Хресті. Як і у випадку з деякими іншими програмами, Товариство допомоги використало цю програму, щоб задовольнити конкретні фізичні потреби того часу, а потім передало цю роботу іншим службам.

Провідники Товариства допомоги заохочували сестер і далі служити одна одній з милосердям, як вони це робили від самого початку в Наву. Сестри доглядали за хворими, шили одяг для тих, хто його потребував, і допомагали в різний спосіб

нужденним. Наприклад, у 1921 році група вірменських святих останніх днів, які жили у Турції, змушені були залишити свої домівки. Джозеф У. Бут, президент Палестинсько-Сирійської місії, допоміг їм перебратися до Халеба, Сирія, де організував філію з Товариством допомоги, яке нараховувало майже 30 сестер. Більшість з цих жінок були дуже бідні, але все ж вони відчували, що у них, як жінок Товариства допомоги, є привілей і обов'язок служити тим, хто був ще нещаснішим, ніж вони. Тож вони зібралися разом і шили одяг, використовуючи 91 м тканини, яку придбав президент Бут. Вони також готували їжу для біженців, які потерпали від недоїдання.

У квітні 1921 року сестра Кларисса С. Уільямс стала наступницею сестри Еммелін Б. Уеллс як генерального президента Товариства допомоги. Прослуживши певний час із сестрою Уеллс у президентстві, вона була підготовлена до труднощів, які мали настати. Вона була відома своїми організаційними здібностями та своєю любов'ю й дружбою до всіх.

Сестру Уільямс турбував високий рівень смертності матерів і немовлят. Її також турбувало те, що у людей з вадами були обмежені можливості і що у багатьох жінок був низький рівень якості життя. Під її мудрим і вмілим керівництвом Товариство допомоги продовжувало докладати свої зусилля, щоб

Луїза Я. РОБІСОН

Сьомий генеральний президент Товариства допомоги

“Якщо ми виконуємо свою роботу лише наполовину, у нас не буде задоволення; якщо ми виконуємо її з почуття обов'язку, у нас не буде радості, але якщо ми відчуваємо себе вітою цієї виноградної лози і що Небесний Батько відчув, що ми гідні бути частиною цієї віти і що ми можемо виконувати цю роботу, яку необхідно виконати тут, тоді ми будемо мати радість”.

Louise J. Robson

Relief Society Magazine, Nov. 1933, 649

розв'язати ці проблеми. У 1924 році за підтримки й допомоги генеральних та місцевих провідників священства та сестри Уільямс силами Товариства допомоги колу Кеттонвуд було організовано пологовий будинок. Цей пологовий будинок пізніше увійшов у мережу церковних лікарень.

Сестра Уільямс бачила велику потребу в покращенні "здоров'я, можливостей і досягнення пристойного рівня життя для всіх тих, з ким контактуємо". Вона сказала: "Для досягнення загального покращення ситуації необхідні ретельна підготовка, навчання, освітня робота і справжнє служіння"¹¹. Ці зусилля допомогли задовольняти тогочасні потреби, надаючи єпископам можливість надавати допомогу нужденним сім'ям. Вони також підготували Церкву зустріти труднощі, що настали через кілька років.

Навчатися самозабезпеченню

Ще більше десяти років після закінчення Першої світової війни Товариство допомоги працювало, щоб підвищити стандарти життя для жінок і сімей, зосереджуючись на охороні здоров'я, зайнятості та освіті. Товариство допомоги також продовжувало заохочувати до особистої праведності й виявів милосердя. Потім, у кінці 1929 року, без особливих попереджень, світ було кинуте у велику економічну депресію.

І знову якості, яких навчали і які засвоїли в Товаристві допомоги, зміцнювали людей і сім'ї. Жінки-святі останніх днів знаходили силу у своїй вірі в Небесного Батька та Ісуса Христа, набували навичок для

"Ми ... завжди й переконливо наполягаємо на тому, що цьому народу вкрай необхідно жити праведно, уникаючи марнотратства, вчитися ощадливості, економії та працелюбності, жити тільки за своїми статками і відкладати щось, нехай і потроху, на гірші часи, що можуть настати для нас".

*Перше Президентство
(Гебер Дж. Грант,
Ентоні У. Айвінс,
Дж. Рубен Кларк
молодший)*

*Deseret News, Sept. 2, 1933,
Church section, 7; пунктуація за встановленими
правилами*

Сестри з Товариства допомоги в Каліфорнії консервують продукти харчування для програми благополуччя свого колу, приблизно 1940 р.

самозабезпечення і працювали, щоб виявити милосердя своїх сердець. Керуючись цими принципами, вони були здатні потурбуватися про себе і свої сім'ї, а також простягти руку допомоги іншим.

У 1928 році Президент Гебер Дж. Грант покликав сестру Луїзу Я. Робісон служити сьомим генеральним президентом Товариства допомоги. Економічні труднощі не були новиною для сестри Робісон. Вона виросла у скромному дерев'яному будинку у сільській місцевості Скіпіо, Юта, де навчилася вести сільське господарство, працювати в саду, шити, важко працювати, жити на скромний дохід і бути у гарному настрої.

За сім років до покликання сестри Робісон бути генеральним президентом Товариства допомоги Президент Грант рукопоклав її служити другим радником у генеральному президентстві Товариства допомоги. Вона дуже гостро відчувала свою невідповідність цьому покликанню. Її дочка розповідала:

“Коли мати увійшла в кабінет Президента Гранта, щоб бути рукопокладеною, вона була

Гебер Дж. Грант

впевнена, що його неправильно інформували про її здібності, і вона сказала йому, що була б щаслива зробити все якнайкраще в усьому, що б він їй не попросив, але вона хотіла, щоб він знав: вона малоосвічена, у неї мало грошей і низьке соціальне становище і вона боїться, що не буде тим прикладом, який сподіваються мати жінки в особі провідника Товариства допомоги. Вона закінчила словами: “Я ж проста жінка!” Президент Грант на це їй відповів: “Сестро Луїзо, 85% жінок в нашій Церкві—прості жінки. Ми покликаємо вас бути для них провідником”¹².

Підбадьорена словами Президента Гранта, сестра Робісон ділилася своїми унікальними талантами і щиро служила, спочатку як радник, а з часом як президент. Вона була мудрою, співчутливою і працелюбною. Відсутність формальної освіти і матеріального

достатку давали їй розуміти й допомагати тим, хто перебував у подібних обставинах. Її поради домогосподаркам та матерям були практичними і давалися з розумінням їхнього становища. Вона розуміла, як вижити, маючи мізерний бюджет, проте вона знала й важливість материнського впливу в сім'ї. Тому-то вона закликала матерів робити все можливе, аби залишатися вдома зі своїми дітьми, а не залишати їх заради роботи.

Уряд Сполучених Штатів запровадив багато програм для надання допомоги, намагаючись зупинити хвилю економічної кризи. Тимчасово Служба соціального служіння Товариства допомоги співпрацювала з громадськими закладами, щоб служити нужденним сім'ям, однак потреби зросли настільки, що справлятися з ними цій службі було вже не під силу. Одна працівниця у цій службі відмітила, що кількість сімей, яких вона обслуговувала зросла з 78 сімей у 1929 році до 700 сімей у 1934 році¹³.

Церква високо цінувала зусилля урядових закладів. Сестра Робісон сказала, що уряд Сполучених Штатів “робить чудову справу”, допомагаючи нужденним. Однак вона приєдналася до провідників священства, кажучи, що членам Церкви потрібно й далі дотримуватися фундаментальних цінностей самозабезпечення. Вона сказала: “Дев'яносто три роки Товариство допомоги каже, що

ми турбуємося про нужденних серед нас. Я задумуюся, а чи не надто ми зараз покладаємося на уряд?”¹⁴

У квітні 1936 року Перше Президентство представило загальноцерковну програму благополуччя. Завдяки цьому Церква отримала кращу позицію для надання допомоги нужденним членам Церкви. На генеральній конференції в жовтні 1936 року Президент Гебер Дж. Грант пояснив мету цієї програми.

“Нашою найпершою метою було докласти всіх можливих зусиль для встановлення системи, в якій прокляття ледарства буде знищено, зло подачок по безробіттю ліквідовано, а незалежність, працьовитість, ощадливість і самоповага знову з'являться в

Збори сестер з Товариства допомоги в Дель-Ріо, Техас, приблизно 1950 р.

середовищі нашого народу. Мета Церкви— допомагати людям в тому, щоб вони допомагали собі. Працю слід повернути на її престол як керівний принцип життя членів нашої Церкви”¹⁵.

Пройдуть роки, і Президент Томас С. Монсон, шістнадцятий Президент Церкви, повторить це вчення. “Пам’ятайте,— сказав він,—церковна допомога має на меті допомогти людям допомогти самим собі. Відновлення економічного становища—це відповідальність людини і сім’ї, їм у цьому допомагають кворум священства і Товариство допомоги. Ми намагаємося розвинути незалежність, а не залежність. Єпископ

прагне розвинути чесність, самоповагу, гідність і цілісність характеру в кожній людині, якій надається допомога, спрямовуючи її до самозабезпечення”¹⁶.

Одним з провідних принципів програми благополуччя було те, що сестри з Товариства допомоги і брати зі священства мали працювати у злагоді. Президент Гарольд Б. Лі, одинадцятий Президент Церкви, допоміг запроваджувати програму благополуччя, коли служив президентом колу. Він сказав:

“Найважливіша мета, яку має досягнути [церковна програма благополуччя],—поліпшення духа співпраці та єдності по всій Церкві. ...

КЛАРИССА С УІЛЬЯМС

Шостий генеральний президент Товариства допомоги

“Завдяки нашій організації євангелію проповідували, нужденних розшукували, слабким приносили втішення, занепалих духом звеселяли, від трудівників Товариства допомоги завжди йшло послання любові й благословення. ... Найвеличніше, що є у світі,—це любов. І якщо ми завжди пам’ятаємо про це у своєму серці і передаємо це послання тим, хто навколо нас, то завдяки нам люди, які нас оточують, будуть отримувати благословення”.

Clarissa S. Williams

Relief Society Magazine, June 1922, 312

Якою мірою організації Товариства допомоги у приходях діють у душі співпраці з кворумами священства і єпископатами, точно такою мірою діє в цьому приході програма [благополуччя]”¹⁷.

Особливо важливою була роль президента Товариства допомоги приходу; про це сказав єпископ Джозеф Л. Віртлін, тоді Верховний єпископ Церкви: “На мій погляд, є лише одна людина, яка може прийти в сім’ю, визначити її потреби і з мудрістю їх задовольнити. Це та людина, яку ми можемо назвати сімейним менеджером, президентом Товариства допомоги. ... Урешті-решт ці чудові жінки, які мають свої власні сім’ї, самі пройшли все те, що стосується материнства і ведення домашніх справ”¹⁸.

Товариства допомоги добре поставилися до того, що їм відводиться дуже важлива роль у запровадженні програми благополуччя у приходях. Під керівництвом єпископів вони визначали потреби сімей, а потім, якщо було потрібно, надавали їм сухі й консервовані фрукти та овочі, одяг та постільні речі. Певний час сестер, які консервували в банках фрукти, просили віддавати кожну десятку банку для потреб програми благополуччя. Сестра Белл С. Спаффорд, дев’ятий генеральний президент Товариства допомоги, згадувала, як вони збирали на землі фрукти, збиті вітром, консервували їх у банки і

віддавали нужденним сестрам. Завдяки цій можливості служити, вона відчула ще більшу вдячність за мету створення Товариства допомоги.

Провідники Товариства допомоги були невід’ємною складовою церковної програми благополуччя. На загальному рівні, рівні колу і приходу вони брали участь у зборах комітетів благополуччя, впливали на прийняття рішень і координування зусиль. Така координація була необхідною, оскільки розширювалася система, в яку входили ферми, фабрики, розподільчі центри та інші виробничі об’єкти, що працювали в рамках церковної програми благополуччя. У 1969 році Служба соціального служіння Товариства допомоги була приєднана до Служби благодійного служіння та служби соціального служіння Церкви.

Зміцнення уз милосердя

Друга світова війна (1939-1945 рр.) охопила велику частину світу. Цей всесвітній конфлікт позначився на більшості церковних програм. У березні 1940 року президент Дж. Рубен Кларк молодший, перший радник Президента Гебера Дж. Гранта, зустрівся з президентами допоміжних організацій, щоб повторно розглянути всі програми й заходи. Вони визначили чотири основні цілі для

кожної складової Церкви: “зменшити “надмірний тягар”, що лежить на членах Церкви, який вони несуть заради церковних заходів; полегшити “тягарі” єпископа; скоротити програми, проведення яких вимагає великих, дорогих будинків зборів; і слідкувати, щоб витрати Церкви не перевищували її надходження”. До Товариства допомоги й інших організацій звернулися з проханням, щоб вони “сконсолідували, скооперували, скоротили, спростили та пристосували свою роботу настільки, щоб співпрацювати з [Першим] Президентством у досягненні цілей, вказаних вище”¹⁹.

Захист сім'ї

Перш за все провідники Церкви спрощували свої програми, щоб захистити сім'ї. Провідників священства і допоміжних організацій турбувало те, що Друга світова війна зруйнувала домівки і сім'ї. Оскільки чоловіки пішли на війну, жінкам було необхідно утримувати свої сім'ї без безпосередньої допомоги їхніх чоловіків і старших синів. Церковні провідники знову закликали матерів, які мали дітей вдома, знайти, якщо можливо, спосіб забезпечувати дітей, не працюючи повний робочий день на роботі поза домом. Ці провідники заохочували сестер з Товариства допомоги розвивати основні вміння, щоб бути самозабезпеченими: шити ковдри, одяг, вирощувати

городину й садовину, консервувати й зберігати фрукти й овочі. Вони також наголошували на духовній ролі матері у сім'ї. Народам, які постраждали від війни, потрібні були хороші молоді громадяни, які засвоїли від своїх матерів уроки земного життя й чесності.

Співпраця з громадськими організаціями і братами у священстві

Як і в часи Першої світової війни, члени Товариства допомоги у Сполучених Штатах відгукнулися на заклик служити волонтерами і сприяти зусиллям інших авторитетних організацій. У 1942 році більше 10000 сестер з Товариства допомоги закінчили курси домашніх доглядальниць, надання першої допомоги та дієтології при Червоному Хресті. Також Церква виступила на підтримку антитютюнової та антиалкогольної компанії, щоб захистити здоров'я святих останніх днів, які служили в армії. Через підтримку цих програм та своїм співчутливим, благодійним служінням сестри Товариства допомоги сприяли збереженню здоров'я та доброзичливості.

Для сестер з Товариства допомоги це був час великої співпраці як з громадою, так і з провідниками священства. Сестра Емі Браун Лайман, яка служила під час Другої світової війни восьмим генеральним президентом Товариства допомоги, сказала:

Гертруда Ціпро, у центрі, зі своїми сестрами та дітьми

“Мабуть, я ніщо так не цінувала, ... як підтримку, що її мали жінки з Товариства допомоги від священства—від генеральних авторитетів Церкви, а також і від місцевого священства, особливо від єпископів приходів.

Генеральні авторитети дали жінкам, які служили провідниками допоміжних організацій у Церкві, не лише виняткові можливості в самій Церкві, але й заохочували їх до співпраці з іншими гуманітарними установами”²⁰.

Одним з прикладів такої співпраці була програма, за якою індіанські діти шкільного віку жили в сім’ях членів Церкви; програма розпочалася в 1947 році за підтримки старійшини Спенсера В. Кімбола, тоді

*“Наше вічне щастя
буде пропорційналь-
ним тому, наскільки
ми віддано допомагали
іншим”.*

*Джордж Альберт
Сміт*

*В Conference Report,
Oct. 1936, 71*

члена Кворуму Дванадцятьох Апостолів. За цією програмою американська індіанська молодь з маленьких поселень отримувала запрошення жити в сім'ях святих останніх днів у місцевостях, де можна було отримувати формальну освіту і де Церква була міцно встановлена. Ця програма заохочувала молодь розширювати свій досвід, а також сприяла порозумінню між різними культурами.

Провідники Товариства допомоги, особливо сестра Белл С. Спаффорд, дев'ятий генеральний президент Товариства допомоги, допомагала реалізовувати цю програму під керівництвом старійшини Кімбола. Багато сестер служили тій молоді безпосередньо, виховуючи їх, як своїх дітей. Програма діяла до 1996 року. Президент Бойд К. Пекер, з

Кворуму Дванадцятьох Апостолів, зауважив: "Програма прийняття індіанських дітей в сім'ї виконала своє призначення, і вона більше не діє. Вона зробила своє. ... Ми знімаємо риштування, коли будівлю зведено"²¹.

"Чиста любов Христа": Милосердя в дії

Сестри з Товариства допомоги в Європі зазнали великого горя під час Другої світової війни. Вони також демонстрували гідну похвали сміливість у служінні одна одній, якими б не були жакливими обставини. Вони залишалися вірними й поклалися на своє свідчення та Спокуту Ісуса Христа. Їхнє тогочасне життя і свідчення є справді надихаючими.

ЕМІ БРАУН ЛАЙМАН

*Восьмий генеральний президент
Товариства допомоги*

"Перші члени цієї організації мало усвідомлювали, ... яким великим стане їхнє улюблене Товариство".

Анн Ворт Лайман

Relief Society Magazine, Mar. 1944, 139

“Милосердя є чиста любов Христа, і воно існує вічно” (Мороній 7:47).

Після війни Марія Шпайдель, яка служила президентом Товариства допомоги Штутгартського округу, Німеччина, написала:

“Минулі п’ять років були важкими, і ми стали дуже смиреними. Наша довіра до Господа і наше свідчення про Його Церкву стали джерелом нашої сили. Він був милосердним до нас, і хоч було багато страждань, Він вдіяв нам від Своєї сили. Дехто з нас втратив усе своє земне майно, усе матеріальне, що було дорогим для нас, і коли ми казали: “Краще ходити з Богом у темряві, ніж без Нього у світлі”, ми знали, що казали. ...

“... З радістю ми співали пісні Сіону і покладали свою довіру на Господа. Він все направляв на добро”²².

Гертруда Ціппро, президент Товариства допомоги ще одного округу, ходила у темряві з Богом багато ночей, щоб виявити любов сестрам і допомогти їм. Вона жила в Голландії у час, коли її країна була під військовою окупацією. Оскільки вартіві часто зупиняли і обшукували перехожих, вона носила з собою посвідчення особи, щоб відвідувати Товариства допомоги філій, що входили в округ.

Син сестри Ціппро сказав, що “під час окупації, що тривала п’ять років, знаходитися на вулиці в нічний час ставало дедалі небезпечніше”. Згадуючи про відданість своєї матері, він сказав: “Ви можете собі уявити мою матір, яка, незважаючи на ті обставини, багато разів сміливо їздила вночі на своєму велосипеді, щоб відвідати іншу філію?” Він пригадував: “Для неї не мало значення, що вона відчувала чи якими були обставини, вона дбала про те, щоб виконати свої зобов’язання. Якою чудовою жінкою й провідником вона була! Тепер у мене немає жодного сумніву, що Господь Своєю рукою поставив її бути президентом Товариства допомоги у той час”.

Син сестри Ціппро зауважив: “Вона повинна була мати цілковиту довіру до Господа, щоб за тих обставин знову й знову

відправлятися в дорогу, не знаючи, що з нею може статися”²³.

У Данії становище святих було більш терпимим, ніж у багатьох інших країнах. Вони мали харчі, тож ділилися ними з тими, кому пощастило менше. Єва М. Грегерсен, президент Товариства допомоги Данської місії, сказала: “Під час війни ми взялися допомагати нашій братній країні, Норвегії, де люди страждали від голоду. Разом з офісом місії ми віддавали для цього гроші і щомісяця багато гарно загорнутих пакунків з продуктами харчування відправлялися нашим братам і сестрам у Норвегію; їхню вдячність не можна передати словами”²⁴.

Президент Х'ю Б. Браун на власні очі бачив прояви цього милосердя. З 1937 по 1939 рік він служив президентом Британської місії, з 1939 по 1945 рік—координатором військовослужбовців-святих останніх днів у Європі і з 1945 по 1946 рік—знову президентом Британської місії. Пізніше він служив членом Кворуму Дванадцятьох Апостолів і членом Першого Президентства. Він повідомляв про служіння сестер з Товариства допомоги, яке бачив під час Другої світової війни:

“У зоні війни перебували сотні жінок з Товариства допомоги, які піддавали себе небезпеці, випробуванням і труднощам, які можна порівняти з тим, що переживали

наші чоловіки на полі битви. Ці сміливі жінки долали неймовірні труднощі. ...

Стати на коліна у молитві з цими жінками і чути, як вони дякують Богу за їхні прості благословення, за збереження їхнього життя і життя дорогих їм людей, за убогу їжу та їхні домівки з вибитим склом—ось що відразу ставало натхненням і докором для багатьох з нас, чії матеріальні благословення були набагато більшими за ті, яким раділи тут, але хто часто нарікав на те, що був позбавлений певної розкоші”²⁵.

Хедвіг Байрайхель, сестра зі Східної Німеччини, приносила їжу голодним російським військовополоненим, хоч і вона сама, і її сім'я могли бути ув'язнені або розстріляні за такий вияв милосердя²⁶. Проїшли роки, у неї та ще кількох людей, які пережили подібні випробування під час Другої світової війни, брали інтерв'ю і попросили розповісти про пережите. Наприкінці кожного інтерв'ю інтерв'юєр запитувала: “Як вам вдалося зберегти своє свідчення у всіх цих випробуваннях?” Інтерв'юєр узагальнила всі отримані відповіді ось таким твердженням: “Не я зберігала свідчення увесь той час, а свідчення зберігало мене”²⁷.

Коли в 1945 році Друга світова війна закінчилася, сестри з Товариства допомоги по всьому світу відчували великий сум і переживали втрати. Однак вони все ж

продовжували служити одна одній, зміцнювати сім'ї та укріпляти свідчення.

Бувши свідком таких великих страждань і такого самовідданого служіння, сестра Емі Браун Лайман заявила:

“[Мое] свідчення було якорем і моєю опорою, моїм задоволенням в часи радості й щастя, моєю втіхою в часи горя й відчаю. ...

Я вдячна за можливість, що я могла служити ... в Товаристві допомоги, де більшість свого дорослого життя я працювала з тисячами його членів з такою радістю й задоволенням. Я бувала в їхніх домівках, спала на їхніх ліжках, їла за їхніми столами, так багато навчилася від їхнього чудового характеру, їхньої самовідданості, їхнього розуміючого серця, їхньої відданості та їхньої жертви. У мене бракує слів, щоб виразити, як я шаную служіння цього великого сестринства”²⁸.

У часи випробувань і непевності сестри з Товариства допомоги по всьому світі виконували настанову Моронія: “Залишайтеся вірними милосердю, яке величніше над усе”. Вони впевнено виявили своє розуміння того, що хоч “все минає—але милосердя є чиста любов Христа, і воно існує вічно”²⁹. Знову і знову вони були вірні своєму гаслу: “Милосердя ніколи не минає”.

Всесвітнє коло сестринства

*Це велике коло сестринства буде
захистом для кожної з вас і для ваших сімей.
Товариство допомоги можна порівняти з
прихистком—місцем безпеки і захисту—
святилищем давніх часів. У ньому ви
будете у безпеці. Воно оточує кожну
сестру неначе захисною стіною.*

Бойд К. Пекер

Всесвітнє коло сестринства

Пророк Джозеф Сміт, зустрічаючись із сестрами з Товариства допомоги в Наву, навчав, що крім надання матеріального служіння, вони мали зміцнювати людей духовно (див. розділ 2). Беручи цю пораду за основу, сестри з Товариства допомоги, служачи разом, знаходили любов і безпеку у штормах життя. Вони ділилися євангелією Ісуса Христа одна з одною і з тими, хто був навколо них. Товариство допомоги стало захистком від світу—місцем притулку—і осередком світла для світу—місцем впливу.

На зборах Товариства допомоги в Огдені, Юта, сестра Елайза Р. Сноу, другий генеральний президент Товариства допомоги, з вдячністю відзначала зусилля сестер, направлені на матеріальне й духовне зміцнення одна одної. Вона сказала їм, що хоч Церква й не веде обліку всіх внесків, які вони передали на користь нужденних, повний запис їхньої роботи зі спасіння веде Господь:

“Мені добре відомо, які великі пожертвування було зроблено і їх ніколи не записували в [реєстрові] книги. Президент Джозеф Сміт сказав, що це Товариство було

Сестри з Товариства допомоги, служачи разом, знаходять любов і захист від бур життя.

організовано, щоб спасати душі. Що зробили сестри, щоб повернути тих, хто збився з путі? —щоб зігріти серця тих, хто охолов до євангелії?— Ведеться ще одна книга—книга вашої віри, вашої доброти, ваших добрих справ, ваших слів. Цей запис ведеться. Ніщо не втратиться”¹.

Ведеться небесний облік роботи сестер з Товариства допомоги, коли вони

простягають руку допомоги тим, чиє серце охолело і кому потрібні віра, доброта, хороші справи та добрі слова.

Всесвітнє сестринство

У середині 1900-х років, коли світ страждав від наслідків воєн та природних катаклізмів, діяльність Товариства продовжувала розширюватися. Відповідно до цілей організації—збільшувати віру й особисту праведність, зміцнювати сім'ї і домівки, шукати нужденних і допомогати їм—Товариство допомоги було прихистком для сестер з Товариства допомоги і впливовою силою, яка чинила добро. У 1947 році генеральне президентство Товариства допомоги (сестри Белл С. Спаффорд, Меріен Шарп і Гертруда Гарфф) навчали: “Наша місія—зцілення, і вона вимагає від нас більшого серця, натхненнішого ставлення, твердішої волі”².

У той час уряди деяких країн ввели політичні обмеження і навіть звели кілька реальних бар'єрів. Ці обмеження і бар'єри, відомі під назвами “залізна завіса” і “Берлінська стіна”, були призначені, щоб не пускати за них одних людей і не випускати інших. А ось сестри з Товариства допомоги зводили духовні стіни—стіни прихистку, призначені захищати і приймати людей. Вони разом об'єдналися у всесвітнє коло сестринства і запрошували інших приєднатися до них.

Навіть у країнах з політичними обмеженнями й законами, що заважали відкрито сповідувати свою релігію, члени Товариства допомоги відчували зв'язок із сестрами по всьому світу. Вони спокійно залишалися вірними своїм свідченням про відновлену євангелію та цілям Товариства допомоги.

У 1980 році президент Бойд К. Пекер, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, та його дружина Донна, відвідали Товариство допомоги у Чехословаччині (тепер Чеська Республіка і Словаччина). Згодом він пригадавав:

“Отримати візи було нелегко, і ми були дуже обережні, щоб не наражати на небезпеку і не зашкодити становищу наших членів Церкви в країні, де люди з покоління в покоління в умовах невимовного тиску боролися за збереження своєї віри.

Найбільше запам'яталися збори у кімнаті нагорі. Вікна були закриті шторами. Навіть пізнього вечора люди приходили у різний час і один—з одного боку, інший—з іншого, щоб не привернути до себе увагу.

На зборах було 12 сестер. Вони співали гімни Сіону зі збірників—там були лише слова, без нот,—які було надруковано 50 років тому. [Урок] благоговійно проводився за матеріалом саморобного посібника. ...

Я сказав цим сестрам, що вони належать до найбільшої і, у всіх значеннях,

Члени Товариства допомоги збираються разом у колі сестринства.

найпрекраснішої жіночої організації на землі. Я навіть слова пророка Джозефа Сміта, сказані ним, коли він з братами організував Товариство допомоги. ...

Там відчувався вплив Духа. Любі сестри, що походилися шляхетно і благоговійно, не стримували сліз.

Я сказав їм, що після нашого повернення у мене є доручення виступати на конференції Товариства допомоги; чи можу я щось передати від них? Кілька з присутніх сестер написали своє послання; кожне висловлення, кожне з них було пронизане бажанням віддавати, а не просити про щось. Я ніколи не забуду того, що написала одна сестра: "Маленьке коло сестер лине своїми серцями й думками до всіх сестер і благає Господа допомогти нам рухатися вперед".

"Ви обрані, щоб бути в наші дні вірними Богу жінками, щоб піднятися над дріб'язковістю, плітками, егоїзмом, непристойністю та всіми іншими проявами безбожності. Усвідомте своє божественне первородство—ви дочки Небесного Батька".

*Говард В. Хантер
Ensign, Nov. 1992, 97.*

Ці слова *коло сестер* надихнули мене. Я міг бачити їх, як вони стоять у колі, що далеко сягає тієї кімнати і охоплює світ”³.

Згадуючи ті збори, Президент Пекер сказав: “Якусь мить я знаходився у тому колі і відчув імпульси віри, і сміливості, і любові, що приймалися і посилялися кожною стороною”⁴.

Така віра, і сміливість, і любов об’єднувалися, щоб створювати спадок сестер з Товариства допомоги скрізь. Президент Генрі Б. Айрінг, радник у Першому Президентстві, закликав сестер ділитися цим своїм спадком. “Ви передаєте спадок, коли допомагаєте іншим сприйняти серцем дар милосердя. Потім вони зможуть передати його іншим. Історія Товариства допомоги описана за

допомогою слів та цифр, але спадок передається від серця до серця”⁵.

Місце захистку

З перших днів існування Товариства допомоги сестри надавали місце для захистку— місце, де можна знайти зцілення, любов, доброту, турботу та відчутти свою приналежність. У Наву сестри знаходили захисток у Товаристві допомоги, покладаючись на віру та вміння одна одної і ділячись їжею та одягом. Це продовжувалося й коли вони йшли рівнинами, і коли вони ставали на ноги в території Юта. Тепер, коли Церква зростає по всьому світу, сестри й далі знаходять захисток у Товаристві допомоги.

Белл С. СПАФФОРД

Дев’ятий генеральний президент Товариства допомоги

“Упродовж років Товариство допомоги було настільки ж постійним у своїй меті, як постійною є істина. Цілі, які були важливими для жменьки жінок у Наву, так само є важливими зараз для жінок по всьому світу. Це—диво Товариства допомоги. Я працювала в Товаристві допомоги багато років, і лише тепер починаю розуміти його велич”.

Belle S. Spafford

Ensign, June 1974, 15

*“Куди б [сім’я] не поїхала, її чекає церковна сім’я”
(Бойд К. Пекер).*

Президент Бойд К. Пекер сказав: “Це велике коло сестринства буде захистом для кожної з вас і для ваших сімей. Товариство допомоги можна порівняти з приходом—місцем безпеки і захисту—святилищем давніх часів. У ньому ви будете у безпеці. Воно оточує кожну сестру неначе захисною стіною”⁶.

У 1999 році Боббі Сендберг, молода дружина й мати, переїхала зі своєю сім’єю зі Сполучених Штатів до Тайваню. І хоч вона перебувала там лише шість місяців, коли вони з чоловіком навчали англійської мови,

її тайванські сестри оточили її захистом, що йшов від Товариства допомоги.

Цей захист по-особливому відчувався, коли в країні стався жакхливий землетрус, епіцентр якого був біля дому Сендбергів. По обидва боки школи, де вони жили, падали будинки. У години першого великого поштовху президент Товариства допомоги, до якого належала сестра Сендберг, прибула в її сім’ю як ангел милосердя, аби з’ясувати, що їм потрібно, й допомогти. Оскільки багато доріг і будівель було зруйновано і всі лінії зв’язку були виведені з ладу, ця турботлива президент скористалася власним транспортним засобом, який змогла знайти. Вона їздила на своєму велосипеді через руїни, поки не відвідала багатьох сестер зі свого приходу.

Посеред усього цього безладу, що панував навколо, сестра Сендберг була під надійним захистом Товариства допомоги. Президент її Товариства допомоги потурбувалася про безпеку й потреби кожної сестри у їхньому приході.

Як і сестра Сендберг, багато святих останніх днів по всьому світу можуть підтвердити істину, сказану президентом Пекером: “Як втішає знання того, що куди б [сім’я] не поїхала, її чекає церковна сім’я. У той же день, коли вони приїжджають, він належить до кворуму свяцнства, а вона—до Товариства допомоги”⁷.

Місце впливу

Сестра Белл С. Спаффорд у квітні 1945 року була покликана служити дев'ятим генеральним президентом Товариства допомоги, а через шість тижнів після цього Президент Джордж Альберт Сміт був рукопокладений як восьмий Президент Церкви. Президент Сміт закликав сестру Спаффорд та всіх сестер з Товариства допомоги надати матеріальну підтримку людям, які все ще страждали від наслідків Другої світової війни. Він також попросив їх зробити їхній вплив відчутним серед усіх жінок світу. Він сказав: "Коли Президент Джозеф Сміт повернув ключ для емансипації жіноцтва, він повернув його для всього світу"⁸.

Будинок Товариства допомоги, центр впливу

У жовтні 1945 року було оголошено про плани звести будинок Товариства допомоги⁹. У жовтні 1947 року Перше Президентство схвалило план, запропонований сестрою Белл С. Спаффорд: кожна сестра Товариства допомоги, яке тоді налічувало 100000 членів, попросили зробити внесок—п'ять доларів—на реалізацію проекту. Свої внески прислали сестри з усього світу. Дехто прислав зі своєї батьківщини мистецькі твори, щоб прикрасити інтер'єр цього будинку. За один рік сестри зібрали 554016 доларів.

Будинок Товариства допомоги, Солт-Лейк-Сіті, Юта, 1956 р.

Сестра Спаффорд заявила: "Зібране є великою цінністю у грошовому вимірі, проте не лише в грошовому. Воно представляє багато невідчутних на дотик цінностей—цінностей вищої вартості—вияв вдячності за почесну позицію навчати жінок плану євангелії; свідчення про божественність роботи цього Товариства; вдячність за можливість, дану сестрам у Церкві, служити ... ; прихильність до провідництва; самовідданість цій великій справі. Це вияв величчя, яка є у самому Товаристві"¹⁰.

Будинок, що знаходиться якраз на північний схід від Солт-Лейкського храму, був освячений 3 жовтня 1956 року. У молитві освячення Президент Девід О. Мак-Кей, дев'ятий Президент Церкви, сказав про вплив на весь світ, який буде

поширюватися з цього будинку: “Щоб зробити більш ефективним їхнє служіння нужденним та стражденним і в Церкві, і у світі, Товариство допомоги звело за сприяння членів Церкви цей прекрасний дім Товариства допомоги”¹¹.

Починаючи з 1984 року, в цьому будинку також знаходяться офіси генерального президентства Товариства молодих жінок і генерального президентства Початкового товариства.

Вплив на людей інших релігій

Сестра Спаффорд отримала важливий урок від Президента Джорджа Альберта Сміта стосовно необхідності ділитися цінностями Церкви з іншими жінками світу. Невдовзі після її підтримки як генерального президента Товариства допомоги “надійшов лист від National Council of Women (Національної ради жінок), в якому повідомлялося про їхній щорічний з’їзд, що мав проходити у Нью-Йорку.

На цих з’їздах сестра Спаффорд була й раніше, тому, маючи попередній досвід, вона та її радники впродовж кількох тижнів уважно роздумували над тим запрошенням.

Вони вирішили висловити свою думку Президенту Церкви стосовно того, що Товариству допомоги слід призупинити своє членство у таких радах. Вони підготували

письмову рекомендацію, вказавши всі підстави зробити це.

Хвилюючись і відчуваючи невпевненість, сестра Спаффорд поклала цей документ на стіл Президента Джорджа Альберта Сміта і сказала: “Президентство Товариства допомоги хоче рекомендувати, щоб головне правління припинило своє членство в Національній раді жінок і в Міжнародній раді жінок, на підставах, що вказані у цьому документі”.

Сестра Белл С. Спаффорд, зліва, на з’їзді Міжнародної ради жінок

Президент Сміт уважно прочитав документ. “А хіба вони не були членами цих рад ось вже більш як півстоліття?”—спитав він.

Сестра Спаффорд пояснила, у скільки обходиться поїздка у Нью-Йорк, скільки часу забирають ті з'їзди, та розповіла, якого припущення вони там іноді зазнавали. Вона рекомендувала припинити членство, оскільки, за її словами, “ми нічого не отримуємо від цих рад”.

Цей мудрий, старий пророк відкинувся на спинку свого стільця і стурбовано поглянув на неї. “Ви хочете вийти з цих рад, тому що нічого від них не отримуєте?”—спитав він.

“Ми так відчуваємо”,—відповіла вона.

“Скажіть мені,—сказав він,—а що ви дали їм?—

Сестро Спаффорд,—продовжив він,—ви дивуєте мене. Невже ви завжди думаете тільки про те, щоб отримувати? А ви не думаете, що ви повинні давати?”

Він повернув їй той документ і простяг їй свою руку. З помітною твердістю він сказав: “Продовжуйте своє членство в цих радах і зробіть відчутним свій вплив в них”¹².

Вона зробила свій вплив відчутним. Вона брала участь в Національній раді жінок та Міжнародній раді жінок, а через кілька років зайняла в цих організаціях керівні посади. Вона рішуче відстоювала принципи евангелії Ісуса Христа і цілі Товариства допомоги.

Кожного разу, коли сестра Спаффорд була на засіданні Міжнародної ради жінок (МРЖ), їй доручалось проводити сесію, на якій обговорювалося “соціальне та моральне благополуччя”. Вона пригадувала:

“Одного разу я відмовилася знову йти на [сесію], на якій обговорювалося соціальне та моральне благополуччя, у той час я була в дуже дружніх стосунках з президентом МРЖ. ... Я сказала: “Я весь час відвідую цю сесію, і мені це вже так набридло, що хотілося б чогось іншого”. Вона відповіла: “Що

Сестри з Товариства допомоги та місіонери повного дня в Сан-Антоніо, Техас, приблизно 1950 р.

ж, безсумнівно, ви на це заслуговуєте, і я прослідкую, щоб вас призначили на іншу сесію”.

Потім вона повернулася і сказала: “Я не можу виконати ваше прохання, бо ваша рада наполягає, щоб ви й далі займалися соціальним і моральним благополуччям”. Вона сказала: “Може вам буде цікаво дізнатися чому. Ваш національний президент каже, що ви завжди відстоюєте позиції вашої Церкви у цих питаннях і вони знають цю позицію Мормонської Церкви і відчувають, що ваша присутність гарантує їм безпеку”¹³.

Жінки в цих організаціях знали, що їхній друг Белл Спэффорд буде відстоювати принципи Церкви, а їм і потрібні були саме така мудрість і сила. У 1954 році її обрали керівником делегації Сполучених Штатів на засіданні Міжнародної ради жінок, що проходилося в Гельсінкі, Фінляндія. Коли вона перед відкриттям цієї конференції йшла попереду делегації, її думки спрямувалися в минуле:

“Коли я дивилась на таку різну аудиторію, що складалася з людей багатьох національностей, ... у моїй пам’яті несподівано сплили слова наших провідників-піонерів, що керували [Товариством допомоги]: “Стійте, як і ми, на чолі жінок світу”, ... “відстоюйте права жінок Сіону і права жінок усіх країн”. ... Я знала, що нашим жінкам-провідникам, які були піонерами, було дано через божественну проникливість знання стосовно призначення Товариства допомоги. ... Я переконана, що для Товариства допомоги настав час зробити свій вплив відчутний серед жіноцтва по всьому світу”¹⁴.

“Якщо ми готуємо себе завдяки своїй гідності, якщо ми намагаємося з вірою, яку ніщо не може похитнути, виконувати призначені нам обов’язки, якщо ми шукаємо натхнення від Всемогутнього у виконанні своєї відповідальності, ми можемо досягнути дивовижного”.

Томас С. Монсон

In Conference Report, Apr. 1988, 52; або Ensign, May 1988, 43

У 1987 році Перше Президентство порадило Товариству допомоги вийти зі складу Національної ради жінок та Міжнародної ради жінок. Для генерального президентства Товариства допомоги настав час більше зосередитися на своїй організації, яка дуже швидко зростала по всьому світі, ніж на інших справах у країні і у світі. Але оскільки Церква зросла, жінки-святі останніх днів продовжували поширювати свій вплив по всьому світу—у своїх громадах, школах, авторитетних місцевих організаціях. Вони дотримувалися зразка, встановленого Президентом Смітом і сестрою Спаффорд: думати, що вони можуть дати, а не що вони можуть взяти.

Живлення й навчання зацікавлених евангелією та новонавернених

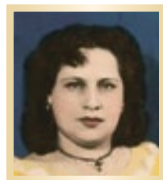
Із зростанням Церкви по всьому світу Товариство допомоги отримувало можливість впливати на зацікавлених Церквою та новонавернених. Цей вплив виявлявся і через надання новим членам Церкви можливості служити й вести. Сестра Сільвія Е. Олред, радник у генеральному президентстві Товариства допомоги, розповіла про свою матір, Хільду Альваренга, яка служила президентом Товариства допомоги у філії в Сан-Сальвадорі, Сальвадор:

“Моя мама була шойно навернена до Церкви, коли її покликали бути президентом

Товариства допомоги в нашій маленькій філії в Сан-Сальвадорі. Вона сказала президенту філії, що в неї немає досвіду, вона неготова і не відповідає вимогам. Їй було за тридцять, вона була не дуже освічена і все її життя було присвячене піклуванню про чоловіка та сімох дітей. Але президент філії все ж покликав її.

Я бачила, як моя мама доросла до цього покликання. За час служіння вона набула навичок лідера і розвинула нові дари, такі як: навчати, виступати перед аудиторією, планувати й організувати збори, заходи і проекти служіння. Вона вплинула на жінок у філії. Вона служила їм і навчала їх служити одна одній. Сестри любили і поважали її. Вона допомагала іншим жінкам розкривати, використовувати і розвивати дари і таланти; вона допомагала їм ставати тими, хто будує царство і міцні духовні сім'ї. Вона залишалася вірною укладеним нею храмовим завітам. Помираючи, вона відчувала мир з її Творцем.

Сестра, яка служила разом з нею в Товаристві допомоги в якості радника, написала мені кількома роками пізніше: “Твоя мама була людиною, яка навчила мене стати такою, яка я зараз є. У неї я навчилася милосердю, доброті, чесності і відповідальному ставленню до своїх покликань. Вона була

Хільда Альваренга

Як і давні апостоли Спасителя, сестри з Товариства допомоги можуть бути знаряддям в Божих руках.

моїм вчителем і прикладом. Зараз мені 80 років, але я залишалася вірною Спасителеві і Його евангелії. Я служила на місії, і Господь мене щедро благословив”¹⁵.

Ця віддана сестра, президент Товариства допомоги, допомогла зміцнювати свідчення сестер, які вже були в її філії. Вона також жила віру жінок, які цікавилися Церквою, і тих, хто недавно був охрищений і конфірмований. Вона доклала зусиль, щоб зробити

Товариство допомоги місцем, де сестрам раді і де їх живлять.

Вплив на інших через розповідь про евангелію

Невдовзі після того як президент і сестра Пекер відвідали те маленьке коло сестер у Чехословаччині, одна молода жінка, яка прагнула духовного захистку, любові і знання про призначення свого життя, була залучена

до цього кола. Її звали Ольга Коварова, і на той час вона була аспіранткою в університеті міста Брно. В університеті студентам нав'язували вивчення атеїзму. Ольга відчувала, що студенти і всі, хто її оточував, не мають мети існування. Вона прагнула глибшого духовного життя й відчувала, що такий же самий духовний голод відчували її друзі й колеги.

В університеті Ольга зустріла Отакара Войкувку, 75-річного чоловіка-святого останніх днів. Пізніше вона пригадувала: “На вигляд йому було сімдесят п’ять років, але серце мав вісімнадцятирічного і воно було сповнене радості. Це було так незвичайно для Чехословаччини, де в той час панував цинізм. ... Я помітила, що він не тільки був

високоосвіченим, але й знав, як мати радість у житті”. Вона розпитувала його та його сім’ю про сенс життя, і врешті-решт вони познайомили її з іншими членами Церкви. Їй хотілося дізнатися, як вони знаходять радість і де вони читають про Бога. Вони дали їй примірник Книги Мормона, яку вона з нетерпінням почала читати.

Ольга була навірена до відновленої євангелії, і вона вирішила охреститися. Хрищення мало відбутися в лісі увечері, щоб не привернути уваги до цього релігійного дійства. На жаль, в лісі у вечір її хрищення було чимало рибалок. Але після того як Ольга та її друзі почекали, а потім палко помолилися, рибалки пішли геть.

Елейн Л. Джек

Дванадцятий генеральний президент Товариства допомоги

“Ми є частиною всього цілого. Ми потрібні одна одній, щоб наше сестринство було досконалим. Простягаючи руку для потиску рук наших сестер, ми досягаємо кожного континенту, бо ми є в кожному народі. Ми об’єднані, коли намагаємося зрозуміти, що Господь має сказати нам, що він хоче від нас. Ми говоримо різними мовами, та все одно ми—сім’я, яка й далі може бути одного серця”.

Elaine Jack

Ensign, May 1992, 91

Один з членів Церкви, який був присутній на її хрищенні, запитав у неї: “Чи знаєш ти, чому біля води цього вечора було так багато рибалок?” А потім він сказав: “Пам’ятаєш, Ісус, коли ходив біля Галілейського моря, сказав Симону, що зветься Петром, та Андрію, які саме невода закидали в море: “Ідіть за Мною,—Я зроблю вас ловцями людей”. Ольга відчула: його слова означали, що я повинна невдовзі стати знярядям в Божих руках, щоб привести молодих людей у Церкву”.

З Ольгою так воно і сталося. Вона вплинула на багатьох, хто шукав істину й щастя. Оскільки в її країні проповідання з метою навернення заборонялося, вона і сім’я Войкувки проводили заняття на курсі, який вони назвали “Школа мудрості”. У тих обставинах вони навчали моральним та етичним цінностям, щоб допомогти людям знайти в житті духовність і радість. Багато хто з їхніх студентів відчував вплив Духа, і часто виникали нагоди для обговорення з вибраними людьми питань, що стосувалися Небесного Батька та євангелії Ісуса Христа¹⁶.

Пізніше сестра Барбара В. Віндер, коли вона служила одинадцятим генеральним президентом Товариства допомоги, мала можливість поїхати в Чехословаччину зі своїм чоловіком, Річардом В. Віндером, який служив там раніше молодим місіонером.

Коли вони увійшли в дім, де мали проходити збори, схвильована молода жінка енергійно підійшла до них і сказала: “Раді вітати вас! Мене звати Ольга, я президент Товариства допомоги”. Брат і сестра Віндер помітили, яке світло було на її обличчі і що Дух Господній перебував з нею. Як президент Товариства допомоги у своїй маленькій філії, Ольга Коварова мала добрий вплив у світі політичного тиску і релігійних переслідувань, і вона допомагала надавати захисток тим, хто приєднувався до Церкви і ставав членом Товариства допомоги. Вона допомагала спасати душі інших, приводячи їх до Христа.

Служіння може змінити світ на краще.

Історія навернення сестри Коварової та її місіонерська робота є частковим виповненням пророцтва Президента Спенсера У. Кімбола, дванадцятого Президента Церкви: “В основному зростання Церкви в останні дні відбуватиметься тому, що багато хороших жінок у світі (в яких так часто відчувається внутрішня духовність) у великій кількості прийдуть до Церкви. Це ставатиметься такою мірою, якою жінки Церкви будуть відображенням праведності й розуму у своєму житті, а також якою мірою жінки Церкви будуть відрізнятися—у хорошому розумінні—від жінок світу”¹⁷.

Вплив на інших через служіння

У 1992 році сестри по всьому світу святкували 150-ту річницю Товариства допомоги, беручи участь у проектах служіння у своїх громадах. Завдяки цим зусиллям, які спрямовувалися під керівництвом генеральних та місцевих провідників священства, сестри поширювали вплив Товариства допомоги по всьому світу. Сестра Елейн Л. Джек, яка у той час служила дванадцятим генеральним президентом Товариства допомоги, сказала: “Ми попросили кожний наш місцевий підрозділ дізнатися про потреби в їхніх громадах і вирішити, яке служіння для громади було б найнеобхіднішим. Ви можете собі уявити, як це б вплинуло на світ?”

Одна з наших президентів Товариства допомоги прийшла у муніципалітет одного з міст Каліфорнії і сказала: “Яку, на вашу думку, роботу ми можемо виконати, щоб допомогти громаді?” І там їй чоловіки відповіли: “Ви маєте на увазі, що 20000 груп по всьому цьому світу збирається робити те саме?” І вона відповіла, що так. Один з членів муніципалітету сказав: “Так ви ж змініте світ”. І я думаю, ми його змінили ... на краще. Це була одна з тих справ, що об’єднує. Служіння було самим різноманітним. ... [Сестри] виготовляли плетені килимки для літніх людей, що жили вдома. ... Вони садили квіти навколо годинникової башти в Самоа. І вони робили так багато для безпритульних, вони роздавали дітям книги, фарбували будинки самотніх матерів і робили ще багато всього іншого. Ми відчули, що по всьому світу це служіння у громадах були важливою справою і для сестер, і для громади”¹⁸.

Вплив на інших через навчання грамоті

Коли сестри з Товариства допомоги організували проведення служіння в громадах, сестра Джек та її радники зосередили зусилля для важливого служіння по всьому світу: допомогти сестрам навчитися читати. “Ми відчули, що жінкам по всьому світу потрібно вміти читати і що багато жінок читати не вміли,—сказала вона.— Ви можете

Уміння читати допомагає жінкам поліпшувати умови свого життя, краще вивчати євангелію та навчати своїх дітей.

собі уявити: якщо вони не вміють читати, то як вони можуть навчати своїх дітей, як вони можуть поліпшити свої умови життя, як вони можуть вивчати євангелію? Ось ми й подумали, що немає нічого кориснішого, ніж направити зусилля на навчання їх грамоті. ... Але нашою метою було також і заохотити кожну сестру до навчання впродовж всього життя”¹⁹.

Президент Томас С. Монсон, шістнадцятий Президент Церкви, якось зустрів одну жінку в Монро, Луїзіана, яка була благословенна через таке служіння Товариства допомоги і яка ділилася цим благословенням з іншими. Вона підійшла до нього в аеропорту і

“Ви належите до найбільшої у світі жіночої організації, організації, яка є невід’ємною частиною Божого царства на землі і вона призначена і діє, щоб допомогати своїм вірним членам досягнути вічного життя в царстві нашого Батька”.

Джозеф Філдінг Сміт

*Relief Society Magazine,
Dec. 1970, 883*

Хор Товариства допомоги співає у Солт-Лейкській Скинії, 1956 р.

сказала: “Президенте Монсон, до того як я стала членом Церкви і членом Товариства допомоги, я не вміла читати. Я не вміла

Томас С. Монсон

писати. Ніхто з моєї сім’ї не вмів”. Вона розповіла Президенту Монсону, що навчили її читати сестри з Товариства допомоги і тепер вона допомагає іншим

вчитися читати. Поговоривши з нею, Президент Монсон подумав, “яке велике щастя

вона, напевно, відчувала, коли відкрила Біблію і вперше прочитала слова Господа. ... У той день в Монро, Луїзіана, через Духа [він] отримав підтвердження про піднесеність вашої мети покращувати грамотність серед сестер”²⁰.

Вплив на сестер у приходах і філіях та зміцнення їх

Хоч віддані сестри з Товариства допомоги робили свій вплив відчутним в громадах і по

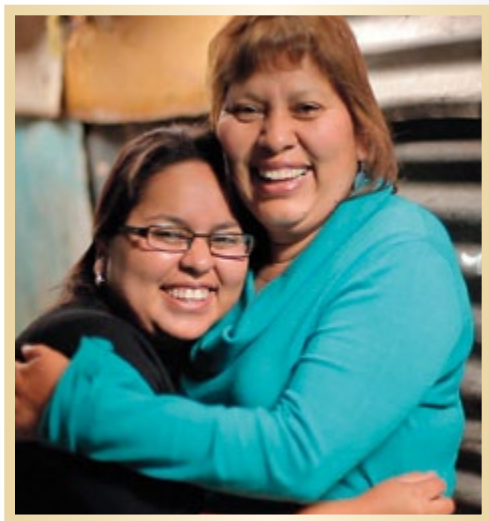
всьому світу, вони все ж не забували зміцнювати одна одну у своїх приходах і філіях. Сестра Джулі Б. Бек, яка пізніше служила п'ятнадцятим генеральним президентом Товариства допомоги, знайшла сестер, захисток і підтримку в Товаристві допомоги, коли вона була молодою недосвідченою мамою і домогосподинею. Вона згадувала:

“Товариство допомоги повинно бути організовано, спрямовано й мобілізовано на зміцнення сімей і перетворення наших домівок на святилища—захисток від цього світу. Я пізнала це багато років тому, коли тільки-но вийшла заміж. Мої батьки, які жили по сусідству, повідомили, що мають їхати до іншої частини світу. До цього педагогічний, мудрий і надихаючий приклад матері був для мене опорою. А тепер вона тривалий час буде далеко. Це було задовго до електронної пошти, факсів, мобільних телефонів та веб-камер; а звичайною поштою листи йшли дуже довго. Одного дня перед її від'їздом я сиділа біля неї плачучи і спитала її: “Хто ж тепер буде мені за маму?” Матуся серйозно замислилася, а потім з Духом і силою одкровення, що приходить до таких жінок, як вона, сказала мені: “Якщо я не повернуся, якщо ти мене вже не побачиш, якщо я ніколи не зможу тебе більше нічого навчити, міцно тримайся за Товариство допомоги. Товариство допомоги буде тобі за маму”.

Мати знала: якщо я захворію, сестри попіклуються про мене і що вони допоможуть мені, коли у мене народяться діти. Але найбільше моя мати сподівалась на те, що сестри з Товариства допомоги будуть сильними, духовними провідниками для мене. Відтоді я почала повною мірою вчитися у жінок, які мали сильний характер і віру”²¹.

Коло сестер, яке постійно збільшується

Уперше президент Бойд К. Пекер публічно розповів про те, що він відчув, перебуваючи з сестрами з Товариства допомоги у Чехословаччині, коли він виступав на генеральних

“Справжнє милосердя—це любов у дії. Милосердя потрібне скрізь” (Томас С. Монсон).

зборах Товариства допомоги у 1980 році. Він сказав: “Я отримав свідчення про велике коло сестринства”²². У 1998 році він поді-

Бойд К. Пекер,

лився цим знову, цього разу під час звернення до всієї Церкви на генеральній конференції. Він зауважив: “Товариство допомоги—це

тепер більше, ніж коло, воно скоріше схоже на мереживо, що вкриває всі континенти”²³.

Сестри з Товариства допомоги є частиною божественно натхненної організації, яку встановив пророк Джозеф Сміт, маючи повноваження священства. Жінки, беручи участь в роботі Товариства допомоги і присвячуючи себе йому, будуть і далі створювати захисток і відчуття сестринства і будуть мати могутній вплив у справі добра. Президент Пекер пообіцяв великі благословення сестрам, які служать цій справі:

“Кожна ваша потреба виповниться зараз і у вічності; усе, чого вас позбавлено, і все, що спричинило вам страждання, буде вам компенсовано. Усе це може повернутися до вас, і повернутися швидко, якщо ви присвятите себе Товариству допомоги.

Служіння в Товаристві допомоги звеличує й освячує індивідуально кожную сестру. Ваше членство у Товаристві допомоги буде завжди з вами. Якщо ви присвятите себе Товариству

допомоги, його організації, його діяльності і будете брати в ньому участь, ви будете підтримувати справу, яка благословить кожную жінку, яка перебуває під його впливом”²⁴.

Зміцнення сестринства через виявлення милосердя

У своєму зверненні до сестер з Товариства допомоги Президент Томас С. Монсон поділився думками про те, як виявлення милосердя зміцнює узи сестринства в Товаристві допомоги:

“Я вважаю, що мати милосердя,—“чисту любов Христа”,—це не критикувати і не осуджувати. Говорячи про милосердя, я зараз не маю на увазі полегшення страждань через жертвування того, що нам належить. Це, звичайно, робити треба і це правильно. Однак цього вечора я маю на увазі милосердя, яке ми виявляємо толерантним ставленням до інших та їхніх вчинків, те милосердя, яке прощає, те милосердя, яке терпить.

Я маю на увазі милосердя, яке спонукає нас бути чуйними, співчутливими і милосердними не лише в часи хвороби, горя і страждань, але й в часи слабкості чи помилок, які переживають інші.

Є велика необхідність у милосерді, яке звернене до тих, кого не помічають, яке дає надію тим, у кого опустилися руки, яке надає допомогу тим, хто страждає. Справжнє

миłosердя—це любов у дії. Миłosердя потрібне скрізь.

Потрібне миłosердя, яке не шукає задоволення в слуханні чи повторенні розповіді про нещастя, яке прийшло до інших; це можливо робити тільки в тому разі, якщо цим можна якось допомогти тим, хто переживає нещастя. ...

Мати миłosердя—це терпеливо ставитися до людини, яка розчарує нас. Це не піддатися імпульсу легко образитися. Це

приймати слабкості й помилки. Це приймати людей такими, як вони є. Це помічати не фізичну зовнішність, а риси, які з часом не потьмяніють. Це не піддатися імпульсу розділяти інших на категорії.

Миłosердя, ця чиста любов Христа, виявляється, коли група молодих жінок з приходу для неодружених їде за сотні кілометрів, щоб бути на похороні матері однієї із сестер з Товариства допомоги. Миłosердя виявляється тоді, коли віддана візитна вчителька

Миłosердя відчувається у запрошенні “Ідіть сюди, сідайте з нами”.

повертається місяць за місяцем, рік за роком до тієї самої байдужої сестри, навіть критично налаштованої сестри. Воно проявляється, коли про літню вдову пам'ятають і приводять у приход чи на заходи Товариства допомоги. Воно відчувається, коли сестру, що сидить самотньо на зборах Товариства допомоги, запрошують: "Ідіть сюди, сідайте з нами".

Існують сотні непомітних способів, якими всі ви можете носити на собі мантію милосердя. Ні для кого з нас життя не є ідеальним. Замість того, щоб засуджувати і критикувати одне одного, давайте краще мати чисту любов Христа до своїх супутників у цій подорожі життям. Давайте усвідомлювати, що кожна робить все якнайкраще, щоб справлятися з труднощами, що виникають на її шляху, і давайте все робити, щоб *ми* якнайкраще допомагали в цьому.

Милосердя визначили як "найвищий, найблагородніший, найсильніший вид любові", "чисту любов Христа ... ; і т[а], хто матиме його в останній день, з [н]ею усе буде добре".

"Милосердя ніколи не минає". Нехай же це вже довго існуюче гасло Товариства допомоги, ця не підвладна часу істина, направляє вас у всьому, що ви робите. Нехай воно проникне в саму вашу душу і знайде вираження в усіх ваших думках і вчинках"²⁵.

“Чиста побожність”

Турбота і служіння за допомогою візитного вчителювання

*Нас оточують люди, які потребують
нашої уваги, підбадьорення, підтримки,
втішення, доброти. ... Ми є руками*

*Господа тут на землі, і маємо
доручення служити Його дітям
і надихати їх. Він розраховує*

на нас у цьому.

Томас С. Монсон

“Чиста побожність”

Турбота і служіння за допомогою візитного вчителювання

Коли Ісус Христос був на землі, Він показував, як ми повинні жити. “Він показав шлях і першим його пройшов”,—писала сестра Елайза Р. Сноу¹. Він показав нам, як служити—як піклуватися про інших і зміцнювати їх. Він служив кожному окремо, одному за одним. Він навчав, що ми повинні залишити дев’яносто і дев’ятьох, щоб спасти одного заблукалого². Він зілював і навчав кожного окремо, навіть знаходячись серед 2-х з половиною тисяч чоловік і даючи можливість кожному отримати особисте свідчення про Його божественність³.

Спаситель закликає Своїх учнів працювати з Ним у Його служінні, даючи їм можливість служити іншим і ставати такими, як Він. У Товаристві допомоги кожна сестра має нагоду піклуватися про сестер і зміцнювати кожну з сестер за допомогою візитного вчителювання. Сестра Джулі Б. Бек, п’ятнадцятий генеральний президент Товариства допомоги, сказала: “Оскільки ми наслідуємо приклад і вчення Ісуса Христа, то цінуємо це священне

доручення—любити, знати, служити, розуміти, навчати і допомагати від Його імені”⁴.

З чого почалося візитне вчителювання: Збирання пожертвувань і організація служіння

У 1843 р., коли кількість жителів у Наву, Іллінойс, зросла, святих останніх днів у місті

Своїм прикладом Спаситель навчав нас, як пильнувати і зміцнювати одне одного.

було поділено на 4 приходи. На зборах, що відбулися 28 липня того ж року, провідники Товариства допомоги призначили комітет з візитного вчителювання, який у кожному приході складався з чотирьох сестер. Найголовніше завдання комітету з візитного вчителювання полягало в тому, щоб визначати потреби і збирати пожертвування.

Пожертвування збиралися у вигляді грошей, продуктів та одягу. Щотижня комітет з візитного вчителювання передавав зібрані пожертвування до скарбниці Товариства допомоги. Товариство допомоги використовувало ці пожертвування, щоб надати допомогу.

Виконуючи цей обов'язок, одна сестра виразила своє переконання в тому, що "наше спасіння залежить від нашої щедрості по відношенню до бідних". Інша сестра погодилася з цим, сказавши: "Господь знову і знову підтверджує це. Він задоволений, коли ми виявляємо милосердя"⁵.

Така практика тривала до двадцятого століття. Як правило, сестри, яких призначали йти з відвідуванням, ходили з кошиками й отримували такі товари, як сірники, рис, соду для випічки і консервовані фрукти. Більшість пожертвувань використовувалася, щоб допомагати на місцях, однак деякі надсилалися для надання допомоги за тисячу миль. Наприклад, після Другої світової війни сестри Товариства допомоги в Сполучених Штатах

збиралися, щоб посортувати, полагодити і спакувати понад 500 тис. одиниць одягу, який потім відіслали нужденним в Європу.

Крім збирання пожертвувань, комітет з візитного вчителювання визначав потреби в домівках, які вони відвідували. Сестри доповідали про свої спостереження провідникам Товариства допомоги, які організовували надання необхідної допомоги.

Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий Президент Церкви, розказав про один з випадків, коли бачив, як сестри Товариства допомоги виявляли якійсь сім'ї безкорисливу, подібну до Христової, любов:

"Нещодавно мені випала честь відвідати поселення в одному з віддалених колів Сіону, де в той час багато людей хворіло. Хоч ми були в дорозі багато днів і приїхали туди пізно ввечері, нас попросили обійти разом з президентом кількох хворих. Ми відвідали одну бідну сестру. Вона не вставала з ліжка і була в критичному стані. Її бідний чоловік сидів поруч. Він ледь не божеволів, спостерігаючи, як страждає від жахливої хвороби його дружина, матір багатьох малих дітей, які стояли навколо ліжка. Було видно, що сім'я перебуває у скрутних обставинах.

Невдовзі до кімнати зайшла приємна на вигляд жінка, маючи з собою кошик з поживною провізією й смачними пригощеннями для цієї засмученої сім'ї. У відповідь на

Комітети з візитного вчителювання збирали пожертвування, щоб допомагати у вирішенні місцевих потреб.

наші розпитування вона сказала, що її послано Товариством допомоги приходу для догляду за хворою упродовж ночі. Вона мала попіклуватися про малюків і подбати про те, щоб вони були добре помиті, нагодовані й покладені в ліжку; вона прибрала в будинку й робила все якнайзручніше для бідної жінки та її сім'ї. Нам також сказали, що ще одну добру сестру буде призначено, аби допомагати їм наступного дня, а також інших—і так щодня ця бідна, засмучена сім'я була об'єктом найдобрішого піклування й уваги сестер Товариства допомоги, допоки здоров'я

“Маймо ж співчуття одне до одного, і нехай сильні з ніжністю піклуються про слабких, поки ті не зміцніють, і нехай зрячі ведуть сліпих, поки ті не будуть бачити шлях самотійно”.

Бригам Янг

Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young (1997), 219.

не повернуться до хворої і не припиняться її страждання.

Ми також дізналися, що це Товариство допомоги було настільки добре організованим і дисциплінованим, що до всіх хворих з цього поселення ставилося з такою самою увагою й усім служило, приносячи втіху й полегшення. Ніколи раніше я не бачив настільки очевидного прикладу милосердя й краси цієї грандіозної організації, як у цьому випадкові, свідками якого ми стали. Я думав про те, наскільки милостивим був Господь, надихнувши пророка Джозефа Сміта заснувати таку організацію в Церкві”⁶.

Візитне сестринство— різновид духовного служіння

Візитні вчительки завжди звертали увагу не лише на земні потреби окремих людей і сімей, але й завжди ставили перед собою вищі цілі. Сестра Елайза Р. Сноу, другий генеральний президент Товариства допомоги, навчала: “Я вважаю покликання вчителя високим і священним обов’язком. Я сподіваюся, що сестри не думають, що воно полягає лише в тому, щоб просити допомоги для бідних. Ви повинні бути сповнені Духом Божим, мудрістю, смиренням, щоб у випадку, якщо людям не буде чого дати, вони не боялися вашого приходу”.

Сестра Сноу сподівалася, що сестри після свого візиту “помітять різницю у домі”⁷. Вона радила вчителькам підготуватися духовно перед відвідуванням домівки, щоб спромогтися зрозуміти і задовольнити духовні потреби так само, як і земні: “Безсумнівно, що вчителька ... повинна сильно відчувати Дух Господа, коли заходить у дім, аби зрозуміти, яка в ньому панує атмосфера. ... Благайте Бога і Святого Духа, щоб мати [Духа], аби ви були здатні задовольнити духовні проблеми, які є в сім’ї, ... і могли звернутися зі словами миру і втіхи. А якщо ви побачите сестру, якій не вистачає душевного тепла, пригорніть її до серця, як ви пригорнули б до своїх грудей дитину, і зігрійте [її]”⁸.

Сара М. Кімбол, яка служила президентом Товариства допомоги в кінці 1860 років,

Сара М. Кімбол

звернулася з подібною порадою до сестер у своєму приході: “Обов’язок учительок—відвідувати [підопічних сестер] раз на місяць, цікавитися благополуччям і щастям членів Церкви. Їхній обов’язок—звертатися зі словами мудрості, втішення і миру”⁹. Провідники Товариства допомоги наголошували на тому, що візитні вчительки повинні не “лише збирати речі, але і навчати й пояснювати принципи евангелії”¹⁰. У 1916 році візитних вчительок

офіційно попросили обговорювати євангельські теми кожного місяця, а також надавати мирське служіння. У 1923 році генеральне президентство Товариства допомоги запровадило єдине щомісячне послання, яке роздавалося всім візитним вчителькам.

“Відродження візитного вчителювання—чудовий досвід для жінок”

У 1944 році, через вісім років після запровадження церковного плану благополуччя (див. розділ 5), сестра Емі Браун Лайман, восьмий генеральний президент Товариства допомоги, почала ставити питання стосовно традиційного обов'язку візитних вчительок збирати пожертвування. Вивчивши це питання, вона разом зі своїми радниками звернулася до Верховного єпископату з наступною рекомендацією: “Збирання фондів... має вирішуватися генеральними авторитетами, а не Товариством допомоги”.

Верховний єпископ ЛеГранд Річардс передав цю рекомендацію Першому Президентству. Пізніше він доповів, що у Першого Президентства і Верховного єпископату було відчуття, що “Товариству допомоги доцільно припинити збирання благодійних пожертвувань під час візитного вчителювання”¹¹.

Візитні вчительки завжди намагалися задовольняти духовні й матеріальні потреби тих, кого вони відвідували.

Сестра Белл С. Спаффорд, яка у той час служила другим радником сестри Лайман, особисто розповідала про цю зміну у візитному вчителюванні:

“Брати сказали: “Сестрам Товариства допомоги не потрібно більше збирати милосердні пожертвування. Ви станете організацією, яка надає служіння, а не фінансує благодійну допомогу”.

“...Я дуже добре пам'ятаю, як одного разу під час зборів з президентством Товариства допомоги, секретарем і двома чи трьома членами правління одна сестра сказала: “Це стане кінцем візитного вчителювання. Якщо сестри не можуть іти і збирати пожертвування для бідних, то хто ж погодиться ходити

на відвідування лише заради відвідування?”
... Я піднялася і виступила на захист запропонованого, сказавши: “Я не вірю, що це стане кінцем візитного вчителювання. Я вірю в те, що це—відродження візитного вчителювання. І я впевнена, що дуже багато жінок, які відмовлялися служити візитними вчительками, тепер будуть раді бути ними, оскільки їм треба буде приходити з дружніми візитами, щоб визначити обстановку в домівці, яка потребує допомоги, а не займатися розпитуванням про стан благополуччя. Їм більше не доведеться почувати себе прохачами милостині. Вони знатимуть, що ідуть

Візитні вчительки в Центральній Африці подорожують, щоб відвідати підопічних сестер.

зміцнювати дух у домівці. І це стане чудовою подією для жінок, які цього потребують. ... Я не вірю ні на мить, що це—кінець візитного вчителювання”.

Так воно й сталося. З того часу програма почала процвітати, а жінки, які раніше не служили, просилися бути візитними вчительками”¹².

Сестра Спаффорд служила дев’ятьм генеральним президентом Товариства допомоги. Вона бачила численні приклади добра, яким візитні вчительки здатні благословити життя всіх сестер Товариства допомоги. Вона свідчила:

“Найкраща робота виконується нашими візитними вчительками і нашими президентами Товариства допомоги, бо вони йдуть у душі своїх покликань і є посланцями Товариства допомоги. ... Вони є матерями і по-людськи розуміють інших жінок та їхні болі. Тож ми не повинні обмежувати наше поняття соціального благополуччя лише голодними і бідними. Хіба Спаситель не наказав нам пам’ятати про вбогих духом? І хіба багаті не хворіють як і бідні, і хіба їм не буває важко знайти доглядальницю? ... Саме це і є завданням Товариства допомоги. Я можу наводити приклад за прикладом, коли візитні вчительки вміло допомагали справлятися з труднощами в домівках, просто виконуючи своє покликання”¹³.

Сестра Джеральдін Бангетер, внизу зліва, з бразильськими сестрами, які допомагали заснувати Товариство допомоги на своїй батьківщині.

Привілей, обов'язок, зобов'язання: Поширення візитного вчителювання по всьому світу

Президент Генрі Б. Айрінг, радник у Першому Президентстві, свідчив, що візитне вчителювання—це складова Господнього плану надання допомоги людям по всьому світу:

“Єдиною системою, яка могла налагодити підтримку і вітшення в масштабах настільки великої Церкви у настільки різноманітному світі—це служіння через окремих служителів, які живуть поруч з нужденними людьми. Господь бачив це

рішення з самого початку організації Товариства допомоги.

Він встановив модель. Дві сестри Товариства допомоги приймають доручення відвідувати іншу сестру як покликання від Господа. Це було правильним від початку. ...

Місцеві провідники священства завжди довіряють членам Товариства допомоги. У кожного єпископа і президента філії є президент Товариства допомоги, на якого можна розраховувати. У неї є візитні вчительки, які знають труднощі й проблеми кожної сестри. Вона з їхньою допомогою може знати, що відбувається в серцях людей і сімей. Вона може задовольняти потреби й допомагає єпископу у його покликанні надавати підтримку окремим людям і сім'ям”¹⁴.

Як зазначав президент Айрінг, візитне вчителювання задовольняє вимоги всесвітнього зростання Церкви. Завдяки цій системі піклування, кожна жінка-свята останніх днів має нагоду бути знаряддям в руках Господа.

Сестри з Товариства допомоги старанно працювали, щоб запровадити візитне вчителювання по всьому світу. Наприклад, коли Церква була ще молодою в Бразилії, більшість філій не мали Товариства допомоги або знання про те, як його запровадити. Оскільки місцеві члени Церкви не були знайомі з Товариством допомоги, Вільям Грант Бангетер, тодішній

президент місії, покликав свою дружину, Джеральдін Бангертер, бути президентом Товариства допомоги в місії. Вона не знала країни, вона ще не володіла мовою і щойно народила свою сьому дитину. Однак вона почала працювати зі своїми радниками і секретарем. За допомогою сестер-місіонерок, які виконували роль перекладачів, ці сестри вирішили, що “насамперед їм потрібно навчати жінок тому, як відвідувати одна одну і дізнаватися про потреби. Тож вони сказали: “Ми будемо навчати про візитне вчителювання”. ...

Вони вирішили розпочати з маленької філії в Сан-Паулу у промисловій частині міста, де переважна кількість мешканців були бідними. Президентство донесло новину до кількох сестер у тій філії, сказавши: “Будь ласка, зустріньтеся з нами цього вечора в будівлі, яку ми орендуємо”.

Сестра Бангертер і одна з радників “їхали через усе місто з дванадцятимільйонним населенням. Вони приїхали до філії, де ... їх чекало сім смиренних жінок”.

Після того як сестри розпочали свої збори піснею і молитвою, одна з радників сестри Бангертер підвелася і почала навчати про візитне вчителювання. “Вона тримала невеликий аркуш паперу і так сильно хвилювалася, що аркуш тремтів. Вона встала і зачитала послання. Це тривало п’ять хвилин.

Вона сіла, і всі поглянули на [сестру Бангертер], а та сказала: “Я не розмовляю португальською”. Однак вони хотіли, щоб вона їх навчала. Ніхто з присутніх не розмовляв англійською. Вона встала і пригадала всі португальські слова, які тільки знала. Їй вдалося сказати чотири речення:

“Eu sei que Deus vive”. Я знаю, що Бог живий.

“Eu sei que Jesus é o Cristo”. Я знаю, що Ісус є Христос.

“Eu sei que esta é a igreja verdadeira”. Я знаю, що ця Церква—істинна.

“Em nome de Jesus Cristo, amém”. В ім’я Ісуса Христа, амінь.

То були перші збори Товариства допомоги, проведені в тій філії,—п’ятихвилинна промова про візитне вчителювання, з якою виступила сестра, що ніколи *не ходила* на візитне вчителювання, *не бачила* візитної вчительки і *не була* візитною вчителькою. Після цього пролунало свідчення про євангелію.

“...Та маленька група і багато інших подібних до неї переросли в чудову, живу, сповнену віри організацію жінок у Бразилії. Вони—талановиті, освічені, розумні, надзвичайно вмілі провідники, і вони ніколи не стали б тим, ким вони є, без євангелії Ісуса Христа і їхньої віри”¹⁵.

Візитне вчителювання стало двигуном для жінок-святих останніх днів по всьому світу,

спонукаючи їх любити, піклуватися і служити, щоб “діяти відповідно до тих добрих почуттів, які Господь вселив у ваше серце”, як навчав Джозеф Сміт¹⁶.

Віддані візитні вчительки надають подібне до Христового служіння, відповідаючи на заклик пророків останніх днів. Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, навчав: “Бог помічає нас, Він пильнує за нами. Але зазвичай наші потреби Він задовольняє через інших людей. Отже, дуже важливо, щоб ми служили одне одному в царстві”¹⁷. Президент Томас С. Монсон, шістнадцятий Президент Церкви, сказав: “Нас оточують ті, хто потребують нашої уваги, заохочення, підтримки, утішення чи доброти. ... Ми є руками Господа тут, на землі, і маємо доручення служити Його дітям і надихати їх. Він покладається на кожного з нас”¹⁸.

Надаючи співчутливе служіння, сестри з Товариства допомоги наслідують приклад Ісуса Христа.

“Хто, навіть у найсміливішій уяві, може підрахувати незчисленні милосердні вчинки, які було здійснено, їжу, яку було покладено на порожні столи, віру, яку було підтримано в часи, коли хвороба доводила до розпачу, рани, які було перев’язано, біль, який було полегшено люблячими руками і тихими, сповненими впевненості словами, втіху, яку надавали в часи втрати близьких, допомагаючи справитися із невідступною самотністю?”

*Гордон Б. Хінклі
Ensign, Mar. 1992, 4*

Візитні сестри й ті, кому вони служать, можуть зміцнювати й надихати одна одну.

Візитне вчителювання в наш час: Постійно слідувати за Ісусом Христом

Історія про візитне вчителювання продовжується в житті сестер повсюди, там, де жінки-святі останніх днів дотримуються свого завіту йти за Ісусом Христом. Президент Дітер Ф. Ухтдорф, другий радник у Першому Президентстві, сказав: “Ви, чудові сестри, здійснюєте співчутливе служіння людям з тих причин, що перевищують бажання власної користі. У цьому ви стаєте подібними до Спасителя, Який, хоч і Цар, не шукав посад і не переймався тим, чи помічають Його інші

люди. Він не переймався тим, щоби конкурувати з іншими. Його думки були завжди налаштовані на допомогу іншим. Він навчав, зцілював, розмовляв з людьми і слухав їх. Він знав, що велич—це не зовнішні прояви процвітання або поважна посада. Він викладав це вчення і жив згідно з ним: “Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде!”¹⁹

Упродовж років сестри навчилися тому, що візитне вчителювання вимагає зобов'язання, відданості й жертви. Вони зрозуміли, що під час візитів мають керуватися Духом. Вони бачили силу, яка приходить через навчання істині, проголошення свідчення, надання допомоги з любов'ю та бажання співчувати, втішати і допомагати нести тягарі своїх сестер.

Зобов'язання, відданість і жертва

Президент Кімбол наголошував на тому, що візитне вчителювання вимагає повної самовіддачі й відданості. Він сказав: “Ваші обов'язки багато в чому співпадають з обов'язками [домашніх] учителів, і, якщо коротко охарактеризувати їх, полягають у тому, щоб “завжди пильнувати Церкву”—не двадцять хвилин на місяць,—“бути з ними і укріпляти їх”—не постукати у двері, а бути з ними, надихати, зміцнювати, надавати силу й укріпляти,—“і дивитися, щоб не було ні беззаконня в Церкві, ні бездушності ..., ні

Запитання, які можуть поставити візитні вчительки

Приблизно такі запитання можуть дати нагоду візитним вчителькам утішати, ділитися відповідним євангельським вченням і надавати змістовне служіння.

Що вас турбує чи непокоїть?

Які у вас є запитання стосовно євангелії або Церкви?

Чи можемо ми допомогти ...
_____?

Ставлячи такі запитання, візитні вчительки мають пропонувати конкретну допомогу, наприклад: посидіти якийсь час із дітьми, допомогти у виконанні хатньої роботи чи виконати якесь завдання. Не дуже ефективною є фраза: “Зателефонуйте, коли вам щось буде потрібно”.

брехні, ні наклепів, ні лихослів'я”²⁰. Президент Кімбол бачив таку відданість у своїй дружині Камілі, яка ось що сказала про свою роботу візитної вчительки: “Я намагалася не нехтувати жодним поривом сказати добре слово чи зробити добрий вчинок”²¹.

Візитне вчителювання—це неперервне покликання. Його ніколи не можна виконати до кінця. Візитним вчителькам часто доводиться

йти на жертви і йти вперед, навіть коли опускаються руки. Це особливо стосується тих ситуацій, коли здається, що всі зусилля марні, як у цій історії, яку розповіла Кеті Хамфрі:

“Коли мене вперше покликали візитною вчителькою, мене призначили відвідувати молоду жінку, яка ніколи не ходила до церкви. ... Щомісяця я незмінно стукала в її двері. Вона відкривала внутрішні двері, але ніколи не відкривала скляні двері з ширмою. ... Вона нічого не казала. Просто стояла. Я казала їй радісним голосом: “Привіт, мене звать Кеті, я аша візитна вчителька”. І оскільки вона нічого не відповідала, я казала: “Сьогоднішній наш урок буде про...” і намагалася коротко розповісти про щось надихаюче і дружнє. Коли я закінчувала, вона казала: “Дякую” і зачиняла двері.

Я не любила туди ходити. ... Але я йшла, тому що хотіла бути слухняною. Десь через сім або вісім місяців мені подзвонив по телефону єпископ.

“Кеті,—сказав він,—молода жінка, у якої ви є візитною вчителькою, щойно втратила дитину, яка прожила усього кілька днів. Разом з чоловіком вони йдуть на поховання, і вона просила мене запитати, чи не зможете й ви прийти і бути там з нею. Вона сказала, що ви—її єдина подруга”. Я пішла на цвинтар. Молода жінка, її чоловік, єпископ і я були біля могили. Більше не було нікого.

Я бачила її кожного місяця протягом кількох хвилин кожного разу. Я не могла навіть роздивитися крізь ту ширму, що вона чекає на дитину, однак навіть мої незграбні, але сповнені надії візити благословили нас обох”²².

Знайти духовний провід

Раз за разом вірні візитні вчительки шукають і отримують духовний провід. Одна сестра з Товариства допомоги в Бразилії розповіла про випадок, коли вона отримала Господню допомогу:

“Я не можу зв’язуватися з сестрами по телефону, бо в нас немає телефонів. Тож я стаю на коліна в молитві, щоб дізнатися, кому із сестер цього тижня потрібна моя допомога.

Коли візитні вчительки діляться істинами і свідчать, вони допомагають іншим тіти за Спасителем.

Це завжди спрацьовує. [Наприклад,] у нашому приході була чудова молода жінка, яка не мала одягу для свого новонародженого немовляти. Я не мала жодної уяви, коли дитина мала народитися, проте знала, що скоро. Я збрала групу сестер, і ми пошили одяг для немовляти. Ми не хотіли, щоб вона принесла дитину додому, загорнуту в газети. Ми не могли зв’язатися по телефону, тож я молилася і мені було сказано, що я маю піти в лікарню з цим приданим [одягом для немовляти]. Коли я приїхала в лікарню, вона щойно народила дитину і я змогла подарувати їй одяг, який приготували сестри з Товариства допомоги”²³.

Оскільки у кожній сестри свої обставини, візитні вчительки мають потребу в особливому проводі Святого Духа, щоб знати, як найкращим чином допомагати кожній. Флоренс Чуквур з Нігерії отримала такий провід, коли її призначили бути візитною вчителькою однієї сестри, яка мала проблеми у шлюбі та вдома. Коли було необхідно, зустрічі проводилися на базарі. Послухавши цю сестру і дізнавшись про її проблеми, сестра Чуквура попросила свого чоловіка дати їй благословення священства, щоб вона могла знати, як допомогти цій занепокоєній сестрі. Після благословення вона відчула спонукання поговорити з цією сестрою про важливість десятини. “Зі сльозами вона розповіла мені,

що не платила десятину, бо не заробляла достатньо грошей,—згаду[вала] сестра Чуквур.— Я запропонувала обговорити вірші з Малахія 3:10 і зробити це в моєму будинку, щоб ми могли почувати себе вільно й провести обговорення наодинці. Вона погодилася. Після обговорення я заохотила її виявити віру і сплачувати десятину протягом хоча б шести місяців. Я свідчила їй через Духа”.

“...Через кілька місяців після зустрічі обставини цієї сестри разуче змінилися. Її донька отримала стипендію для закінчення середньої школи, чоловік працював з єпископом над тим, щоб стати активним і прийняти покликання, чоловік і дружина об'єдналися разом, щоб покращити свою фінансову ситуацію та стосунки, і згодом стали натхненням для інших”²⁴.

Навчати істині й свідчити

Президент Кімбол навчав, що коли візитні вчительки діляться евангелією і своїм свідченням, вони можуть допомагати своїм сестрам іти за Спасителем:

“Яким славетним є привілей двох сестер відвідувати домівку. ...

У цій програмі не може бути ніякого примусу. Вона ґрунтується на заохоченні й любові. Дивовижно, скільки людей ми можемо повернути любов'ю і надихнути любов'ю. Ми повинні “застерігати, роз'язнювати,

Візитні вчительки можуть отримувати провід від Святого Духа, готуючись надавати допомогу.

напучувати і вчити, і запрошувати ... прийти до Христа” (УЗ 20:59), як сказав Господь у цьому одкровенні. ...

Тож не задовольняймося лише відвідуваннями з метою встановлення дружніх стосунків. Це, звичайно, також необхідно. ... Дружба, без жодних сумнівів, є важливою, але хіба може бути кращий спосіб потоваришувати, ніж навчити людину вічних принципів життя і спасіння? ...

Ваше свідчення—це надзвичайна сила. ... Вам не завжди обов'язково складати його формально; є так багато інших способів зробити це. ...

“... Візитні вчительки ... повинні бути надзвичайно енергійними, прозорливими, старанними, а також неперевершеними у своєму свідченні”²⁵.

Молода мати висловила вдячність за візитних вчительок, які допомогли їй повернутися до життя за євангелією:

“Я й до сьогоднішнього дня вдячна за своїх візитних вчительок, тому що вони любили мене і не засуджували. Вони дійсно дали мені відчуття того, що я є важливою, і в Церкві є місце для мене.

Вони приходили до мене додому, ми сиділи й розмовляли, ... і кожного місяця вони залишали для мене [євангельське] послання.

І коли вони приходили кожного місяця, я мала таке відчуття, що справді маю значення

і вони дійсно піклуються про мене, і дійсно люблять і цінують мене.

Завдяки їхнім візитам і провідуванням, я вирішила, що настав для мене час повернутися до Церкви. Мабуть, я просто не знала, як повернутися, але своїми відвідуваннями, турботою вони підготували шлях для мого повернення.

Нам необхідно усвідомити, що Господь любить нас, якими б ми не були, а мої візитні вчительки допомогли побачити, що так воно і є.

Тепер ми з чоловіком уже запечатані у храмі”²⁶.

Візитне вчителювання—це спосіб принести євангелію Ісуса Христа в життя сестер і їхніх сімей. Сестра Мері Еллен Смут,

МЕРІ ЕЛЕН СМУТ

*Тринадцятий генеральний президент
Товариства допомоги*

“Ми потрібні одна одній. Нам потрібні візитні вчительки, ... які щиро цікавляться тими, кого вони відвідують, і розуміють важливість свого покликання, намагаючись підтримувати одна одну”.

Mary Ellen Smoot

Ensign, Feb. 2002, 47

Віддані візитні вчительки сповідують “чисту побожність”
(Якова 1:27).

тринадцятий генеральний президент Товариства допомоги, проголосила: “Я хочу благодіє сестер не перейматися телефонними дзвінками чи візитами раз на квартал або місяць, вважаючи, що цього достатньо, а натомість зосередитися на зміцненні тендітних душ. Наша відповідальність—переконатися, що полум’я евангелії продовжує яскраво горіти. Наше завдання— знайти заблукалих овець і допомагати їм відчувати Спасителеву любов”²⁷.

Президент Кімбол навчав:

“Є багато сестер, які живуть у лахмітті—духовному лахмітті. Вони мають право носити ошатне вбрання, духовне ошатне вбрання. ... Ваш привілей—іти в домівки й міняти лахміття на ошатне вбрання. ...

“[Ми] має[мо] нагоду-
вати голодного,
одягти нагого, допо-
могти вдові, витерти
сльози сироті, вті-
шити засмученого,
чи то в цій церкві, чи
будь-якій іншій, чи
взагалі не в церкві—
де б [ми] таких не
знайш[ли]”.

Джозеф Сміт

Учення Президентів
Церкви: Джозеф Сміт
(2007), с. 432.

Завдяки візитному вчителюванню сестри з Товариства допомоги знають, що у них є подруги, які дбають про них.

“... Ваше завдання—спасати душі, і хто може сказати, скільки чудових активних людей в Церкві є активними завдяки тому, що ви були в їхніх домівках і відкрили для них нову перспективу, нове бачення. Ви відсунули завісу. Ви розширили їхній горизонт. ...

Як бачите, ви спасаєте не лише цих сестер, але, ймовірно, і їхніх чоловіків, і сім'ї”²⁸.

Надавати матеріальну допомогу з любов'ю

Милосердя—це основа надання матеріальної допомоги й піклування, здійснюваного візитними вчительками. Часто якась сестра і її сім'я мають матеріальні проблеми,

які їм важко або й неможливо вирішити самотужки. Це може статися при народженні дитини або коли когось із членів сім'ї спіткає хвороба чи смерть. Як ті перші сестри з Товариства допомоги в Наву і під час подорожі в Долину Солоного озера, сучасні візитні вчительки часто першими приходять на допомогу. Сестра Сільвія Е. Олред, перший радник у Генеральному президентстві Товариства допомоги, сказала:

“Мене вражають приклади незчисленних милосердних справ, свідком яких я стаю і які щодня виконуються візитними вчительками по всьому світу у безкорисливому служінні потребам окремих сестер та їхнім сім'ям. Цим вірним візитним вчителькам я кажу: у цих маленьких милосердних справах ви наслідуйте Спасителя і дієте як знаряддя в Його руках, допомагаючи сестрам, яких вам доручено, піклуючись про них, піднімаючи, втішаючи, вислуховуючи, заохочуючи, підживлюючи, навчаючи і зміцнюючи їх. Дозвольте мені поділитися [двома] короткими прикладами такого служіння:

Роза страждає від виснажливого діабету та інших хвороб. Вона приєдналася до Церкви кілька років тому. Вона—матір одиначка із хлопчиком підліткового віку. Їй часто потрібно на кілька днів лягати в лікарню. Її люб'язні візитні вчительки не лише відвозять її до лікарні, але відвідують її там і втішають,

наглядаючи також за її сином вдома і в школі. Її візитні вчительки стали для неї друзями і членами сім'ї.

Після кількох перших візитів до певної сестри, Кеті побачила, що ця сестра не вміє читати, але хоче навчитися. Кеті запропонувала їй свою допомогу, усвідомлюючи, що це вимагатиме часу, терпіння і постійних зусиль²⁹.

Сумувати з тими, хто сумує, втішати й допомагати нести тягарі

Сестра Елейн Л. Джек, дванадцятий генеральний президент Товариства допомоги,

навчала: "Під час візитного вчителювання ми надаємо підтримку одна одній. Часто руки промовляють те, що не скажеш голосом. Теплі обійми можуть сказати багато. Коли ми сміємося разом, це об'єднує нас. Коли ми ділимося, це оновлює наші душі. Ми не завжди можемо підняти тягарі сестри, яка потрапила у скруту, але ми можемо духовно підняти її, щоб вона могла нести їх"³⁰.

Сестра, яка нещодавно овдовіла, була вдячна за візитних учительок, які сумували з нею та втішали її. Жінка писала: "Мені вкрай було потрібно, щоб хтось був поруч,

Завдяки візитному вчителюванню сестри з Товариства допомоги знаходять радість у служінні одна одній.

хто міг би мене вислухати ... І вони слухали. Вони втішали мене, плакали зі мною, обнімали мене, ... [і] допомогли мені подолати глибокий розпач та депресію тих перших місяців самотності”³¹.

Ще одна жінка розповіла про свої почуття, коли відчула на собі справжнє милосердя візитної вчительки: “Я знала, що я не лише номер у її записах про відвідування. Я знала, що вона турбується про мене”³².

Як візитне вчителювання благословляє візитних учительок

Коли сестри служать іншим як візитні вчительки, вони отримують благословення для себе. Сестра Барбара В. Віндер, одинадцятий генеральний президент Товариства допомоги, навчала: “Дуже важливо, щоб у кожної сестри була візитна вчителька, аби вона відчула, що вона потрібна, що хтось її любить і думає про неї. Але так само важливо, щоб візитна вчителька могла зростати в милосерді. Даючи завдання нашим жінкам бути візитними вчительками, ми даємо їм можливість розвивати чисту любов Христа, що може бути найбільшим благословенням у їхньому житті”³³.

Одна сестра розповідала про благословення, які пролилися на неї, коли вона служила своїм сестрам:

“Невдовзі після одруження ми з чоловіком переїхали до Нью-Джерсі. Навчаючись на першому курсі медичного факультету, мій чоловік рідко коли повертався додому раніше 23:30. ... Я не змогла швидко знайти друзів. На новому місці я почувалася самотньо, мені було важко.

Єпископ мого нового приходу попросив мене очолити програму нашого приходу для іспаномовних членів Церкви. Це означало, що я маю перекладати на причасних зборах, навчати у класі євангельського вчення і наглядати за Товариством допомоги. Я була єдиною у приході, хто розмовляв іспанською вільно, окрім самих носіїв мови.

Крім усіх цих обов’язків, я отримала від президента Товариства допомоги список з 12 сестер для візитного вчителювання, які жили в протилежному кінці міста. Чесно скажу, я не була в захваті від свого нового призначення. У мене було багато роботи в інших покликаннях, і я боялася, що не знайду спільної мови з сестрами. ... Однак я призначила зустрічі з кількома сестрами, і перш ніж встигла опам’ятатися, вже сиділа у вітальні Думесів.

“Ви моя візитна вчителька?— запитала сестра Думес, коли я входила до кімнати.— Рада вас бачити у себе вдома. Вже два роки до мене не приходять візитні вчительки”. Вона уважно слухала моє послання, ми

поговорили, і вона не переставала дякувати мені за те, що я прийшла.

Перед тим як я мала піти, вона покликала своїх п'ятьох дітей, і вони заспівали мені іспанською "Я Божее дитя". Вона обняла мене й потиснула руку. ...

Усі візити під час моєї першої поїздки пройшли краще, ніж я передбачала. Упродовж наступних місяців, коли сестри люб'язно вітали мене у себе вдома, я почала вже чекати на наступні візити. Однак я не була готова до історій про трагедії та випробування, які я чула, коли трохи ближче познайомилася з цими прекрасними людьми. Я вирішила хоча б спробувати зробити життя цих сестер та їхніх сімей, які мали фінансові труднощі, трохи кращим. Я почала привозити на візити посудини з їжею. Я возила сім'ї на прогулянки. Я возила їх на прийом до лікаря і в продуктовий магазин.

Я швидко забула про свою самотність, коли служила іншим. Сестри, які, як мені здавалося, дуже відрізняються від мене, стали моїми хорошими подругами. Вони були вірними, непохитними друзями, вдячними за найменшу річ, яку я для них робила. І вони пам'ятали про мої потреби: мені часто дзвонили й робили подарунки від щирого серця. Одна сестра зв'язала гачком серветку для мого стола. Інша написала вірш на мій день народження.

Однак минуло кілька місяців служіння, і я відчула себе невдахою через те, що не могла зробити життя своїх друзів безпечнішим і комфортнішим. ...

Одного вечора я відчувала надзвичайне збентеження. Я стала на коліна помолитися, благаючи Господа показати, в якому напрямку рухатися. Я відчула, що Господь хоче, аби я допомогла цим сестрам стати більш самозабезпеченими й служити одна одній. Зізнаюся, що я скептично поставилася до думки про те, що люди, які мали такі важкі тягарі, матимуть силу, необхідну, щоб піднімати одне одного, однак я знала, що мені слід діяти згідно зі спонуканням.

"Коли ви служите вашим ближнім, то ви тільки служите вашому Богові" (Мосія 2:17).

Я почала з реорганізації програми візитного вчителювання в іспаномовному Товаристві допомоги. Одна з моїх вірних подруг, сестра Морейра, висловила бажання відвідувати шістьох сестер самостійно. Моєю першою реакцією був протест: “Ви не зможете дістатися туди без автомобіля. Пішки йти туди дуже далеко!” Але потім я згадала про отримане відчуття того, що сестрам треба служити одна одній. Я записала всіх шістьох сестер до нового списку візитного вчителювання сестри Морейри.

Повернувшись зі свого марафону візитного вчителювання, сестра Морейра зателефонувала мені, сповнена Духом. ... Їй боліли ноги, але Господь полегшив їй тягар і її серце.

Після кількох подальших відвідувань сестра Морейра залучила ще одну сестру ходити разом з нею. ...

Як тільки я почала шукати, я знаходила багато способів допомогти цим сестрам допомагати собі та одна одній. ...

Якраз у той час, як я могла спостерігати духовний підйом серед членів мого приходу, я дізналася, що ми з чоловіком переїжджаємо. ... Я не хотіла навіть думати про те, що доведеться залишити своїх чудових подруг. Я дуже хотіла й надалі служити їм—ми так багато дали одна одній. Але принаймні я могла бачити, що справа евангелії активно діє в їхньому житті і вони наглядали одна за

Як візитні вчительки люблять, пильнують і зміцнюють сестру

Щодня моляться за неї і за її сім'ю

Шукають натхнення, щоб знати більше про неї і про її сім'ю.

Регулярно відвідують її, щоб дізнатися, як вона живе, а також щоб втішати і зміцнювати її.

Часто зв'язуються з нею за допомогою відвідувань, телефонних дзвінків, електронних послань, текстових повідомлень.

Вітають її на церковних зборах.

Допомагають їй у непередбачених ситуаціях, під час хвороби чи за інших надзвичайних обставин.

Навчають її евангелії з Писань та послань для візитних вчительок.

Надихають її, показуючи гарний приклад.

Звітують провіднику Товариства допомоги про своє служіння і про духовне та матеріальне благополуччя даної сестри.

одною. Я, саме та людина, яка з такою неохотою розпочинала служіння, поверталася з поля, несучи снопи”³⁴.

Президент Лоренцо Сноу, п'ятий Президент Церкви, навчав сестер з Товариства

Лоренцо Сноу

допомоги бути взірцем чистої побожності. Він сказав: "Апостол Яків казав, що "чиста й непорочна побожність перед Богом ...

оця: зглянутися над сиротами та вдовицями в утисках їхніх та себе берегти чистим від світу". Приймаючи ці слова за істину, члени Товариства допомоги найкращим чином показують у своєму житті приклад чистої й непорочної побожності, бо вони служать тим, хто потрапив у біду, огортають обіймами любові безбатченків та вдів і бережуть себе незаплямованими від світу. Я свідчу, що немає чистіших і більш богобоязних жінок у світі за тих, які належать до лав Товариства допомоги"³⁵.

Чисті та богобоязні сестри з Товариства допомоги пильнують і зміцнюють одна одну з перших днів заснування Товариства в Наву до нашого часу, здійснюючи сповнене любові й натхнення візитне вчителювання. Це те служіння, яке здійснюється для кожного окремо, від серця до серця. ▣

Благословення священства для всіх

Нерозривний зв'язок зі священством

*Жінки цієї Церкви є сильними і здібними.
Вони обіймають керівні посади і дають
спрямування, мають стійкий дух незалежності
і все ж відчують глибоке задоволення через
те, що є частиною цього Господнього царства
і працюють пліч-о-пліч зі священством,
щоб просувати роботу вперед.*

Гордон Б. Хінклі

Благословення священства для всіх

Нерозривний зв'язок зі священством

Священство у своїй повноті було відновлено на землі через пророка Джозефа Сміта. Священство—це вічна сила і повноваження від Бога, якими Він благословляє, викупляє і підносить Своїх дітей, здійснюючи “безсмертя і вічне життя людини”¹.

Гідних синів Небесного Батька висвячують у чини священства, і їм дають конкретні обов'язки і відповідальність. Вони уповноважені діяти від Його імені, щоб пильнувати за Його дітьми і допомагати їм отримувати обряди, укладати й шанувати завіти. Усі сини й дочки Небесного Батька мають однакові благословення, коли вони прикликають силу священства.

Старійшина Даллін Х. Оукс, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, учив: “Хоча іноді ми називаємо “священством” носіїв священства, нам ніколи не слід забувати, що священство не є власністю і не зосереджене лише в тих, хто є його носіями. Воно є священним обов'язком і має однаковою мірою застосовуватися на благо чоловіків, жінок

і дітей”². Потім старійшина Оукс цитував старійшину Джона А. Уідсоу, який також служив членом Кворуму дванадцятьох: “Чоловіки не мають більшого права, ніж жінки, на благословення, які пов'язані зі священством і супроводжують його носія”³.

“Повною мірою насолоджуватися духовними благословеннями священства”

Багато жінок-святих останніх днів свідчили про благословення священства в їхньому житті. Сестра Елейн Л. Джек, дванадцятий генеральний президент Товариства допомоги, висловила почуття сестер з Товариства допомоги. “У мене є міцне свідчення про силу священства в житті всіх членів Церкви,—сказала вона.— В Ученні і Завітах ... сказано, що Мелхиседекове священство тримає “ключі від усіх духовних благословень Церкви” (УЗ 107:18). Я знаю, що це сила і повноваження від Бога, яка

благословляє наше життя і допомагає пов'язувати земне життя з вічністю. Коли ми отримуємо благословення священства, ми прикликаємо силу і благодать Бога". Далі сестра Джек продовжувала:

"Для мене важливо, що жінки організовані під владою священства. Ми підтримуємо священство, а нас підтримує його сила. Сестри в Церкві ... цінують свої можливості повною мірою розділяти духовні благословення священства.

Кожна з нас може мати спрямування і благословення у своєму вічному розвитку завдяки отриманню цих благословень. Обряди, завіти, запечатування і дар Святого Духа є необхідними для піднесення. Є також величезна кількість індивідуальних благословень священства. Благословення священства дають нам спрямування; вони спрямовують наш погляд у височінь, заохочують і надихають, спонукають бути більш відповідальними. Ми всі можемо бути причасниками цих духовних благословень"⁴.

Сестра Шері Л. Дью, яка служила радником у генеральному президентстві Товариства допомоги, також наголошувала на цих ученнях: "Сестри, дехто намагатиметься переконати вас у тому, що, оскільки вас не висвячено у священство, вас обділили. Вони просто помиляються і не розуміють евангелії Ісуса Христа. Благословення священства

доступні кожному праведному чоловікові та жінці. Кожна з нас може прийняти Святого Духа, отримати особисте одкровення та ендаумент у храмі, з якого ми виходимо "озброєні" силою. Влада священства зцілює, захищає та імунізує всіх праведних проти сил темряви. Найвизначніше те, що повнота священства, яка міститься у найвищих обрядах дому Господнього, може бути отримана лише разом—чоловіком і жінкою"⁵.

Обряди, завіти і благословення

Коли навесні 1842 року Джозеф Сміт організував Товариство допомоги в Наву, Іллінойс, його членами були жінки, які вже отримали благословення пройти через певні обряди і завіти священства. Їх охрестили на відпущення гріхів. Вони отримали дар Святого Духа, що надало їм право завжди мати постійний супровід Духа і здатність керуватися особистим одкровенням. Вони причащалися на спомин про Ісуса Христа і свої завіти. Вони мали дари Духа. Дехто з них отримав патріарше благословення, дізнавшись про особисті дари й потенціал та належність до дому Ізраїля. Господь зцілював їх, утішав і наставляв відповідно до їхніх потреб, віри та згідно зі Своєю волею.

Сестра Елізабет Енн Уїтні, яка була на тих перших зборах Товариства допомоги, дізналася про відновлену евангелію за 12

Якщо жінки-святі останніх днів укладають завіти і дотримуються їх, Господь зміцнює їх для служіння в Його царстві.

Елізабет Енн Уїтні

років до того, у 1830 році. “Як тільки я почула про евангелію, коли її проповідували старійшини,—пізніше розповідала вона,—я знала, що то голос Доброго Пастиря”. Її “негайно охристили”, а її чоловік, Ньюел К. Уїтні, охристився через кілька днів⁶. Згадуючи про це, вона розповідала про благословення, які отримала завдяки таким обрядам священства, як хрищення і конфірмація:

“Якщо є якісь принципи, що дали мені силу і за допомогою яких я навчилася краще жити корисним життям, то, думаю, що я могла б поділитися цією

“Якщо ви відвідуєте храм і берете участь в обрядах, що проводяться в домі Господа, до вас прийдуть певні благословення. ... Ви отримаєте ключ до пізнання Бога. (Див. УЗ 84:19). Ви навчитеся, як стати такими, як Він. Вам навіть буде явлена сила божественності. (Див. УЗ 84:20)”.

*Езра Тефт Бенсон
Ensign, Aug. 1985, 10*

радістю і силою з іншими, розповісти їм, чим євангелія була і є для мене з того часу, як я прийняла її і навчилася жити за її законами: кожного дня нове одкровення від Духа; відкриття таємниць, які до того були для мене темними, далекими, незбагненими і неосяжними; найбільша віра в божественну силу і безкінечну істину, яка лине від Бога Батька”⁷.

Дари Духа

28 квітня 1842 року Джозеф Сміт виступав на зборах Жіночого товариства допомоги Наву. Частина його промови ґрунтувалася на вченні апостола Павла з 1 Коринтянам 12–13 про дари Духа. Джозеф Сміт наголошував, що “ці ознаки: зцілювати хворих, виганяти дияволів тощо мають супроводжувати всіх віруючих”⁸.

Оскільки жінки-святі останніх днів отримали дар Святого Духа, вони можуть прагнути й отримувати благословення духовних дарів, таких як: “дар мов, пророцтва, одкровення, видіння, зцілення, тлумачення мов і так далі”⁹. Упродовж усієї історії Церкви жінки-святі останніх днів отримували дари Духа і користувалися ними, щоб благословляти свої сім’ї та інших людей.

Аманда Барнз Сміт була на тих зборах 28 квітня 1842 року, коли Джозеф Сміт навчав Товариство допомоги про дари Духа.

Аманда Сміт молилася про допомогу для свого сина.

Вона знала істинність цього вчення, бо була благословлена даром одкровення ще чотири роки тому, коли потребувала Господньої допомоги, аби спасти свого сина.

Наприкінці жовтня 1838 року Аманда і її чоловік Уоррен разом з дітьми та іншими членами Церкви були на шляху до Фар-Уеста, Міссурі. Вони зупинилися біля млина, щоб відремонтувати свій віз. У той час зловмисники напали на святих останніх днів, які працювали на млині, убивши 17 чоловіків та хлопців і поранивши 15. Аманда, яка заховалася під час нападу, вийшла, щоб

знайти Уоррена й свого сина Сардіуса серед убитих. Інший син, Алма, був тяжко поранений. Йому знесло півстегна вистрілом з рушниці. Пізніше Аманда розповідала про особисте одкровення, яке отримала, щоб зцілити свого сина:

“Я просиділа там усю ту довгу страшну ніч з моїми вбитими й поранимим, і ніхто крім Бога, не був нашим цілителем і поміччю.

“О мій Небесний Батьку,—закричала я,—що мені робити? Ти бачиш мого бідного пораненого хлопчика і знаєш мою недосвідченість. О Небесний Батьку, скажи мені, що робити!”

І тоді мене вів голос, який я ясно чула”.

Аманда отримала підказку зробити лужний розчин із золи, яка залишилася від багаття, щоб очистити рану. Потім через натхнення вона відчула, що треба зробити припарку з листя в’яза і прикласти її до рани. Наступного дня вона знайшла трохи бальзаму і налила його на рану, щоб полегшити біль Алми.

“Алмо, дитино моя,—промовила я,—ти віриш, що Господь створив твоє стегно?”

Так, матінко”.

“Тоді, чи віриш ти, Алмо, що Господь може зробити щось на твоєму стегні, що замінить твоє стегно?”

“Мамо, ти думаєш, що Господь може?”— запитала дитина зі своєю безпосередністю.

“Так, мій сину,—відповіла я,—Він усе це показав мені у видінні”.

Потім я поклала його зручно лицем вниз і сказала: “Тепер лежи так і не рухайся, тоді Господь зробить для тебе інше стегно”.

Алма так лежав на животі п’ять тижнів, поки повністю не одужав. У тому місці, де не було суглоба і частини кістки, виріс гнучкий хрящ, ... що було справжнім дивом для лікарів.

Одного дня, коли він знов пішов, я була надворі—несла відро з водою, і раптом почула крики дітей. Я, налякавшись, побігла назад, увійшла в дім і побачила Алму на підлозі, який танцював, а діти кричали від подиву й радості”¹⁰.

Завдяки духовному дару одкровення, Господь навчив сестру Сміт, як попіклуватися

Храм Наву, штат Іллінойс

Храмові обрядові працівники на сходах Солт-Лейкського храму, 1917 р.

про свого сина. Вона, як і Елізабет Енн Уїтні та безліч інших жінок, отримала “радість і силу” та “нове одкровення від Духа”¹¹ завдяки своїй вірності.

Храмові благословення

Одна з Господніх цілей організації Товариства допомоги полягала в підготовці Його дочок до більших благословень священства, які містяться в храмових обрядах і звітах. Ті перші сестри в Наву чекали на закінчення

будівництва храму з великим захопленням, бо знали, що, згідно з обіцанням пророка Джозефа Сміта, даним Мерсі Філдінг Томпсон, ендаумент виведе їх з темряви до прекрасного світла”¹².

Через пророка Джозефа Сміта Господь дав наступне одкровення святим останніх днів у Кертленді, Огайо: “Я дав вам заповідь, щоб ви побудували дім, в якому Я планую обдаровувати тих, кого Я обрав, владою згори”¹³. Він пообіцяв вірним

святим дати “бага[то] благослов[ень]”¹⁴, і Він проголосив, що храм буде місцем “дякування всіх святих і місцем настановлення для всіх тих, кого покликано на роботу священнослужіння в усіх їхніх різних покликаннях та чинах; щоб їх могло бути вдосконалено в розумінні їхнього священнослужіння, і теорії, у принципі й в ученні, в усьому, що стосується царства Бога на землі”¹⁵.

У Наву Господь знову заповідав святим будувати храм, кажучи, що Він відновить там “повноту священства” і “яви[ть] [Свої] обряди”¹⁶.

Сестри з Товариства допомоги допомагали одна одній підготуватися до цих обрядів та відповідних завітів. Вони робили свій вклад у будівництво храму, навчалися від пророка і одна від одної на зборах Товариства допомоги, милосердно служили одна одній і прагнули жити з більшою святістю.

Коли будівництво храму наближалось до кінця, 36 жінок було покликано служити обрядовими працівниками. Елізабет Енн Уїгні, одна з тих перших працівників, згадувала: “Я віддавала себе, свій час і увагу тій місії. Я працювала у храмі щодня без перерви до самого його закриття”¹⁷.

В обрядах більшого священства, які святі отримали у храмі в Наву, була “явлена сила божественності”¹⁸. Коли святі дотримувалися своїх завітів, ця сила міцнішала і підтримувала їх у випробуваннях упродовж наступних днів і років (див. розділ 3).

У сьогоденній Церкві вірні жінки і чоловіки по всьому світу продовжують служити у храмі і

*“Єдине місце на землі,
де ми можемо отри-
мати повноту
благословень священ-
ства,—це святий
храм. Це єдине місце,
де, через священні
обряди, ми можемо
отримати те, що
підготує нас до підне-
сення у цілестіаль-
ному царстві”.*

Гарольд Б. Лі

*Stand Ye in Holy Places
(1974), 117*

знаходять силу у благословеннях, які можна отримати лише завдяки храмовим обрядам.

Джозеф Філдінг Сміт

Президент Джозеф Філдінг Сміт, десятий Президент Церкви, заявляв: “Серед привілеїв цієї Церкви, які належать сестрам,—отримання піднесення у царстві

Божому і отримання повноважень і влади цариць і священниць”¹⁹.

Священство вдома

Товариство допомоги допомагає сестрам зміцнювати домівки і сім’ї, таким чином допомагаючи досягати однієї з основних цілей священства. “Повноваження священства було відновлено,—сказав старійшина Рассел М. Нельсон, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів,—щоб сім’ї могли бути запечатані навічно”²⁰. Старійшина Річард Г. Скотт, також з Кворуму дванадцятьох, навчав: “Сім’я і дім є основою для праведного життя. Священство є силою, і інститут священства—це засіб, що його надав Господь, аби підтримувати сім’ю”²¹. Товариство допомоги підтримує цю роботу, допомагаючи жінкам і їхнім сім’ям жити за євангелією таким чином, щоб отримати обіцяні благословення священства.

Священне вбрання

Джозеф Сміт попросив відданих жінок в Наву шити священне вбрання, яке б використовувалося при виконанні храмових обрядів. Пошиття храмового вбрання залишалося обов’язком Товариства допомоги упродовж багатьох років. Сьогодні сестри продовжують відігравати основну роль у тому, що стосується храмового вбрання і храмового одягу. Вони навчають, що до цього вбрання необхідно ставитися з повагою і доглядати за ним. Вони також навчають скромності, якої слід дотримуватися, носячи храмовий одяг. У кожному приході чи кожній філії президент Товариства допомоги може відповісти на запитання стосовно носіння і догляду за священним вбранням, опираючись на інформацію в діючому Довіднику Церкви. Шанобливе ставлення до священного вбрання—це ознака того, що людина з благоговінням ставить до храмових благословень.

Чоловік і дружина

Старійшина Даллін Х. Оукс, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “Кінцевим і найвищим виявом жіночого і чоловічого

начала є новий і вічний завіт шлюбу між чоловіком і жінкою. Лише ці стосунки приведуть до піднесення. Як навчав апостол Павло: “В Господі ані чоловік без жінки, ані жінка без чоловіка”²². Давні Писання підтверджують це історіями про завітний шлюб між Авраамом і Сарою, Ісаком та Ревекою, Яковом і Рахіллю. Обряд запечатування пов’язує чоловіка і дружину одне з одним, з їхніми дітьми і з Небесним Батьком. “Отже,—продовжує старійшина Оукс,—спільна мета ... наших кворумів священства і ... наших Товариств допомоги—об’єднати чоловіків і жінок у священному шлюбі й сімейних стосунках, що ведуть до вічного життя, “найвеличніш[ого] з усіх дарів Бога”²³.

Коли чоловік і жінка мають благословення бути батьками, вони поділяють урочисту відповідальність допомагати своїм дітям зрозуміти й отримати обряди і завіти священства²⁴. Наші перші батьки, Адам і Єва, показали приклад взаємозалежності і єдності, коли навчали своїх дітей. Старійшина Брюс Р. Мак-Конкі, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав:

“Адам не один був залучений до цього. ...

Єва була активною учасницею. Вона чула все, що казав Адам. Вона казала про “нашу провину”, про “радість нашого викуплення”, про “сім’я”, яке вони матимуть разом, і про “вічне життя”, якого не може мати жоден з

Адама і Єву об’єднували завітні стосунки.

них окремо, але яке призначене чоловіку й жінці разом.

Як і Адам, вона молилася; обоє вони благословляли ім'я Господа; удвох вони навчали своїх дітей, отримували одкровення, і Господь заповідав їм обом поклонитися і служити Йому завжди в ім'я Ісуса Христа"²⁵.

Пророки і апостоли останніх днів заохочували чоловіків і жінок наслідувати у своєму домі таку модель: "За божественним задумом, батько має головувати над своєю сім'єю в любові й праведності; він відповідає за забезпечення своєї сім'ї всім необхідним та її захист. Мати в першу чергу відповідальна за виховання своїх дітей. Як рівноправні партнери, матері й батьки зобов'язані

допомагати одне одному у виконанні цих священних обов'язків. Недієздатність, смерть чи інші обставини можуть викликати необхідність індивідуальної адаптації. Близькі родичі мають надавати підтримку, якщо в цьому виникатиме необхідність"²⁶.

Святі останніх днів по всьому світу виконують цю пораду, застосовуючи прості, але дієві методи. Чоловіки і дружини збирають своїх дітей молитися і читати Писання. У багатьох домівках батьки виділяють особливе місце—можливо, просто полицку,—де вони кладуть Писання та інші церковні матеріали. Вони навчають євангелії словом і прикладом. Вони допомагають дітям підготуватися до отримання храмових благословень, служіння

БАРБАРА Б. СМІТ

Десятий генеральний президент Товариства допомоги

"Дослухаючись до порад священства, які постійно даються, і під керівництвом провідників Товариства допомоги, які покликані Господом через натхнення, жінки Церкви мають божественне джерело спрямування для роботи, яку вони мають виконувати, і Товариство надає засоби для завершення цієї роботи".

Barbara B. Smith

Ensign, Mar. 1983, 23

Товариство допомоги підтримує жінок у вихованні їхніх дітей.

на місії повного дня, створення власних сімей і неперервного служіння в Церкві. Як Адам і Єва, вони розділяють відповідальність навчатися, молитися, служити і поклонятися Господу.

У деяких випадках чоловік або дружина можуть відчувати себе самотніми у виконанні цих обов'язків, тому що їхній супутник життя не уклав завіти або не виконує укладені завіти. Навіть за таких обставин вірні члени сім'ї не повинні почуватися самотніми. Вони отримують благословення і зміцнення завдяки обрядам священства, які вони пройшли, і завітам, яких дотримуються. Вони також можуть звернутися

по допомогу до родичів та інших святих останніх днів.

Самотні сестри і священство

Багато святих останніх днів ніколи не були у шлюбі. Інші стали самотніми внаслідок смерті подружжя, через те, що їх залишили чи через розлучення. Як і всі члени Церкви, ці святі будуть мати благословення, якщо залишаться вірними своїм завітам і робитимуть усе, щоб прагнути до ідеалу вічної сім'ї. Вони можуть мати благословення, силу і вплив священства у своєму житті і в домі завдяки обрядам, які вони отримали, і завітам, яких дотримуються.

Старійшина Даллін Х. Оукс розповідав про вірність своєї матері, яка овдовіла у молодому віці. Оскільки вона була запечатана до свого чоловіка у храмі, вона не вважала себе самотньою, хоча виховувала своїх дітей сама. Старійшина Оукс пригадує:

“Мій батько помер, коли мені було сім. Я був найстаршим з трьох малих дітей, виховувати яких довелось овдовілій матері. Коли мене висвятили на диякона, вона сказала, як їй радісно мати священство в домі. Але мати й надалі очолювала сім'ю, зокрема призначала когось із нас молитися, коли ми разом ставали навколішки щоранку. ...

Коли помер мій батько, мати очолила нашу сім'ю. У неї не було чину священства,

але як єдина з двох батьків вона стала старшою у своїй сім'ї. У той же час вона завжди і в усьому поважно ставилася до влади священства нашого єпископа та інших керівників Церкви. Вона головувала у своїй сім'ї, а вони головували в Церкві. ...

Моя сповнена віри овдовіла мати не сумнівалася у вічній природі сімейних стосунків. Вона завжди шанувала роль нашого сповненого віри батька, який пішов з життя. Вона зробила так, що його присутність відчувалася в домі. Вона говорила про вічну тривалість їхнього храмового шлюбу. Вона часто нагадувала нам про те, яких вчинків очікував від нас наш батько, щоб ми могли бути гідними Спасителевого обіцяння і стати вічною сім'єю²⁷.

Ще один чоловік розповідав про те, як його мати головувала в домі: "Саме тоді, коли я готувався до служіння на місії, мій батько залишив сім'ю і Церкву. За таких обставин мені було важко їхати з дому на два роки, однак я поїхав. І поки я служив Господу в далекій країні, я дізнався про силу, яку мала моя мати в домі. Вона потребувала особливої уваги чоловіків-носіїв священства—її батька і братів, домашніх учителів та інших чоловіків її приходу, і вона була вдячна за неї. Однак найбільша допомога надходила від Самого Господа. Їй не доводилося чекати на відвідування, щоб отримати благословення священства у себе вдома, а коли брати йшли

з дому, благословення не йшли разом з ними. Оскільки вона залишалася вірною завітам, які уклала у водах хрищення і в храмі, вона завжди мала благословення священства у своєму житті. Господь дав їй натхнення і силу більшу за її власну, і вона виховала дітей, які зараз дотримуються тих самих завітів, які підтримували її"²⁸.

Ці жінки розуміли, що вони отримали додаткову силу і допомогу завдяки укладеним завітам, яких вони дотримувалися.

Служіння в Церкві

Усі ті, хто служать у певному чині в Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів, роблять це під керівництвом і владою тих, хто має ключі священства, наприклад, єпископів та президентів колів. У Товаристві допомоги цю модель було встановлено на перших зборах Товариства допомоги. Згідно з настановами пророка Джозефа Сміта старійшина Джон Тейлор, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, по черзі поклав свої руки на голову сестри Емми Сміт та її радників—сестер Сари М. Клівленд і Елізабет Енн Уїтні. Він благословив їх мати спрямування у своєму служінні. З того часу сестри, які служать у покликаннях Товариства допомоги, в усіх інших покликаннях, а також як візитні вчительки служать під владою тих, хто має ключі священства.

Президент Бойд К. Пекер, президент Кворуму Двадцятьох Апостолів, сказав:

“Товариство допомоги працює під керівництвом Мелхиседекового священства, бо “усі інші влади і чини в церкві є додатком до цього священства”. Воно було організоване “за зразком священства”. ...

Брати знають, що вони *належать* до кворуму священства. Надто багато сестер вважає, що Товариство допомоги—це просто урок, на який потрібно приходити. Саме це розуміння *належності* до Товариства допомоги, а не просте відвідування уроку, повинна плекати у своєму серці кожна жінка”²⁹.

Кворуми священства об’єднують чоловіків у братерство, щоб надавати служіння, вивчати і

Відчуття належності до Товариства допомоги “повинна плекати у своєму серці кожна жінка” (Бойд К. Пекер).

*“Я молюся, щоб дух
єдності міг поширюва-
тися по всій Церкві,
щоб це було характер-
ним для президентств
колів і вищих рад,
єпископатів, [домаш-
ніх учителів] і осо-
бливо для кворумів та
допоміжних організа-
цій Церкви, щоб вони
могли бути одним
цілим, так само, як
сказав Спаситель,
“щоб одно були в
Нас і вони”.*

Девід О. Мак-Кей

*В Conference Report,
Apr. 1937, 121–22;
посилення на Іван 17:21*

виконувати свої обов'язки і вивчати доктрини євангелії. Товариство допомоги досягає тих самих цілей для жінок Церкви. Усі жінки в Церкві належать до Товариства допомоги, навіть якщо у них є інші обов'язки, які не дають їм можливості відвідувати збори Товариства допомоги. За ними пильнують і їх навчають сестри Товариства допомоги.

Єдність: "Усе має робитися в злагоді"

У Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів чоловіки і жінки мають укріпляти і зміцнювати одне одного й разом працювати у єдності. Господь сказав: "Будьте єдиними; а якщо ви не єдині, ви не Мої"³⁰.

Пророк Джозеф Сміт навчав: "Усе має робитися в злагоді, бо інакше не буде жодного результату"³¹. І він показував приклад, працюючи в злагоді з іншими. Сестра Елайза Р. Сноу пам'ятала і плекала цей приклад усе своє життя. Вона розповідала про нього місцевим провідникам Церкви, коли Товариство допомоги знову було організоване в Юті. Вона навчала, що єпископи повинні мати "таке саме ставлення" до Товариства допомоги, яке мав Джозеф Сміт у Наву. Вона також навчала, що "жодне Товариство ... не може існувати без поради [єпископа]"³².

Коли сестра Бетшеба В. Сміт служила четвертим генеральним президентом Товариства допомоги, вона згадувала вчення і

БАРБАРА В. ВІНДЕР

*Одинадцятий генеральний президент
Товариства допомоги*

"Я хочу, я бажаю, щоб ми були єдині, об'єднавшись зі священством у служінні й розбудові царства Божого тут сьогодні, і поширювали радість євангелії до всіх, кому вона так потрібна. Це Його царство. На нас лежить велика відповідальність ділитися нею".

Barbara W. Winder

*В Conference Report, Apr. 1984, 79; або Ensign,
May 1984, 59*

приклад Джозефа Сміта. Вона навчала сестер з Товариства допомоги працювати у злагоді з провідниками священства. Вона казала: “Ми зі смиренням прагнемо звеличувати покликання, дані нам Господом, і щоб це було прийнятним, нам потрібна буде віра і підтримка Першого Президентства Церкви, апостолів, президентів колів і єпископів, яких ми завжди підтримуємо і з ким бажаємо працювати в гармонії”³³.

Цього взірця дотримувалися упродовж десятиліть. Президент Генрі Б. Айрінг, радник у Першому Президентстві, сказав: “Чудова складова спадку Товариства допомоги виявляється в повазі, з якою священство завжди ставиться до Товариства допомоги, і в повазі, з якою Товариство допомоги ставиться до священства”³⁴.

Коли сестра Барбара В. Віндер почала служити одинадцятим генеральним президентом Товариства допомоги, Президент Гордон Б. Хінклі, який на той час служив радником у Першому Президентстві, попросив її об’єднати сестер, які служили в Товаристві допомоги, Товаристві молодих жінок і в Початковому товаристві під проводом священства. Сестра Віндер зрозуміла, що єдність—“полягає не лише в тому, що сестри працюють разом, але в тому, що ми є партнерами братів у священстві. Ми є напарниками в роботі”³⁵.

У Церкві чоловіки і жінки працюють разом у єдності.

Сестра Віндер сказала, що невдовзі після того, як її покликали служити генеральним президентом Товариства допомоги, старійшина Даллін Х. Оукс попросив її зустрітись з ним. Його попросили підготувати заяву Церкви стосовно одного важливого питання, і він відчув, що повинен отримати інформацію від жінки-провідника Церкви. Він з повагою поставився до знання, думки та натхнення сестри Віндер, попросивши у неї допомоги й скориставшись нею.

Сестра Віндер пізніше навчала, що чоловіки і жінки у Церкві мають потребу в отриманні взаємної допомоги у своїй роботі. “Я зрозуміла, що коли вас запрошують на збори,—розповідала вона,—вас не

запрошують прийти для того, щоб вислухати ваші скарги про свої проблеми. Вас запрошують прийти і запропонувати рішення. Потім разом ви можете обговорити ідеї, щоб побачити, що спрацює. Брати у священстві сподіваються почути точку зору жінок Церкви і мають у цьому потребу. Нам потрібно підготуватися і допомагати їм”³⁶.

Ця єдність мети є очевидною під час зборів рад у Церкві. Коли чоловіки і жінки на тих радах слухають одне одного, шукають проводу Духа і працюють у єдності, вони отримують натхнення, щоб знати, як задовольнити потреби окремих людей і сімей. Господь сказав: “Де двоє чи троє зберуться разом в ім’я Моє, стосовно чогось, знайте, там буду Я серед них”³⁷.

Президент Томас С. Монсон, шістнадцятий Президент Церкви, навів приклад того, що може відбутися, коли сестри з Товариства допомоги і брати у священстві працюють разом у Господньому служінні:

“24 серпня [1992 р.] ураган Ендрю пронісся узбережжям Флориди південніше Маямі. Пориви вітру перевищували двісті миль на годину. ... Вісімдесят сім тисяч домівок було зруйновано, залишивши без даху над головою 150 тис. чоловік. ...

Місцеві провідники священства і провідники Товариства допомоги швидко організувалися, щоб оцінити пошкодження та

*“У жінок цієї Церкви є сила і великі здібності”
(Гордон Б. Хінклі).*

збитки й надати допомогу з розчищення території. Три великі потоки волонтерів з членів Церкви загальною кількістю понад п’ять тис. чоловік працювали пліч-о-пліч з потерпілими від стихійного лиха, допомагаючи ремонтувати три тисячі будинків, юдейську синагогу, церкву п’ятдесятників і дві школи”³⁸.

“Пліч-о-пліч зі священством”: Натхненна порада пророків останніх днів

Пророки останніх днів говорили про благословення, які отримує Церква і сім’ї,

коли вірні брати у священстві й вірні сестри з Товариства допомоги працюють разом.

Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, сказав: “Є сила в цій організації [Товаристві допомоги], яка ще повною мірою не виявилася, щоб зміцнювати домівки в Сіоні й будувати Царство Боже. І ця сила не виявиться доти, доки як сестри, так і священство не матимуть всебічного бачення Товариства допомоги”³⁹.

Президент Джозеф Філдінг Сміт коротко охарактеризував стосунки між Товариством допомоги і кворумами священства:

“Вони [сестри] мають свої збори, наприклад, збори Товариства допомоги, на яких вони отримують силу й повноваження робити багато чого. ...

Господь у Своїй мудрості покликав сестер допомагати священству. Завдяки їхньому співчуттю, ніжності й доброті, Господь дивиться на них і покладає на них обов’язок служити нужденним і знедоленим. Він вказав шлях, яким вони мають іти, і Він дав їм цю величну організацію, в якій вони мають повноваження служити під керівництвом єпископів приходів та в злагоді з єпископами приходів, намагаючись задовольнити як духовні, так і матеріальні потреби людей”⁴⁰.

Коли Президент Гордон Б. Хінклі служив п’ятнадцятим Президентом Церкви, він

розповів наступне сестрам з Товариства допомоги:

“Хочу сказати вам, сестри, що ви не посідаєте другорядне місце в плані нашого Батька для вічного щастя і благополуччя Його дітей. Ви виконуєте надзвичайно важливу роль у тому плані.

Без вас план не міг би здійснюватися. Без вас уся програма зазнала б краху. ...

Кожна з вас є дочкою Бога, обдарованою божественним первородством. Вам не потрібно захищатися. ...

... Жінки цієї Церкви є сильними і здібними. Вони обіймають керівні посади і дають спрямування, мають стійкий дух незалежності і все ж відчувають глибоке задоволення через те, що вони є частиною цього, Господнього царства, і працюють пліч-о-пліч зі священством, щоб просувати роботу вперед”⁴¹. ▣

“Охоронці домашнього вогнища”

Створення, виховання і захист сім'ї

*Бути праведною жінкою під час
фінальних сцен на цій землі, перед Другим
пришествям нашого Спасителя, є особливо
благородним покликанням. ... Її було поміщено
сюди, щоб збагачувати, берегти й захищати
домівку—основний і найблагородніший
інститут суспільства.*

Спенсер В. Кімбол

O LE AIG O SE FOLAFOLA LALOLAG

O LE AU PERESITENE SILI MA LE AUFONO A APO
O LE EKALEA A IESU KERISO O LE AU PAI

O I MATOU, O LE AU PERESITENE SILI MA LE AUFONO a Aposetolo e Toasetululua O Le Ekalesia a Iesu Keriso o le Au Paia o Aso e Gata Ai, matou te tū'itino atu ma le faamaoni, o le faaiipooga i le va o se ali'i ma se tamaiti, ua faauaina e le Atua, ma o le aiga o le totonugaletu lea o le faafuaga a Le Foafoa, mo le tasmunga e faavavau o Lana lanau.

O TAGATA UMA—tane ma le fafine—ua fofoaina i le faatua o le Atua. O'i latou taitoatasi o se atali po o se atafine apaga faaferetete a ni matua fuafuaga, ma o lea ua tofua ai ma se

le Ali'i" (Salam a latou lanau mea e mara latou a le Atua ma aveve te nonofu atu i le Atua.

O LE AIGA ua ali'i ma le tane

“Охоронці домашнього вогнища”

Створення, виховання і захист сім'ї

23 вересня 1995 року Президент Гордон Б. Хінклі, п'ятнадцятий Президент Церкви, виступав перед жінками Церкви на генеральних зборах Товариства допомоги. Він висловив вдячність за вірність і старанність жінок-святих останніх днів—молодих і літніх, заміжніх і самотніх, з дітьми і без дітей. Усвідомлюючи, з якими важкими випробуваннями вони стикаються, він підбадьорив їх, дав їм пораду і наголосив, що вони мають виконувати свої обов'язки і знаходити радість у житті. Наприкінці свого виступу він сказав:

“У час, коли поширюється стільки софістики під виглядом істини, стільки неправди

Гордон Б. Хінклі

щодо норм і цінностей, стільки спокус і принад, які закликають прилучитися до іржі цього світу, ми відчуваємо обов'язок застерегти і попередити вас. Щоб зарадити цьому, ми, члени Першого Президентства і Рада Дванадцятьох Апостолів, тепер видаємо Проголошення Церкви і

світові як декларацію і ствердження норм, учень і практик, які стосуються сім'ї і які пророки, провидці та одкровителі цієї Церкви неодноразово стверджували протягом її історії”¹. Потім він прочитав документ “Сім'я: Проголошення світові”. Саме тоді це Проголошення було оприлюднено вперше.

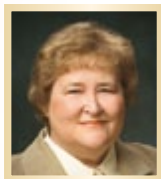
У Проголошенні про сім'ю Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів заявляють: “Щастя в сімейному житті найпевніше досягають, коли воно засновано на вченнях Господа Ісуса Христа”. Вони “урочисто проголошу[ють], що шлюб між чоловіком і жінкою встановлено Богом і що сім'я є центральною частиною Творчого плану для вічної долі Його дітей”. Вони нагадують чоловікам і їхнім дружинам про їхню “урочисту відповідальність любити одне одного і своїх дітей і піклуватися одне про одного, а також про своїх дітей”².

Як наголошено у назві Проголошення, воно оприлюднюється як “Проголошення світові” і є нагадуванням для всіх людей, у

тому числі й керівників країн, про вічну важливість сім'ї. Через вісім місяців після оприлюднення Проголошення Президент Хінклі взяв участь у прес-конференції в Токіо, Японія. Він сказав: "Чому це Проголошення стосовно сім'ї з'явилося саме тепер? Тому, що на сім'ю чиниться агресивний тиск. По всьому світу сім'ї розпадаються. Дім—ось те місце, де слід починати удосконалювати суспільство. Діти переважно роблять те, чого їх навчають. Ми намагаємося зробити світ кращим, роблячи міцнішою сім'ю"³.

Свідчення сестер з Товариства допомоги показують: крім того, що Проголошення призначене для всього світу, воно є ствердженням доктрини і має значення для кожної сім'ї і кожної людини в Церкві. Принципи, вказані в Проголошенні, зворушили серця сестер, в яких би обставинах вони не знаходились.

Сестра Барбара Томпсон, яка пізніше була покликана служити радником у генеральному президентстві Товариства допомоги, знаходилася у Солт-Лейкській Скинї, коли Президент Хінклі прочитав там Проголошення. "То була велична подія,—згадувала вона.— Я відчувала важливість цього послання. Я також подумала: "Це прекрасний путівник для батьків.

Барбара Томпсон

Але в той же час це велика відповідальність для батьків". На якусь мить я вирішила, що це не дуже мене стосується, оскільки я незаміжня і не маю дітей. Проте майже відразу прийшла думка: "А таки ж воно мене стосується. Я—член сім'ї. Я—дочка, сестра, тітка, кузина, племінниця і онука. Я дійсно маю обов'язки—і благословення,—оскільки є членом сім'ї. Навіть якби я була єдиним живим членом своєї сім'ї, я залишаюся членом Божої сім'ї і маю обов'язок допомагати у зміцненні інших сімей"⁴.

Сестра Бонні Д. Паркін, яка пізніше служила чотирнадцятим генеральним президентом Товариства допомоги, також була у Скинї, коли президент Хінклі читав там Проголошення. Вона згадувала: "Серед присутніх запанувала тиша, але в серцях відлунювала радість: "Так, нам потрібна допомога у сім'ях!" Я пам'ятаю відчуття того, наскільки це Проголошення вірне. По моїх щоках котилися сльози. Я поглянула на сестер, які сиділи поруч зі мною. Здавалося, вони відчували те ж саме. Проголошення містило стільки всього важливого, що я не могла дочекатися, поки зможу отримати примірник, щоб вивчати його. Проголошення стверджує гідність жінок. І лише подумайте, його вперше було зачитано жінкам Церкви на генеральних зборах Товариства допомоги"⁵.

“Матері—це серце і душа будь-якої сім’ї” (Джеймс Е. Фауст).

Чому Перше Президентство вирішило оприлюднити Проголошення про сім’ю на генеральних зборах Товариства допомоги? Прочитавши його, Президент Хінклі, дав відповідь на це запитання. “Ви—охоронці домашнього вогнища,—сказав він сестрам.— Ви приводите у світ дітей. Ви виховуєте їх і допомагаєте їм набуту у житті звичок. Ніяка інша робота не сягає божественності такою мірою, як виховання синів і дочок Бога”⁶.

Президент Джеймс Е. Фауст, радник Президента Хінклі, дав ще й таке пояснення: “Оскільки ви, матері, є серцем і душею будь-якої сім’ї, було доречно, щоб воно [Проголошення] спершу було прочитано на генеральних зборах Товариства допомоги”⁷.

“Ми закликаємо батьків докласти найкращих зусиль, щоб навчати й виховувати своїх дітей за євангельськими принципами, завдяки чому вони будуть ближчими до Церкви. Дім є основою праведного життя, і не існує нічого, що могло б замінити дім чи здійснити його важливі функції у виконанні цієї Богом даної відповідальності”.

*Перше Президентство
(Гордон Б. Хінклі,
Томас С. Монсон,
Джеймс Е. Фауст)*

Ensign, June 1999, 80

“Ствердження норм, ученя та практик”

Учення, що містилися у Проголошенні про сім'ю, у 1995 році новими не були. Як стверджував Президент Хінклі, вони були “ствердженням норм, доктрин і практик”⁸. Вони були “центральною частиною Господнього плану” ще до того, як Він створив землю⁹.

Сестра Джулі Б. Бек, п'ятнадцятий генеральний президент Товариства допомоги, навчала: “У Церкві Ісуса Христа

Сини Анти-Нефій-Легіїв здобули велику віру завдяки навчанню їхніх матерів (див. Алма 56:47).

Святих Останніх Днів ми маємо теологічне підґрунтя сім'ї, яке ґрунтується на Сотворінні, Падінні й Спокуті. Завдяки Сотворінню землі з'явилося місце, де сім'ї могли жити. ... Падіння відкрило шлях до зростання сім'ї. ... Спокута дає сім'ї можливість бути запечатаною навіки”¹⁰.

Віддані жінки і чоловіки були вірні цьому теологічному вченню стосовно сім'ї і дотримувалися норм, доктрин та практик завжди, коли тільки євангелія була на землі. “Наша славетна Мати Єва” і наш “Батько Адам” були провідниками для своїх дітей, навчаючи їх мати “рад[ість] нашого викуплення, і вічного життя, яке Бог дає всім послушним”¹¹. Ревека та Ісак подбали, щоб завіти і благословення священства не були втрачені в їхній сім'ї¹². Вдова з міста Сарепта могла піклуватися про свого сина, бо мала віру зробити те, що сказав пророк Ілля¹³. Дві тисячі шістьдесят юних воїнів хоробро воювали, щоб захистити свої сім'ї, повіривши обіцянню своїх матерів, що “Бог визволить їх”¹⁴. Про юного Ісуса Христа, Якого виховували в любові й турботі Його мати, Марія, та її чоловік, Йосип, сказано: “А Дитина росла та зміцнялася духом, набираючись мудрості. І благодать Божа на Ній пробувала”¹⁵.

З відновленням євангелії ранні члени Церкви більше зрозуміли, якою важливою є сім'я¹⁶. Святі дізналися, що завдяки владі

священства вони можуть пройти храмові обряди й укласти храмові завіти, які об'єднають їхні сім'ї навечно. Це обіцяння зміцнювало святих останніх днів у виконанні їхньої ролі синів і дочок Бога.

Перші провідники Товариства допомоги заохочували жінок зосередитися в житті на своїй сім'ї. У сестри Елайзи Р. Сноу, другого генерального президента Товариства допомоги, своїх дітей ніколи не було. Та все ж вона усвідомлювала важливість материнського впливу. Вона радила сестрам Товариства допомоги: "Нехай вашою першою справою буде виконання своїх обов'язків вдома"¹⁷. Сестра Зіна Д. Х. Янг, третій генеральний президент Товариства допомоги, навчала сестер "зробити дім найприємнішим місцем, де жив би дух любові, миру і єдності, і щоб там перебувало чудове милосердя, яке не мислить злого"¹⁸.

Мері Філдінг Сміт подавала приклад сильної, люблячої матері. Її син Джозеф Ф. Сміт, який став шостим Президентом Церкви, пригадував:

"Пам'ятаю свою матір тоді, коли ми жили в Наву. Пам'ятаю її з нами, безпомічними дітьми, коли ми сідали в тісну плоскодонку з речами, що їх встигли взяти з дому, коли чернь почала громити Наву. Пам'ятаю труднощі, що їх зазнала Церква там і на шляху до Уінтер-Квотертерза на річці Міссурі; як вона

Коли прийшов слуга Авраама, Ревека вже розуміла важливість шлюбу в завіті (див. Буття 24:1–28).

молилася за дітей і сім'ю в цій виснажливій подорожі. ... Я можу згадати всі випробування, що супроводжували наші спроби вирушити в путь з Табором Ізраїля і перехід у ці гірські долини. У нас не вистачало волів, щоб тягнути всі наші фургони. Тоді вона впрягла в ярмо корів і телят, з'єднала два фургони разом, і ми, такі невідготовлені й безпорадні, вирушили в Юту. Моя мати казала: "Господь відкриє шлях", але як саме Він мав відкрити шлях, ніхто не знав. Тоді я був ще хлопчиком, я поганяв запряжку і виконував свою частку роботи. Я пам'ятаю, як випадково почув, коли вона наодинці молилася Богу,

просячи, аби Він допоміг їй виконати свою місію. Ви думаєте, що все це могло пройти для мене безслідно? Ви думаєте, я міг забути приклад своєї матері? Ні; її віра й приклад завжди будуть яскраві у моїй пам'яті. Я в цьому впевнений! Кожний мій подих, кожне бажання моєї душі підноситься до Бога у подяці Йому за те, що моя мати була святою, що вона була Божою жінкою, чистою й відданою, що вона скоріше б прийняла смерть, ніж не виправдала виявлену їй довіру; що вона б страждала від бідності й виснаження у пустині і старалася тримати свою сім'ю разом, ніж залишитися у Вавилоні. Ось цим духом була сповнена вона і її діти"¹⁹.

Земні обов'язки та вічні ролі

Відповідно до вічних принципів, що стосуються священної природи домівки і сім'ї, кворуми Мелхиседекового священства допомагають чоловікам виконувати їхні обов'язки, які вони мають як сини, брати, чоловіки та батьки. Товариство допомоги допомагає жінкам виконувати їхні обов'язки, які вони мають як дочки, сестри, дружини та матері. Сестри з Товариства допомоги завжди підтримували одна одну у зусиллях зміцнювати сім'ї, набувати практичних навичок, завдяки яким покращувалися б їхні домівки, і робити свої домівки місцем, де б міг перебувати Дух.

Бонні Д. ПАРКІН

Чотирнадцятий генеральний президент
Товариства допомоги

"Якби я могла здійснити щось одне для батьків і провідників цієї Церкви, то я б хотіла, щоб вони, піклуючись про дітей Небесного Батька, відчували любов Господа у своєму житті кожного дня. ... Я запрошую вас зодягнутися у мантію милосердя в усіх ваших справах, огорнути свою сім'ю чистою любов'ю Христа".

Bonnie D. Parkin

Ліягона, чер. 2006, сс. 61, 65

Виховання сімей

Сестра Зіна Д. Х. Янг була люблячою матір'ю, яка вміла виховувати своїх дітей; вона навчала сестер з Товариства допомоги принципам, якими керувалася у себе вдома. Вона радила: "Якщо тут є якась мати, що не навчає і не наставляє своїх дітей так як слід, ... я благаю вас: робіть це. Збирайте своїх дітей навколо себе ... і моліться з ними. ... Застерігайте дітей проти зла, що оточує нас, ... щоб їм не стати здобиччю цього зла, а щоб вони зростали у святості і чистоті перед Господом"²⁰. Вона також навчала: "Як матері і дружини, будьте старанними у виконанні всіх обов'язків життя. ... Будьмо уважними, щоб з мудрістю говорити перед нашими дітьми і не бути прискіпливими, ... і розвивати вищі риси, притаманні нашій природі, які облагородять серце, зроблять його витонченим і чистим. ... Ми повинні якомога краще старатися, щоб навчати дітей Сіону бути чесними, цнотливими, непохитними і пунктуальними у всіх їхніх обов'язках; а також бути працелюбними і дотримуватися святості Суботнього дня. ... Матері ніколи не повинні казати якесь образливе слово на батька у присутності дітей, бо ті все помічають. Сійте добре насіння у їхній юний і ще незрілий розум, і завжди віддавайте перевагу не настанові, а принципу, щоб вам складало собі скарби на небесах"²¹.

Коли сестра Бетшеба В. Сміт служила четвертим генеральним президентом Товариства допомоги, вона бачила необхідність у зміцненні сімей, тому запровадила уроки навчання матерів для сестер Товариства допомоги. На цих уроках давалися поради стосовно шлюбу, батьківства і виховання дітей. Ці уроки були відповіддю на вчення Президента Джозефа Ф. Сміта стосовно того, що Товариство допомоги має надавати жінкам підтримку у виконанні їхніх обов'язків вдома: "Там, де немає, або, щонайменше, бракує розуміння у питаннях, пов'язаних із

Товариство допомоги допомагає матерям у виконанні їхніх священних обов'язків.

Матері і бабусі можуть підготувати своїх дочок і онук бути вихователями.

сімейним життям і обов'язками, з тими зобов'язаннями, які мають існувати і правомірно існують між чоловіком і дружиною, а також між батьками й дітьми—там або неподалік ви зустрінете цю організацію. Завдяки природним дарам та натхненню, що належить цій організації, її члени готові навчити цим важливим обов'язкам. Якщо молода мати не має досвіду, необхідного для того, щоб рости й виховувати дитину, щоб зробити свій дім приємним, привабливим і бажаним для себе й для свого чоловіка, ця організація поруч і готова навчати молоду

матір і допомагати їй впоратися зі своїми обов'язками—і впоратися добре. І якщо комусь бракує досвіду в приготуванні природної, поживної й належної їжі для дітей або якщо необхідно надати дітям належні духовні настанови й духовне живлення—поруч Жіноче товариство допомоги Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів та організація матерів і дочок Сіону, в яких знайдуться сестри, що зможуть цьому навчити"²².

Здатність виховувати є не лише у жінок, які мають власних дітей. Сестра Шері Л. Дью зауважила: "З причин, відомих лише Господу,

окремим жінкам необхідно чекати, щоб мати дітей. Ця затримка нелегка для будь-якої праведної жінки. Але Господній розклад для кожного з нас не суперечить нашій природі. Тоді декому з нас потрібно просто знайти інші способи виявляти материнство. А навколо повно людей, яких необхідно любити й вести”²³.

Сестри в Церкві мають можливості виховувати, коли вони отримують покликання провідників та вчителів і коли вони служать візитними вчительками. Деякі матері виявляють материнську любов і по-доброму впливають на дітей, яких не вони народили. Незаміжні сестри часто найбільше докладають у цьому старання, благословляючи життя дітей, яким потрібний вплив праведних жінок. Іноді таке виховання тривало дні, тижні і роки. Своім самовідданим служінням та особистою вірою жінки врятували багатьох дітей від емоційної, духовної та фізичної небезпеки.

Зробити дім центром зміцнення

Ще з перших днів існування Товариства допомоги в Наву, Іллінойс, сестри збиралися, щоб дізнаватися про свої практичні обов’язки та як виявляти милосердя. Вони розвивали навички, які допомогли б їм зростати у вірі й особистій праведності, зміцнювати сім’ї і зробити свої домівки центрами духовного зміцнення, а також допомагати нужденним. Вони застосовували принципи ощадливого життя та духовного й матеріального самозабезпечення. Також вони зміцнювали своє сестринство і єдність, навчаючи одна одну і служачи разом. І все це благословляло

*“Щоразу, коли ...
спокуси і зваби ставали найневідпорнішими, найперша думка, що з’являлася в моїй душі, була такою:
“Пригадай любов своєї матері. Пригадай, як багато вона працювала, щоб тобі було добре.
Пригадай, з якою готовністю була ладна пожертвувати життям заради тебе.
Пригадай, чого вона навчила тебе в дитинстві. ... Це почуття до матері стало захистом, бар’єром між мною і спокусою”.*

Джозеф Ф. Сміт

Учення Президентів
Церкви: Джозеф Ф. Сміт,
(1999), с. 35.

Матері і батьки мають священну відповідальність навчати і виховувати своїх дітей.

сестер в усіх їхніх обставинах. Сестра Бонні Д. Паркін сказала про те, як такі зустрічі зміцнювали її:

“Як члени Товариства допомоги Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, ми маємо благословення і відповідальність виховувати і підтримувати сімейну єдність. Кожен належить до сім’ї, і кожна сім’я потребує зміцнення і захисту.

Найбільше мені допомогли стати гарною домогосподинею спершу мої мама і бабуся, а потім сестри з Товариства допомоги в різних приходах, де ми жили. Я набувала нових навичок; я бачила, як зростає радість, коли ми створюємо домівку, де приємно знаходитися.

... Провідники Товариства допомоги мають переконатися, що збори і заходи, які вони планують, зміцнять домівки всіх сестер”²⁴.

Сестра Барбара В. Віндер, одинадцятий генеральний президент Товариства допомоги, нагадувала жінкам про духовні благословення, що приходять до них завдяки підтриманню чистоти й порядку в їхніх домах: “Бути домогосподинею—це мистецтво. І для нас самих, і для наших сімей важливо мати святилище—місце захистку від світу, де б ми відчували спокій і де б всі, хто б не прийшов, також б відчували б спокій”²⁵.

Сестри з Товариства допомоги—особисто й колективно—є прикладом для інших у стараннях зміцнити дім і сім’ю. Сестра Белл С. Спаффорд, дев’ятий генеральний президент Товариства допомоги, поділилася своїм свідченням про божественне походження Товариства допомоги та його значення у допомозі жінкам виконувати їхні ролі дружин і матерів. “Я думаю, воно дуже добре впливає на наш дім,—сказала вона.— Якщо жінка має хорошу матір, вона має хороший дім, якщо жінка має хорошу матір в Товаристві допомоги, вона може бути впевнена: мудрість і гарний вплив наповнять собою дім”²⁶.

У всіх сестер є відповідальність виховувати, тобто “плекати”. Старійшина М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятих Апостолів, навчав: “Сестри, ми, ваші брати, не можемо

робити те, що є вашим божественним призначенням від заснування світу. Ми можемо докладати зусиль, але не можемо навіть сподіватися відтворити ваші унікальні дари. Немає у світі нічого, що було б настільки особистим, надихаючим або здатним змінити життя, як вплив праведної жінки. ... Усі жінки мають закладений в їхню божественну сутність талант і обов'язок плекати"²⁷.

Слово *материнство* визначає вічні ролі жінок; воно описує їхню природу як вихователек. У слова *виховувати* є багато значень. Воно означає привчати до хороших звичок, навчати, давати освіту, сприяти розвитку, давати можливість зростати і жити, або годувати. Жінкам надано великий привілей і відповідальність виховувати в усіх розуміннях цього слова, і Товариство допомоги має відповідальність навчати і підтримувати жінок у їхніх божественно призначених, розподілених ролях матерів та вихователів²⁸.

Сестра Джулі Б. Бек навчала, яку роль відіграє виховання: "Виховувати означає розвивати, піклуватися і рости. Тому матері [повинні] створювати клімат для духовного і мирського зростання у своїх домівках. *Ведення домашнього господарства*—це теж виховання. Воно включає в себе приготування їжі, прання одягу, миття посуду, підтримання порядку в домі. Дім—це місце, де жінка має

найбільшу силу і вплив, тому жінки-святі останніх днів мають бути найкращими домогосподарками у світі. Спільна робота з дітьми під час виконання господарських завдань створює можливості, щоб навчати і бути прикладом для наслідування дітьми певних якостей. Матері-виховательки є освіченими, але всі знання, здобуті ними, не будуть нічого варті, якщо вони не вмітуть створити вдома клімат для духовного зростання. ... Виховання вимагає організованості, терпіння, любові та праці. Допомогати зростанню, що відбувається через виховання,—такою в дійсності є сильна і впливова роль жінок"²⁹.

Захист сім'ї і материнства

Товариство допомоги, крім зміцнення домівок зсередини, також надає сильний захист від впливів, що атакують сім'ю ззовні. Президент Говард В. Хантер, чотирнадцятий Президент Церкви, сказав:

"Мені здається, що є велика потреба в тому, щоб жінки Церкви знову разом з братами і через братів зібрали свої зусилля, аби зупинити хвилю зла, яка накочується на нас, і просувати вперед роботу нашого Спасителя. ...

"...Ми просимо вас служити своїм могутнім впливом на добро, зміцнюючи сім'ї, церкву, громади"³⁰.

Провідники Товариства допомоги завжди висловлювалися проти спроб послабити традиційну сім'ю і принизити священні ролі дружини і матері. Сестра Емі Браун Лайман, восьмий генеральний президент Товариства допомоги, наголошувала: матері повинні бути зі своїми дітьми. Вона служила президентом під час Другої світової війни, у час, коли уряд і цивільні власті заохочували жінок працювати поза домом, щоб підтримати національну економіку, поки

їхні чоловіки перебували на війні. Декому із сестер потрібно було працювати поза домом, щоб заробити на життя для своїх сімей. І хоч сестра Лайман усвідомлювала ці труднощі, усе ж вона закликала жінок робити все для них можливе, щоб бути вдома і навчати своїх дітей.

Послання сестри Лайман узгоджувалося з ученнями Першого Президентства, яке нагадувало членам Церкви про “священну відданість” материнства³¹. Президент Гебер

Джулі Б. Бек

П'ятнадцятий генеральний президент
Товариства допомоги

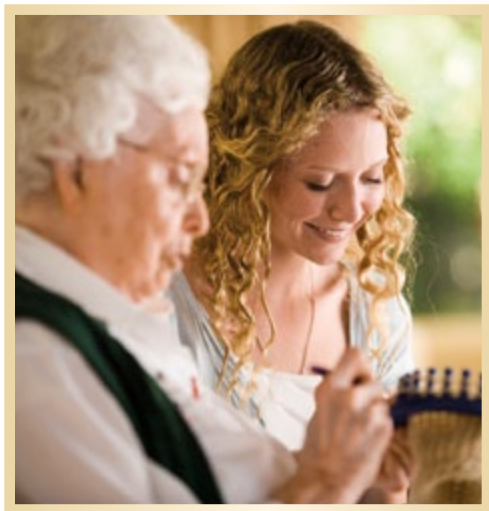
“Спроможність стати гідною особистого одкровення, отримати його і діяти згідно з ним—це єдина найвеличніша навичка, яку можна здобути в цьому житті. ... Аби зменшити роздратованість, потрібні свідомі зусилля, але присутність Духа одкровення дозволяє подолати протидію і зберегти віру у тяжкі дні і в рутині важливих повсякденних справ. ... Коли ви зробили все, що у ваших силах, ви все ще можете переживати розчарування, але ви не повинні бути розчаровані собою. Ви можете бути впевнені, що Господь задоволений, коли ви відчуваєте, що Дух працює через вас”.

В Conference Report, Apr. 2010, 9–10; або Ліягона, трав. 2010, сс. 11–12

Дж. Грант, сьомий Президент Церкви, та його радники, президенти Дж. Рубен Кларк молодший і Девід О. Мак-Кей, проголосили:

“Материнство дуже близьке до божественності. Це найвище, найсвятіше служіння людству. Воно ставить жінку, яка поважає це святе покликання і служіння, поряд з ангелами. Вам, матері в Ізраїлі, ми кажемо: нехай Бог благословить і захистить вас, нехай дасть вам силу і мужність, віру і знання, святу любов і готовність присвятити себе обов’язку, що дасть вам повною мірою виконати ваше священне покликання. Вам, матері, а також майбутні матері, ми кажемо: будьте цнотливими, будьте чистими, живіть праведно, щоб ваші нащадки до останнього покоління могли назвати вас благословенними”³².

У десятиліття, що настали після Другої світової війни, посилилися різні негативні впливи на сім’ю й домівку. Коли Президент Спенсер В. Кімбол, дванадцятий Президент Церкви, рукопоکлав сестру Барбару Б. Сміт служити десятим генеральним президентом Товариства допомоги, вона сильно відчула, “якою великою є відповідальність ... захищати дім і партнерство жінки у цьому священному сімейному колі”³³. За її президентства вона відстоювала дані через одкровення істини стосовно божественних ролей жінок та благословень вічних сімей. Вона, її радники і провідники священства, старанно

Молоді сестри з Товариства допомоги можуть перейняти навички господарювання від більш досвідчених сестер.

вивчаючи соціальні питання того часу, виявили, що ініціативи, які багато хто висував, не захищали привілеїв жінок в їхніх ролях дружин і матерів і могли послабити сім’ї.

Кореспондентом однієї газети було узгалянено послання сестри Сміт: “Тримайте високо свою голову, ви, дружини, матері, домогосподині. Ви породжуєте життя і збагачуєте його. Не міняйте цю всеохоплюючу силу на скороминуші, поверхові дрібниці. Бережіть її, збільшуйте її, звеличуйте її. У вас величезні повноваження”. Таким є послання провідника мормонських жінок Барбари Б. Сміт”³⁴.

Від часу президентства сестри Сміт нападки на священність материнства і сім'ї ще більше посилювались. Але з вірою в Бога і з розумінням вічної важливості своїх обов'язків сестри з Товариства допомоги будь-якого віку продовжують підтверджувати й захищати істини, що зміцнюють домівку і сім'ю. Вони обороняють священність сім'ї у багатьох різних ролях: як матері і бабусі, як дочки і сестри, як тітки і як вчителі та провідники у Церкві. Де б жінка не зміцнювала віру дитини, там вона сприяє зміцненню сім'ї—тепер і в майбутньому.

Учення пророків останніх днів про сім'ю

Одного разу батько і мати спитали у своїх дітей, що їм сподобалося на останній генеральній конференції. Їхня 16-літня дочка відповіла: “Мені вона сподобалась! Мені сподобалося слухати натхненних, розумних пророків та провідників, які схвалювали материнство”. Найпотаємнішим почуттям цієї молодої жінки завжди було бажання бути матір'ю, однак її непокоїло, що материнство стало непопулярним і багато людей у світі навіть чорнили його. Вона заспокоїлася, почувши, що пророки і апостоли підтвердили цінність її ідеалів³⁵. Робота Товариства допомоги, спрямована на зміцнення домівки

і сім'ї, завжди відповідає вченням пророків останніх днів.

Президент Девід О. Мак-Кей, дев'ятий Президент Церкви, часто навчав, що “ні-який успіх не може компенсувати невдачі вдома”³⁶.

Президент Гарольд Б. Лі, одинадцятий Президент Церкви, дав схожу пораду: “Найважливіша Господня робота, яка може випасти вам, виконується в стінах ваших власних домівок”³⁷.

Стурбований нападками на сім'ю, Президент Спенсер В. Кімбол пророкував і застерігав:

“Багато соціальних обмежень, які в минулому допомагали зміцнювати і підтримувати сім'ю, зараз слабшають і зникають. Прийде час, коли лише ті, хто вірять у сім'ю глибоко і сильно, зможуть зберегти свої сім'ї серед зла, що збирається навколо нас.

“...Є люди, які даватимуть визначення сім'ї у настільки нетрадиційний спосіб, що, якщо вірити їхнім словам, її й не існує. ...

З усіх людей ... ми не повинні захоплюватися оманливими аргументами, мовляв, інститут сім'ї якось прив'язаний до конкретної фази розвитку земного суспільства. Ми вільні протистояти тим силам, які применшують значущість сім'ї і збільшують значущість егоїстичного індивідуалізму. Ми знаємо, що сім'я має бути вічною. Ми знаємо, що коли

*“Шлюб між чоловіком і жінкою встановлено Богом”
(Перше Президентство і Кворум Дванадцятьох Апостолів).*

в сім'ї все погано, усе погано і в будь-якій іншій суспільній інституції”³⁸.

Разом з цими суворими застереженнями пророки останніх днів промовляють слова надії відданим батькам, чії діти зійшли з євангельської стежки. Президент Джеймс Е. Фауст сказав: “Для тих сповнених смутку батьків, які праведно, старанно і з молитвою навчають своїх неслухняних дітей, ми говоримо: “Добрый Пастир наглядає за ними. Бог знає і розуміє ваш глибокий смуток. Є надія”³⁹.

“Матері в Сіоні, ваші Богом дані обов’язки надзвичайно, життєво важливі для вашого власного піднесення і спасіння та піднесення вашої сім’ї. Мати потрібна дитині більше ніж усі речі, що можна придбати за гроші. Найбільшим з усіх дарів є можливість проводити час разом із дітьми”.

Езра Тефт Бенсон

The Teachings of Ezra Taft Benson (1988), 515

Президент Гордон Б. Хінклі висловив свою впевненість в тому, що жінки-святі останніх днів, зміцнені своїм членством у Товаристві допомоги, можуть допомогти своїм сім'ям вистояти проти нападок на домівку. Він наголосив на тому, що сестри з Товариства допомоги можуть об'єднатися на захисті сім'ї:

“Важко передати, наскільки важливо, щоб жінки Церкви залишалися сильними та не відходили від того, що, за планом Господа, є правильним і належним. Я переконаний, що не існує жодної організації, яку б можна було порівняти з Товариством допомоги цієї Церкви. ... Якби вони об'єдналися і говорили в один голос, їхня сила була б невимірною.

Праведні жінки можуть зробити свої домівки небесами, де може перебувати Дух.

Ми закликаємо жінок Церкви разом стояти за праведність. Вони мають починати зі своїх власних домівок. Вони можуть навчати цьому в своїх класах. Вони можуть проголосувати це у своїх громадах.

Вони мають бути вчителями і охоронцями своїх дочок. Тих дочок слід навчати в Початковому товаристві та в класах Товариства молодих жінок цінностям Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Коли ви спасаете дівчинку, ви спасаете кілька поколінь. Вона виросте в силі та праведності. Вона укладе шлюб в домі Господа. Вона навчатиме своїх дітей шляхам істини. Вони ходитимуть її шляхами і так само вчитимуть своїх дітей. Чудові бабусі завжди нададуть допомогу і підтримку⁴⁰.

“Часточка небес”

Якось один чоловік запитав Президента Спенсера В. Кімбола: “Чи ви були колись на небесах?” Відповідаючи на це запитання, Президент Кімбол сказав, що бачив часточку небес того дня, коли здійснював запечатування пари, в якій [чоловік] був останнім з 8-ми братів і сестер, для яких також було виконано цей священний обряд. “Там були чисті серцем,—сказав Президент Кімбол.— Там були небеса”. Він розповів про час, коли бачив небеса вдома

Праведні матері виховують своїх дітей у світлі євангелії.

у президента колу. Дім був маленьким, а сім'я—велика. Діти працювали разом, щоб накрити на стіл, хтось із маленьких дітей промовив сердечну молитву перед вечерею. Президент Кімбол сказав, що він бачив часточку небес, коли розмовляв з парою, яка ніколи не могла мати власних дітей, але в їхньому домі було “повно дітей”—18 сиріт. Він розповів про інші випадки, коли бачив небеса у житті вірних святих останніх днів, які виявляли своє свідчення словами і вчинками. “Небеса—це місце,—навчав

Президент Кімбол,—але це й стан; це дім і сім'я. Це розуміння й доброта. Це взаємний зв'язок і самовіддане служіння. Це спокійне, нормальне життя; особисте жертвування, щедра гостинність, справжня турбота про інших. Це життя за заповідями Бога без виставлення цього напоказ чи лицемірства. Це самовідданість. Усе це—про нас. Нам лише потрібно вміти розпізнати це, коли ми це знаходимо й маємо. Так, мій дорогий брате, я багато разів бачив небеса”⁴¹.

По всьому світу сестри з Товариства допомоги та їхні сім'ї наближалися до небес способом свого життя.

Сестра зі Сполучених Штатів 3 роки доглядала за своєю помираючою матір'ю. Менш ніж за рік після цього в її дочки розвинулось рідкісне захворювання. Ця віддана мати день у день доглядала свою дочку впродовж 10 років, поки молода жінка не померла у віці 17 років.

Самотня мати в країні Тонга жила у скромному домі, де виховувала кількох дітей. Більш за все вона хотіла, щоб її сини й дочки служили Господу й покращили своє життя. Вірна цим пріоритетам, вона допомогла своїм дітям встановити євангельські взірці в їхньому житті. Під її керівництвом вони отримали хорошу освіту. Вони молилися, вивчали Писання, працювали і поклонялися Богу разом.

Сестра зі Сполучених Штатів мала 8 дітей віком до 14 років. Кожний день приносив їй фізичні, психічні, духовні, розумові та емоційні труднощі, та вона дбала про те, щоб все робити правильно. Вона підтримувала свого чоловіка в його церковному служінні і його стараннях утримувати сім'ю. Разом вони молилися за кожну дитину і розмірковували, як допомогти кожній у виконанні особистих обов'язків та досягненні особистих цілей. Навантаження цієї сестри вдома було величезним—вона готувала їжу, господарювала, дбала про все і молилася. До того ж вона

взяла на себе обов'язки візитної вчительки і дбала про сестер зі свого приходу, яких було потрібно підтримувати. Вона молилася за них, турбувалася про них, відвідувала їх і багато разів на місяць перевіряла, як у них ідуть справи.

Віруюча сім'я в Мексиці жила в гамірному, метушливому місті в домі за великою стіною і металевими воротами. На внутрішній стороні цієї стіни мати намалювала прекрасний сад—з деревами, квітами і фонтаном. У домі ця сім'я мала полиці з книгами і місце, щоб там збиратися разом, навчатися й гратись.

*“Бути праведною жінкою під час фінальних сцен на цій землі ... є особливо благородним покликанням”
(Спенсер В. Кімбол).*

Сестра з Гани утримувала сімейну ферму. Зовні, за парканом, вона вирощувала деревій. Всередині цієї загорожі, у невеликих загонах, вона тримала кіз. Вона також збирала горіхи з пальм, які варила, виготовляла з них олію і продавала її на місцевих базарах. Усе в її охайному господарстві говорило про її любов до своєї сім'ї. Вона згрібала сміття, прибирала і замітала своє подвір'я. Під деревом манго стояла змайстрована вручну лавка, на якій сім'я сідала, щоб проводити домашній сімейний вечір та інші сімейні зібрання.

Самотня сестра з фізичними вадами жила на 80-му поверсі багатоповерхового будинку у Гонконзі. Вона жила самотньо і була єдиним членом Церкви у своїй сім'ї, але вона створила дім, наче ті небеса, де вона й ті, хто її відвідував, могли відчувати вплив Духа. На маленькій полиці вона тримала свої Писання, свої підручники Товариства допомоги та свій збірник гімнів. Вона розшукувала інформацію про своїх предків і відвідувала храм, щоб виконувати за них роботу.

Сестра в Індії допомогла організувати філію у своєму місті. Її чоловік був президентом цієї філії, а вона була президентом Товариства допомоги для групи з приблизно 20 членів Церкви. Вони виростили трьох вірних дочок, які дотримувалися принципів євангелії, що оберігали їх в їхньому священному домі.

Мати в Бразилії жила в будинку, збудованому з червоної цегли, на подвір'ї з червоним ґрунтом, навколо подвір'я була стіна з червоної цегли. Звучали мелодії пісень Початкового товариства, на стінах були розміщені вирізані з *Ліягони* ілюстрації із зображенням храмів, Божих пророків та Спасителя. Вони з чоловіком багато чим пожертвували, щоб бути запечатаними у храмі, аби їхні діти могли народитися у завіті. Вона постійно молилася, щоб Господь допоміг та дав їй сили й натхнення, достатні, щоб виховувати дітей у світлі, істині та силі євангелії, аби й ті могли укласти завіти, заради яких вони з чоловіком жертвували, і дотримуватися їх.

Ці сестри, які представляють багатьох інших, є справжніми, як сказав Президент Гордон Б. Хінклі, "охоронцями домашнього вогнища"⁴². Це про них сказав Президент Спенсер В. Кімбол:

"Бути праведною жінкою було почесно в будь-яку добу. Бути праведною жінкою під час фінальних сцен на цій землі, перед Другим пришествям нашого Спасителя, є особливо благородним покликанням. Сила і вплив праведної жінки у наші дні можуть бути в десятки разів вагомішими, ніж у спокійні часи. Її було поміщено сюди, щоб збагачувати, берегти й захищати домівку—основний і найблагородніший інститут суспільства. Інші інститути у суспільстві

можуть спотикатися і навіть зникати, але праведна жінка може врятувати домівку, що, можливо, є останньою і єдиною святинією для смертних в розпалі бур і боротьби”⁴³.

“Нехай же ви будете зміцнені для випробувань цього дня”

У той історичний вечір, коли Президент Хінклі зачитав Проголошення про сім’ю, він завершив своє звернення благословенням для жінок Церкви:

“Нехай же Господь благословить вас, мої любі сестри. ... Нехай же ви будете зміцнені для випробувань цього дня. Нехай ви будете обдаровані мудрістю, що перевершує вашу власну, для вирішення проблем, з якими ви постійно стикаєтеся. Нехай на ваші молитви і на ваші благання буде дано відповідь благословеннями на ваші голови і на голови тих, кого ви любите. Ми залишаємо з вами нашу любов і наші благословення, щоб ваше життя могло бути сповнено миром і радістю. Так може бути. Багато хто з вас може свідчити, що так воно й було. Я смиренно молюся, щоб Господь благословив вас тепер і у прийдешні роки”⁴⁴.

Сім'я

Проголошення світові

*Перше Президентство і Рада Дванадцятьох Апостолів
Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів*

Ми, Перше Президентство і Рада Двадцятьох Апостолів Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, урочисто проголошуємо, що шлюб між чоловіком і жінкою встановлено Богом і що сім'я є центральною частиною Творчого плану для вічної долі Його дітей.

Усі люди—чоловіки й жінки—створені за образом Бога. Кожна людина є улюбленим духовним сином або улюбленою духовною дочкою небесних батьків і, будучи такою, має божественну природу і долю. Стать є невід'ємною властивістю доземної, смертної й вічної особистості та її призначення.

У доземному царстві духовні сини й дочки знали Бога як свого Вічного Батька, поклонялися йому і прийняли Його план, за яким Його діти могли отримувати фізичні тіла й набувати земного досвіду, щоб розвиватися в досконалість і зрештою реалізувати свою божественну долю спадкоємців вічного життя. Божественний план щастя надає можливість продовження сімейних стосунків після

смерті. Священні обряди й завіти, які можна отримати у святих храмах, дають можливість людям повернутися в присутність Бога, а сім'ям—об'єднатися навічно.

Перша заповідь, яку Бог дав Адамові та Єві, стосувалася здатності бути батьками, яку вони мали як чоловік і дружина. Ми проголошуємо, що Божа заповідь Його дітям,—розмножуватися і наповнювати землю—залишається в силі. Більш того, ми проголошуємо, що Бог заповідав, аби священна сила породження застосовувалася тільки чоловіком і жінкою, законно одруженими як чоловік і дружина.

Ми проголошуємо, що шлях, яким створюється смертне життя, встановлено Богом. Ми стверджуємо священність життя і його важливість у Божому вічному плані.

Чоловік і дружина мають урочисту відповідальність любити одне одного і своїх дітей і піклуватися одне про одного, а також про своїх дітей. “Діти—спадщина Господня” (Псалми 127:3). “Батьки мають священний

обов'язок виховувати своїх дітей у любові й праведності, забезпечувати їхні фізичні й духовні потреби і вчити їх любити один одного й служити один одному, дотримуватися заповідей Божих і бути законопослушними громадянами, де б вони не жили. Чоловіки і дружини—матері й батьки—будуть відповідати перед Богом за виконання цих обов'язків.

Сім'ю встановлено Богом. Шлюб між чоловіком і жінкою є невід'ємною частиною Його вічного плану. Діти мають право народжуватися в лоні шлюбу і виховуватися батьком і матір'ю, які з цілковитою вірністю шанують шлюбні обітничі. Щастя в сімейному житті найпевніше досягають, коли воно засновано на вченнях Господа Ісуса Христа. Щасливі шлюби й сім'ї засновуються й зберігаються на принципах віри, молитви, покаяння, прощення, поваги, любові, співчуття, праці, а також здорового відпочинку. За божественним задумом, батько має головувати над своєю сім'єю в любові й праведності; він відповідає за забезпечення своєї сім'ї всім необхідним та її захист. Мати в першу чергу відповідальна за виховання їхніх дітей. Як рівноправні партнери, матері й батьки зобов'язані допомагати один одному у виконанні цих священних обов'язків. Недієздатність, смерть чи інші обставини можуть викликати необхідність індивідуальної

адаптації. Близькі родичі мають надавати підтримку, якщо в цьому виникатиме необхідність.

Ми попереджаємо, що особи, які порушують завіти цнотливості, які жорстоко поводяться зі своїм подружжям або дітьми, які не виконують своїх сімейних обов'язків, одного дня будуть відповідати за це перед Богом. Більш того, ми попереджаємо, що руйнування сім'ї принесе окремим людям, суспільствам і народам біди, які провіщали давні й сучасні пророки.

Ми закликаємо свідомих громадян та відповідальних урядових службовців усього світу сприяти заходам, спрямованим на збереження і зміцнення сім'ї як фундаментальної сполуки суспільства.

Це проголошення було зачитано Президентом Гордоном Б. Хінклі, як частину його звернення на генеральних зборах Товариства допомоги, які відбулися 23 вересня 1995 року у Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта, США.

“Жити за своїми привілеями”

Зараз ви поміщені в такі умови, коли ви можете діяти відповідно до тих добрих почуттів, які Бог вклав у ваше серце. Якщо ви будете жити за цими принципами, якою великою і славною буде ваша нагорода в цілестіальному царстві! Якщо ви будете жити за своїми привілеями, ангели не будуть стримуватися, щоб бути вашими товаришами. ... Якщо ви будете чисті, ніщо не зможе завадити вам.

Джозеф Сміт

3

...nder Room
...th 1842.

...aylor,

...by Rev.

...ointed Secretary,

...it of God

...aylor.

...and secured

...if all

...willing to

...ad about them

...to be performed.

...land

...Mrs. Hawkey

Elizabeth Jones

Sophia Packard

Philinda Merrick

Martina Knight

Dilemonna Gulon

Elizabeth Ann White

Lemora Taylor

...H...

Rev. W. Smith, &

A decorative collage background featuring a green patterned paper, a vertical strip of paper with five hands holding hearts, a red vertical strip, and a quilted border at the bottom left. A dried red flower stem is placed vertically on the right side.

“Жити за своїми привілеями”

На одному з перших зборів Жіночого товариства допомоги Наву Джозеф Сміт наполегливо радив сестрам “жити за [їхніми] привілеями”¹. Узявши це заохочення за основу, сестри в Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів навчаються жити відповідно до свого божественного потенціалу, досягаючи цілей, які поставив перед ними Бог. Коли вони приходять до розуміння, хто вони насправді є—Божі дочки, які мають

Бог благословив Своїх дочок великою здатністю любити і виховувати.

природжену здатність любити й виховувати,—вони досягають свого потенціалу як святі жінки. З милосердям у серці вони досягають цілей Товариства допомоги: збільшувати віру й особисту праведність, зміцнювати сім’ї та домівки, шукати нужденних і допомагати їм.

Бувши невід’ємною частиною Відновлення, Товариство допомоги сприяє тому, щоб жінки-святі останніх днів жили відповідно до їхніх привілеїв. Завдяки цій організації до жінок приходять бачення своєї божественності як дочок Бога і впевненість в ній. Також вони отримують можливості служити, а також і скерування та повноваження, які їм потрібні для виконання їхніх обов’язків.

Дочки Бога

Джозеф Сміт навчав сестер з Товариства допомоги про їхню благородність, оскільки вони є дочками Бога, допомагаючи їм зрозуміти, що Бог любив їх і поставив перед ними цілі, які їм потрібно досягти. Жінки, що належать до Церкви, відіграють дуже важливу роль у плані спасіння, даного Небесним Батьком,—настільки ж важливу, як і роль,

що її відіграють чоловіки-носії священства. Господь обдарував жінок природним бажанням служити іншим та благословляти їх, і Він довірив їм священну відповідальність використовувати свої дари для спасіння Його дітей.

Трапляється, що жінки забувають про свою справжню шляхетність і не встоюють перед приладами та спокусами світу. Стосовно цієї тенденції сестра Мері Еллен Смут, тринадцятий генеральний президент Товариства допомоги, та її радники, сестри Вірджинія У. Дженсен і Шері Л. Дью, відчули потребу допомогти жінкам Церкви пам'ятати, хто вони є. На генеральних зборах Товариства допомоги вони сказали про те, що означає бути дочками Бога:

“Ми—улюблені духовні дочки Бога, і наше життя має значення, мету і направленість. Як всесвітнє сестринство, ми об'єднані у відданості Ісусу Христу, нашому Спасителю й Прикладові. Ми є жінками віри, доброчесності, видіння та милосердя, які:

Зміцнюють своє свідчення про Ісуса Христа через молитву і вивчення Священних Писань.

Прагнуть духовної сили, прислухаючись до підказок Святого Духа.

Присвячують себе зміцненню шлюбу, сім'ї та домівки.

Знаходять благородство в материнстві й радість у жіночності.

Отримують задоволення в служінні та в добрих справах.

Люблять життя й навчання.

Стоять за істину й праведність.

Підтримують священство як владу від Бога на землі.

Радіють храмовим благословенням, розуміють наше божественне призначення та прагнуть піднесення”².

Провідники священства завжди нагадували жінкам про їхню божественну природу та священні обов'язки. Старійшина М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, сказав: “Ми віримо й будемо вірити у вашу великодушність, вашу силу, вашу схильність до доброчесності й мужність, вашу доброту й сміливість, вашу силу й стійкість. Ми віримо у вашу місію як жінок Бога. ... Ми усвідомлюємо, що Церква просто не виконає те, що повинна, без вашої віри й вірності, вашого вродженого потягу ставити на перше місце благополуччя інших і вашої духовної сили та стійкості. І ми віримо, що Божий план для вас полягає в тому, щоб ви стали царицями й отримали найбільші благословення, які тільки можна отримати в часі й вічності”³.

Жінки, живучи відповідно до привілеїв та потенціалу, які вони мають як дочки Бога, готуються до благословень вічного життя. Такою є славетна доля, яку Бог призначив для Своїх вірних дочок.

Коли жінки живуть відповідно до свого потенціалу, який вони мають як дочки Бога, вони готуються до благословень вічного життя.

Справжнє милосердя—спадок, що переходить від серця до серця

Пророк Джозеф Сміт навчав: “Жінкам природно мати почуття милосердя”. Організувавши Товариство допомоги, він сказав сестрам: “Зараз ви поміщені в такі умови, коли ви можете діяти відповідно до тих добрих почуттів, які Бог вклав у ваше серце”⁴. Аби мати справжнє милосердя у своєму серці, жінки повинні поєднувати своє природжене співчуття з вірою в Ісуса Христа та Його Спокуту.

“Тут наводили мої слова: “Робіть все, що ви можете”. Але я хочу підкреслити, що це “все” слід розуміти “дійсно все”. Ми надто схильні до того, щоб задовольнятися посереднім. Ми можемо все робити набагато краще”.

Гордон Б. Хінклі

Всесвітні збори навчання провідників, 10 січ. 2004, с. 2.

Президент Генрі Б. Айрінг, радник у Першому Президентстві, пояснював, що справжнє милосердя—це спадок Товариства допомоги:

“Я говоритиму про величний спадок, переданий вам тими, хто був у Товаристві допомоги до вас. ... Найбільш важливою і стійкою складовою фундаменту, закладеного ними для вас, є те, що милосердя живе в серці Товариства допомоги і має увійти в серце, стати частиною ества кожного його члена. Милосердя означало для них набагато більше, ніж добродійність. Милосердя народжується з віри в Господа Ісуса Христа і є наслідком впливу Його Спокути на серця членів Церкви. ...

Це товариство складається з жінок, які мають милосердя, що лине з глибини їхніх сердець, які було змінено, аби стати гідними укладання і дотримання завітів, що пропонуються лише в істинній Господній Церкві.

Генрі Б. Айрінг

Джерелом їхнього милосердя є Він завдяки Його Спокуті. Їхні милосердні вчинки скеровані Його прикладом і здійснюються з почуття вдячності за Його безмежний дар милості. Вони скеровуються Святим Духом, Якого Він посилає в напарники Своїм служителям, що виконують місію милосердя”⁵.

Цей спадок милосердя почали складати сестри в Наву, які залучилися до виконання благодійної праці й уклали храмові завіти. Він збільшувався в Уінтер-Квортерзі та впродовж важкого шляху до Долини Солоного озера. До нього додавали жінки-святі останніх днів, коли вони поселялися у прикордонних поселеннях, зазнавали політичних переслідувань, потерпали від світових воєн і не втрачали віри під час економічної депресії. Цей спадок надихав виявляти любов і доброту вдома і простягати руку допомоги по всьому світу. Він був мотивацією для сестер з Товариства допомоги, коли вони служили у шпиталях і коли вони допомагали з усиновленням, збиранням і зберіганням зерна, наданням гуманітарної допомоги і реалізацією програми благополуччя. Чиста любов Христа і сьогодні продовжує спонукати сестер з Товариства допомоги, коли вони збираються, щоб навчати одна одну і служити одна одній і коли вони зміцнюють одна одну та наглядають одна за одною.

Кожна жінка-святя останніх днів робить свій внесок до цього спадку любові й має відповідальність та привілей ділитися цим спадком з іншими.

Історія однієї сім’ї ілюструє, як спадок Товариства допомоги переходив від матері до дочки з покоління в покоління. Кожна дочка сприймала всім серцем гасло Товариства допомоги “Милосердя ніколи не минає”.

Цей спадок розпочався з Елізабет Хейвен Барлоу, яка приєдналася до Церкви в 1837 році. Елізабет стала членом Жіночого товариства допомоги Наву 28 квітня 1842 року, і вона чула, як пророк Джозеф Сміт навчав основоположних принципів цієї організації. Ці принципи підтримували її впродовж усього життя: і коли вона була жертвою нападів зловмисників, і коли зазнавала переслідувань, і коли народила дитину по дорозі до Долини Солоного озера, і коли дбала про свою молоду сім'ю під час служіння чоловіка на місії. Вона служила президентом Товариства допомоги

у Баунтіфулі, Юта, з 1875 по 1888 рік, а через три роки вона померла у віці 81 року.

Ця історія продовжилася з її дочкою Памелою Барлоу Томпсон. Памела та її чоловік були покликані служити в Пейнек, Невада, де вона стала президентом Товариства допомоги. Вона навчала сестер навичкам, необхідним для ведення домашнього господарства, у т.ч. як користуватися чудом техніки— швейною машинкою. Коли вони жили в Неваді, було вбито її чоловіка. Після цього вона зі своєю великою сім'єю переїхала до Баунтіфула, Юта, де її знову

*“Історія Товариства допомоги описана за допомогою слів та цифр, але спадок передається від серця до серця”
(Генрі Б. Айрінг).*

покликали служити у президентстві Товариства допомоги.

Памела передала цей спадок своїй дочці, Терезі Томпсон Колл. Невдовзі після заміжжя Тереза зі своїм чоловіком переїхали у Мексику. Більшість свого життя вона служила одночасно президентом Товариства допомоги і радником у президентстві Початкового товариства. Вона була добре відома своїм співчутливим служінням, бо роздавала їжу нужденним. Вона взяла собі за правило пекти пиріг для своїх літніх сусідів на їхні дні народження. Одного разу вона вже після вечері згадала, що в однієї із сусідок був день народження. Віддана принципу "Милосердя

ніколи не минає", вона знову розпалила плиту і спекла пиріг. Коли вона пізнього вечора підійшла до сусідчиних дверей, та сестра, залившись сльозами, сказала: "Я цілий день чекаю вас, і ось вирішила, що ви вже забули про мене".

Терезина дочка, Ателія Колл Серс, також любила Товариство допомоги. Вранці кожного вівторка вона старалась швиденько випрасувати білизну, щоб піти на збори Товариства допомоги, які відбувалися у вівторок після обіду. Коли їй було вже за 70 років, її покликали служити президентом Товариства допомоги приходу. Одного разу, коли приходи попросили зібрати кошти для обладнання та заходів, вона так організувала сестер, що вони зібрали достатньо грошей, щоб придбати кухонне начиння для будинку зборів, та ще й 1000 доларів передали епископу для інших потреб приходу.

Ателія Серс Теннер, дочка сестри Серс, була покликана служити президентом Товариства допомоги, коли була ще молодою матір'ю. Її милосердне служіння великою мірою було направлене на нагляд за матерями новонароджених та на приготування їжі для них. Вона, учитель за природою і з сильним свідченням про Ісуса Христа, виховувала 13 власних дітей і також, перебуваючи на різних посадах у Товаристві допомоги, упродовж усього свого життя служила іншим та спасала душі.

Чиста любов Христа продовжує надихати сестер з Товариства допомоги, коли вони навчають одна одну і служать одна одній.

Спадок милосердя і далі збільшувався у цій сім'ї. Усі дочки сестри Теннер віддано служили у Товаристві допомоги і її онуки наслідували приклад своїх матерів⁶.

Милосердне служіння—це духовне служіння кожного члена Товариства допомоги. Як сказав президент Айрінг: “Ви передаєте спадок, коли допомагаєте іншим сприйняти серцем дар милосердя. Потім вони зможуть передати його іншим. Історія Товариства допомоги описана за допомогою слів та цифр, але спадок передається від серця до серця”⁷.

“Моя черга служити”

Перерахувавши приклади багатьох людей, які мали велику віру, апостол Павло сказав: “Тож і ми, мавши навколо себе велику таку хмару свідків, скиньмо всякий тягар та гріх, що облутує нас, та й біжим з терпеливістю до боротьби, яка перед нами, дивлячись на Ісуса, на Начальника й Виконавця віри”⁸.

Жінки Церкви оточені безліччю великих свідків, серед них “наша славна Матір Єва” з “багатьма своїми вірними дочками, які жили крізь віки і вклонилися істинному і живому Богові”⁹. Вірні дочки Бога живуть відповідно до своїх привілеїв, йдучи слід у слід за тими свідками, відкладаючи вбік проблеми і спокуси, що обсідають їх, і проходячи шлях, який Господь дає їм.

Матері можуть ділитися спадком Товариства допомоги зі своїми дочками.

У кожному поколінні є благородні, милосердні, святі жінки. І хоч імена небагатьох з таких жінок будуть записані в історії, Небесний Батько добре знає їх усіх. І це, як сказала Елайза Р. Сноу, є найважливішим: “Є багато сестер, про чию працю знають лише у них вдома, та й то її, може, й не цінять там, але яке це має значення? Якщо ваша праця прийнятна для Бога, то якими б простими не були ваші обов’язки, але ви виконуєте їх самовіддано, то у вас ніколи не опускатимуться руки”¹⁰.

Наведена далі історія—це один з безлічі прикладів того, який вплив мають праведні сестри з Товариства допомоги. У цьому випадку зменшка жінок вплинула на життя дорослої молодої жінки на ім’я Лінн. Через

те, що Лінн бачила служіння цих сестер, вона, ставши сестрою Товариства допомоги, вирішила робити те саме.

Коли Лінн ще не було й двадцяти років, вона та її мати дізналися, що її вітчим був тяжко травмований у далекому місті. Вони швидко зібралися й полетіли до нього літаком, але він помер ще до того, як вони прибули до нього. Пізніше Лінн розказала, що трапилося, коли вона повернулася додому:

“Коли ми з мамою, змучені й пригнічені, зійшли з трапу літака, чоловік і жінка, що стояли на злітно-посадковій смузі, підійшли до нас і обняли. Це був президент філії і президент Товариства допомоги. ...

То були дні, коли ми ніяк не могли усвідомити, що [мій вітчим] помер. ... Але завжди була якась сестра, що тихенько чекала у непримітному місці—щоб прийняти повідомлення, відкрити двері, тримати за руку, коли ми дзвонили сім'ї та друзям. Вони були там, щоб допомогти нам спакувати речі і зробити все, що потрібно було зробити.

Завдяки всьому цьому у мене з'явилося таке почуття вдячності, що я навіть не могла собі уявити, як віддячити цих дорогих сестер. Я безуспішно намагалася придумати, як мені їм віддячити, але нічого не приходило в голову.

Проїшли роки, Лінн вийшла заміж, мала вже трьох маленьких дітей, і її покликали служити в президентство Товариства допомоги. У

той час вона задумалася, чи зможе справитися з усіма вимогами її покликання. Але вона згадала, як їй служили після смерті вітчима. “Тепер,—подумала вона сама собі,—настала моя черга”. Вона розказала про такий випадок:

“Одна мати у приході втратила свою чотирнадцятирічну дочку. Ця мати попросила мене купити красиву сукню і одягти тіло її дочки, щоб підготувати його до поховання. Я змогла це зробити і відчула дуже велику ніжність. Це була моя черга служити, як [інші сестри] колись служили мені.

Одна літня сестра у приході, яка жила самотньо, передозувала собі ліки і була у безпомічному стані три дні. Я і ще один радник з Товариства знайшли її ледь живу в її оселі і помили її, поки прибула “швидка”. Потім ми залишилися, щоб вимити й продезинфікувати все помешкання—і стіни, і підлогу. Тепер була моя черга.

Молода мати в приході, одна з моїх подруг, несподівано втратила свою дитину, прекрасну трирічну донечку в наслідок інфекції, яка забрала її життя ще до того, як лікарі змогли визначити, наскільки тяжкою була її хвороба. Я та інший радник Товариства пішли додому до цієї сестри, як тільки ми почули про смерть маленької Робін. Підійшовши до завішених дверей у сад, ми почули, як батько [дитини] (який не був членом Церкви), плачучи, розмовляв

по телефону зі своєю матір'ю, яка жила в іншому місті. Підвівши очі, він помітив нас і, все ще плачучи, сказав у слухавку: “Все буде добре, мамо. Тут вже мормонські жінки”. Знову настала моя черга”.

Пізніше Лінн сказала, що коли люди запитували її, що вона думає про Товариство допомоги, вона розказувала їм про випадки, коли служили їй і коли служила вона. Вона сказала: “Це саме те, що я відчуваю в серці. І чому я так відчуваю”¹¹.

Скрізь по всьому світу жінки-святі останніх днів відчувають Товариство допомоги так само—“серцем”. Як і Лінн, вони мали користь від служіння Товариства

“На час, як оцей” (Естер 4:14)

“Я вважаю, що коли ми в серці приймаємо рішення, що з благословення Бога, Вічного Батька, ми звершимо якусь роботу, то Бог дає силу для цього, а коли ми здаємося, опускаємо руки, коли дивимося на вершину гори і кажемо, що на неї зійти неможливо, то ми на неї і не зійдемо, поки не докладемо до цього зусиль”.

Гебер Дж. Грант

Учення Президентів
Церкви: Гебер Дж. Грант
(2003), с. 38.

допомоги, і вони знають: тепер їхня черга служити з милосердям і вірою. Вони служать у різних ролях: як дочки, дружини, матері, сестри, тітки, візитні вчительки, провідники Товариства допомоги, сусідки та друзі. В одних випадках вони служать, виконуючи завдання церковних провідників, в інших—у відповідь на підказки Святого Духа. Бачачи, що вони оточені “великою такою хмар[ою] свідків”, вони “біжать з терпеливістю до боротьби”, що перед ними”.

“Вести світ ... у всьому, що є гідним похвали”

Президент Джозеф Ф. Сміт, шостий президент Церкви, переконував жінок-святих останніх днів “вести світ і найперше—жінок світу в усьому, що є гідним похвали, богоугодним, в усьому, що надихає й очищує”. Він сказав: “Вас покликано на це голосом пророка Божого—бути найвищими, найвеличнішими й найкращими, найчистішими й найвіданішими істини”¹².

У кожному новому поколінні сестри з Товариства допомоги можуть сказати: “Тепер настала моя черга служити”.

Упродовж усієї історії Господньої відновленої Церкви жінки-послідовниці Христа жили відповідно до цієї норми. Як Естер, вони були віддані і сміливі перед лицем важких випробувань. Вони знаходили мету свого життя, як і Естер, коли її двоюрідний брат Мордехай запитав її: “Чи не на час, як оцей, досягла ти Царства!”¹³ Як Неемія у Старому Завіті, вони не відверталися від своїх священних обов’язків. Неемія на спробі своїх ворогів спокусити його, щоб він припинив виконувати свій обов’язок—відбудовувати мур навколо Єрусалима, відповів: “Я роблю велику працю і не можу прийти. Нашо буде перервана ця праця, як кину її та піду до вас?”¹⁴ Його вороги продовжували спокушати його, але він залишався стійким та відданим своїй праці. Світ намагався переслідувати жінок Церкви, щоб ті відмовилися від їхніх Богом даних місій, але вірні сестри Товариства допомоги не “пішли” на це.

Завдання вести в усьому, що є гідним похвали, богоугодним, в усьому, що надихає й очищує, є не з легких. Нелегким воно було завжди. Але сестри з Товариства допомоги не лише самі приймають це завдання. Вони входять у велику організацію, засновану владою священства і зміцнену вченнями і проголошеннями пророків. Вони—улюблені дочки Бога, які мають священні обов’язки.

Вони—завітний народ Агнця, “озброєний праведністю і силою Бога у великій славі”¹⁵. Коли вони об’єднуються з іншими вірними святими і навчаються з прикладів тих, хто йшов перед ними, вони можуть долати труднощі земного життя. Вони можуть допомагати у побудові Божого царства по всьому світі і в себе вдома. Вони можуть сказати: “Тепер настала наша черга—наша черга служити і писати розділ на сторінках історії Товариства допомоги”. Маючи запевнення в любові Небесного Батька до них і свідчення про силу Спокути Ісуса Христа, вони можуть піднятися вище буденних думок та амбіцій і бути частиною “чогось надзвичайного”¹⁶.

Господні обіцяння обов’язково здійсняться, якщо сестри дослухаються до поради, яку Він дав першому президенту Товариства допомоги: “Істинно Я кажу тобі, усі ті, хто сприймає Мою євангелію, є синами і дочками в моєму царстві. ... [Т]и маєш відкласти те, що від цього світу, і прагнути того, що від кращого. ... [П]рипадай до завітів, які ти склала”¹⁷. Коли пророк Джозеф Сміт сказав сестрам “жити відповідно до [їхніх] привілеїв”, він поєднав цей заклик з обіцанням: “Ангели не будуть стримуватися, щоб бути вашими товаришами. ... Якщо ви будете чисті, ніщо не зможе завадити вам”¹⁸. ▣

ВИЗНАЧНІ ПОДІЇ В

історії Товариства допомоги

6 КВІТНЯ 1830

Організовано Церкву.

1830

Джозеф Сміт отримує одкровення для своєї дружини Емми (див. УЗ 25).

17 БЕРЕЗНЯ 1842

Організовано Жіноче товариство допомоги Наву; Емма Сміт обрана його президентом.

1843

Емма Сміт та її радники призначають комітети відвідування у приходах в Наву, Іллінойс.

27 ЧЕРВНЯ

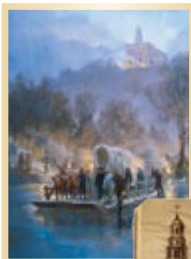
1844

Пророк Джозеф Сміт та його брат Гайрум загинули мученицькою смертю у в'язниці в Картеджі.

Лютий 1846

Святі починають вихід із Наву.

1846

Освячення храму в Наву.

Липень 1847

Перший загін піонерів прибуває в Долину Солоного озера.

1867

Бригам Янг закликає єпископів відновити Товариство допомоги у кожному приході.

1870

Служба молодих панночок Асоціації спільного обмеження старших і молодших.

1872

Товариство допомоги підтримує видання *Woman's Exponent*.

1873

Сестер з Товариства допомоги заохочують отримати медичну освіту.

1876

Організовано Спільку виробників шовку в Дезерет, на чолі якої була Зіна Д. Х. Янг.

1878

Організація Початкового товариства призначена для дітей.

1882

Товариство допомоги заснує лікарню Дезерет.

1890

Уілфорд Вудрафф отримує одкровення стосовно припинення практики множинного шлюбу.

1893

Солт-Лейкський храм освячено.

1913

Гаслом Товариства допомоги стали слова "Милосердя ніколи не минає".

1915

Товариство допомоги починає видавати *Relief Society Magazine*.

1916

Візитні вчительки починають обговорювати євангельське послання з сестрами щомісяця.

1918

Товариство допомоги продає 200000 бушелів зерна уряду США.

1921

Товариство допомоги заснує пологовий будинок.

1936

Перше Президентство запроваджує Церковну програму благополуччя.

1944

Візитні вчительки припиняють збирати пожертвування, а натомість зосереджуються на служінні сестрам, яких відвідують.

1954

Белл С. Спаффорд очолює делегацію Сполучених Штатів Америки на Міжнародній раді жінок.

1956

Будинок Товариства допомоги освячено у Солт-Лейк-Сіті.

1969

Служба соціального служіння Товариства допомоги входить у Церковні служби благополуччя і соціального служіння.

1971

Перестає існувати *Relief Society Magazine*, його замінює *Ensign*.

1978

В Наву освячено меморіальний парк "Пам'ятник жінці".

1 ВЕРЕСНЯ 1978

Проводяться перші генеральні збори Товариства допомоги.

1987

Щомісячне послання візитного вчителювання вміщується в міжнародний журнал (тепер *Ліягона*) і в *Ensign*.

1992

Сестри відзначають 150-ту річницю Товариства допомоги, беручи участь у проєктах служіння у своїх громадах.

23 ВЕРЕСНЯ 1995

На генеральних зборах Товариства допомоги Президент Гордон Б. Хінклі зачитує документ "Сім'я: Проголошення світові".

1997

Товариства допомоги, групи первосвящеників і кворуми старійшин починають навчатися в неділю з однакових навчальних матеріалів.

2004

Генеральні президенти Товариства допомоги, Товариства молодих жінок і Початкового товариства беруть участь у перших Всесвітніх зборах навчання провідництва для допоміжних організацій.

2009

Кількість членів Товариства допомоги сягає 6 мільйонів.

Сестри на генеральних зборах Товариства допомоги

2011

Церква відзначає 75-ту річницю програми благополуччя.

Генеральні президенти Товариства допомоги

Президент: Емма Гейл Сміт, 1842–1844 рр.
Перший радник: Сара Маріетта Кінгслі
Клівленд, 1842–1844 рр. **Другий радник:**
Елізабет Енн Сміт Уїтні, 1842–1844 рр.

Президент: Елайза Роксі Сноу, 1880–1887 рр.
(див. сторінки 46–60). **Перший радник:**
Зіна Діанта Хантінгтон Янг, 1880–1888 рр.
Другий радник: Елізабет Енн Сміт Уїтні,
1880–1882 рр.

Президент: Зіна Діанта Хантінгтон Янг,
1888–1901 рр. **Перший радник:** Джейн
Снайдер Річардс, 1888–1901 рр. **Другий**
радник: Бетшеба Вілсон Сміт, 1888–1901 рр.

Президент: Бетшеба Вілсон Сміт, 1901–1910
рр. **Перший радник:** Анні Тейлор Гайд,
1901–1909 рр. **Другий радник:** Іда Смут
Дусенберрі, 1901–1909 рр.

Президент: Еммелін Вудворд Б. Уеллс,
1910–1921 рр. **Перший радник:** Кларисса
Сміт Уільямс, 1910–1921 рр. **Другий радник:**
Джуліна Лембсон Сміт, 1910–1921 рр.

Президент: Кларрисса Сміт Уільямс, 1921–
1928 рр.; **Перший радник:** Дженні Брімхолл
Найт, 1921–1928 рр. **Другий радник:** Луїза
Ятес Робісон, 1921–1928 рр.

Президент: Луїза Ятес Робісон, 1928–1939 рр.
Перший радник: Емі Браун Лайман,
1928–1939 рр. **Другі радники:** Джулія
Еллемен Чайлд, 1928–1935 рр.; Кейт
Монтгомері Баркер, 1935–1939 рр.

Президент: Емі Браун Лайман, 1940–1945
рр. **Перший радник:** Марсія Ноултон
Хоуеллз, 1940–1945 рр. **Другі радники:** Донна
Дуррант Соренсен, 1940–1942 рр.; Белл Сміт
Спаффорд, 1942–1945 рр.

Президент: Белл С. Спаффорд, 1945–1974
рр. **Перший радник:** Маріан Кларк Шарп,
1945–1974 рр. **Другі радники:** Гертруда
Рибберг Гарфф, 1945–1947 рр.; Велма Небекер
Сімонсен, 1947–1956 рр.; Луїза Уеллес Медсен,
1958–1974 рр.

Президент: Барбара Бетшеба Сміт, 1974–1984
рр. **Перші радники:** Дженет Рассел Кеннон,
1974–1978 рр.; Меріен Річардс Бойер, 1978–
1984 рр. **Другі радники:** Меріен Річардс
Бойер, 1974–1978 рр.; Ширлі Уїлkes Томас,
1978–1983 рр.; Енн Стоддарт Піс, 1983–1984 рр.

Президент: Барбара В. Віндер, 1984–1990 рр.
Перший радник: Джой Фреуїн Еванс, 1984–
1990 рр. **Другий радник:** Джоанн Бушмен
Доксі, 1984–1990 рр.

Президент: Елейн Лоу Джек, 1990–1997 рр.
Перший радник: Чіеко Нішимура Окадзакі,
1990–1997 рр. **Другий радник:** Ейлін Хейлз
Клайд, 1990–1997 рр.

Президент: Мері Еллен Вуд Смут, 1997–
2002 рр. **Перший радник:** Вірджинія Уррі
Дженсен, 1997–2002 рр. **Другий радник:**
Шері Л. Дью, 1997–2002 рр.

Президент: Бонні Денсі Паркін, 2002–2007 рр.
Перший радник: Кетлін Херст Х'юз, 2002–
2007 рр. **Другий радник:** Енн Кларк Пінгрі,
2002–2007 рр.

Президент: Джулі Бенгертер Бек,
починаючи з 2007 р. **Перший радник:**
Сільвія Енрікес Олред, починаючи з
2007 р. **Другий радник:** Барбара Томпсон,
починаючи з 2007 р.

Посилання

Передмова

1. Emma Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, Church History Library, 12.
2. Spencer W. Kimball, "Privileges and Responsibilities of Sisters," *Ensign*, Nov. 1978, 104.
3. Belle S. Spafford, *A Woman's Reach* (1974), 23.
4. Алма 37:6.

Розділ 1

1. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, 3rd ed. (1916), 475.
2. Див. Іван 19:25–27.
3. Див. Іван 20:1–18.
4. Див. Лука 10:38–42.
5. Див. Іван 11:20–27.
6. Лука 8:1–3.
7. 1 Тимофію 5:10.
8. Титу 2:4.
9. Дії 9:36–40.
10. Див. Римлянам 16:3–5.
11. 1 Коринтянам 16:19; курсив додано.
12. Римлянам 16:6.
13. Див. Дії 16:14–15.
14. Римлянам 16:1–2; курсив додано.
15. Joseph Smith, процитовано в Sarah M. Kimball, "Autobiography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1883, 51; див. також *Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 457.

16. Eliza R. Snow, "Female Relief Society," *Deseret News*, Apr. 22, 1868, 1; пунктуація за встановленими правилами.
17. *Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт* (1999), с. 184.
18. Lorenzo Snow, в "Prest. Snow to Relief Societies," *Deseret Evening News*, July 9, 1901, 1.
19. Джулі Б. Бек, "Те, що жінки-святі останніх днів роблять найкраще: стояти міцно й не-порушно", *Ліягона*, лист. 2007, с. 109).

Розділ 2

1. Sarah M. Kimball, в Record of the Relief Society from First Organization to Conference, Apr. 5, 1892, Book II, Church History Library, 29; правопис і вживання великої літери за встановленими правилами.
2. Sarah M. Kimball, "Autobiography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1883, 51.
3. Див. Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 6–7; на перших зборах були присутні двадцять сестер, а ще було прийнято в Товариство сім сестер, які не були присутні на цих зборах.
4. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, Church History Library, 7; правопис, пунктуація і вживання великої літери за встановленими правилами в усіх уривках з цієї книги протоколів.

5. Див. Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 8–9.
6. Учення і Завіти 25:3, 7.
7. Див. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 8.
8. Див. Учення і Завіти 25:2, 5–8, 10–11, 13–15.
9. Учення і Завіти 25:16.
10. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 8.
11. Emma Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 12.
12. Див. Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 14.
13. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 40.
14. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 30, 1842, 22.
15. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38.
16. Boyd K. Packer, в Conference Report, Oct. 1978, 9–10; or *Ensign*, Nov. 1978, 8.
17. Див. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 8.
18. Eliza R. Snow, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 41.
19. Див. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 9, 1842, 63.

20. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 9, 1842, 63.
21. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 9, 1842, 63.
22. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38.
23. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 35.
24. Учення і Завіти 20:69.
25. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38.
26. Учення і Завіти 25:5.
27. Учення і Завіти 68:25–28.
28. Учення і Завіти 93:40, 44, 49–50.
29. Emma Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 9, 1844, 123.
30. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 40.
31. *Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 488.
32. В Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 14, 1842, 28.
33. В Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Aug. 5, 1843, 103.
34. В Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Aug. 13, 1843, 107.
35. В Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Meeting of the Female Relief Society of the Third Ward, без дати, 112.
36. Учення і Завіти 124:27–30.
37. Див. Учення і Завіти 131–132.
38. Sally Randall, в Kenneth W. Godfrey, *Women's Voices: An Untold History of the Latter-day Saints* (1982), 138–39.
39. Матвій 25:40.
40. “R. S. Reports,” *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1876, 50.
41. Joseph Smith, процитовано в Edward W. Tullidge, *The Women of Mormonism* (1877), 76.
42. В Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 16, 1843, 91–92.
43. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 39.
44. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 9, 1842, 62.
45. Ellen Douglas, лист, датований 14 квітня 1844 р., машинописний текст, Бібліотека історії Церкви.
46. John A. Widtsoe, *Evidences and Reconciliations*, art. G. Homer Durham, 3 vols. in 1 (1960), 308.
47. Emily Woodmansee, “As Sisters in Zion,” *Hymns*, no. 309.
48. М. Рассел Баллард, “Жінки праведності”, *Ліягона*, груд. 2002, с. 70.
49. Lucy Mack Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 24, 1842, 18–19.
6. В Charles Lanman, *A Summer in the Wilderness* (1847), 32.
7. Учення і Завіти 136:1,8
8. Presendia Lathrop Kimball, “A Venerable Woman,” *Woman's Exponent*, June 1, 1883, 2.
9. Drusilla Dorris Hendricks, “Historical Sketch of James Hendricks and Drusilla Dorris Hendricks,” в *Henry Hendricks Genealogy*, comp. Marguerite Allen (1963), 28.
10. Див. Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, and Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 67.
11. Journal of Eliza Partridge Lyman, July 14–Dec. 12, 1846, Church History Library, 32–35.
12. Journal of Eliza Partridge Lyman, 38.
13. Автобіографія Бетшеби В. Сміт, машинописний текст, Бібліотека історії Церкви, 13; правопис, пунктуація та вживання великої літери за встановленими правилами.
14. Helen Mar Whitney, “Scenes and Incidents at Winter Quarters,” *Woman's Exponent*, Dec. 1, 1885, 98.
15. Wallace Stegner, *The Gathering of Zion: The Story of the Mormon Trail* (1981), 13.
16. Алма 34:28.
17. Emmeline B. Wells, “After the Days of Nauvoo,” in Record of the Relief Society from First Organization to Conference, Apr. 5, 1892, Book II, Church History Library, 234–35; правопис та вживання великої літери за встановленими правилами.
18. Brigham Young, “Remarks,” *Deseret News*, Oct. 15, 1856, 252.
19. Lucy Meserve Smith, “Historical Sketches of My Great Grandfathers,” рукопис, Special

Розділ 3

1. Учення і Завіти 25:13.
2. Алма 27:27.
3. Бригам Янг в *History of the Church*, 7:567.
4. Sarah DeArmon Pea Rich, “Autobiography, 1885–93,” Church History Library, 66; правопис, пунктуація та вживання великої літери за встановленими правилами; процитовано Річардом Г. Скоттом в Conference Report, Apr. 2009, 42; або *Ліягона*, трав. 2009, сс. 44–45.
5. Учення і Завіти 136:4.

Collections, Marriott Library, University of Utah, 53–54; правопис, вживання великої літери та пунктуація за встановленими правилами.

20. Мороній 7:47.
21. Lucy Meserve Smith, "Historical Sketches of My Great Grandfathers," 54.

Розділ 4

1. Див. Journal of Wilford Woodruff, Dec. 26, 1866, Church History Library.
2. Brigham Young, "Remarks," *Deseret Evening News*, Dec. 14, 1867, 2; див. також *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* (1997), 131.
3. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, Church History Library, 38; правопис за встановленими правилами.
4. Eliza R. Snow, "Female Relief Society," *Deseret News*, Apr. 22, 1868, 81.
5. Eliza R. Snow, "Female Relief Society," 81.
6. Eliza R. Snow, в Relief Society Minutes, Third Ward, Salt Lake Stake, Sept. 23, 1868, Church History Library, 17.
7. Brigham Young, процитовано в *The Personal Writings of Eliza Roxcy Snow*, ed. Maureen Ursenbach Beecher (1995), 35.
8. Учення і Завіти 25:7.
9. Eliza R. Snow, "Female Relief Society," 81.
10. Brigham Young, "Remarks," *Deseret News Weekly*, May 13, 1868, 3; пунктуація за встановленими правилами.
11. В Susa Young Gates, *History of the Young Ladies' Mutual Improvement Association* (1911), 9–10.
12. Eliza R. Snow, в Senior and Junior Cooperative Retrenchment Association Minutes, Feb. 20, 1875, typescript, Church History Library; пунктуація за встановленими правилами.
13. Лист від Елайзи Р. Сноу до Мері Елізабет Лайтнер, датований 27 травня 1869 р., Бібліотека історії Церкви.
14. Eliza R. Snow, "An Address by Miss Eliza R. Snow," *Millennial Star*, Jan. 13, 1874, 18.
15. Див. Учення і Завіти 132.
16. Eliza R. Snow, в Relief Society Minutes, Fifteenth Ward, Salt Lake Stake, Jan. 6, 1870, Church History Library, 140; пунктуація і вживання великої букви за встановленими правилами.
17. В "Great Indignation Meeting," *Millennial Star*, Feb. 22, 1870, 115.
18. "The Mormon Question," *New York Times*, Feb. 8, 1870, 1.
19. "Mormon Women in Council," *New York Herald*, Jan. 23, 1870; цитовано в *Deseret News*, Feb. 16, 1870, 23.
20. Wilford Woodruff, "Remarks," *Deseret Weekly*, Nov. 14, 1891, 660.
21. Diary of Zina D. H. Young, Oct. 6, 1890, Church History Library; правопис за встановленими правилами.
22. Helen Mar Whitney, *A Woman's View: Helen Mar Whitney's Reminiscences of Early Church History*, ed. Richard N. Holzapfel and Jeni B. Holzapfel (1997), 140.
23. Див. Andrew Jenson, *Latter-day Saint Biographical Encyclopedia*, 4 vols. (1901–36), 1:695.
24. Eliza R. Snow, в Tenth Ward Relief Society Minutes, Jan. 22, 1874, Church History Library, 24; пунктуація та вживання великої літери за встановленими правилами.
25. Emily S. Richards, в "General Conference Relief Society," *Woman's Exponent*, Dec. 1901, 54.
26. В "Emily S. Richards," *Brigham Young University Bulletin: Dedicatory Services for Naming and Dedication of Twelve Buildings*, May 7, 1957, 21.
27. Spencer W. Kimball, "The Role of Righteous Women," *Ensign*, Nov. 1979, 102, 104.
28. Див. *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young*, 167–168.
29. Brigham Young, "Remarks," *Deseret News Weekly*, May 13, 1868, 3.
30. Eliza R. Snow, "Female Relief Society," 81.
31. Brigham Young, "Remarks," *Deseret News Weekly*, May 13, 1868, 3.
32. Emmeline B. Wells, "Be Wise and Hearken to Counsel," *Woman's Exponent*, Nov. 1, 1876, 84; пунктуація за встановленими правилами.
33. Sarah Howard, в "General Meeting of Central and Ward Committees," *Woman's Exponent*, Dec. 1, 1876, 99.
34. John Taylor, "Discourse by Prest. John Taylor," *Deseret News*, Apr. 9, 1879, 147.
35. Emmeline B. Wells, "Sisters Be in Earnest," *Woman's Exponent*, Oct. 15, 1876, 76.
36. Див. Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, and Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 165–166.
37. Див. "Church Wheat to Be Turned Over to Government," *Deseret Evening News*, May 20, 1918, 1.
38. Eliza R. Snow, "An Address," *Woman's Exponent*, Sept. 15, 1873, 63.

39. Emmeline B. Wells, "Zina D. H. Young—A Character Sketch," *Improvement Era*, Nov. 1901, 45.
40. Eliza R. Snow, "An Address by Miss Eliza R. Snow," 20; пунктуація за встановленими правилами.
41. Emma Andersen Liljenquist, в *Our Pioneer Heritage*, comp. Kate V. Carter (1963), 6:445–46.
42. "Deseret Hospital," *Woman's Exponent*, Aug. 1, 1882, 36.
43. Diary of Emmeline B. Wells, Jan. 4, 1878, Harold B. Lee Library Special Collections, Brigham Young University; пунктуація за встановленими правилами.
44. Diary of Emmeline B. Wells, Aug. 1, 1895.
45. Eliza R. Snow, "An Address by Miss Eliza R. Snow," 21.
46. Eliza R. Snow, *Poems: Religious, Historical, and Political* (1856), 148–149.
7. Joseph F. Smith, in Minutes of the General Board of Relief Society, Mar. 17, 1914, Church History Library, 54–55.
8. В "Notes from the Field," *Relief Society Magazine*, Sept. 1917, 512.
9. Emmeline B. Wells, "The Grain Question," *Relief Society Bulletin*, Sept. 1914, 1–2.
10. Amy Brown Lyman, "Social Service Work in the Relief Society, 1917–1928," машинописний текст, Church History Library, 2.
11. Clarissa S. Williams, in "Relief Society Gives Hard Job to General Head," *Deseret News*, Sept. 23, 1925, section 2, page 1.
12. Gladys Robison Winter, in *The Life and Family of Louise Yates Robison*, comp. Gladys Robison Winter, Church History Library.
13. Див. Evelyn Hodges Lewis, interview by Loretta Hefner, Sept. 1979, стенограма, Church History Library.
14. Louise Y. Robison, "Officers' Meeting," *Relief Society Magazine*, May 1935, 272.
15. Heber J. Grant, в Conference Report, Oct. 1936, 3.
16. Thomas S. Monson, "Guiding Principles of Personal and Family Welfare," *Ensign*, Sept. 1986, 5.
17. Harold B. Lee, "Place of the Relief Society in the Church Security Plan," *Relief Society Magazine*, Mar. 1937, 143; пунктуація за встановленими правилами.
18. Joseph L. Wirthlin, "Relief Society—An Aid to the Bishops," *Relief Society Magazine*, June 1941, 417.
19. "Memo of Suggestions," 1–6, Church Union Board Executive Committee Minutes, Church History Library.
20. Amy Brown Lyman, в Mayola R. Miltonberger, *Fifty Years of Relief Society Social Services* (1987), 2; вживання великої літери за встановленими правилами.
21. Бойд К. Пекер, неопублікований рукопис.
22. Maria Speidel, в "Notes from the Field," *Relief Society Magazine*, Feb. 1946, 123.
23. John Zippo, "Life Story of John Zippo," неопублікований рукопис, процитовано в Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, and Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 301–2.
24. Eva M. Gregerson, в "Notes from the Field," *Relief Society Magazine*, Feb. 1946, 118.
25. Hugh B. Brown, в "Notes from the Field," *Relief Society Magazine*, Oct. 1944, 591–92.
26. Див. Hedwig Biereichel, в Roger P. Minert, *In Harm's Way: East German Saints in World War II* (2009), 209.
27. Див. Jennifer A. Heckmann, in Nathan N. Waite, "Steadfast German Saints," *BYU Magazine*, Winter 2010, 57.
28. Amy Brown Lyman, *In Retrospect* (1945), 160–61
29. Мороній 7:46–47.

Розділ 5

1. Emmeline B. Wells, Clarissa S. Williams, and Julina L. Smith, "Resolutions of Relief Society," *Woman's Exponent*, Nov. 1913, 79.
2. 1 Коринтянам 13:8; Мороній 7:46; див. також General Board Minutes, 1842–2007, July 3, 1913, Church History Library.
3. Joseph Smith, in Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, June 9, 1842, Church History Library, 63.
4. Мороній 7:47.
5. Emmeline B. Wells, Clarissa S. Williams, and Julina L. Smith, "Epistle to the Relief Society Concerning These War Times," *Relief Society Magazine*, July 1917, 364.
6. Див. Мороній 7:46–47.

Розділ 6

1. Eliza R. Snow, в Weber Stake Relief Society Minutes, Oct. 30, 1877, Church History Library, 27–28.
2. Belle S. Spafford, Marianne Sharp, and Gertrude Garff, "The New Year," *Relief Society Magazine*, Jan. 1947, 3.
3. Boyd K. Packer, в Conference Report, Apr. 1998, 94–95; or *Ensign*, May 1998, 72.

4. Boyd K. Packer, "The Circle of Sisters," *Ensign*, Nov. 1980, 109.
 5. Henry B. Eyring, "The Enduring Legacy of Relief Society," *Ensign*, Nov. 2009, 124–25.
 6. Boyd K. Packer, "The Circle of Sisters," 110.
 7. Boyd K. Packer, в Conference Report, Apr. 1998, 97; або *Ensign*, May 1998, 74.
 8. George Albert Smith, "Address to Members of Relief Society," *Relief Society Magazine*, Dec. 1945, 717.
 9. Див. Belle S. Spafford, "A Relief Society Building to Be Erected," *Relief Society Magazine*, Dec. 1945, 751–53.
 10. Belle S. Spafford, "Joy in Full Measure," *Relief Society Magazine*, Nov. 1948, 725.
 11. David O. McKay, "Dedicatory Prayer of the Relief Society Building," *Relief Society Magazine*, Dec. 1956, 789.
 12. Boyd K. Packer, в Conference Report, Oct. 1978, 10; або *Ensign*, Nov. 1978, 8–9.
 13. Белл С. Спаффорд, інтерв'ю, дане Джилл Малвей [Дерр], 20 січ. 1976, стенограма, Бібліотека історії Церкви, 127.
 14. Belle S. Spafford, *A Woman's Reach* (1974), 98; інша розбивка на абзаци.
 15. Сільвія Е. Олред, "Кожній жінці потрібне Товариство допомоги", *Ліягона*, лист. 2009, сс. 115–116.
 16. Див. Olga Kovářová Campora, "Fruits of Faithfulness: The Saints of Czechoslovakia," в *Women Steadfast in Christ* (1992), 141–46.
 17. Spencer W. Kimball, "The Role of Righteous Women," *Ensign*, Nov. 1979, 103–104.
 18. Елейн Л. Джек, інтерв'ю, дане Джулі Б. Бек 10 лют. 2009 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви, пунктуація за встановленими правилами.
 19. Елейн Л. Джек, інтерв'ю, дане Джулі Б. Бек 10 лют. 2009 р., вживання великої літери і пунктуація за встановленими правилами.
 20. Thomas S. Monson, "The Mighty Strength of Relief Society," *Ensign*, Nov. 1997, 95.
 21. Джулі Б. Бек, "Виконуючи призначення Товариства допомоги", *Ліягона*, лист. 2008, с. 110.
 22. Boyd K. Packer, "The Circle of Sisters," 109.
 23. Boyd K. Packer, в Conference Report, Apr. 1998, 95; або *Ensign*, May 1998, 72.
 24. Boyd K. Packer, "The Circle of Sisters," 110.
 25. Томас С. Монсон, "Милосердя ніколи не минає", *Ліягона*, лист. 2010, сс. 124–125; див. також Путівник по Писаннях, "Милосердя"; Мороній 7:46–47.
- Stake, Aug. 16, 1868, Church History Library, 16; орфографію та вживання великої літери за встановленими правилами.
8. Eliza R. Snow, у Mt. Pleasant North Ward Relief Society Minutes, Aug. 7, 1880, Church History Library, 56; вживання великої літери за встановленими правилами.
 9. Sarah M. Kimball, у 15th Ward Relief Society Minutes, 1868–1873, Church History Library; пунктуація за встановленими правилами.
 10. Jane Richards, in "R. S. Reports," *Woman's Exponent*, Sept. 1907, 24.
 11. Minutes of General Board of Relief Society, Apr. 19, 1944, Church History Library, 39–40.
 12. Белл С. Спаффорд, інтерв'ю, дане Джилл Малвей [Дерр], 1 грудня 1975 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви.
 13. Белл С. Спаффорд, інтерв'ю, дане Джилл Малвей [Дерр], 8 грудня 1975 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви.
 14. Генрі Б. Айрінг, "Довготривалий спадок Товариства допомоги", *Ліягона* лист. 2009, с. 123.
 15. Julie B. Beck, "'Strengthen Thy Stakes': Strong and Immovable in Faith," в *Awake, Arise, and Come unto Christ: Talks from the 2008 BYU Women's Conference* (Deseret Book, 2009), 86–87; португальський переклад переглянуто.
 16. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38.
 17. Spencer W. Kimball, "Small Acts of Service," *Ensign*, Dec. 1974, 5.
 18. Томас С. Монсон, в Conference Report, Oct. 2009, 84; або *Ліягона*, лист. 2009, сс. 85–86).

Розділ 7

1. Елайза Р. Сноу, "Безмежна мудрість і любов", *Гімни*, № 106.
2. Див. Лука 15:3–7.
3. Див. 3 Нефій 11:13–17; 17:5–25.
4. Див. Джулі Б. Бек, "Товариство допомоги—це священна робота", *Ліягона*, лист. 2009, с. 113.
5. Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, July 28, 1843, Church History Library, 101.
6. Joseph F. Smith, "Address of President Joseph F. Smith," *Woman's Exponent*, May 1903, 93; див. також *Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт* (1999), 186–187.
7. Eliza R. Snow, у Relief Society Minutes, Sixth Ward, Salt Lake

19. Дітер Ф. Ухтдорф, "Щастя, ваш спадок", *Ліягона*, лист. 2008, с. 120.
 20. Spencer W. Kimball, "A Vision of Visiting Teaching," *Ensign*, June 1978, 24; див. також Учення і Завіти 20:53–54.
 21. Camilla Kimball, in Caroline Eyring Miner and Edward L. Kimball, *Camilla: A Biography of Camilla Eyring Kimball* (1980), 175.
 22. Cathie Humphrey, в "Strong Hands and Loving Hearts," *Ensign*, Dec. 2004, 36–37.
 23. Цитовано Мері Еллен Смут в інтерв'ю, яке дала Джулі Б. Бек, 20 трав. 2009 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви.
 24. "Strong Hands and Loving Hearts," 39.
 25. Spencer W. Kimball, — A Vision of Visiting Teaching," 24–25.
 26. Virginia U. Jensen, "Ripples," *Ensign*, Nov. 2000, 94.
 27. Mary Ellen Smoot, в Conference Report, Oct. 1997, 13–14; або *Ensign*, Nov. 1997, 12.
 28. Spencer W. Kimball, "A Vision of Visiting Teaching," 26.
 29. Сільвія Е. Олред, "Милосердя ніколи не минає", *Ліягона*, лист. 2011 р., сс. 115–116.
 30. Elaine L. Jack, в Jaclyn W. Sorensen, "Visiting Teaching—Giving Selfless Service in a Loving Sisterhood," *Church News*, Mar. 7, 1992, 5.
 31. Vivien D. Olson, "The Visiting Teacher Who Made a Difference," *Church News*, May 15, 1982, 2.
 32. Hope Kanell Vernon, "The Visiting Teacher Who Made a Difference," *Church News*, June 12, 1982, 2.
 33. Barbara W. Winder, "Striving Together: A Conversation with the Relief Society General Presidency," *Ensign*, Mar. 1985, 12.
 34. Robyn Romney Evans, "In the Vineyard," *Ensign*, Mar. 2004, 21–23.
 35. Lorenzo Snow, в "Prest. Snow to Relief Societies," *Deseret Evening News*, July 9, 1901, 1; цитування Яків 1:27.
- Розділ 8**
1. Мойсей 1:39.
 2. Dallin H. Oaks, в Conference Report, Apr. 1992, 51; або *Ensign*, May 1992, 36.
 3. John A. Widtsoe, *Priesthood and Church Government* (1939), 83.
 4. Elaine L. Jack, в Conference Report, Oct. 1996, 105; або *Ensign*, Nov. 1996, 76–77.
 5. Sheri L. Dew, в Conference Report, Oct. 2001, 13; або *Ліягона*, січ. 2002, с. 14; процитовано Учення і Завіти 109:22.
 6. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1878, 51.
 7. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography," *Woman's Exponent*, Aug. 1, 1878, 33.
 8. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, Church History Library, 36.
 9. Уложення віри 1:7.
 10. Amanda Barnes Smith, в Edward W. Tullidge, *The Women of Mormonism* (1877), 124, 128; див. також *Наш спадок: Короткий виклад історії Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів* (2001), сс. 47–48; власником млина був чоловік на ім'я Джейкоб Хон.
 11. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography," *Woman's Exponent*, Aug. 1, 1878, 33.
 12. Joseph Smith, процитовано Mercy Fielding Thompson, в "Recollections of the Prophet Joseph Smith," *Juvenile Instructor*, July 1, 1892, 400.
 13. Учення і Завіти 95:8.
 14. Учення і Завіти 97:28.
 15. Учення і Завіти 97:13–14.
 16. Учення і Завіти 124:28, 40
 17. Elizabeth Ann Whitney, "A Leaf from an Autobiography," *Woman's Exponent*, Feb. 15, 1879, 191.
 18. Див. Учення і Завіти 84:19–22.
 19. Joseph Fielding Smith, "Relief Society—an Aid to the Priesthood," *Relief Society Magazine*, Jan. 1959, 5–6.
 20. Рассел М. Нельсон, "Це життя є часом, щоб підготуватися", *Ліягона*, трав. 2006 р., с. 37.
 21. Річард Г. Скотт, "Доктринальна основа допоміжних організацій", *Всесвітні збори наванчання провідників*, 10 січ. 2004 р., с. 5.
 22. Dallin H. Oaks, в Conference Report, Apr. 1992, 51; або *Ensign*, May 1992, 37; процитовано 1 Коринтянам 11:11.
 23. Dallin H. Oaks, в Conference Report, Apr. 1992, 51; або *Ensign*, May 1992, 37; процитовано Учення і Завіти 14:7.
 24. Див. Учення і Завіти 68:25–28.
 25. Bruce R. McConkie, в Conference Report, Sydney Australia Area Conference 1976, 34; процитовано Мойсей 5:11.
 26. "Сім'я: Проголошення світові", с. 167 у цій книзі.
 27. Даллін Х. Оукс, в Conference Report, Oct. 2005, 24, 26, 28; або *Ліягона*, лист. 2005, сс. 24, 26–27.

28. Неопублікований рукопис, ім'я автора не називається.
29. Boyd K. Packer, в Conference Report, Apr. 1998, 95–96; або *Ensign*, May 1998, 72–73; процитовано Учення і Завіти 107:5 та Джозефа Сміта в Sarah M. Kimball, "Auto-biography," *Woman's Exponent*, Sept. 1, 1883, 51.
30. Учення і Завіти 38:27.
31. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 30, 1842, 22.
32. Eliza R. Snow, в Relief Society Minutes, Eleventh Ward, Salt Lake Stake, Mar. 3, 1869, Church History Library.
33. Bathsheba W. Smith, "Official Announcement," *Woman's Exponent*, Jan. 1, 1902, 68.
34. Генрі Б. Айрінг, "Довготривалий спадок Товариства допомоги", *Ліягона* лист. 2009, сс. 123–125.
35. З інтерв'ю Барбари В. Віндер, даного Сюзан У. Теннер 3 січня 2011 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви, 1.
36. З інтерв'ю Барбари В. Віндер, даного Сюзан У. Теннер 3 січня 2011 р.
37. Учення і Завіти 6:32
38. Thomas S. Monson, в Conference Report, Oct. 1992, 68; або *Ensign*, Nov. 1992, 48–49.
39. Spencer W. Kimball, "Relief Society—Its Promises and Potential," *Ensign*, Mar. 1976, 4.
40. Joseph Fielding Smith, "Relief Society—an Aid to the Priesthood," 5.
41. Gordon B. Hinckley, в Conference Report, Oct. 1996, 90–91; або *Ensign*, Nov. 1996, 67–68.

Розділ 9

1. Gordon B. Hinckley, "Stand Strong against the Wives of the World," *Ensign*, Nov. 1995, 100.
2. "Сім'я: Проголошення світові", сс. 166–167 у цій книзі.
3. Gordon B. Hinckley, процитовано в "Inspirational Thoughts," *Ensign*, Aug. 1997, 5.
4. Барбара Томпсон, "Зміцню Я тебе, і тобі поможу", *Ліягона*, лист. 2007, с. 117.
5. Бонні Д. Паркін, "Батьки мають священний обов'язок", *Ліягона*, черв. 2006, с. 93.
6. Gordon B. Hinckley, "Stand Strong against the Wives of the World," 101.
7. James E. Faust, "The Grand Key- Words for the Relief Society," *Ensign*, Nov. 1996, 94; вживання великої літери за встановленими правилами.
8. Gordon B. Hinckley, "Stand Strong against the Wives of the World," 100.
9. "Сім'я: Проголошення світові", сторінка 180 у цій книзі.
10. Джулі Б. Бек, "Навчати доктрини сім'ї", *Ліягона*, бер. 2011, с. 12.
11. Див. Учення і Завіти 138:38–139; Мойсей 5:10–12.
12. Див. Буття 27–28; див. також Джулі Б. Бек "Навчати доктрини сім'ї", с. 16.
13. Див. 1 Царів 17:8–24.
14. Див. Алма 56:47–48.
15. Див. Лука 2:40–52.
16. Див. Учення і Завіти 68:25–28; 93:36–48; 131:1–3.
17. Eliza R. Snow, "An Address," *Woman's Exponent*, Sept. 15, 1873, 63.
18. Zina D. H. Young, в "First General Conference of the Relief Society," *Woman's Exponent*, Apr. 15, 1889, 172.
19. Joseph F. Smith, in *Deseret Weekly*, Jan. 9, 1892, 71; див. також *Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт*, (1999), с. 31.
20. Zina D. H. Young, в "Relief Society Jubilee," *Woman's Exponent*, Apr. 1, 1892, 140.
21. Zina D. H. Young, в "First General Conference of the Relief Society," 172.
22. Joseph F. Smith, в Minutes of Relief Society General Board, Mar. 17, 1914, 50–51; як процитовано в *Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт* (1998), сс. 186–186.
23. Шері Л. Дью, "Хіба не всі ми матері?" *Ліягона*, січ. 2002, с. 113.
24. Бонні Д. Паркін, "Батьки мають священний обов'язок", с. 97.
25. Barbara W. Winder, в "Enriching and Protecting the Home," *Ensign*, Mar. 1986, 20.
26. З інтерв'ю Белл С. Спаффорд, даного Джилл Малвей [Дерр] 8 березня 1976 р., стенограма, Бібліотека історії Церкви, с. 238.
27. М. Рассел Баллард, в Conference Report, Apr. 2010, 17; або *Ліягона*, трав. 2010, с. 18.
28. Див. Шері Л. Дью, "Хіба не всі ми матері?", сс. 96–98.
29. Джулі Б. Бек, в Conference Report, Oct. 2007, 81; або *Ліягона*, лист. 2007, сс. 76–77.
30. Howard W. Hunter, "To the Women of the Church," *Ensign*, Nov. 1992, 96.
31. Message from the First Presidency, в Conference Report, Oct. 1942, 12; read by J. Reuben Clark Jr.

32. Message from the First Presidency, в Conference Report, Oct. 1942, 12–13; read by J. Reuben Clark Jr.
33. Barbara B. Smith, *A Fruitful Season* (1988), 55.
34. George W. Cornell, “Homemakers Get a Boost,” *Fresno [California] Bee*, Apr. 5, 1978, C-5; прочитовано в Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, and Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant: The Story of Relief Society* (1992), 361.
35. Див. Сюзен В. Теннер, “Зміцнення майбутніх матерів”, *Ліягона*, чер. 2005, с. 20.
36. David O. McKay, прочитовано з J. E. McCulloch, *Home: The Savior of Civilization* (1924), 42; in Conference Report, Apr. 1935, 116.
37. Harold B. Lee, “Be Loyal to the Royal within You,” в *Speeches of the Year: BYU Devotional and Ten-Stake Fireside Addresses 1973* (1974), 91; див. також *Учення Президентів Церкви: Гарольд Б. Лі* (2001), с. 134.
38. Spencer W. Kimball, в Conference Report, Oct. 1980, 3–4; або *Ensign*, Nov. 1980, 4.
39. Джеймс Е. Фауст, в Conference Report, Apr. 2003, 70; або *Ліягона*, трав. 2003, с. 68.
40. Гордон Б. Хінклі, “Стояти міцно й непорушно”, *Всесвітні збори навчання провідників*, 10 січня, 2004 р., с. 20.
41. Див. Spencer W. Kimball, в Conference Report, Oct. 1971, 152–56; або *Ensign*, Dec. 1971, 36–39.
42. Gordon B. Hinckley, “Stand Strong against the Wiles of the World,” 101.
43. Естер 4:14.
44. Gordon B. Hinckley, “Stand Strong against the Wiles of the World,” 101.
45. Неемія 6:3.
46. 1 Нефій 14:14.
47. Emma Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Mar. 17, 1842, 12.
48. Учення і Завіти 25:1, 10, 13.
49. Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38–39.

Розділ 10

- Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, Church History Library, 38; орфографію, пунктуацію та вживання великої літери в усіх уривках з цієї книги подано у відповідності до встановлених правил.
- Mary Ellen Smoot, “Rejoice, Daughters of Zion,” *Ensign*, Nov. 1999, 92–93.
- М. Расселл Баллард, “Жінки праведності”, *Ліягона*, груд. 2002, с. 34.
- Joseph Smith, в Relief Society Minute Book, Nauvoo, Illinois, Apr. 28, 1842, 38.
- Генрі Б. Айрінг, “Довготривалий спадок Товариства допомоги”, *Ліягона*, лист. 2009, с. 121.
- Див. Athelia T. Woolley, with Athelia S. Tanner, “Our Five-Generation Love Affair with Relief Society,” *Ensign*, June 1978, 37–39.
- Генрі Б. Айрінг, “Довготривалий спадок Товариства допомоги”, сс. 124–125.
- Євреям 12:1–2.
- Учення і Завіти 138:39.
- Eliza R. Snow, “Speech by E. R. Snow,” *Woman’s Exponent*, May 1, 1891, 167; вживання великої літери за встановленими правилами.
- Див. Lynne Christy, “Now It’s My Turn,” *Ensign*, Mar. 1992, 25–27.
- Joseph F. Smith, in Minutes of the General Board of Relief Society, Mar. 17, 1914, Church History Library, 54–55.

Перелік ілюстрацій

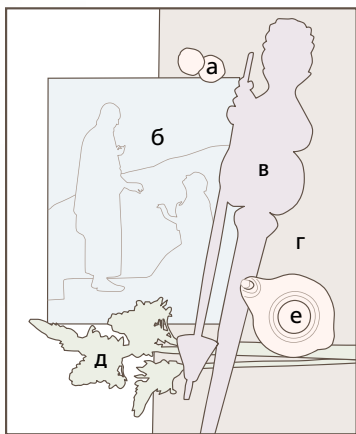
Сторінка ii: *Христос у червоній мантії*, художник Мінерва К. Тайчерт. © IRI. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Передмова

Сторінка xi: *Христос навчає Марію і Марту*, художник Антон Дорф. © Hope Gallery.

Розділ 1

Сторінка 2

а. Лепти, подібні до тих, що згадуються в Марк 12:41–44.

б. *Марія і воскреслий Христос*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.

в. Прядка, знаряддя, яке використовується для прядіння ниток. Люб'язно надано Кармою де Джонг Андерсон.

г. Зразки тканин, з яких виготовляли одяг за часів Нового Завіту. Люб'язно надано Кармою де Джонг Андерсон.

д. Квітка “Віфлеємська зірка”, яка росте на Святій землі.

е. Копія масляної лампи, подібної до тієї, що використовувалася за часів Христа. Автор Ендрю Уотсон.

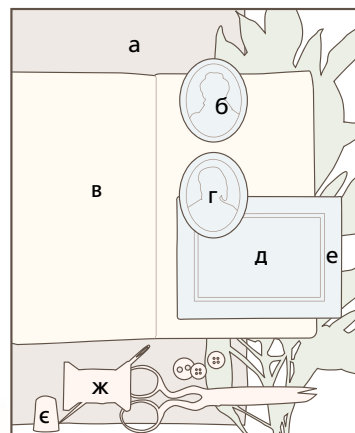
Сторінка 4 Фрагмент картини *Марія слухає Його слова*, художник Уолтер Рейн. © 2001 IRI.

Сторінка 5 Фрагмент картини *Вода життя*, художник Саймон Дьюї. © Simon Dewey.

Сторінка 6 *Тавіта за шиттям*, художник Джереми Вінборг. © Jeremy Winborg.

Розділ 2

Сторінка 10

а. Зразки вишивки хрестиком піонерської доби. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

б. Фрагмент картини *Джозеф Сміт*, художник Кеннет Корбетт. © Kenneth Corbett.

в. Рукописний примірник Книги Заповідей і Одкровенень, зроблений у 1830-ті роки, що містить одкровення, дані через пророка Джозефа Сміта. Більшість цих одкровенень зараз уміщені до книги Учення і Завіти.

г. Фрагмент картини *Емма Гейл Сміт*, художник Лі Грін Річардс. © 1941 IRI.

д. *Наву, Іллінойс, 1859*, художник Джон Шродер. © IRI.

е. Рама, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

є. Гудзики і наперсток, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

ж. Голка, нитки і ножиці піонерської доби, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 11 *Джозеф Сміт у храмі в Наву*, художник Гаррі Сміт. © Gary Smith.

Сторінка 12 Фрагмент картини *Емма Гейл Сміт*, художник Лі Грін Річардс. © 1941 IRI.

Сторінка 13 *Створення Товариства допомоги*, художник Надін Б. Бартон. © 1985 IRI.

Сторінка 14 *Портрет Джона Тейлора*. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії церкви.

Сторінка 15 *Відновлення Мелхиседекового священства*, художник Уолтер Рейн. © IRI.

Сторінка 16 *Емма Сміт*, художник Роберт Барретт. © 1991 Robert Barrett.

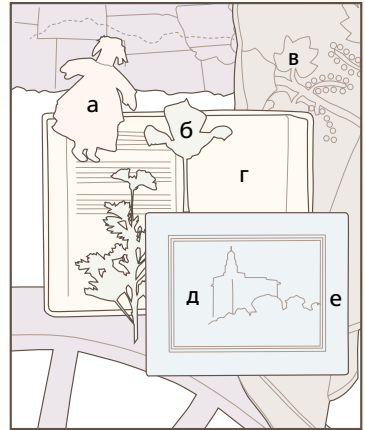
Сторінка 17 Фрагмент картини *Радіймо всім серцем*, художник Уолтер Рейн. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 23 *Емма, вибрана пані Відновлення, 1839*, художник Теодор С. Горка. © 1996 IRI.

Сторінка 24 *Джозеф Сміт*, художник Кеннет Корбетт. © Kenneth Corbett.

Розділ 3

Сторінка 30

а. Лялька піонерської доби, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

б. Лілія сего—емблема Товариства допомоги. Перші поселенці Юти їли бульби лілії сего в періоди голоду.

в. Ковдра піонерської доби, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

г. Збірник гімнів ісландською мовою, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

д. *Храм у Наву*, художник Джон Мак-Нотон. © Jon McNaughton.

е. Рама, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 33 Фрагмент картини *Храм у Наву, Іллінойс*, художник М. Річард Гудвін. © Rivermills Fine Art.

Сторінка 34 *Світлоутер*, художник Гарольд Гопкінсон. © Harold Hopkinson.

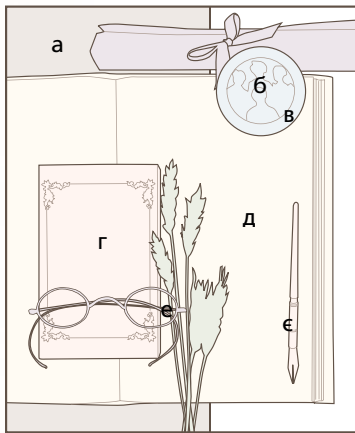
Сторінка 35 Фотографія Елайзи Партридж Лайман. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії церкви.

Мадонна рівнин, художник Роберт Барретт. © 1987 Robert Barrett.

- Сторінка 36 Фрагмент картини *Бетшеба В. Сміт*, художник Лі Грін Річардс. © IRI. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.
- Сторінка 37 *Банний день у долині*, художник Мінерва К. Тайчерт. 1938 р. З люб'язного дозволу Музею мистецтв Університету Бригама Янга. Усі права застережено. Копіювання заборонено.
- Сторінка 38 Фрагмент картини *Елізабет Х. Джексон: мати піонерської доби*, художник Меган Рікер.
- Сторінка 39 Фрагмент картини *Садок піонерів*, художник ВеЛой Ітон. © VaLoY Eaton. З люб'язного дозволу Zions Bank. Копіювання заборонено.

Розділ 4

Сторінка 44

- а. Шаль, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.
- б. Фотографія випускного класу Школи Товариства допомоги для медсестер. З люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

в. Рама, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

г. Факсимільне перевидання Книги Мормона німецькою мовою 1852 року.

д. Книга протоколів Товариства допомоги, Наву, Іллінойс, факсиміле. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви. (Див. сторінку 46).

е. Пшениця, емблема Товариства допомоги. (Див. сторінки 57–59).

є. Чорнильна ручка, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

Сторінка 46 Фрагмент картини *Елайза Р. Сноу*. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 48 *Елайза Р. Сноу навчає сестер Товариства допомоги*, художник Майкл Т. Малм. © Michael T. Malm.

Сторінка 50 Фрагмент картини *Молитва*, художник Уолтер Рейн. © Walter Rane.

Сторінка 53 Фрагмент картини *Навчання в Суботній день*, художник Шері Лінн Бойер Доті. © IRI. З люб'язного дозволу Шері Лінн Бойер Доті.

Сторінка 54 *Бригам Янг*, художник Джон Уїллард Клоусон.

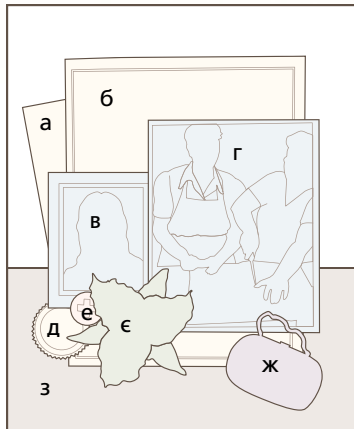
Сторінка 55 *Спенсер В. Кімбол*, художник Джудіт А. Мер. © IRI.

Сторінка 60 Фрагмент картини *Зіна Діанта Хантінгтон Янг*. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 63 Фрагмент картини *Спасіння загубленої віщі*, художник Мінерва К. Тайчерт.

Розділ 5

Сторінка 68

а. Запис, зроблений на поштовій листівці із зображенням Beaver West Ward Relief Society Hall, 1909 р., з люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

б. Листівка, створена генеральним правлінням Товариства допомоги, яку розповсюджували візитні вчительки з проханням жертвувати одяг для святих у Європі під час Другої світової війни. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

в. *Образ Христа*, художник Генріх Гофманн. З люб'язного дозволу С. Harrison Conroy Co., Inc.

г. Фотографію надано з люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

д. Печатка Товариства допомоги на посвідченні про досягнення, яке видавалося генеральним правлінням Товариства допомоги. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

е. Значок Червоного Хреста, з люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

е. Зображення білої квітки тріліуму, авторське право належить Джеральду А. Де-Боєру, 2010 р. Використовується з дозволу з Shutterstock.com.

ж. Гаманець, яким користувалася Гарріет Барні Янг. З люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

з. Червона шотландська шаль, з люб'язного дозволу Карми де Джонг Андерсон.

Сторінка 70 Фрагмент картини *Еммелін Б. Уеллс*, художник Лі Грін Річардс. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 72 Фрагмент картини *Джозеф Ф. Сміт*, художник Альберт Е. Зальцбреннер.

Сторінка 76 Фрагмент картини *Луїза Я. Робісон*, художник Джон Уїллард Клоусон. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 78 Фрагмент картини *Гебер Дж. Грант*, художник С. Дж. Фокс, © IRI.

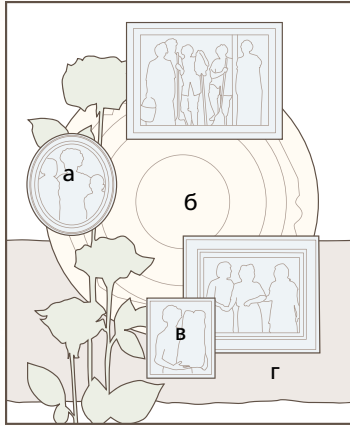
Сторінка 80 Фрагмент картини *Кларисса С. Уільямс*, художник Лі Грін Річардс. © 1924 IRI. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 84 Фрагмент картини *Емі Браун Лайман*, художник Лі Грін Річардс. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 85 Фрагмент картини *Христос зілює сліпого чоловіка*, художник Дел Парсон. © 1983 IRI.

Розділ 6

Сторінка 90

- а. Фотографія зроблена Джеффри Д. Олредом і Майком Террі © *Deseret News*
- б. Вишите зображення печатки Товариства допомоги.
- в. Фотографія жінки, яка тримає торбинку для збирання пожертвуваль для *Deseret Industries*, 1940-ві роки. Бібліотека історії Церкви.
- г. Мереживо піонерської доби, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви. (Див. висловлювання Президента Бойда К. Пекера на сс. 107-108).

Сторінка 93 *Коло стестер*, Девід Діббл. © *Deseret Industries*

Сторінка 94 Фрагмент картини *Белл С. Спаффорд*, художник Алвін Гітгінс. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

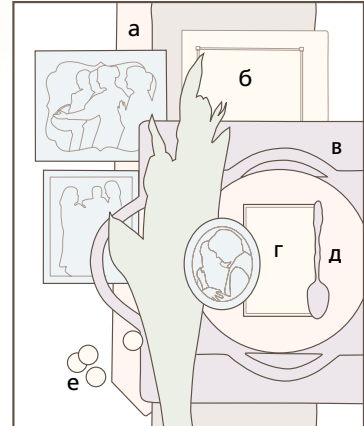
Сторінка 101 *Христос покликає Петра і Андрія*, художник Гаррі Андерсон. © IRI.

Сторінка 102 Фотографія Елейн Л. Джек © *Busath.com*.

Сторінка 103 Фотографія © *Jason Swensen*.

Розділ 7

Сторінка 114

- а. Прапор дружби, зроблений групою жінок як символ їхньої дружби. З люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.
 - б. Облікова книга візитного вчителювання, з люб'язного дозволу Музею історії Церкви.
 - в. Фотографія кошків © *Joey Celis/Flickr/Getty Images*.
 - г. Пам'ятка, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти. На ній написано: "Господь на моєму боці".
 - д. Тарілка і ложка, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.
 - е. Монети Сполучених Штатів початку 1900-х років, якими сплачувалися пожертвування, що збиралися візитними вчительками. З люб'язного дозволу Карми де Джонг Андерсон.
- Сторінка 115 Фрагмент картини *Один за одним*, художник Уолтер Рейн. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 117 *Жінки-піонери*, художник Джулі Роджерс. © *Julie Rogers*.

Сторінка 124 Фрагмент картини *Вплив праведних жінок*, художник Джулі Роджерс. © 2009, Julie Rogers.

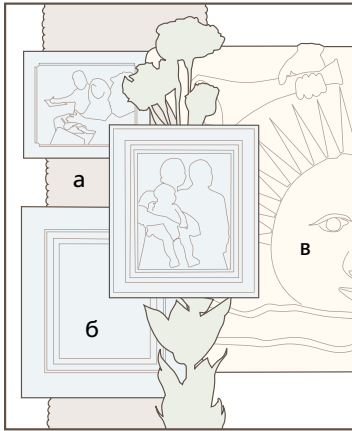
Сторінка 126 Фрагмент картини *Візитне вчителювання*, художник Шеннон Гіджі Крістенсен. © 2006 Shannon Christensen.

Сторінка 133 Картина Кіта Ларсона © 1992 Keith Larson.

Сторінка 135 Фрагмент картини *Лоренцо Сноу*, художник Льюїс А. Ремзі. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Розділ 8

Сторінка 138

а. Пояс, зроблений Сарою Джейн Кастс Еванс із шовку, який вона виготовила із шовкопрядів. З люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

б. Будівництво Кертлендського храму, художник Уолтер Рейн, © IRI.

в. Камінь із зображенням сонця, який було використано у відбудованому храмі в Наву.

Сторінка 142 Фрагмент картини *Я ніколи не залишу вас*, художник Джулі Роджерс. © Julie Rogers.

Сторінка 146 Фрагмент картини *Джозеф Філдінг Сміт*, художник Шона Кук Клінгер. © 1983 IRI.

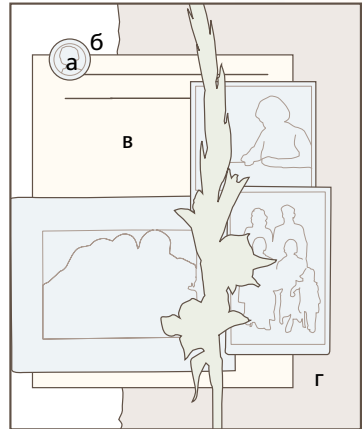
Сторінка 147 *Адам і Єва навчають своїх дітей*, художник Дел Парсон. © 1978 IRI.

Сторінка 148 Фрагмент картини *Барбара Б. Сміт*, художник Клой Кент. © IRI.

Сторінка 152 Фотографія Барбари В. Віндер © Busath Photography.

Розділ 9

Сторінка 158

а. Портрет Аббі Х. Уеллс, з люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

б. Медальйон, з люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

в. Переклад мовою самоа документу "Сім'я: Проголошення світові".

г. Плед, виготовлений з вовни, яку вичісувала, пряла, фарбувала і ткала Елайза Р. Сноу, коли вона була молодою жінкою. З люб'язного дозволу Міжнародного товариства дочок піонерів Юти.

Сторінка 162 *Прощайте, мої юні воїни*, художник Дел Парсон. © Del Parson.

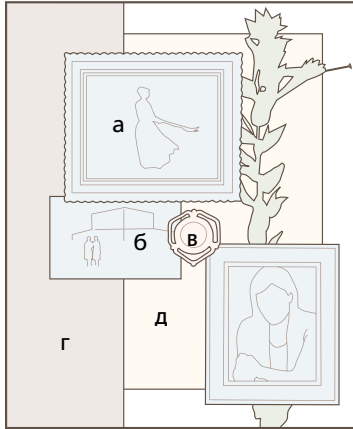
Сторінка 163 *Ревека біля колодязя*, художник Майкл Діас. © 1995 IRI.

Сторінка 164 Фотографія Бонні Д. Паркін © Busath.com.

Сторінка 170 Фотографія Джулі Б. Бек © Busath.com.

Розділ 10

Сторінка 184

а. *Соняшники і кізьяки*, художник Гарі Л. Кепп. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

б. Фотографія жінок біля храму в Месі, Аризона, зроблена в 1920 році Джорджем Едвардом Андерсоном. Бібліотека історії Церкви.

в. Значок Товариства допомоги.

г. Ковдра з клаптиків тканини, дизайн Крістіни Франко, виготовлено для генерального президентства Початкового товариства.

д. Сторінка з Книги протоколів Товариства допомоги, Нау, Іллінойс, 17 березня 1842 року. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви. (Див. с. 46).

Сторінка 187 *Повернутися серцем до сім'ї*, художник Анні Марі Оборн. © 1997 Anne Marie Oborn.

Сторінка 189 Фотографія © 2000 Steve Bunderson.

Сторінка 193 Фрагмент картини *Цариця Естер*, художник Манерва К. Тайчерт. © William and Betty Stokes.

Визначні події в історії Товариства допомоги

Сторінка 196 Фрагмент картини *Емма Гейл Сміт*, художник Лі Грін Річардс. © 1941 IRI.

Фрагмент картини *Організація Товариства допомоги*, художник Надін Б. Бертон. © 1985 IRI.

Фрагмент картини *Жінки-піонери*, художник Джулі Роджерс. © Julie Rogers.

Фрагмент картини *Мученицька смерть Джозефа і Гайрума*, художник Гарі Сміт. © 1984 IRI.

Кінець Парлі-стріт, художник Глен С. Гопкінсон. © Glen S. Hopkinson.

Фотографія Бригама Янга, зроблена С. Р. Сейведжем. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

Фрагмент картини *Організація Бригадом Янгом Асоціації спільного обмеження*, 1869 р., художник Дейл Кілборн. © IRI.

Фрагмент картини *Зіни Діантти Хантінгтон Янг*. З люб'язного дозволу Музею історії Церкви.

Сторінка 197 Фрагмент картини *Перші збори Початкового товариства*, художники Лінн Фосетт і Гордон Коуп. © IRI.

Фотографія Солт-Лейкського храму. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

Фотографія квитка на освячення Солт-Лейкського храму. З люб'язного дозволу Бібліотеки історії Церкви.

Сторінка 198 Фотографія жінок, які служать © Jason Swensen.

Алфавітний покажчик

R

Relief Society Magazine, 63

W

Woman's Exponent, 62

A

Адам і Єва: звітні стосунки, 147;
навчають своїх дітей разом, 147,
162

Айрінг, Генрі Б.: про милосердя і
Спокуту Ісуса Христа, 188; про
натхненну модель візитного
вчителювання, 121; про повагу
між сестрами Товариства допо-
моги і носіями священства, 153;
про те, як виявляти милосердя,
спадок Товариства допомоги, 94,
187–189, 191

Альваренга, Хільда, навчає сестер як
президент Товариства допомоги
філії, 100–101

Ангели, допомагають вірним се-
страм Товариства допомоги, 195

B

Байрайхель, Хедвіг, як приклад
сміливості й віри, 86

Баллард, М. Рассел: про вроджений
дар сестер виховувати, 168; про
завіт сестер будувати Боже цар-
ство, 26; про силу і божественну
долю сестер, 186

Бангертер, Джеральдін, працює з
бразильськими сестрами над
організацією візитного вчителю-
вання в Бразилії, 121–122

Барлоу, Елізабет Хейвен, передає
спадок Товариства допомоги
своїй сім'ї, 189

Батьківство. *Див.* Сім'я

Бек, Джулі Б.: про виховання і ве-
дення домашнього господарства,
169; про візитних вчительок, які
наслідують приклад Ісуса Христа,
115; про вчення Церкви стосовно
сім'ї, 162; про об'єднання зусиль
Товариства допомоги заради
зміцнення сімей, 107; про сестер
Товариства допомоги як про
послідовниць Христа, 7; про те,
як отримувати особисте одкро-
влення і діяти відповідно, 170;
про те, як Товариство допомоги
зміцнювало її, коли вона була
молодою матір'ю, 107

Бенсон, Езра Тефт: про матерів, які
проводять час із дітьми, 173; про
силу божественності, яка прояв-
ляється у храмі, 141

Бог Батько. *Див.* Небесний Батько

Браун, Хью Б., про приклади ми-
лосердя під час Другої світової
війни, 86

Будинок Товариства допомоги, 96

V

Вбрання, священне, 146

Вивчення Писань, 55, 186

Вивчення цієї книги, хii–хiii

Виступи перед аудиторією, 54

Виховання і домогосподарювання,
169

Відділення: визначення, 49; пропо-
вїдувалося Бригамою Янгом і
Елайзою Р. Сноу, 49

Візитне вчителювання: вияв
вдячності, 128, 131–132; відда-
ність, необхідна для, 124–125;
запитання, які ставлять, коли,
125; зміни початкового методу,
119–120; і благословення за
візитне вчителювання, 132–135;
і допомога іншим відчутти любов
Ісуса Христа, 129; і допомога
іншим наслідувати Ісуса Хри-
ста, 128–129; і задоволення
матеріальних потреб з любов'ю,
130–131; і спасіння душ, 129; нав-
чати і свідчити під час, 127–128;
початок, 115–118; пропозиції для
ефективного, 134; шукати духов-
ного спрямування в, 124–127; як
духовне служіння, 118, 126–127

Війна, жити мирно під час, 70–74

Віндер, Барбара В.: відвідує Тowa-
риство допомоги в Чехослова-
ччині разом зі своїм чоловіком,
103–104; про єдність між жінками
і чоловіками в Церкві, 152–153;
про мистецтво домашнього
господарювання, 168; про сестер,
які беруть участь у церковних
зборах ради, 153–154; про те, як
візитне вчителювання благослов-
ляє візитних учительок, 132

Віра: в Небесного Батько і Ісуса
Христа, xi, 3, 18, 32–34, 55, 77, 171,
187–188; збільшення, як осново-
положний принцип Товариства
допомоги, xi, хiii, 7, 17–18, 92, 167,
185; і сміливість протистояти
труднощам, 60

Віртлін, Джозеф Л., про роботу президента Товариства допомоги, спрямовану на благополуччя, 81

Вудрафф, Уілфорд: про людей, які досягають того, до чого їх покликав Бог, 33; про написання Офіційної декларації, 52–53

Г

Гасло Товариства допомоги: визначено, 69; дотримуються сестри в часи випробувань, 69–87. *Див. також* Милосердя

Голосування, право, 62

Грант, Гебер Дж.: і його радники, про те, що материнство наближається до божественності, 170–171; і його радники про принципи самозабезпечення, 77; підбатьорює Луїзу Я. Робісон після того, як її покликали служити генеральним президентом Товариства допомоги, 78; підтримує організацію Служби соціального служіння Товариства допомоги, 74; про головні цілі програми благополуччя, 77; про подолання збентеження, 193

Греггерсен, Єва М., про те, як данські святі допомагали норвезьким під час Другої світової війни, 86

Д

Дадлі, Матільда, організовує жінок, щоб піклуватися про нужденних американських індіанців, 38

Дари Духа, жінки отримують, 142–144

Джек, Елейн Л.: надання підтримки за допомогою візитного вчителювання, 131; про благословення священства, 139–140; про поширення навчання грамотності, 106; про сестринство в Товаристві допомоги, 104; про

служіння, яке здійснювалося на ознаменування 150-ї річниці Товариства допомоги, 104

Дім: приклад праведності, 174–178; як центр сили, 167–169. *Див. також* Сім'я

Домашнє господарювання: і виховання, 169; мистецтво, 168

Допомога нужденним як основоположний принцип Товариства допомоги, xi, xiii, 7, 18, 22–26, 91, 167, 185. *Див. також* Візитне вчителювання; Милосердя

Дочки Бога: безмежна цінність, xii; благословенні за допомогою влади священства, 139; божественне первородство, 93, 155; важливо, щоб жінки пам'ятали, що вони, 185–186, 195; знали Бога і поклонялися Йому в доземному царстві, 180

Друга світова війна, 81

Друковані видання, 62–63

Дуглас, Еллен, ставиться з милосердям до інших і відчуває його в часи нужди, 25–26

Духовні дари. *Див.* Дари Духа

Дью, Шері Л.: про бездітних жінок, які знаходять спосіб бути матерями, 166–167; про благословення священства, які доступні всім вірним членам Церкви, 140

Е

Естер як приклад віри і сміливості, 195

Є

Єва: і Адам, завітні стосунки, 147; і Адам, навчають дітей разом, 147, 162; і вірні дочки, поклоняються Богові, 191

Єдність серед чоловіків і жінок у Церкві, 15, 81, 150–155

Ж

Жінки: божественні ролі й потенціал, 185–186; Дочки Бога, 185; любов Ісуса Христа і турбота про, 3; праведний вплив святих останніх днів, 99; у Новому Завіті, 3–6

Журнал *Ensign*, 63

Журнал *Ліягона*, 63

З

Завіти: і сила священства, 139; іти за Ісусом Христом, їх виконання за допомогою візитного вчителювання, 124; кожна сестра, яка уклала, має доручення спасати душі, 26; підтримували піонерів-святих останніх днів під час подорожі, 32, 36–37; Сестри Товариства допомоги як завітний народ, 195; сила в, 15, 139–140, 149–150; Товариство допомоги допомагає підготуватися жінкам до укладення, 16–18, 144, 145; як їх дотримувалася Ревека та Ісак, 162

І

Ісак і Ревека, запевнення в тому, що завіти не буде втрачено, 162

Історії: Аманда Барнз Сміт отримує дар пророцтва, щоб піклуватися про свого сина, 142–143; Белл С. Спаффорд виконує пораду Джорджа Альберта Сміта щодо того, щоб зробити свій вплив відчутним, 96–100; Бойд К. Пекер і Донна Пекер відвідують Товариство допомоги в Чехословаччині, 92–94; візитні вчительки служать сестрам у нужді, 130; візитні вчительки служать сестрі, яка страждає, і отримують від неї допомогу, 128; вірменські сестри надають служіння у своїй бідності, 75–76; Гебер Дж. Грант

підбадьорює Луїзу Я. Робісон, коли її покликано служити генеральним президентом Товариства допомоги, 78; Гертруда Піппро служить президентом Товариства допомоги, незважаючи на труднощі й небезпеку, 85–86; Даллін Х. Оукс радиться з Барбарою В. Віндер з питань, що стосуються жінок Церкви, 153; Данські святі діляться їжею з норвезькими святими, 86; дві сестри отримують натхнення дізнатися про те, як допомагати іншим у нужді, 125–126; Джеральдін Бангертер працює з бразильськими сестрами над організацією візитного вчителювання в Бразилії, 122; Джозеф Сміт організовує Жіноче товариство допомоги Наву, 12–13; Джозеф Ф. Сміт бачить, як сестри Товариства допомоги служать сім'ї, яка потрапила в нужду, 116–118; Джулі Б. Бек як молода мати отримує підтримку від Товариства допомоги, 107; Елайза Партридж Лайман отримує і надає втішення під час смерті дітей, 34–36; Елізабет Енн Уїтні наведено до відновленої євангелії, 140–142; Еллен Дуглас виявляє і відчуває милосердну любов у часи нужди, 25; Емілі С. Річардс здобуває впевненість як публічний промовець, 54; Емма Андерсен Ліддженквіст отримує натхнення як медсестра, 61–62; Естер виявляє віру й сміливість, щоб врятувати свій народ, 195; жінки і чоловіки разом працюють над усуненням наслідків урагану, 154; жінки пожертвували нижні спідниці, коли почули про страждання піонерів з ручними візками, 39; Ісус Христос запрошує Марту і Марію бути Його послідовницями, 3–4; Люсі Мерзерва Сміт скеровує інших сестер в наданні допомоги піонерам з ручними візками, 39–40; Мати Далліна Х. Оукса керує своєю сім'єю після смерті чоловіка, 149–150; мати-одиначка отримує

зміцнення завдяки завітам, які вона уклала, 149; Матільда Дадлі скеровує інших сестер у служінні нужденним американським індіанцям, 38; Мері Філдінг Сміт скеровує і навчає своїх дітей, 163–164; молода жінка висловлює вдячність про вчення пророків стосовно материнства, 172; насторожено налаштована сестра просить про підтримку у своєї візитної вчительки, 125; Неемія відмовляється припинити свою роботу з відбудови Єрусалима, 195; Ольга Коварова повертається до євангелії й служить у царстві, 101–104; президент Товариства допомоги допомагає сестрам після землетрусу, 95; приклади життя за євангелією в домівках святих останніх днів, 174–178; Саллі Ренделл знаходить втішення в хрищенні за померлих, 21–22; Святі залишають послання на стіні храму в Наву, 32; Святі отримують храмові благословення перед виходом з Наву, 31–32; сестра дізнається, що ковдра, виготовлена нею, допомогла людям в іншій країні, 72; сестра навчається любити багатьох сестер, коли вона служить візитною вчителькою, 132–135; сестра Товариства допомоги вирішує, що настає її черга служити, 191–192; сестри розповідають про те, як цінують візитне вчителювання, 132–134; Сестри Товариства допомоги захищають практику множинного шлюбу, 50–53; Сестри Товариства допомоги надають служіння на відзначення 150-ї річниці організації, 104; сім'я розповідає про спадок Товариства допомоги, що передавався упродовж поколінь, 188–191; Спенсер В. Кімбол розповідає про те, в яких випадках бачив часточку небес, 174; Тереза Томпсон Колл приносить подрузі пиріг на день народження, 190; Томас С. Монсон зустрічається з

жінкою, яка отримала користь від програми Товариства допомоги з навчання грамотності, 105–106; Хедвіг Байрайхель дає їжу російським військовополоненим, 86; Хільда Альваренга навчає сестер у Товаристві допомоги свого приходу, 100–101

Ісус Христос: в дитинстві виховували Марія і Йосип, 162; відданість сестер Товариства допомоги, 186; допомагати іншим відчуті любов, 129; допомагати іншим іти за, 103, 128–129; запрошує Марту й Марію бути Його послідовницями, 3–4; земне служіння, 3–4; наслідувати приклад, 115, 123; особлива любов і турбота, до жінок, 3; свідчення про, направляє наше бачення, 64; творець і виконавець нашої віри, 191; учення, ведуть до щастя в сімейному житті, 159, 181. *Див. також* Віра; Милосердя; Послідовниці; Спокута Ісуса Христа

К

Кворуми священства у порівнянні з Товариствами допомоги, 151, 164

Кімбол, Камілла, про своє візитне вчителювання, 125

Кімбол, Презендія, про те, як не вистачало чоловіків, щоб допомагати загонам піонерів святих останніх днів, 34

Кімбол, Сара М.: і зусилля створити сховище для пшениці, 58; і початок Товариства допомоги, 11, 26; про візитне вчителювання, 118

Кімбол, Спенсер В.: порівнює візитне вчителювання і домашнє вчителювання, 124; про благодне покликання бути праведною жінкою в останні дні, 157, 177; про візитне вчителювання як спосіб спасіння душ, 129; про жінок, які цінують минуле, хіі; про зростання Церкви завдяки

впливу праведних сестер, 104; про могутній вплив праведних, вмілих сестер Товариства допомоги, 55–56, 104; про потенційну силу Товариства допомоги, 155; про розвиток якостей, подібних до Христових, 5; про те, як Бог задовольняє потреби інших людей, 123; про те, як візитні вчителі допомагають іншим їти за Спасителем, 126; про те, як протистояти впливу, що послабляє сім'ю, 172–173; про те, як сестри Товариства допомоги вивчають Писання, 55; про те, як у житті праведних святих останніх днів можна побачити часточку небес, 174

Кларк, Дж. Рубен мол., зустрічається з іншими церковними провідниками, щоб обговорити спрощення програм і заходів, 81

Клівленд, Сара М., рукопокладена членом першого президентства Товариства допомоги, 13

Коварова Ольга, навернення і служіння, 101–104

Колл, Тереза Томпсон, передає спадок Товариства допомоги своїй сім'ї, 190

Кук, Маргарет, і початок Товариства допомоги, 11, 26

Л

Лайман, Елізабет Партридж, про отримання і надання втішення тим, у кого померли діти, 34–35

Лайман, Емі Браун: і зміни в початковій організації візитного вчителювання, 119; наголошує на необхідності того, щоб матері залишалися вдома, 169; про велич Товариства допомоги, 87; про досвід служіння провідником Товариства допомоги, 87; про єдність між провідниками Товариства допомоги і провідниками

священства, 81; про силу свідчення, 87; як директор Служби соціального служіння Товариства допомоги, 74

Лі, Гарольд Б.: про єдність серед провідників священства і провідників Товариства допомоги, 79; про найважливішу роботу, яка виконується вдома, 172; про те, як стати самозабезпеченими, 57; про храми як єдине місце на землі, де можна отримати повноту благословень священства, 145

Лікарня Дезерет, 62

Лілдженквіст, Емма Андерсен про навчання у сфері охорони здоров'я, 61–62

М

Мак-Кей, Девід О.: виголошує молитву освячення Будинку Товариства допомоги, 96; про єдність у Церкві, 152; про те що ніякий успіх не компенсує невдачі вдома, 172

Мак-Конкі, Брюс Р., про завітні стосунки між Євою і Адамом, 147

Марта і Марія як послідовниці Ісуса Христа, хі, 3–4

Материнське піклування: бездітні жінки можуть знаходити можливість виявляти, 166–167; відповідальність усіх жінок, 168

матері, материнство: важлива частина вічної жіночої природи, 169; вплив на молодих воїнів у Книзі Мормона, 162; духовна роль, 82; жінок заохочують залишатися вдома, 82; захищати, 169–172. *Див. також* Сім'я

Медицина і охорона здоров'я, сестер навчають вивчати, 60–62

Милосердя: вдома, 19, 163; Господь втішається в, 116; зміцнює сестринство, 118–120; і Спокута

Ісуса Христа, 187–188; приклади під час випробувань, 74–77, 84–87; приклади серед перших святих останніх днів, 22–26, 31–40; Сільвія Олред, навчається від своєї матері, 100; у візитному вчителюванні, 125–132; у гаслі Товариства допомоги, 69, 188; яке виявляється у служінні, 191–194; як його виявляли Емма і Джозеф Сміт, 25; як описується Томасом С. Монсоном, 108–110; як основний принцип Товариства допомоги, 49, 69, 75, 185; як про нього навчав Джозеф Сміт, 24; як сила, що підтримує в часи війни й миру, 70; як спадок Товариства допомоги, 94, 187–191. *Див. також* Допомога нужденним

Мирська суєтність, позбавитися, 49

Множинний шлюб: захищався жінками-святими останніх днів у ранній період, 51–53; уряд Сполучених Штатів видає закони проти, 51

Монсон, Томас С.: про вияв милосердя, 108–110; про здійснення чудес за допомогою віри, 99; про зусилля Товариства допомоги в подоланні неграмотності, 106; про спільну роботу жінок і чоловіків після урагану Ендрю, 154; про те, щоб у служінні бути Господніми руками, 113, 123; про цілі програми благополуччя, 80–81

Мормонський батальйон, 34

Н

Наву: вихід, 31–32; служіння, здійснене в, 22–26; Товариство допомоги засновано в, 12; храм, збудований в, 11

Небесний Батько: вічне життя з, 105; допомагає нам досягнути великих цілей, 193; знає Своїх дочок, хі, 191; любов, яку виявляє, 195;

молитва до, 50, 61–62, 142–143;
обряди запечатуння поєднують
сім'ї з, 146–147; план нашого спа-
сіння і щастя, хі, 56, 155, 180, 185.
Див. також Віра; Дочки Бога

Неемія, приклад віри і сміливості, 195

Нельсон, Рассел М., про сім'ї, які
запечатуються владою священ-
ства, 146

Новий Завіт, жінки в, 3–6

О

Обряди, благословення, що прихо-
дять завдяки, 15, 140–142. *Див.*
також Завіти; Священство

Одрокнення, особисте, здатність кож-
ної сестри отримувати, 50, 170

Орред, Сільвія Е., про візитне вчи-
тлювання, 130; розповідає про
служіння своєї матері, 100–101

Організація Початкового товари-
ства, 64

Організація Товариства молодих
жінок, 64

Оукс, Даллін Х.: про священність
шлюбних і сімейних стосунків,
147; про те, що священство
однаковою мірою благословляє і
жінок, і чоловіків, 139; про те, як
його мати керувала сім'єю після
смерті батька, 149; радиться з
Барбарою В. Віндер з питань, що
стосуються жінок Церкви, 153

Офіційна декларація, 52–53

Охорона здоров'я і медицина: про-
грами підготовки для медсестер і
помічників медсестер, 75; сестер
заохочують вивчати, 60

П

Паркін, Бонні Д.: про здобуття сили
на зборах Товариства допомоги,
168; про Проголошення про

сім'ю, 159; про розвиток мило-
сердя вдома, 164

Пекер, Бойд К.: і дружина, зу-
стрічаються з колом сестер у
Чехословаччині, 92–94, 107–108;
про благословення, що прихо-
дять до вірних сестер Товариства
допомоги, 108; про відчуття
належності до Товариства допо-
моги, 151; про вплив приходу чи
філії як сім'ї, 95; про жінок, які
набувають чеснот Товариства до-
помоги, 16; про захист сестрин-
ства в Товаристві допомоги, 89,
94; щодо програми розміщення в
сім'ях учнів-індіанців, 83–84

Перша світова війна, жити мирно
під час, 74–77

Піонери: жити в умовах, 32–40; міцно
трималися завітів, залишаючи
Наву, 31–32; служити серед, 34–39

Пологовий будинок, 77

Послідовниці Христа: серед жінок
Нового Завіту, хі, 3–6; серед
сучасних жінок, хі, 7, 115, 195

Право голосу для жінок, 62

Привілей, жити відповідно до, 183,
185

Програма благополуччя: оголошена
Першим Президентством, 77;
роль сестер Товариства допомоги
в, 81; співпраця в, 81; цілі, 77–78

Програма розміщення в сім'ях
учнів-індіанців, 83–84

Пшениця: Бригам Янг заохочував
сестер вирощувати й збирати
врожай, 56; використовувалася,
щоб надавати допомогу багатьом
людям, 59; Еммелін Б. Уеллс про
створення запасів, 58, 59, 72; зу-
силися сестер зі створення запасів,
57; порада Джона Тейлора бра-
там стосовно, 58–59; продавалася
уряду Сполучених Штатів, 59, 73

Р

Ревека та Ісак, запевнення в тому,
що завіти не буде втрачено, 162

Ренделл, Саллі, знаходить втішення
в хрищенні за померлих, 21–22

Реформування. *Див.* Відділення

Річ, Сара, про благословення святих,
коли вони залишали Наву, 32

Річардс, Емілі С., здобуває впевне-
ність як публічний промовець, 54

Річардс, Уїллард: відвідує перші
збори Товариства допомоги,
12; присутній під час вбивства
Джозефа і Гайрума Смітів, 31

Робісон Луїза Я.: отримує запев-
нення від Гебера Дж. Гранта
після того, як її покинули слу-
жити генеральним президентом
Товариства допомоги, 78; про
вдячність за служіння, надане
урядом, 79; про те, як знайти ра-
дість у служінні Богові, 76; факти
з біографії, 78–79

С

Самозабезпечення: запровадження
під час великої депресії, 77–79;
прикладі, серед сестер Тowa-
риства допомоги в кінці 19-го
століття, 56–62; розвиток, 55

Свідчення: ділитися, на зборах То-
вариства допомоги, 53–56; сила
завдяки, 86

Святий Дух: вдіяти за спонукан-
нями, під час візитного вчителю-
вання, 122–123, 124–127; дар, 140;
особисті одкровення через, 140;
постійний супутник, 140; провід і
втішення від, 50

Священне вбрання, 146

Священство: благословення від, для
вірних жінок, 15, 139–145; благо-
словляє жінок і чоловіків однако-
вою мірою, 139–140; запечатуює
сім'ї навіки, 146; основа пра-
ведного життя, 146; Товариство

- допомоги організовано під владою, 12, 14–15, 108, 150
- Сендберг, Боббі, отримала допомогу від президента Товариства допомоги після землетрусу, 95
- Серс, Ателія Колл, передає спадок Товариства допомоги своїй сім'ї, 190
- Сестри, самотні: благословенні, якщо дотримуються своїх завітів, 149–150; головує у домі, 149–150
- Сестринство у Товаристві допомоги, 87, 91–110, 152, 167, 186
- Сім'я: вчення про, 162–164, 172–174; завітні стосунки в, між чоловіком і дружиною, 146–150; захищати, 169–172; зміцнення завдяки храмовим обрядам, 20–21; зміцнення як основна мета священства, 146, 162; зміцнення як основоположний принцип Товариства допомоги, xi, xiii, 7, 18, 18–22, 31, 45, 74–77, 82, 87, 92, 94–95, 106–107, 126–127, 146, 164–172, 185, 186; зусилля Джозефа Сміта і перших сестер Товариства допомоги зі зміцнення, 18–22; і священство, 146–150; матеріальне забезпечення для, 56; одкровення про, 18–22; основа праведного життя, 146, 161; приклади праведності в, 162, 174–178; Проголошення світової про, 180–181; Товариство допомоги навчає сестер обов'язкам у, 164–172
- Сім'я: Проголошення світової: висловлювання про, 159–161; повний текст, 180–181
- Скотт, Річард Г.: про дім як основу праведного життя, 146; про священство, яке надає допомогу сім'ї, 146
- Служба соціального служіння: працює з урядом Сполучених Штатів, 79; приєднана до Служби благодійного служіння та служби соціального служіння Церкви, 81; пропонує навчання щодо сімейного благополуччя, 75; як служба служіння, а не як установа, що надає допомогу, 74–75
- Служіння. *Див.* Візитне вчителювання; Допомога нужденним; Милосердя
- Сміт, Аманда Барнз, отримує дар пророцтва, щоб піклуватися про свого сина, 142–143
- Сміт, Барбара Б.: про захист сім'ї та материнства, 171; про сестер Товариства допомоги, які виконують пораду священства й отримують натхнення, 148
- Сміт, Бетшеба В.: запроваджує уроки навчання матерів, 165; про випробування і благословення перших піонерів-святих останніх днів, 36; про єдність між жінками і чоловіками в Церкві, 152–153; про здобуття свідчення про відновлену євангелію, 36
- Сміт, Гайрум, мученицька смерть, 31
- Сміт, Джозеф: дає настанови сестрам щодо цілей Товариства допомоги, 17–26; заохочує святих допомагати в будівництві храму в Наву, 11; мученицька смерть, 31; настанови, надихає перших жінок-піонерів, 36; одкровення щодо сімейних обов'язків, 19; про ангелів, які допомагають сестрам Товариства допомоги, 195; про вивчення Писань, 51; про допомогу нужденним, 22–26, 130–131; про єдність у Церкві, 152; про жінок, які отримують дари Духа, 142; про здатність сестер Товариства допомоги діяти відповідно до їхніх почуттів, 16, 45, 123, 187; про обов'язки президентства Товариства допомоги, 13; про одкровення, що містяться в УЗ 25, 14; про організацію Товариства допомоги, 9, 12–15; про силу доброти, 24; про те, що жінки завжди є першими й хуткішими у здійсненні добрих справ, 22; про те, що сестри Товариства допомоги допомагають бідним і спасають душі, 17–18, 24, 69, 91; про те, що сестри Товариства допомоги мають жити відповідно до їхніх привілеїв, 183, 185; про те, що у жінок є почуття милосердя, 186; про Товариство допомоги як відновлення взірця, даного в давнину, 1, 7; про Товариство допомоги як товариство вибраних, 16; про Товариство допомоги як щось краще, 12; про храмові благословення, 144–146; священство відновлено через, 139; скерує зусилля в побудові Кертленського храму, 22
- Сміт, Джозеф Ф.: про божественну природу Товариства допомоги, 7, 72; про захисний вплив своєї матері, 167; про приклад своєї матері, 163–164; про те, що Товариство допомоги навчає сестер сімейних обов'язків, 165–166; про те, що Товариство допомоги скерує світ до всього гідного, 71–72, 194; про те, як бачив, що сестри Товариства допомоги служили нужденній сім'ї, 116–118
- Сміт, Джозеф Філдінг: про жінок, які отримують храмові благословення, 145–146; про стосунки між Товариством допомоги і кворумами священства, 155; про те, що Товариство допомоги було встановлено за одкровенням, 13; про те, що Товариство допомоги допомагає вірним членам Церкви здобути вічне життя, 105
- Сміт, Джордж Альберт: поради Белл С. Спаффорд зробити так, щоб її вплив був відчутним, 96–100; про те, що Джозеф Сміт повернув ключ заради еманіпації жіноцтва, 96; про щастя, яке приносить служіння, 83
- Сміт, Емма: обрана бути першим президентом Товариства допомоги, 12–13; одкровення про, 13–14; приклад милосердного служіння, 25; про її бажання керуватися одкровенням, 12; про матерів, які навчають своїх дочок, 20; про те, що Товариство

- допомоги робить щось надзвичайне, xi, 14
- Сміт, Люсі Мак, про сестринство у Товаристві допомоги, 26
- Сміт, Люсі Мезерва: про бажання й надалі служити іншим, 40; про служіння першим святим останніх днів, які прибували в Долину Солоного озера, 39–40
- Сміт, Мері Філлінг, приклад матері, 163–164
- Смут, Мері Елен: і її радники, стосовно того, що означає бути дочками Бога, 186; про потребу мати вірних візитних учительок, 130; про те, як сестри Товариства допомоги допомагають одна одній відчувати любов Спасителя, 129
- Сноу, Елайза Р.: веде протоколи перших зборів Товариства допомоги, 17; зберігає Протоколи зборів у Наву, 46–47; навчає з Протоколів зборів у Наву, 48; пише статут жіночого товариства швачок, 11; покликана допомагати єпископом організувати Товариства допомоги в їхніх приходах, 45–46; покликана другим президентом Товариства допомоги, 46; покликана навчати сестер, 46; покликана першим секретарем Товариства допомоги, 17; про відділення, 49; про вплив візитних учительок, 118; про вплив Духа під час зборів Товариства допомоги, 17; про гідність жінок-святих останніх днів, 51; про єдність між жінками і чоловіками в Церкві, 152–154; про належність Товариства допомоги до фундаментальної частини Церкви, 47; про особисте одкровення, 50, 51; про покращення в збільшенні ролі Товариства допомоги, 46; про розширення сфери дії Товариства допомоги, 64; про силу, яку приносить свідчення про Ісуса, 64; про сильний вплив сестер Товариства допомоги, 43, 48–49; про те, щоб сестри отримували медичну освіту, 60, 61; про те, щоб служити, не потребуючи загального визнання, 46, 191; про те, що дім є головним пріоритетом, 163; про те, що на небесах ведеться запис про надане служіння, 91; про те, що сестри мають встановлювати моду в одязі, 57; про те, як наслідувати приклад Ісуса Христа, 115; про те, як сестрам Товариства допомоги висловлювати свої думки, 53; про Товариство допомоги як відновлення взірця, даного в давнину, 1, 7
- Сноу, Лоренцо: по силу Товариства допомоги робити добро, 20; про те, що сестри Товариства допомоги є взірцем чистої побожності, 135; про те, що сестри Товариства допомоги разом працюють і отримують нагороду в Божому царстві, 7; про те, як довіряти Богові й не занепадати духом, 47
- Спаффорд, Белл С.: виконує пораду Джорджа Альберта Сміта зробити свій вплив відчутний, 96–100; збирає фрукти, щоб віддати їх, 81; і її радники, про місію Товариства допомоги приносити зцілення, 92; про Будинок Товариства допомоги, 96; про вплив візитних учительок, 119–120; про вплив хороших матерів Товариства допомоги, 168; про встановлення пріоритетів, xiii; про зміни в початковому методі візитного вчителювання, 119; про постійну мету Товариства допомоги, 94
- Спокута Ісуса Христа: важлива складова спокути, 187–188; дає можливість сім'ям запечататися на вічність, 162; допомагає нам піднятися над буденними думками і амбіціями, 195; свідчення про, допомагає підготуватися до входження в храм, 21; як знайти силу завдяки, 84
- Т**
- Тавіта, приклад чесотної жінки з Нового завіту, 5–6
- Телмейдж, Джеймс Е., про любов Спасителя до жінок і турботу про них, 3
- Тейлор, Джон: бере участь у перших зборах Товариства допомоги, 12–14; покликає генеральних президентів Товариства молодих жінок і Початкового товариства, 64; присутній під час вбивства Джозефа і Гайрума Смітів, 31; про зберігання зерна, 57–58; про почуття радості від організації Товариства допомоги, 14; про сприяння благополуччю інших, 71–72
- Теннер, Ателія Серс, передає спадок Товариства допомоги своїй сім'ї, 190
- Товариство допомоги: божественна організація, 7, 72, 185; бути взірцем чистої побожності, 135; відновлення, 45; вплив на сестер приходів та філій, 106–107; збори, навчають, як бути благодійними, практичними і порядкувати в сім'ях, 167; місія надавати зцілення, 92; навчання сімейним обов'язкам, 164; невід'ємна частина Відновлення, 1, 7, 185; організоване владою і за зразком священства, 12, 14–15, 108, 150; перші збори, 12–14; початок, 11, 185; провідники, служать під керівництвом священства, 150; радість перших сестер, які приєдналися до, 15; робити щось надзвичайне, xi; тимчасово припинило існування, 31; у порівнянні з кворумами священства, 151, 164; цілі, xi, xiii, 7, 15–26, 92, 167, 186; як місце захисту і місце впливу, 94, 96, 97
- Томпсон, Барбара, про Проголошення про сім'ю, 160
- Томпсон, Памела Барлоу, передає спадок Товариства допомоги своїй сім'ї, 189

У

Уеллс, Еммелін Б.: запроваджує гасло Товариства допомоги разом зі своїми радниками, 69; і її радники, про вірність основоположним принципам Товариства допомоги, 69; і її радники, про те, щоб жити мирно під час війни, 70; підготовка, щоб стати генеральним президентом Товариства допомоги, 69; про допомогу жінками в духовному розвитку й отриманні освіти, 62; про сестер, які залишилися вірними цілям Товариства допомоги, 29, 38; про служіння Зіни Д. Х. Янг у галузі медицини, 60; про створення запасів зерна, 57–59, 58, 73; про те, щоб навчатися з прикладу жінок давнини, 69; як редактор журналу *Woman's Exponent*, 62

Уідсоу, Джон А., про допомогу, яку надає Товариство допомоги, 26

Уільямс, Кларисса С.: занепокоєння умовами життя жінок і дітей, 73–74, 76–77; підготовлена служити генеральним президентом Товариства допомоги, 76; про досягнення Товариства допомоги, здобуті шляхом любові, 80; про покращення життя нужденних сімей, 76–77

Уінтер-Квортерз, 33

Уітні, Елізабет Енн: про своє навернення, 140–142; про служіння храмовим обрядовим працівником, 145; рукопокладена членом першого президентства Товариства допомоги, 13

Уітні, Хелен Мер: про жінок, які дотримувалися закону множинного шлюбу, 53; про любов Бога серед перших піонерів-святих останніх днів, 36

Ухтдорф Дітер Ф., про сестер з Товариства допомоги, які наслідують приклад Спасителя, 124

Участь у громадському житті, сестри Товариства допомоги беруть, 71, 82–84

Ф

Фауст, Джеймс Е.: про втішення батькам, які мають неслухняних дітей, 173; про те, чому Проголошення про сім'ю було представлено на генеральних зборах Товариства допомоги, 159–160

Фіва, служительниця Церкви часів Нового Завіту, 6

Х

Хамфрі, Кеті, дізнається про те, який вона має вплив як візитна вчителька, 125

Хантер, Говард В.: про божественне первородство дочок Бога, 93; про зміцнення сімей, 169

Хендрікс, Друзілла Дорріс, про хворобу піонерів-святих останніх днів, 34

Хінклі, Гордон Б.: зачитує Проголошення про сім'ю на генеральних зборах Товариства допомоги, 159–160; і його радники, про домівку як основу праведного життя, 159; надає благословення жінкам Церкви, 178; про великі здібності сестер і їхнє важливе місце в плані Небесного Батька, 154–155; про жінок, які стоять міцно і непохитно за праведність, 174; про жінок як охоронців домашнього вогнища, 159–160, 177; про необхідність Проголошення про сім'ю, 159; про силу жінок, які співпрацюють з братами у священстві, 137; про служіння іншим, 123; про те, щоб ми робили все, на що здатні, 187

Храми: благословення для вірних жінок в, 145; обряди, зміцнюють сім'ї, 21–22; обрядові працівники в, 145; перші сестри Товариства допомоги допомагають підготувати людей до, 26; підготовка до відвідування в, 21, 145; святі обдаровані владою згори в, 144; сила божественності виявляється в, 141; Товариство допомоги допомагає сестрам увійти в, 145; як місця дякування, отримання настанов і навчання, 145

Храм у Наву: допомога будівникам, 11; послання, написане на стіні, коли святі залишали Наву, 32; тисячі святих отримали ендаумент і запечаталися в, 31

Ц

Церковні ради, 154

Ціппро, Гертруда, показує приклад відданого служіння в Товаристві допомоги, 85–86

Ч

Чуквур, Флоренс, отримує одкровення як візитна вчителька, 126–127

Ш

Шиття, 57

Шовк, виробництво, 57

Шпайдель, Марія, про довіру до Господа під час випробувань, 85

Штегнер, Уоллес, про перших жінок-святих останніх днів, 37

Я

Як користуватися цією книгою,
xii–xiii

Янг, Бригам: довіра до жінок

Церкви, 55; започатковує відновлення Товариства допомоги, 45; навчає сестер організувати товариство виробників шовку, 57; навчає сестер робити запаси пшениці, 57; покликає Елайзу Р. Сноу допомагати у відновленні Товариства допомоги, 46; покликає Елайзу Р. Сноу навчати сестер, 48; покликає святих допомогти піонерам з ручними візками, що потрапили в скруту, 39; працював довгі дні в храмі в Наву, щоб допомагати святим отримати обряди, 31; про Господні заповіді стосовно Табору Ізраїля, 33; про досягнення сестер Товариства допомоги, 55; про завіт жити згідно з усіма обрядами Господа, 32; про милосердне служіння, 117; про милосердя, 49; про те, щоб єпископи шукали допомоги в Товариствах допомоги, 45; про те, щоб не піддаватися мирським впливам, 49; про те, щоб сестри отримали медичну освіту, 60; про те, що сестри мають встановити взірць моди в одязі, 57; радить святим допомагати нужденним, 37, 39; радить святим залишити Наву, 31; радить святим обмежувати себе і поліпшувати, 49

Янг, Зіна Д. Х.: про важливість свідчення, 60; про обов'язки матерів, 164–167; про реакцію святих на Офіційну декларацію, 53; про те, щоб зробити дім найприємнішим місцем, 163; служіння в галузі медицини, 60–62; як президент Deseret Silk Association, 57

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ

UKRAINIAN

4 02065 00192 1

06500 192